

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Militārā aizsardzība" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Militārā aizsardzība</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija</i>
Reģistrācijas kods	<i>3394400217</i>
Juridiskā adrese	<i>EZERMALAS IELA 8, ZIEMEĻU RAJONS, RĪGA, LV-1014</i>
Tālrunis	<i>67076881</i>
E-pasts	<i>naa@mil.lv</i>

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Militārā aizsardzība"

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	5
1. Informācija par augstskolu/ koledžu	5
2.1. Studiju virziena pārvaldība	12
2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte	24
2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums	30
2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade	38
2.5. Sadarbība un internacionalizācija	48
2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana	54
Pielikumi	57
Citi pielikumi	59
Gaisa spēku militārā vadība (42863)	60
Studiju programmas informācija	63
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	63
3.2. Studiju saturs un īstenošana	67
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	72
3.4. Mācībspēki	74
Pielikumi	77
Militārā vadība un drošība (47863)	78
Studiju programmas informācija	80
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	80
3.2. Studiju saturs un īstenošana	86
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	91
3.4. Mācībspēki	93
Pielikumi	96
Sauszemes spēku militārā vadība (42863)	97
Studiju programmas informācija	100
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	100
3.2. Studiju saturs un īstenošana	104
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	111
3.4. Mācībspēki	112
Pielikumi	115
Komandējošā sastāva virsnieks (46863)	116

Studiju programmas informācija	119
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	119
3.2. Studiju saturs un īstenošana	122
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	127
3.4. Mācībspēki	128
Pielikumi	131
Jūras spēku militārā vadība (42863)	132
Studiju programmas informācija	134
3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji	134
3.2. Studiju saturs un īstenošana	139
3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	145
3.4. Mācībspēki	149
Pielikumi	152

1. Informācija par augstskolu/ koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem.

Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija (turpmāk – NAA) ir izveidota 1992. gada 13. februārī un ir vienīgā militārā augstskola Latvijā, kas sagatavo profesionāli izglītotu komandējošo un militāro speciālistu sastāvu Latvijas valsts aizsardzībai.

NAA ir valsts dibināta augstskola. Atšķirībā no citām valsts augstskolām, NAA ir ierobežota autonomijas pakāpe, un tai nav atvasinātas publiskas personas statuss (atvasinātas publiskas personas statuss ļauj augstskolai pašai izvēlēties savu stratēģiju, prioritātes un noteikt budžeta sadalījumu).

Akadēmijas darbības galvenais mērķis ir sagatavot Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (turpmāk – NBS) profesionālus virsniekus – līderus ar augstu morāli, goda un pienākuma apziņu, kuri spēj sekmīgi vadīt savus padotos un uzņemties atbildību par uzdevumu izpildi.

NAA misija: NAA ir lietišķo zinātņu augstākās izglītības institūcija, kura atbilstoši augstākās izglītības standartiem, Militārās aizsardzības studiju virziena ietvaros, īsteno profesionālās bakalaura un maģistra līmeņa augstākās studiju izglītības programmas, sekmīgi apvienojot studējošo akadēmiskās studijas ar profesionālā militārā dienesta karavīru apmācībām, lai sagatavotu zinošus, prasmīgus un profesionālus militāros līderus NBS vienībām.

NAA sagatavo NBS jaunākos virsniekus Sauszemes spēku, Jūras spēku un Gaisa spēku specializācijā, kā arī nodrošina NBS virsnieku karjeras un mūžizglītības iespējas atbilstoši NATO un ES militārās izglītības standartiem. NAA veido un nostiprina kadetos un jaunākajos virsniekos piederības sajūtu NATO un ES dalībvalstu kadetu un virsnieku kopienai.

NAA bauda sabiedrības atzinību un uzticību. Tā ir atvērta jaunām zināšanām, tehnoloģijām un inovācijām. Tā ievieš jaunas studiju un pētniecības formas un metodes, lai nodrošinātu pētījumu un studiju integritāti, starpdisciplināru un uz problēmu atrisināšanu orientētu pieeju NBS virsnieku sagatavošanā un NBS kaujas spēju attīstībā.

NAA respektē akadēmisko brīvību, nodrošina nepārtrauktu akadēmiskā un vispārējā personāla kvalifikācijas paaugstināšanu un studiju programmu kvalitātes nodrošināšanu un pilnveidošanu. NAA nostiprina Latvijas tautas drošības spējas, attīsta demokrātijas vērtības un sargā Latvijas kultūras un latviskās identitātes pamatvērtības. NAA, kā Latvijas Kara skolas tradīciju pārmantotāja, saglabā un attīsta Latvijas armijas un NBS virsnieku tradīcijas.

NAA vīzija: NAA ir moderna, dinamiska, inovatīva un starptautiski atpazīstama profesionālās augstākās militārās izglītības institūcija, kurā veic pētījumus par starptautiskās un nacionālās drošības un aizsardzības jautājumiem.

NAA tiek īstenots viens **studiju virziens – Militārā aizsardzība**, kura ietvaros tiek realizētas piecas studiju programmas:

1. Pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas:

- Bakalaura studiju programma “Gaisa spēku militārā vadība”;
- Bakalaura studiju programma “Jūras spēku militārā vadība”;
- Bakalaura studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība”;
- Profesionālā studiju programma “Komandējošā sastāva virsnieks”.

2. Otrā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma:

- Profesionālā maģistra studiju programma "Militārā vadība un drošība".

Saskaņā ar NAA misiju, studiju procesa gaitā studējošie tiek attīstīti kā zinoši, prasmīgi un profesionāli militārie līderi. NAA mācību process ir ļoti dinamisks, jo visi NAA studējošie vienlaikus ir profesionālā dienesta karavīri. Mācību procesa realizācija pamatojas uz sekojošo četru kompetenču un iezīmju attīstību:

1. Akadēmisko kompetenču attīstību;
2. Fiziskās sagatavotības attīstību;
3. Militāro kompetenču attīstību;
4. Personības iezīmju attīstību.

Studiju laikā studējošie apgūst ne tikai akadēmiskos un militāros studiju kursus, bet arī pilda profesionālā dienesta pienākumus. Tādā veidā NAA studējošie jau no paša studiju sākuma ir integrēti militārajā vidē.

Studējošo skaits NAA 2023./2024. studiju gadā, salīdzinot ar 2016./2017. studiju gadu (pēc datiem uz katra gada 01.10.), ir pieaudzis par 15%. Detalizēts studējošo skaita dinamikas raksturojums sniegts programmu atbilstošajos pielikumos.

Lai uzturētu profesionālas militārās spējas, veicinātu augstu studiju kvalitāti un sagatavotu NBS virsniekus par vadītājiem/komandieriem ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS un ES/NATO multinacionālajās vienībās, turpmāko desmit gadu laikā NAA darbība tiks fokusēta piecos attīstības virzienos:

1. Efektīva pārvaldība un ilgtspējīga attīstība
2. Profesionāla personāla komplektēšana
3. Kvalitatīvas studijas
4. Zinātnes attīstība un sadarbība
5. Militārā kultūra un profesionālā izaugsme.

Efektīvās pārvaldības un ilgtspējīgas attīstības stratēģiskie mērķi ir noteikti:

- Sabalansēt NAA kā NBS vienības komandvadību militāro uzdevumu izpildē ar Augstskolu likumā noteikto NAA lēmējinstītūciju darbību akadēmiskajos jautājumos;
- Efektīvi plānot finanšu un administratīvās darbības, pilnveidot NAA infrastruktūru, lai nodrošinātu modernu studiju vidi;
- Pilnveidot rekrutēšanas iespējas un kandidātu atlases procedūras studijām NAA atbilstoši NBS personāla pieauguma plānam;
- Sinhronizēt NAA studiju darbu ar karavīru profesionālo kaujas spēju uzturēšanu atbilstoši Valsts aizsardzības plānam.

Profesionāla personāla komplektēšanas stratēģiskais mērķis ir komplektēt NAA pastāvīgo personālu, nodrošinot karavīru un akadēmiskā personāla augstu profesionālo kompetenci.

Kvalitatīvo studiju attīstības stratēģiskie mērķi ir:

- Pamatojoties uz NBS attīstības plānu vidējā termiņā attīstāmām prioritārām militārām spējām, nodrošināt kvalitatīvas studijas atbilstoši regulāro spēku vienību profesionālajai specializācijai un augstākās izglītības standartiem;
- Nodrošināt studiju kvalitātes sistēmu, kas atbilst ārējās studiju kvalitātes prasībām, darba devēja un augstākās izglītības standartiem.

Zinātnes attīstības un sadarbības stratēģiskie mērķi:

- Attīstīt drošības un aizsardzības pētniecību un militāro zinātni, veicot akadēmiskos un lietišķos pētījumus un pakāpeniski palielinot akadēmiskā personāla publikāciju skaitu SCOPUS un *Web of Science* datu bāzēs iekļautos akadēmiskajos izdevumos.
- Nodrošināt NAA integrāciju NATO, ES militārās izglītības starptautiskā telpā, pilnveidojot studējošo un akadēmiskā personāla mobilitātes programmas, kā arī veicināt NAA starptautisko sadarbību profesionālo militāro spēju uzturēšanā.

Militārās kultūras un profesionālās izaugsmes stratēģiskie mērķi:

- Izkopt karavīru profesionālās vērtības, uzturēt militārās tradīcijas un simbolus, veidot pozitīvu NBS tēlu sabiedrībā;
- Audzināt un sagatavot NAA studējošos kā profesionālā dienesta karavīrus, topošos komandierus, kuriem piemīt augsta vispārējā fiziskā sagatavotība, psihiskā noturība un līdera dotības, lai spētu veikt tiem uzticētos uzdevumus jebkuros apstākļos;
- Īstenot mūžizglītības, karjeras un kvalifikācijas paaugstināšanas kursus.

Plašāka informācija NAA attīstības stratēģijā 2023.–2032. gadam (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.3. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģija 2023.–2032. gadam; <https://www.naa.mil.lv/lv/naa-galvenie-normativie-akti>).

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

NAA ir valsts dibināta augstskola. NAA statuss, tiesības un darbība īpaši atrunāta Augstskolu likumā. NAA un tās pārstāvības un vadības institūciju, un lēmēj institūciju kompetenci, ciktāl tā atšķiras no Augstskolu likumā noteiktās, kā arī citus ar tās darbību saistītus jautājumus nosaka Ministru kabineta 07.11.2023. noteikumi Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”.

Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija ir Nacionālo bruņoto spēku sastāvdaļa. Jautājumos, kuri neskar Nacionālo bruņoto spēku komandiera kompetenci, Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija ir aizsardzības ministra pārraudzībā.

Augstskolas pārvaldībā ir noteikta struktūra (sk. 1.2. pielikums. NAA pārvaldības struktūra). NAA pārvaldes orgāni ir Padome, Senāts, rektors un Akadēmiskā šķīrējtiesa.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas padome ir apstiprināta 2024. gada 24. janvārī un ir akadēmijas koleģiāla augstākā lēmēj institūcija, kas ir atbildīga par augstskolas ilgtspējīgu attīstību un stratēģisko uzraudzību, lai nodrošinātu Nacionālo bruņoto spēku kaujas gatavību un augstskolas darbības atbilstību Valsts aizsardzības koncepcijā un Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģijā noteiktajiem mērķiem.

NAA padomi veido pieci locekļi. No tiem divi ir Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, tādējādi nodrošinot topošo virsnieku nākamo darba devēju pilnvērtīgu iesaisti studiju procesa pilnveidošanā, divi locekļi ir Aizsardzības ministrijas pārstāvji, tādējādi nodrošinot stratēģisko redzējumu un attīstību kontekstā ar aktuālo aizsardzības industriju vai, piemēram, militārajās domnīcās diskutēto problemātiku. Padomes sastāvā ir arī viens sabiedrības pārstāvis, kuram piemīt kompetences, kas atbilst NAA izvirzītajām stratēģiskās attīstības prioritātēm. Padomes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja pilnvaru, izdodot pavēli par padomes sastāvu, nosaka aizsardzības ministrs. (Sk.

1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.6. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Padomes nolikums)

Senāts ir NAA personāla koleģiāla vadības institūcija un lēmēj institūcija, kas apstiprina kārtību un noteikumus, kuri regulē NAA akadēmiskos un zinātniskos jautājumus. Senāta personālsastāvu veido 13 senatori, no kuriem deviņi ir NAA akadēmiskā personāla pārstāvji, trīs ir studējošo pārstāvji un rektors. Senāta darbību regulē nolikums (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.7. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Senāta nolikums).

Akadēmiskā šķirējtiesa ir NAA augstākā koleģiālā pārstāvības institūcija, kas izskata studējošo un akadēmiskā personāla pieteikumus par akadēmisko brīvību un tiesību ierobežojumiem vai pārkāpumiem. Akadēmisko šķirējtiesu veido pieci locekļi, no tiem četri ir akadēmiskā personāla pārstāvji, viens – studējošo pārstāvis. Akadēmiskās šķirējtiesas darbību regulē Šķirējtiesas nolikums (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.8. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Akadēmiskās šķirējtiesas nolikums).

NAA rektors nodrošina augstskolas vadību un atbild par augstskolas attīstības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu, kā arī augstskolas finanšu resursu lietderīgu un likumīgu izlietojumu saskaņā ar likumu, citiem normatīvajiem aktiem, kā arī augstskolas satversmi, padomes un senāta lēmumiem. Rektors sadarbībā ar augstskolas struktūrvienībām nodrošina augstskolas attīstības stratēģijas īstenošanu. Rektora amata kandidātu izvirza Nacionālo bruņoto spēku komandieris. Nacionālo bruņoto spēku komandiera izvirzītā kandidāta atbilstību amatam noteiktajām prasībām izvērtē aizsardzības ministra izveidotā Augstākā atestācijas komisija. Par akadēmijas rektoru var apstiprināt profesionālā dienesta karavīru, kuram ir piešķirta vismaz pulkvežleitnanta dienesta pakāpe un ir vismaz maģistra grāds. Rektoru apstiprina amatā uz četriem gadiem un atbrīvo no amata Ministru kabinets pēc aizsardzības ministra priekšlikuma. NAA rektors ir arī Mācību vadības pavēlniecības komandieris, kurš vada ne tikai NAA, bet arī viņa pakļautībā ir Instruktoru skola, Kājnieku skola, Jūras spēku mācības centru, Kaujas atbalsta un nodrošinājuma mācību centrs, Sakaru skola un Valodu skola. Līdz ar to NAA sekmīgas darbības nodrošināšanā svarīga loma ir NAA prorektoram.

NAA prorektors plāno akadēmijas darbības stratēģiju un organizēt stratēģisko vadību, nodrošina NAA administrācijas darbības organizāciju, vada un pārbauda NAA struktūrvienību darbu un savstarpējo koordināciju. NAA prorektors ir studiju virziena “Militārā aizsardzība” vadītājs, tādējādi viņš vada un pārbauda akadēmiskos un zinātniskos procesus.

NAA Mācību padome ir Senāta dibināta koleģiāla vadības institūcija ar padomdevēja tiesībām un lēmēj institūciju izglītības jautājumu risināšanai. Mācību padome sastāv no 16 locekļiem, tās priekšsēdētājs ir NAA prorektors. Mācību padomes galvenie uzdevumi ir izskatīt un virzīt Senātam apstiprināšanai ar studiju procesu saistītus nolikumus un studiju programmas, izskatīt un apstiprināt ar studiju procesa nodrošināšanu un studējošo studiju gaitas saistītus dokumentus.

NAA Zinātniskā padome ir koleģiāla NAA padome, kuras mērķis ir plānot, koordinēt un īstenot NAA zinātnisko darbību. Padomes sastāvā ir viss NAA ievēlētais akadēmiskais personāls ar doktora zinātnisko grādu. Zinātniskā padome izvērtē Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku zinātniskās vajadzības no NAA zinātniskās kapacitātes un noslodzes viedokļa, sniedz priekšlikumus NAA Senātam NAA zinātniskās darbības attīstīšanai, nosaka zinātniskās darbības (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.11. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Zinātniskās padomes nolikums).

NAA Krīvu padome ir NAA studējošo pašpārvaldes augstākā lēmēj institūcija, kura ir neatkarīga NAA studējošo tiesību un interešu pārstāvības galvenā institūcija. Krīvu padomes darbības mērķis ir pārstāvēt NAA studējošos un aizstāvēt viņu tiesības un intereses, kā arī, sadarbībā ar citām

institūcijām, veicināt izglītības, zinātnes, kultūras un sporta aktivitāšu pilnveidi militārajā sfērā (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.9. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Krīvu padomes nolikums).

NAA studējošo pārstāvji ir iekļauti Senātā un Akadēmiskajā šķīrējtiesā, kā arī piedalās Mācību padomes sēdēs, kad tiek izskatīti jautājumi par studiju kvalitāti

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

NAA iekšējā kvalitātes vadības sistēma darbojas atbilstoši “NAA Kvalitātes politikai”, kas tika apstiprināta 2022. gada 30. novembra Senāta sēdē Nr. 6/2022 un stājās spēkā ar NAA rektora 02.12.2022. pavēli Nr. 195. (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.4. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Kvalitātes politika).

Kvalitātes politika ir vērsta uz NAA misijas īstenošanu, stratēģisko mērķu sasniegšanu un ilgtspējīgu attīstību augstākās profesionālās militārās izglītības jomā Latvijas un Eiropas izglītības telpā.

Kvalitātes politika nosaka kārtību, kādā NAA veic augstskolas ārējo un iekšējo kvalitātes vadības sistēmas pārvaldi un pilnveidi.

Kvalitātes politikas mērķis ir īstenot visaptverošu kvalitātes vadības sistēmu NAA attiecībā uz studiju virziena “Militārā aizsardzība” studiju programmu realizāciju, kā arī militāri profesionālajiem karjeras un kvalifikācijas kursiem un mūžizglītības īstenošanu, kas ir jāievēro NAA vadības grupai, akadēmiskajam personālam un profesionāla dienesta karavīriem, kuri atbild par NAA profesionālās augstākās izglītības studiju programmu un militāro mācību realizāciju.

NAA kvalitāte ir vērsta uz izcilības pieeju kvalitātes vadības sistēmas izveidei, uzturēšanai, novērtēšanai un pilnveidošanai.

NAA kvalitātes vadība ir cieši saistīta ar NAA attīstības stratēģiju un aptver visus NAA organizācijas procesus.

NAA ārējās kvalitātes politikas uzturēšana tiek veikta sadarbībā ar Aizsardzības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministriju, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (turpmāk – NBS), Latvijas augstskolām, kā arī ārvalstu bruņoto spēku un militārās izglītības institūcijām, kur galvenie kvalitātes kritēriji ir vērsti uz augstākās profesionālās militārās izglītības atbilstību Eiropas un Latvijas augstākās izglītības un profesijas standartiem, kā arī šo standartu sabalansētības prasības pret karavīru profesionālajām kompetencēm. NAA sistemātiski veic darba devēju – NBS Regulāro spēku vienību un Latvijas Republikas Zemessardzes komandieru aptaujas par NAA absolventu iegūto izglītību, profesionālo kvalifikāciju un tās atbilstību militārajam dienestam. Kā arī NBS vienību personāls ir iesaistīts studiju kursu realizēšanā un Valsts pārbaudījumu komisiju darbā.

NAA iekšējās kvalitātes vadības sistēmas pārvaldībā ir iesaistīta NAA Padome, kas izstrādā NAA attīstības stratēģijas vadlīnijas un pārrauga kvalitātes politikas īstenošanu NAA.

NAA rektors izdod ikgadējo pavēli par NAA gada uzdevumu plānu atbilstoši NBS attīstības plānam, kas ir saistošs visām NAA struktūrvienībām un kas ir neatņemama iekšējās kvalitātes sistēmas sastāvdaļa.

NAA lēmēj institūcijas – Senāts, Mācību padome un Zinātniskā padome izskata un apstiprina vadošos

dokumentus, kas ir saistīti ar kvalitātes pārraudzību un uzlabošanu. Mācību padome izskata un apstiprina ikgadējos kvalitātes ziņojumus par studiju programmām un karjeras/kvalifikācijas kursiem.

NAA prorektors, studiju programmu direktori nodrošina studiju kvalitātes atbilstību izvirzītajiem mērķiem, kā arī pārrauga izmaiņu ieviešanas darbības plānu.

Kursu priekšnieki un instruktori atbild par militārās vadības procedūru īstenošanu, militārās kultūras un ētikas normu uzturēšanu. Karjeras/kvalifikācijas kursu priekšnieki pārrauga studiju kvalitātes atbilstību izvirzītajiem mērķiem un izmaiņu ieviešanas darbības plānu.

NAA struktūrvienību vadītāji nodrošina uzdevumu izpildes kvalitāti saskaņā ar normatīvajiem aktiem un pilnvarojumu.

Reizi gadā NAA prorektors organizē divu dienu izbraukumu sēdi, kurā piedalās programmu direktori, kursu priekšnieki, struktūrvienību vadītāji un citi NAA darbinieki. Izbraukuma sēdes mērķis ir veikt pārskata perioda analīzi, uzsākt nozīmīgāko aktivitāšu plānošanu nākamajam pārskata periodam, uzklaut sagatavotus ziņojumus par procesu kvalitāti, kā arī pieņemt lēmumus, lai uzlabotu kvalitāti NAA.

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2(1) daļā norādītajam, sniedzot pamatojumu, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā sniegts pamatojums.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	Atbilst. Apstiprināta NAA Kvalitātes politika un NAA iekšējās studiju kvalitātes nodrošinājuma nolikums, atbilstoši kuriem notiek augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšana. (Sīkāka informācija ir sniegta 1.3., 2.2.1. sadaļā.)
2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/ koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	Atbilst. Atbilstoši NAA iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikuma III sadaļai ir apstiprināta kārtība, kādā veidā tiek izstrādātas un apstiprinātas jaunas studiju programmas, uzraudzītas spēkā esošās studiju programma un kādā veidā tiek veiktas izmaiņas tajās. (Sīkāka informācija ir sniegta 2.2.2. sadaļā.)

3.	<p>Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārliecināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu</p>	<p>Atbilst.</p> <p>Studiju rezultātu vērtēšana notiek atbilstoši Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumam (apstiprināts ar 26.09.2023. Senāta protokola 7/2023 lēm. Nr.4) un Valsts pārbaudījuma nolikumam (apstiprināts Ar Senāta sēdes 17.01.2023. protokola Nr. 2/2023 lēm. Nr.1).</p> <p>Studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji ir noteikti katrā studiju kursa aprakstā, kas ir pieejami elektroniskajā sistēmā ILIAS un ar kuriem pirmajā nodarbībā pasniedzējs iepazīstina studējošos saskaņā ar lekšējās kārtības noteikumiem NAA.</p> <p>Plašāka informācija Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumā un Valsts pārbaudījumu nolikumā (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.19. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas studiju rezultātu novērtēšanas nolikums, 1.1.20. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījuma nolikums; https://www.naa.mil.lv/lv/naa-galvenie-normativie-akti).</p>
4.	<p>Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai</p>	<p>Atbilst.</p> <p>Saskaņā ar Nolikumu par akadēmiskajiem amatiem NAA (apstiprināts ar 21.01.2022. Senāta protokola Nr.1/2022 lēm. Nr.2.) reizi gadā notiek akadēmiskā personāla novērtēšana. NAA ir nodrošināta nepārtraukta akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšana (Didaktikas kursi, pilnveides semināri, apmācības u. tml.).</p> <p>Plašāka informācija Nolikumā par akadēmiskajiem amatiem NAA (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti –1.1.16. Nolikums par akadēmiskajiem amatiem Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā; https://www.naa.mil.lv/lv/naa-galvenie-normativie-akti).</p>

5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem	<p>Atbilst.</p> <p>Studējošo sekmes tiek uzskaitītas elektroniskajā sistēmā LUIS, ko administrē Latvijas Universitāte. Pēc katra semestra studējošo sekmes tiek apspriesta Mācību padomē. Pēc Valsts pārbaudījumiem tiek apkopota informācija par noslēguma darbu vērtējumiem un apspriesta Administratīvajā sapulcē ar rektora klātbūtni. Pēc Valsts pārbaudījuma norises, tiek sasaukta Akadēmiskā sapulce, kurā piedalās NAA prorektors, studiju programmu direktori, noslēguma darba vadītāji, recenzenti un valsts pārbaudījumu komisiju pārstāvji. Šīs sapulces laikā tiek apspriesta noslēguma darbu kvalitāte, valsts pārbaudījumu komisiju darbu organizācija, tiek pieņemti lēmumi turpmāko procesu uzlabošanai.</p> <p>Tā kā NAA studējošie ir NBS militārpersonas, tad iegūstot leitnanta dienesta pakāpi un kvalifikāciju, visi absolventi tiek nosūtīti dienestam NBS vai Zemessardzes vienībās.</p> <p>Atbilstoši NAA Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumam NAA tiek regulāri veiktas aptaujas par studējošo apmierinātību ar studiju programmu. (Sīkāka informācija ir sniegta 2.2.4. sadaļā.)</p> <p>Plašāka informācija Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.12. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikums; https://www.naa.mil.lv/lv/naa-galvenie-normativie-akti).</p>
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	<p>Atbilst.</p> <p>Saskaņā ar NAA Kvalitātes politiku, NAA Iekšējās studiju kvalitātes nolikumu, kā arī NBS vadlīnijām tiek nepārtraukti pārskatītas un pilnveidotas studiju programmas.</p>

2.1. Studiju virziena pārvaldība

2.1.1. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu savstarpējās saistes novērtējums.

Nacionālā aizsardzības akadēmija ir Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) struktūrvienība, kas izstrādā un nodrošina augstākā līmeņa studijas tieši NBS vajadzībām. NBS ir valsts militārās aizsardzības sistēmas pamats un, sadarbojoties arī ar sabiedroto spēkiem, sargā Latvijas valsts

suverenitāti un teritoriālo nedalāmību.

Krievijas Federācijas uzsāktais karš Ukrainā aktualizēja valsts aizsardzības nozīmi valsts suverenitātes saglabāšanā, kā arī veicināja izmaiņas Latvijas likumdošanā attiecībā uz valsts aizsardzības dienestu. Lai stiprinātu valsts aizsardzību un nodrošinātu Latvijas valsts un sabiedrības spējas novērst un pārvarēt valsts apdraudējumu, Latvijā tika ieviests Valsts aizsardzības dienests (turpmāk – VAD), kas sniedz iespēju pilsoņiem iegūt zināšanas un sapratni par valsts aizsardzību, uzlabot individuālās rīcības spējas, veidot sagatavotu mobilizējamu rezervi, kā arī piedalīties valsts aizsardzības stiprināšanā. Karš Ukrainā arī palielināja Latvijas pilsoņu interesi iestāties Zemessardzē, lai izietu militārās pamatapmācības un nepieciešamības gadījumā būt gataviem aizstāvēt savu valsti. Līdz ar to NBS virsniekiem jānodrošina ne tikai NBS vienību kaujas gatavību, bet arī jāveic karavīru, zemessargu, rezerves karavīru un VAD karavīru apmācību un sagatavošanu militāro uzdevumu izpildei.

NAA pamatzdevums ir sagatavot profesionāli izglītotu komandējošo un militāro speciālistu sastāvu Latvijas valsts aizsardzībai, organizēt un veikt pētījumus valsts aizsardzības un drošības jomā, audzināt jauno militāro inteliģenci, virsniekus – Latvijas patriotus, garīgi un fiziski attīstītas personības ar augstu morāli, goda un pienākuma apziņu, līderus, kuri spēj uzņemties atbildību un sekmīgi vadīt savus padotos.

NAA tiek realizēts viens studiju virziens “Militārā aizsardzība”, kura mērķis ir sagatavot NBS virsniekus ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS un Eiropas Savienības vai NATO multinacionālajās vienībās.

Studiju virzienā “Militārā aizsardzība” ir iekļautas piecas studiju programmas: pirmā cikla profesionālā bakalaura studiju programma “Gaisa spēku militārā vadība”, profesionālā bakalaura studiju programma “Jūras spēku militārā vadība”, profesionālā bakalaura studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība”, profesionālā augstākās izglītības studiju programma “Komandējošā sastāva virsnieks” un otrā cikla profesionālā maģistra studiju programma “Militārā vadība un drošība”.

Pirmā cikla profesionālo bakalaura studiju programmu un profesionālās augstākās izglītības studiju programmas mērķis ir sagatavot vidējā līmeņa vadītājus/komandierus. Šo studiju programmu absolventiem ar Latvijas prezidenta pavēli tiek piešķirta dienesta pakāpe – leitnants un viņi dodas dienestā uz sava spēka veida vienību kā jaunie leitnanti.

Maģistra studiju programmas mērķis ir pilnveidot un attīstīt vecāko virsnieku un militārās nozares darbinieku kompetenci militārajā vadībā un augstākā līmeņa nacionālās un starptautiskās drošības jomā.

Studiju virziena un studiju programmu attīstības pamatprincipi ir balstīti uz augstskolas vērtībām un NAA attīstības stratēģiju, kā arī, ievērojot normatīvo aktu prasības un NBS dokumentos noteiktās prioritātes.

Studiju programmu saturs tiek veidots, pamatojoties uz militārās aizsardzības mūsdienu izaicinājumiem, kur vispārējie un nozares pamatkursi un militāro tehnoloģiju studiju kursi orientēti uz militārās vides kontekstu, tādējādi pilnībā atbilst militārās aizsardzības studiju virzienam. Visu studiju programmu saturā arī tiek ņemts vērā valsts profesionālās augstākās izglītības standarts un profesijas standarts.

Tā kā NBS struktūrā ir iekļauti trīs spēku veidu vienības – Gaisa spēki, Jūras spēki un Sauszemes spēki, tad NAA profesionālās bakalaura studiju programmas tiek virzītas uz konkrētu spēka veida virsnieka apmācību. Studiju programmas “Gaisa spēku militārā vadība” un “Jūras spēku militārā vadība” saturā ir iekļauti tehniskie apmācību bloki, lai topošiem virsniekiem būtu zināšanas par

vispārējo jūrniecību un jūras kuģu, vai vispārējo aviāciju, un gaisa kuģu inženiertehniskām tēmām. Šobrīd NAA nav materiāltehnisko resursu, lai nodrošinātu šos apmācību blokus, tāpēc katru gadu tiek rīkots publiskais iepirkums šo apmācību bloku iegādei. Līdz ar to studiju programma “Gaisa spēku militārā vadība” no 2013. gada līdz 2015. gadam tika realizēta sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti, no 2016. gada tā tiek realizēta sadarbībā ar Transporta un sakaru institūtu. Savukārt studiju programma “Jūras spēku militārā vadība” no 2013. gada līdz 2021. gadam tika realizēta sadarbībā ar Latvijas Jūras akadēmiju, no 2022. gada tā tiek realizēta sadarbībā ar Novikontas Jūras koledžu. Studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība” tiek realizēta NAA sadarbībā ar NBS vienībām un Zemessardzi. Profesionālajās bakalaura studiju programmās iestāšanās notiek pēc vidusskolas absolvēšanas. Tā kā interese par militāro karjeru ir arī augstskolu absolventiem, tad šiem interesentiem NAA piedāvā apgūt īsā cikla studiju programmu “Komandējošā sastāva virsnieks” un iegūt augstākās izglītības diplomu un leitnanta kvalifikāciju.

Maģistra studiju programma tiek realizēta sadarbībā ar Baltijas Aizsardzības koledžu. Studiju programmas saturs atbilst Apvienotam vadības un augstākā štāba virsnieka kursa saturam. Virsnieki, kas iziet vai ir apguvuši Apvienoto vadības un augstākā štāba virsnieka kursu vai arī viņiem tiek pielīdzināts ārvalstīs izietais vecākā virsnieka militārais kurss, var pieteikties maģistra studijām. Tā kā NAA studijas tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem un NBS ir noteikta kārtība par militārpersonu nosūtīšanu apmācībām, tad studijas maģistra studiju programmā tiek uzsāktas, kad militārpersona ir ieguvusi majora dienesta pakāpi.

Sīkāka informācija ir sniegta studiju programmu novērtējumos.

2.1.2. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Studiju virziena “Militārā aizsardzība” SVID analīze:

Stiprās puses	Vājās puses
---------------	-------------

<p>1. Militārās ievirzes studiju kursu docētājiem ir ilggadēja praktiskā pieredze dienestā NBS, t.sk., dalība starptautiskajās operācijās un NATO štābos.</p> <p>2. Akadēmisko studiju kursu realizāciju nodrošina augsti kvalificēti docētāji.</p> <p>3. NAA ir pastāvīgais civilo darbinieku/akadēmiskais personāls, kas veic zinātnisko pētniecību un studiju darbu.</p> <p>4. Studējošajiem ir iespēja līdzdarboties pētnieciskajos projektos militārajā zinātnē.</p> <p>5. NAA ir pietiekams studiju programmu mācību metodiskais nodrošinājums.</p> <p>6. NAA veic regulāru studiju programmu pilnveidošanu saskaņā ar NATO un NBS attīstības tendencēm.</p> <p>7. Regulāri lietīšķie kontakti ar darba devējiem un darba devēju iesaiste studiju procesa īstenošanā.</p> <p>8. Tiek realizēta akadēmiskā un militārā starptautiskā sadarbība.</p> <p>9. Kadeti ir profesionālā dienesta karavīri un saņem normatīvajos aktos noteiktās sociālās garantijas.</p> <p>10. Kadeti ir nodrošināti ar dienesta vietu pēc NAA absolvēšanas.</p> <p>11. Studējošiem ir iespējas pilnveidot savu vispārējās fiziskās sagatavotības līmeni.</p>	<p>1. Nepietiekams mācību procesa nodrošinājums ar modernu bruņojumu, ekipējumu un citiem tehniskajiem līdzekļiem, tas jāpieprasa no NBS vienībām.</p> <p>2. Grūtības iesaistīt militāros speciālistus atsevišķos militārajos studijuursos sakarā ar viņu noslodzi pamata dienesta vietā.</p> <p>3. NBS ir ierobežots kvalificētu speciālistu skaits, kuriem ir atbilstoša akadēmiskā izglītība pedagoģiskajam darbam NAA.</p> <p>4. NAA infrastruktūrai būs nepieciešami uzlabojumi pie studējošo skaita palielināšanas.</p> <p>5. NBS karavīru izglītības vajadzības grūti saskaņot ar Izglītības un zinātnes ministrijas prasībām.</p> <p>6. Nepietiekami resursi, lai sagatavotu JS un GS virsniekus bez sadarbības augstskolu atbalsta.</p> <p>7. Nepietiekami resursi, lai NAA patstāvīgi un neatkarīgi no BALTDEFCOL realizētu profesionālo maģistra studiju programmu.</p> <p>8. Nepārtraukta priekšnieku/vadītāju rotācija (prorektors, studiju programmu direktori).</p>
Iespējas	Draudi
<p>1. Atsevišķu studiju kursu īstenošanā iesaistīt vieslektorus no ārvalstu militārajām augstskolām.</p> <p>2. Piedalīties studējošo apmaiņas programmās ar citu valstu militārajām augstskolām.</p> <p>3. Aizsardzības nozare ir viena no valsts pārvaldes prioritārajām nozarēm.</p> <p>4. Sadarbības palielināšana ar citām augstskolām, valsts iestādēm.</p>	<p>1. Valsts demogrāfiskā situācija apgrūtina rekrutēšanas procesu studijām NAA.</p> <p>2. Reāla valsts apdraudējuma gadījumā studijas tiek pārtrauktas un studējošie pildīs karavīra pienākumus.</p> <p>3. Resursu nepietiekamība (mācību centru un mācību infrastruktūras noslodze).</p> <p>4. Konkurētspēja ar citām augstskolām.</p> <p>5. Sabiedrības neuzticība karavīru profesijas nozīmīgumam.</p>

Lai saglabātu stiprās puses, NAA jāveic šādi pasākumi:

1. Militārās ievirzes studiju kursu nodrošināšanai piesaistīt labākos NBS profesionāļus, balstoties uz vienību ieteikumiem un iepriekšējiem kadetu vai kursu klausītāju novērtējumiem.
2. Akadēmisko studiju kursu realizācijā tiek piesaistīti augsti kvalificēti docētāji no citām Latvijas augstskolām. Tā kā NAA nevar nodrošināt pilnu slodzi ievēlētām akadēmiskajam personālam, tad NAA ir laba iespēja ar docētāju slēgt līgumu uz īsu periodu, tādā veidā novērtējot viņa darbību. Ja novērtējums par docētāju darbu ir augsts gan no NAA atbildīgajām personām par

studiju darbu, gan no studējošo atsauksmēm, tad docētājs atkārtoti tiek aicināts, uz studiju kusa pasniegšanu nākamajā mācību gadā.

3. NAA ir izveidoti divi pētniecības centri – Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs un Aizsardzības un tehnoloģiju inovāciju centrs, kurā ir nodarbināts pastāvīgs personāls un kurš veic zinātnisko darbību, kā arī iesaistās apmācību procesā, nodrošinot studiju kursu pasniegšanu, noslēguma darbu vadīšanu un recenzēšanu, kā arī dalību Valsts pārbaudījumu komisijās.
4. Atbalstīt un veicināt studējošo iespējas līdzdarboties pētnieciskajos projektos militārajā zinātnē. Turpināt iesaistīt NAA studējošos aizsardzības industrijas pasākumos hakatonos. Katru gadu organizēt NAA studējošos zinātnisko konferenci, kurā labākie kadeti prezentē savus pētījumus.
5. NAA papildina un uzlabo mācību metodisko nodrošinājumu. 2021. gadā NAA tika atvērta Labklājības centrs, kurā atrodas bibliotēka, Kadetu klubs un ēdnīca.
6. NAA katru gadu turpina pārskatīt un uzlabot studiju programmu saturu.
7. Darba devēji tiek iesaistīti Valsts pārbaudījuma komisiju darbā, tiek aicināti uz studiju programmu satura pārskatīšanu un priekšlikumu iesniegšanu programmu uzlabojumu veikšanai. Katru gadu tiek nosūtītas anketas par absolventu novērtējumu.
8. NAA aktīvi darbojas Starptautisko attiecību un projektu daļa, kas nodrošina starptautisko sadarbību ar citu valstu militārām augstskolām, kā arī atbalsta studējošo un personāla apmaiņu *Erasmus* projekta ietvaros.
9. NAA kadeti ir profesionālā dienesta karavīri, uz kuriem pilnā mērā attiecas normatīvajos aktos noteiktās sociālās garantijas.
10. Pēc NAA absolvēšanas visi kadeti tiek nosūtīti dienestam atbilstošajā vienībā. Dienesta vietas NAA nosūta NBS Apvienotā štāba Personāla plānošanas un administrēšanas departaments, pamatojoties uz NBS komandiera noteiktajām prioritātēm. Kursa priekšnieki iepazīstina topošos absolventus ar viņa dienesta vietām divus mēnešus pirms NAA absolvēšanas.
11. Viens no NAA prioritārajiem mērķiem ir kadetu fiziskās sagatavotības attīstība. No 2023. gada rudens semestra NAA tiek mainīti nodarbību laiki, paredzot katru rītu plkst.8.00–9.30 vispārējās fiziskās sagatavotības nodarbībām, tādā veidā uzlabojot kadetu vispārējo fizisko sagatavotības līmeni.

Lai uzlabotu vājās puses, NAA jāveic šādi pasākumi:

1. Lai nodrošinātu mācību procesu ar modernu bruņojumu, ekipējumu un citiem tehniskiem līdzekļiem, NAA budžetā paredzēt līdzekļus to iegādei ar nepieciešamības pamatojumu NBS vadībai.
2. Lai iesaistītu militāros speciālistus studiju programmu realizēšanā, saņemt no NBS vadības atbalstu šo speciālistu piekomandēšanai NAA prioritārajā kārtībā.
3. Organizēt militārajiem pasniedzējiem īsus kvalifikācijas paaugstināšanas kursus pedagoģisko kompetenču iegūšanai augstākajā izglītības iestādē.
4. NAA vadībai savlaicīgi izstrādāt darbības plānu studiju programmu realizēšanas nodrošināšanai studējošo skaita palielināšanas gadījumā.
5. NAA sadarbībā ar Mācību vadības pavēlniecības štāba juristiem Aizsardzības ministrijai iesniegt priekšlikumus normatīvu aktu grozījumiem attiecībā uz NBS karavīru izglītības specifiku.
6. NAA sadarbībā ar NBS Gaisa spēkiem un NBS Jūras spēkiem izstrādāt studiju programmu attīstības plānu, nodrošinot studiju realizāciju ar NBS resursiem, paredzot papildus cilvēkresursus un materiālu resursu.
7. NAA izstrādāt jaunu maģistra studiju programmu, kas tiks realizēta ar NAA resursiem un būs pieejama NBS virsniekiem un aizsardzības resora darbiniekiem neatkarīgi no dienesta pakāpes.

8. Veikt izmaiņas NAA štatū sarakstā, paredzot pastāvīgas štata vietas studiju programmas direktoriem (šobrīd plūsmas nodaļas vadītājs ir vienlaicīgi programmas direktors), kas būtu civilpersona, vai atvaļināta militārpersona ar kompetenci augstākās izglītības studiju programmu vadīšanā.

Lai izmantotu iespējas studiju virziena attīstībā, NAA:

1. Atsevišķu studiju kursu īstenošanā iesaistīt militāros speciālistus no ārvalstu militārajām augstskolām, tādējādi pilnveidojot un paplašinot kadetu zināšanas.
2. Nosūtīt studējošos apmaiņas programmās. Studiju programmu direktoriem izstrādāt konkrētus priekšlikumus, kādā veidā viņu programmas studējošie var izmantot apmaiņas programmas.
3. Veidot un uzturēt pozitīvu tēlu sabiedrībā, kā arī stingri ievērot un izkopt NBS karavīru vērtības un NAA pamatvērtības, veidojot pozitīvu, un uz savstarpējo sadarbību vērstu iekšējo vidi.
4. Meklēt sadarbības iespējas ar citām augstskolām un valsts iestādēm, tādējādi popularizējot NAA un NBS kopumā.

Lai mazinātu draudu iespējas, NAA:

1. Aktīvi piedalīties sociālajos tīklos ar reklāmas kampaņām par studiju iespējām NAA. Organizēt rekrutēšanas pasākumus, braucot uz vidusskolām un organizējot pasākumus NAA.
2. Valsts apdraudējuma gadījumā izstrādāt darbības plānu, kādā veidā studiju programmas tiek realizētas, ņemot par piemēru Ukrainas militāro augstskolu pieredzi.
3. Savlaicīgi plānot studiju programmu realizēšanai nepieciešamos resursus.
4. Visās reklāmas kampaņās likt uzsvāru uz savām stiprajām pusēm un veidot labvēlīgu iekšējo vidi studējošajiem.
5. Aktīvi iesaistīties pasākumos, lai veidotu NBS pozitīvu tēlu sabiedrībā, kā arī izskaust visus gadījumus, kas saistīti ar nievājošu, aizskarošu attieksmi pret zemāk stāvošu, un jebkurus augstākstāvošu komandieru, instruktoru pilnvaru pārkāpumus.

Studiju virziena attīstības plāns ir noteikts 2023.–2028. gadam (sk. 2.1.1. pielikums. Studiju virziena “Militārā aizsardzība” attīstības plāns 2023.–2028. gadam). Studiju virziena attīstības plāns tika izstrādāts atbilstoši NAA Attīstības stratēģijā noteiktajiem uzdevumiem.

2.1.3. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Studiju virziena “Militārā aizsardzība” un tam atbilstošu studiju programmu pārvaldību nodrošina NAA Padome, rektors, NAA lēmējinstītūcijas, NAA prorektors, kas ir studiju virziena vadītājs, studiju programmu direktori, kursu priekšnieki, instruktori, NAA struktūrvienību vadītāji (sk. 2.1.2. pielikums. Studiju virziena “Militārā aizsardzība” pārvaldības struktūra).

Katrai studiju programmai Senātā tiek apstiprināts studiju programmas direktors. Studiju programmas direktora atbildība un pienākumi ir aprakstīti Studiju programmas direktora nolikumā. Profesionālās studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” (turpmāk – SzS MV) un īsā cikla studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” (turpmāk – KSV) direktors ir viena un tā

pati persona, jo abas studiju programmas ir vērstas uz Sauszemes spēku specifiku un sasniedzamie studiju rezultāti ir līdzīgi. Šo studiju programmu direktors, kas ir militārpersona, ir arī Sauszemes spēku nodaļas vadītājs, kas ne tikai atbild par studiju programmu veiksmīgu realizēšanu, bet arī nodrošina Sauszemes spēku nodaļas efektīvu darbību. Šajās studiju programmās studē vislielākais studējošo skaits no visiem NAA studējošajiem. Tā kā visi NAA studējošie ir arī militārpersonas, kas atrodas dienestā un pilda noteiktus uzdevumus, tad katrai studiju programmai ir apstiprināts kursa priekšnieks un instruktors, kuru atbildībā ir nodrošināt ne tikai studiju sekmīgu izpildi, bet arī ar militāro dienestu saistīto uzdevumu izpildi. NAA virsseržants atbild par militārās disciplīnas ievērošanu, pārbauda instruktoru darbu.

Profesionālo bakalaura studiju programmu "Gaisa spēku militārā vadība" (turpmāk – GS MV) un "Jūras spēku militārā vadība" (turpmāk – JS MV) programmu direktori pilda arī kursu priekšnieku pienākumus, jo studējošo skaits nav liels. Šo abu studiju programmu B daļas kursu realizācijai tiek iesaistītas partneraugstskolas, kas uzvar iepirkumu, kas tiek organizēts katru gadu. Kopš 2016. gada GS MV programma tiek realizēta sadarbībā ar Transporta un sakaru institūtu, JS MV programma līdz 2021. gadam tika realizēta sadarbībā ar Latvijas Jūras akadēmiju, bet no 2022. gada tiek realizēta sadarbībā ar Novikontas Jūras koledžu.

Maģistra studiju programmu "Militārā vadība un drošība" vada studiju programmas direktors, kas ir civilpersona. Maģistra studiju programmas realizācijā tiek iesaistīta Baltijas aizsardzības koledža (*Baltic Defence College*), ar kuru NAA ir noslēgts sadarbības līgums un kurā tiek nodrošināti apmācību kursi augstākā līmeņa virsniekiem.

Visi ar studiju programmām saistītie svarīgie jautājumi, tādi kā studējošo imatrikulācija un eksmatrikulācija, studiju plānu apstiprināšana, izmaiņu veikšana programmu saturā u.c., tiek izskatīti un apspriesti Mācību padomē, ko vada NAA prorektors. Studiju virziena efektīvākās pārvaldes nodrošināšanai NAA prorektors organizē iknedēļas kursa priekšnieku sapulces, kuru laikā ir apspriesti visi aktuālie jautājumi, tuvākie uzdevumi, noteikti atbildīgie, kā arī notiek informācijas apmaiņa starp struktūrvienībām.

GS MV, JS MV, SzS MV un KSV studiju programmu kursu realizēšanas nodrošināšanā būtiska loma ir Mācību plānošanas un atbalsta pārvaldei, kuras sastāvā ietilpst Mācību daļa, Atbalsta daļa, Studiju un metodiskā atbalsta daļa, Starptautiskās sadarbības daļa. Pārvaldes darbinieki organizē atlasīto uzņemšanu studijām, plāno nodarbības, gatavo pavēles par studējošo statusu, saskaņo militārās apmācības un praksi ar NBS vienībām, nodrošina nepieciešamo materiāltehnisko nodrošinājumu, uzskaita studējošo gaitu, nodrošina studijas ERASMUS ietvaros, organizē valsts pārbaudījumu komisiju darbu un veic citus ar studiju organizāciju saistītus darbus.

NAA militārās vadības un vispārējo studiju kursu akadēmiskā personāla nodrošināšana ir Militārās vadības studiju nodaļas pārziņā. Nodaļas sastāvā ir gan patstāvīgais personāls, gan arī uz noteiktu studiju kursu realizēšanu pieaicināti mācībspēki no citām augstskolām. Nodaļas atbildībā ir arī mācībspēku kvalifikācijas kursu, zinātnisko semināru, vieslektoru lekciju organizēšana. Šī nodaļa arī organizē studējošo zinātniskās konferences un seminārus, kā arī absolventu līderības nedēļu pirms izlaiduma.

Studiju programmu studiju kursu e-materiālu pieejamību nodrošina Tālmācības studiju nodaļa. Nodaļas darbinieki arī organizē apmācību kursus un konsultācijas elektroniskās sistēmas ILIAS lietošanā, kā arī veic noslēguma darbu plaģiāta pārbaudi.

Studiju programmu zinātniski pētnieciskā darbība tiek nodrošināta ar Drošības stratēģiskās pētniecības centra (turpmāk – DSPC) un Aizsardzības tehnoloģiju inovācijas centra (turpmāk – ATIC) atbalstu. DSPC pētnieki nodrošina studiju kursu "Pētniecības metodoloģija", "Politoloģija" pasniegšanu, kā arī vada noslēguma darbus un piedalās Valsts pārbaudījumu komisiju darbā. ATIC

pētnieki iesaista kadetus aizsardzības industrijas hakatona konkursā, kur NAA kadeti sadarbībā ar citu augstskolu studējošiem izstrādā idejas ar militāro pielietojumu.

Fiziskās sagatavotības nodaļas atbildībā ir nodrošināt kadetu fiziskās sagatavotības uzturēšanu un attīstību, jo militārpersonām viena no svarīgākajām kompetencēm fizisko spēju uzturēšana. Kā arī, lai NAA absolvents saņemtu leitnanta dienesta pakāpi, viņam pirms NAA absolvēšanas ir jānokārto fiziskie normatīvi augstā līmenī.

2.1.4. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, cita starpā norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

Uzņemšana studijām NAA notiek atlases kārtībā, pamatojoties uz Augstskolu likumu, Militārā dienesta likuma un citu saistošo normatīvo aktu prasībām.

Kandidātam, kas pretendē uz studijām NAA, jāpiesakās studijām elektroniski un atlases laikā jāiesniedz dokumenti NAA līdz termiņam, kas noteikts Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas uzņemšanas noteikumos attiecīgajam mācību gadam (uzņemšanas noteikumi tiek publicēti NAA tīmekļvietnē: <https://www.naa.mil.lv/lv/uznemsanas-noteikumi>). Atšķirībā no uzņemšanas citās augstskolās, uzņemšana NAA pirmā cikla studiju programmās ir arī uzņemšana profesionālajā dienestā, jo visi NAA kadeti ir profesionālā dienesta karavīri. Visiem pretendentiem ir jāiziet medicīniskā komisija, fiziskās sagatavotības un psihodiagnostikas pārbaude, kā arī viņu dati tiek pārbaudīti Sodū reģistrā un nosūtīti Militārās izlūkošanas un drošības dienestam atzinuma saņemšanai. Uzņemšanai NAA ir arī vecuma ierobežojums, ko nosaka Militārā dienesta likuma 18. panta 2. punkts. Profesionālā bakalaura studiju programmām var pieteikties jaunieši ar vidējo izglītību līdz 30 gadu vecumam uz imatrikulācijas brīdi, īsa cikla profesionālajā augstākās izglītības studiju programmā var iestāties jaunieši ar augstāko izglītību līdz 35 gadu vecumam uz imatrikulācijas brīdi. Savukārt maģistra studijām var pieteikties virsnieki, kuriem profesionālā dienesta laiks, ko atlicis pildīt esošajā virsnieka dienesta pakāpē līdz noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanai, nav mazāks par pieciem gadiem. Visas studijas NAA ir segtas no valsts budžeta līdzekļiem.

Līdz 2021. gadam rekrutēšanu un atlasī studijām NAA veica NBS Rekrutēšanas un atlases centrs. Lai uzlabotu jauniešu piesaisti NAA un saīsinātu atlases procesu, no 2022. gada atlasī un uzņemšanu NAA studijām un profesionālajam dienestam veic NAA personāls. NAA vadība uzstādīja mērķi – veikt jauniešu atlasī profesionālajam dienestam un studijām divās dienās.

Lai šo mērķi sasniegtu, NAA personāls saskaņo ar Medicīnas centru iespējamās medicīnas komisijas laikus un ar Psihodiagnostikas centru iespējamās testa kārtotošanas laikus. Tādējādi jaunietis, kurš ir elektroniski, pieteicies studijām NAA, un kurš dzīvo ārpus Rīgas, atbrauc uz NAA uz 2 dienu atlasī. Pirmajā dienā viņš iziet medicīnas komisiju, paliek pa nakti NAA kazarmās, nākamajā dienā no rīta viņš kārtoto fiziskos normatīvus, pēc tiem dodas uz Psihodiagnostikas centru kārtoto testu. Tādā veidā atlasī tiek pielāgota konkrētam indivīdam. Rīdziniekiem atlasī tiek saskaņota individuāli, plānojot konkrētus laikus nepieciešamo pārbaudžu veikšanai. Pēc visu dokumentu, vērtējumu un atzinumu saņemšanas NAA Uzņemšanas un atlases komisija izskata visus pretendenta iesniegtos dokumentus, Medicīnas komisijas, Psihodiagnostikas centra, fiziskās sagatavotības vērtējumus, kā arī informāciju no Militārās izlūkošanas un drošības centra un pieņem lēmumu par pretendenta atbilstību profesionālajam dienestam un studijām NAA. Visiem pretendentiem tiek nosūtīta

informācija par Uzņemšanas komisijas lēmumu, kā arī pozitīva lēmuma rezultātā lūgums ierasties noteiktajā dienā un parakstīt līgumu par profesionālo dienestu.

Atšķirībā no citām augstskolām, studijas profesionālajās bakalaura studiju programmās un īsa cikla augstākās izglītības studiju programmā sākas ar ziemas semestri, nevis ar rudens semestri pēc dokumentu iesniegšanas. Līdz imatrikulēšanai NAA visiem pretendentiem (kadetskandidātiem) saskaņā ar 31.05.2023. Aizsardzības ministrijas noteikumiem Nr.24-NOT "Profesionālā dienesta virsnieku pamatapmācības noteikumi" ir jāiziet pirmsstudiju posms, kas sastāv no Militārās pamatapmācības kursa un Jaunākā līdera kursa. Šis pirmsstudiju posms dod iespēju pretendentiem iepazīties ar militārās jomas specifiku, dienesta prasībām un pieņemt gala lēmumu, vai vēlas savu karjeru veidot militārās aizsardzības jomā. Ja studijām ir pieteikušies militārpersonas, kas jau ir izgājuši pilnu posmu vai daļu no šī posma, tad viņi ar Uzņemšanas komisijas lēmumu tiek aicināti pievienoties NAA konkrētajā pirmsstudiju apmācību posmā vai pēc pirms apmācības kursa noslēguma studiju uzsākšanā NAA. Pēc sekmīga pirmsstudiju posma pabeigšanas, kadetskandidāti tiek imatrikulēti NAA.

Kandidātam, kas pretendē uz studijām NAA profesionālajā maģistra studiju programmā, jāpiesakās studijām, elektroniski aizpildot veidlapu NAA mājaslapā. Baltijas Aizsardzības koledžas Apvienotā vadības un augstākā štāba virsnieku kursa studentiem dokumentu iesniegšana tiek organizēta atsevišķi, iesniedzot dokumentus klātienē un nosūtot tos elektroniski.

Saskaņā ar MK 14.08.2018. noteikumiem Nr. 505 NAA ir izveidota Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu rezultātu atzīšanas komisija (turpmāk – komisija), kas sastāv no komisijas priekšsēdētāja, 4 komisijas locekļiem un sekretāra. Komisijas tiesības un pienākumus nosaka nolikums (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.18. Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA)). Komisijas sekretārs pārbauda studējošā iesniegtos dokumentus un sagatavo lēmuma projektu rezultātu atzīšanai. Lēmuma projekts tiek izvērtēšanai nosūtīts visiem komisijas locekļiem. Ja komisijas vairākums nobalso par lēmuma projektu, tad lēmums tiek pieņemts.

2018. gadā komisija saņēma vienu iesniegumu par prakses pielīdzināšanu maģistra studiju programmā. 2019. gadā komisija izskatīja un apstiprināja 16 lēmumus par iepriekšējo rezultātu atzīšanu. No tiem 3 bija prakses atzīšana maģistra studiju programmā, trīs lēmumi bija par studiju kursu atzīšanu no *Helmut Sshmidt Universitat*, Vācijā apgūtajiem studiju kursiem. Pārējie lēmumi bija par studiju kursu atzīšanu, kas apgūti Latvijas Universitātē, Rīgas Tehniskajā universitātē un Banku augstskolā. Tika atzīti tādi kursi, kā Civilā aizsardzība, Ekonomikas pamati, Politoloģija un Brīvās izvēles studiju kursi.

2020. gadā tika pieņemti 9 lēmumi, no kuriem 2 bija par studiju kursu pielīdzināšanu, kas apgūti neformālajā izglītībā NBS Sakaru Skolā. Tika atzīti studiju kursi Sakari un Sakaru organizācija. Viens lēmums bija par prakses atzīšanu un pārējie par studiju kursu atzīšanu no citām augstskolām.

2021. gadā tika izskatīti 7 iesniegumi, no kuriem 3 bija par prakses pielīdzināšanu, 3 – par studiju kursu apgūšanu neformālajā izglītībā un viens par studiju kursu atzīšanu, kas apgūti *Helmut Sshmidt Universitat*.

2022. gadā tika saņemts 21 iesniegums, no kuriem 18 iesniegumi bija par studiju kursu atzīšanu, kas apgūti citās augstskolās, 2 – par studiju kursu atzīšanu, kas apgūti neformālajā izglītībā NBS Sakaru skolā un Jūras spēku mācību centrā. 1 iesniegums bija par prakses atzīšanu.

2023. gadā tika saņemti 9 iesniegumi, no kuriem 6 par studiju kursu atzīšanu, kas apgūti citās augstskolās, 2 par studiju kursu atzīšanu, kas apgūti neformālajā izglītībā un viens par prakses

atzīšanu.

Attiecībā uz studējošo iespējām turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta, NAA ir noslēgusi līgumu ar Lietuvas Kara akadēmiju, kas ir gatava uzņemt studējošos savās studiju programmās (2.1.3. pielikums. Līgums programmas pārtraukšanas gadījumā).

2.1.3. pielikums. Līgums programmas pārtraukšanas gadījumā – iekļauts dokuments, kas apliecina, ka augstskola studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā augstskolā.

2.1.4. pielikums. Skaidrojums par zaudējumu kompensāciju – dokumentā iekļauts skaidrojums par NAA studējošo zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma netiek akreditēta

2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs – ir iekļauts gan studiju programmas “Gaisa spēku militārā vadība”. “Jūras spēku militārā vadība”, “Sauszemes spēku militārā vadība” un “Komandējošā sastāva virsnieks” līguma paraugs, gan arī studiju programmas “Militārā vadība un drošība” līguma paraugs.

2.1.5. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

Studējošo sasniegumu un studiju rezultātu vērtēšanas sistēma ir noteikta ārējos normatīvajos aktos: Augstskolu likums un Izglītības likums, un vairākos NAA iekšējos normatīvajos aktos: Studiju rezultātu novērtēšanas nolikums, Valsts pārbaudījumu nolikums, Metodiskie norādījumi par maģistra darba, bakalaura darba, diplomdarba un studiju darba izstrādi un aizstāvēšanu”, Prakses nolikumi.

Studiju procesā tiek izmantotas dažādas studiju metodes un formas. Galvenie kritēriji apmācību metožu izvēlei – nodrošināt sniegtās informācijas apguvi un kritisku attieksmi, un kopumā sasniegt studiju rezultātus (noteiktās zināšanas, prasmes, kompetences). Vērtējot studējošo sasniegumus, tiek ievēroti profesionālās augstākās izglītības standartos noteikti vērtēšanas pamatprincipi. Studiju kursu apguves vērtēšanā tiek izmantots pozitīvu sasniegumu summēšanas princips, kad gala atzīme veidojas no vairākām komponentēm. Līdz ar to vēl strādājot semestra laikā studējošie var ietekmēt savu gala vērtējumu studiju kursā. Semestra laikā veikto mājas darbu, kontroldarbu, referātu, prezentāciju, praktisko darbu un citu darbu novērtējumam tiek piešķirts noteikts īpatsvars gala vērtējumā. Novērtējuma struktūru savam studiju kursam nosaka paši mācībspēki. Izvēloties studiju sasniegumu vērtējumu kritērijus un metodes, tiek ņemti vērā katra studiju kursa specifika un sasniedzamie rezultāti. Tā kā militārie kursi ir virzīti uz militāro prasmju apgūšanu (saskaņā ar NBS iekšējiem drošības noteikumiem tiek uzskatīti kā paaugstinātas vai augstas bīstamības nodarbības), piemēram, ieroču pareizo lietošanu, tad tādosursos kā “Ieroču uzbūve un spējas”, “Šaušanas mācība”, liels uzsvars tiek likts uz studējošo drošības noteikumu ievērošanu. Ja drošības noteikumi netiek ievēroti, pozitīvs vērtējums netiek izlikts.

Studiju kursu īstenošanas pedagoģiskās metodes izvēlas par studiju kursu atbildīgais mācībspēks atbilstoši kursa saturam un specifikai. Uzsākot studiju kursu, mācībspēkam jāinformē studenti par kursa mērķi, izpildes prasībām un nosacījumiem, sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem atbilstoši NAA iekšējās kārtības noteikumiem.

Visos studiju programmā ietvertajos studijuursos tiek ievērots vērtējuma obligātuma princips.

Studentam ir nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu par programmas satura apguvi, t.i. pārbaudes darbi un gala pārbaudījums (ieskaite vai eksāmens) ar vismaz “gandrīz viduvēji” (4 balles) vai “ieskaitīts”.

Studiju programmu studiju kursu mērķi, uzdevumi, sasniegtie studiju rezultāti, kursa saturs, prasības studiju kursa apguvei ir noteikti kursa aprakstos, kurus izstrādā par studiju kursu atbildīgais mācībspēks un kurus izskata un apstiprina Mācību padomē. Visi studiju kursu apraksti ir pieejami NAA elektroniskajā sistēmā ILIAS.

Profesionālajās bakalaura studiju programmās daži studiju kursi tādi kā “Militārā vadība”, “Militārā psiholoģija”, “Militārās tiesības”, “Šaušanas mācība”, “Kaujas prasmju uzturēšana (Vasaras lauka nometne)” tiek realizēti vairākos semestros, lai kadeti uzturētu militāras zināšanas un prasmes, kā arī pakāpeniski apgūstot un pilnveidojot militārajam dienestam nepieciešamas kompetences. Katra semestra beigās tiek rīkots starppārbaudījums par apgūto vielu.

Ja studējošais saņem negatīvu vērtējumu, tad saskaņā ar Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumu studējošais otro reizi kārto pārbaudījumu pie pasniedzēja. Ja otrajā kārtošanas reizē studējošais saņem negatīvu vērtējumu, tad atkārtota pārbaudījuma kārtošanai (trešā reize) tiek izveidota komisija 3 pasniedzēju sastāvā, kas pieņem pārbaudījumu. Ja komisijas vērtējums ir negatīvs, tad studējošā turpmākās studiju iespējas tiek izskatītas Mācību padomē.

Saskaņā ar Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumu studējošajam ir tiesības iesniegt apelāciju par vērtējuma saņemšanu. Saskaņā ar NAA Iekšējās kārtības noteikumiem studējošajam ir tiesības iepazīties ar vērtējumu un lūgt mācībspēkam vērtējuma pamatojumu.

Tā kā NAA realizē profesionālās studiju programmas, tad studiju neatņemama sastāvdaļa ir studējošo prakses organizēšana un vērtēšana. Prakses mērķi, uzdevumi, un vērtēšanas sistēma ir noteikti Prakses nolikumos. Prakšu galvenais mērķis ir sagatavot topošos leitnantus militāro uzdevumu veikšanai, vairot to praktisko pieredzi par NBS vienībām, kā arī radīt apstākļus praktizēt un attīstīt personāla vadīšanas iemaņas.

NAA studijas noslēdzas ar Valsts pārbaudījumu – bakalaura darbu, diplomdarbu vai maģistra darbu izstrādi un aizstāvēšanu. Valsts pārbaudījuma vērtēšanas veidu, organizēšanas un norises kārtību nosaka NAA Valsts pārbaudījumu nolikums.

Katra studiju programmas valsts pārbaudījumu pieņem Valsts pārbaudījuma komisija, kas sastāv no komisijas priekšsēdētāja, komisijas priekšsēdētāja vietnieka un vismaz 3 komisijas locekļiem. Komisijas sastāvs tiek apstiprināts ar Rektora pavēli. Komisijas priekšsēdētājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir militārās nozares pārstāvji.

Komisija, lemjot par Noslēguma darba novērtējumu, ņem vērā studējošā zināšanas un prasmes, aizstāvot savu darbu, studējošā atbildi kvalitāti uz Komisijas locekļu jautājumiem un recenzijā izteiktajām piezīmēm un jautājumiem, noslēguma darba teorētisko un praktisko nozīmi, studējošā veiktā pētījuma kvalitāti un citus ar studiju programmas mērķiem un profesijas standartu saistītos aspektus. Noslēguma darba gala vērtējums veidojās no vidējās aritmētiskās atzīmes, ņemot vērā darba vadītāja vērtējumu, recenzenta vērtējumu un katra Komisijas locekļa vērtējumu. Studējošais, kura Noslēguma darbā tiek konstatēts plaģiāts, tiek atstādināts no Valsts pārbaudījuma un eksmatrikulēts kā Noslēguma darbu neaizstāvējis un Valsts pārbaudījumu nenokārtojis.

Saskaņā ar NAA Valsts pārbaudījumu nolikumu studējošajam ir tiesības iesniegt NAA prorektoram adresētu motivētu apelācijas iesniegumu par Komisijas darbību un/vai lēmumu.

Pēc valsts pārbaudījumu norises NAA tiek rīkotas Akadēmiskās sēdes, kurās piedalās NAA prorektors, studiju programmu direktori, mācībspēki un cits valsts pārbaudījumos iesaistīts personāls. Akadēmiskajās sēdēs tiek apspriesti ar valsts pārbaudījumiem saistītie aktuālie

jautājumi, tādi kā noslēguma darbu kvalitāte, valsts pārbaudījumu komisijas darba organizēšana, nepieciešamo uzlabojumu veikšana valsts pārbaudījumu norises procesā.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijā studiju rezultātu novērtēšana ir noteikta nolikumā (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.19. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas studiju rezultātu novērtēšanas nolikums). Tāpat arī nolikumā ir noteikts valsts pārbaudījumu vērtēšanas veids, organizēšanas un norises kārtība (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.20. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījuma nolikums).

2.1.6. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

NAA augstskolas pamatvērtības ir noteiktas NAA Attīstības stratēģijā. Vadības un vispārējā personāla, akadēmiskā personāla un studējošo profesionālās ētikas pamatprincipus un akadēmiskā godīguma principus nosaka NAA Ētikas kodekss. Kodeksa mērķis ir veicināt NAA vadības, vispārējā personāla, akadēmiskā personāla un studējošo – akadēmijas saimes vienotu izpratni par ētiskām vērtībām, kas ikdienā ir obligāti jāievēro, lai sekmētu akadēmijas saimes tikumisko audzināšanu un izaugsmi, savstarpēju uzticību, cieņu un sadarbību atbilstoši NAA Attīstības stratēģijā noteiktajai akadēmijas misijai, vīzijai un mērķiem.

Kodeksu vai tā normu grozījumus izskata NAA Mācību padomē un apstiprina Senātā. Kodekss vai tā grozījumi stājas spēkā ar NAA rektora pavēli. Ētikas kodekss (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.5. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Ētikas kodekss) ir publiski pieejams arī NAA mājaslapā, un tā ievērošana ir obligāta akadēmijas saimei. Atbildība par Kodeksā noteikto ētikas pamatprincipu un normu pārkāpumiem ir individuāla. Ikviens ir aicināts godprātīgi un atbildīgi iesniegt rakstiskus iesniegumus NAA Ētikas komisijai par Kodeksa normu pārkāpumiem. Atkarībā no pārkāpuma veida un incidentā iesaistītās personas dienesta pakāpes vai civilā darbinieka ieņemamā amata, NAA rektors apstiprina Ētikas komisijas sastāvu ar savu pavēli. Ētikas komisijas locekļi noteiktajā kārtībā koleģiāli izskata iesniegumus par Kodeksa normu pārkāpumiem.

Studējošo un akadēmiskā personāla iesniegumus par akadēmiskās brīvības un tiesību ierobežojumiem vai pārkāpumiem izskata Akadēmiskā šķīrējtiesa. Akadēmiskā šķīrējtiesa sastāv no pieciem locekļiem, no kuriem četri ir akadēmiskā personāla pārstāvji, viens – studējošo pārstāvis (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.8. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Akadēmiskās šķīrējtiesas nolikums).

Papildus akadēmiskā personāla un studējošo atbildība un pienākumi ir atrunāti NAA Iekšējās kārtības nolikumā (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.21. Iekšējās kārtības noteikumi Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā). Viens no būtiskākajiem akadēmiskā godīguma pamatprincipiem ir plaģiātisma nepieļaušana gan studējošiem, gan akadēmiskajam personālam.

Kā svarīgāko pretplaģiātisma rīku NAA izmanto programmu "OXSIKO". Minētā programma dod iespēju pārbaudīt kadetu bakalaura darbus, diplomdarbus, kursa u.c. darbus, lai noteiktu, vai internetā nav atrodami līdzīgi teksti. Plaģiāta klātbūtne darbos netiek noteikta mehāniski. OXSICO testu rezultāti tiek nodoti darbu vadītājiem un recenzentiem, lai izvērtētu atrastās sakritības un noteiktu, vai tā ir sakritība, citāts vai plaģiāts.

2024. gadā tika noslēgts līgums ar Rīgas Tehnisko universitāti par plaģiāta kontroles sistēmas CAPS

izmantošanu, kas paaugstinās pretplaģiātisma rīku izmantošanas efektivitāti, tai skaitā mākslīgā intelekta pazīmju atpazīšanu.

2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte

2.2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

NAA iekšējā kvalitāte tiek nodrošināta atbilstoši NAA Attīstības stratēģijai 2023.–2032. gadam, kurā kā viens no prioritārajiem mērķiem ir norādītas kvalitatīvas studijas. Pamatojoties uz NBS attīstības plānu vidējā termiņā attīstāmām prioritārām militārām spējām, NAA jānodrošina kvalitatīvas studijas atbilstoši regulāro spēku vienības profesionālajai specializācijai un augstākās izglītības standartiem. Tā kā studiju procesā tiek iesaistīti mācībspēki no NBS regulārajām vienībām un Zemessardzes, tad regulāri tiek pārskatīti studiju kursu apraksti un tiek ieviestas izmaiņas atbilstoši aktuālajai situācijai. Tā, piemēram, ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā, un Krievijas Federācijas propagandas līdzekļus, NAA profesionālajās bakalaura studiju programmās tika ieviests jauns studiju kurss “Informācijas karš”.

Atbilstoši NAA Kvalitātes politikai NAA iekšējās studiju kvalitātes uzturēšana ir nepārtrauktas NAA vadības procedūras, kas ietver secīgus rīcības posmus:

1. informācijas ieguve un datu apstrāde;
2. rezultātu analīze;
3. problēmu identificēšana un priekšlikumu sagatavošana;
4. mērķu noteikšana un tūlītējie pasākumi;
5. kvalitātes uzlabošanas plāna izstrāde;
6. darbības plāna realizācija un kontrole;
7. rezultātu analīze un pilnveide.

Informācija par studiju programmu efektīvu realizāciju tiek ievākta no vairākiem avotiem, piemēram, no studējošo, absolventu un mācībspēku aptaujām, pārbaudījuma protokoliem, intervijām ar tiešajiem absolventu priekšniekiem, atbiruma statistika. Saņemtie rezultāti tiek apspriesti kursa priekšnieku sapulcēs, kas notiek regulāri vienreiz nedēļā. Šo sapulci vada prorektors un tajā piedalās Mācību plānošanas un atbalsta pārvaldes priekšnieks, NAA virsseržants, studiju programmu direktori, kursu priekšnieki un struktūrvienību vadītāji. Šajās sapulcēs tiek identificētas problēmas un tiek sagatavoti konkrēti priekšlikumi problēmu risinājumiem. NAA prorektors nosaka atbildīgās personas par konkrētu pasākumu ieviešanu un darbības plāna realizāciju. Piemēram, šāda veida sapulcē tika izskatīts jautājums par studējošo atbiruma mazināšanas iespējām studiju kursa “Kaujas nodaļas komandieris” laikā. Atbiruma iemesli pārsvarā bija saistīti ar traumu gūšanu. Atbildīgajām NAA personām tika uzdots uzdevums pārskatīt studiju kursa realizāciju un veikt izmaiņas tajos apmācību posmos, kuru laikā ir vislielākais risks gūt traumu.

NAA reizi divos mēnešos tiek rīkotas administratīvās sapulces, kurās piedalās NAA rektors, prorektors, studiju programmu direktori, struktūrvienību vadītāji, virsseržants. Šajās sēdēs struktūrvienību vadītāji ziņo rektoram par izpildītajiem un pašreizējiem uzdevumiem, kā arī par

turpmākajiem darbības plāniem. Rektors no savas puses ziņo par svarīgākajām NBS vadlīnijām un uzdevumiem, kā arī nosaka darba vadlīnijas vai iepriekšējo izdoto vadlīniju korekcijas nākamajam pārskata periodam. Saistībā ar studiju programmu pilnveides pasākumu ieviešanu, 2021. gadā rektors pieņēma lēmumu par NAA rekrutēšanas un atlases procesa kardinālajām izmaiņām. Ja līdz 2022. gadam ar rekrutēšanu un atlasī nodarbojās NBS Rekrutēšanas un atlases centrs, tad ar 2022. gadu šis process bija jānodrošina akadēmijai pašai sadarbībā ar Psihodiagnostikas nodaļu un Medicīnas centru. Šādā veidā uzlabojot atlases procesu, tika ieviesta individuālā pieeja interesentam, sazinoties ar katru kandidātu individuāli un plānojot viņam piemērotu atlases laiku. Rezultātā tika panākts, ka visi interesenti bija apzināti, tika nodrošināta komunikācija ar viņiem un neviens studētgrībētājs netika izlaists.

NAA rīkotajās divu dienu izbraukuma sēdēs, kuras vada prorektors un kurās piedalās studiju programmu direktori, kursu priekšnieki, Mācību plānošanas un atbalsta pārvaldes priekšnieks un vadošie darbinieki, struktūrvienību vadītāji un citi darbinieki atbilstoši noteiktajai darba kārtībai, tiek apspriesti un analizēti ar iekšējo kvalitāti saistītie aktuālie jautājumi, kā arī tiek pieņemti lēmumi par turpmākajām darbībām kvalitātes uzlabošanai. Tā piemēram, 2022. gada rudens semestra izbraukuma sēdē tika analizēts NAA atlases un uzturēšanas process, tika noteikti vājie punkti un pieņemts lēmums turpmākā procesa uzlabošanai.

Ar 2023. gadu tiek ieviesta Kvalitātes ziņojumu apstiprināšana Mācību padomē saskaņā ar NAA Kvalitātes politiku un NAA lekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumu (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.12. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas lekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikums). Kvalitātes ziņojumā programmu direktori koncentrēti iekļauj aktuālu informāciju par studiju programmas norisi pārskata periodā, norādot studējošo skaitu, atskaitīto studējošo skaitu un to iemeslus, sekmības novērtējumu, ieviesto izmaiņu novērtējumu, atgriezeniskās saites kopsavilkumu un nepieciešamo izmaiņu ieviešanas darbības plānu. Kvalitātes ziņojumi tiek apspriesti Mācību padomes sēdē, kurā piedalās arī Krīvu padomes pārstāvis.

NAA akadēmiskā personāla izvērtēšana notiek vienreiz gadā atbilstoši Nolikumam par akadēmiskajiem amatiem NAA. Attiecīgās nodaļas vai pārvaldes vadītājs veic sava padotā akadēmiskā personāla vērtēšanu. NAA personāls aizpilda pašnovērtējumu par sevi un iesniedz tiešajam vadītājam. Vadītājs rīko pārrunas ar novērtējamā, kurās tiek analizēts iepriekšējā akadēmiskajā gadā paveiktais un izrunāti novērtējumi.

NAA militārā personāla izvērtēšana, rotācija un kompetenču celšanas aktivitātes izriet no ikgadējās izvērtēšanas un pārrunām. Katru gadu tiešajiem priekšniekiem ir jāizvērtē pakļautībā esošais personāls un viņu darba sniegums, kā arī jāuzklausā vērtējamā vēlmes nākamajam pārskata periodam. Pamatojoties uz pārrunām, tiek plānota dalība karjerasursos un kvalifikācijasursos, lai celtu indivīda kompetences.

2.2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Ja pārskata periodā studiju virzienā tikušas izstrādātas jaunas studiju programmas, raksturot to izveides procesu (t.sk. studiju programmu apstiprināšanas procesu).

Studiju programmu izstrādāšana un pārskatīšana notiek saskaņā ar NAA lekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumu (1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.12. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas lekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikums). 2017. gadā NAA tika

izstrādāta jauna profesionālā bakalaura studiju programma "Sauszemes spēku militārā vadība", kas aizvietoja iepriekšējo studiju programmu, kas tika realizēta sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Mašīnzinību, transporta un aeronautikas fakultāti un kura vairāk bija vērsta uz autotransporta jomu. Saskaņā ar Aizsardzības ministrijas Personāla attīstības un izglītības padomē pieņemto lēmumu NAA tika izveidota darba grupa jaunās studiju programmas izstrādei un licencēšanai. Darba grupā ietilpa studiju programmas direktors, Militārās vadības studiju nodaļas priekšniece, izglītības metodiķis, studējošo pārstāvis un darba devējs no NBS Sauszemes spēku vienības, kas darbojās kā eksperts. Izstrādājot jauno Sauszemes spēku studiju programmu, bija skaidri definēts sasniedzamais mērķis. Salīdzinājumā ar iepriekšējo Sauszemes spēku studiju programmu šai programmai jābūt vērstai uz leitnanta un vada komandiera kompetenču sasniegšanu, palielinot militārās zināšanas un prasmes. Izstrādājot šo studiju programmu, vairākkārt tika rīkotas tikšanās ar NBS pārstāvjiem, lai studiju programmā iekļautu visus militāros studiju kursus, kas ir nepieciešami leitnanta dienesta sekmīgai izpildei. Izaicinājums bija, kā efektīvi studiju programmā iekļaut visus vispārīzglītojošos studiju kursus saskaņā ar profesionālo studiju programmu standartu un leitnanta standartu, kā arī ņemt vērā militārās jomas aktualitātes. Kad visi studiju programmas dokumenti tika sagatavoti, tie tika iesniegti izskatīšanai Mācību padomē. Mācību padomes sēdē studiju programmas direktors prezentēja jauno studiju programmu, atbildēja uz jautājumiem un ņēma vērā ieteiktos priekšlikumus. Pēc Mācību padomes pozitīva vērtējuma saņemšanas studiju programmas dokumenti tika virzīti Senātam apstiprināšanai. Senatori iepazinās ar dokumentiem un pieņēma lēmumu virzīt šo studiju programmu licencēšanai. 2017. gada 7. novembrī tika saņemta licence.

NAA studiju programmu satura pārskatīšana notiek vismaz reizi gadā. Studējošo apmācība notiek saskaņā ar apstiprinātajiem studiju plāniem, kas ir vadošais dokuments studiju procesa organizēšanai katram studiju kursam. Studiju programmas direktors sadarbībā ar metodiķi pārskata studiju plānu pirms jaunu studentu imatrikulēšanas. Bakalaura un profesionālās augstākās izglītības studiju programmā studiju plāns tiek pārskatīts rudens semestrī, jo imatrikulēšana notiek katru gadu februārī. Savukārt maģistra studiju programmā studiju plāna pārskatīšana notiek pavasara semestrī, jo studijas uzsākas ar rudens semestri.

Pārskatot studiju plānus, tiek ņemti vērā administratīvajās sapulcēs, kursa priekšnieku sapulcēs un izbraukuma sēdēs pieņemtie lēmumi attiecībā uz studiju programmu uzlabojumu ieviešanu. Tā kā militāro studiju kursu realizēšana ir atkarīga no citu NBS vienību mācību grafika, iesaistītā personāla noslodzes, kā arī apmācības infrastruktūras (poligona, mācību centru u. tml.) pieejamības, tad katru gadu, plānojot nodarbības, Mācību daļas darbinieki ņem vērā šos ierobežojumus un nepieciešamības gadījumā veic izmaiņas pašreizētajos studiju plānos. Ar 2024. gadu studiju plānos tiek ņemti vērā Kvalitātes ziņojumā norādītie darbības plāni attiecībā uz studiju programmu uzlabojumiem. Veicot izmaiņas studiju plānos, tiek ievērota atbilstība profesionālo studiju programmu un leitnanta profesijas standartam. Studiju plānus jaunajiem uzņemtajiem studentiem un izmaiņas pašreizētajos studiju plānos apstiprina Mācību padome.

Neraugoties uz to, ka maģistra studiju programmas realizācija notiek sadarbībā ar Baltijas aizsardzības koledžu (turpmāk – BALTDEFCOL), Tartu, Igaunijā, visi NAA kvalitātes prasības un procesi tiek integrēti maģistra studiju procesā. Maģistra studiju programmas direktora pamatdarba vieta ir BALTDEFCOL, kas palīdz viņam pastāvīgi uzraudzīt apmācības procesu, ieviešot visas NAA pieņemtās izmaiņas un uzturēt vienotas augstskolas prasības attiecībā uz maģistra studiju programmu. Maģistra studiju programmas sekmīgai realizācijai ir iesaistīta arī metodiķe, kas aktīvi sadarbojas ar programmas direktoru un kuras pienākumos ir studējošo dokumentu pārraudzība atbilstoši normatīviem aktiem un NAA iekšējiem dokumentiem. Maģistra studiju programmas metodiķes darba vieta ir Rīga, kas nodrošina ātru informācijas apriti starp divām mācību iestādēm.

Saskaņā ar izmaiņām Augstskolu likumā attiecībā uz kredītpunktu pāreju uz Eiropas kredītpunktu pārnesas un uzkrāšanas sistēmu NAA no 2023. gada pārgāja uz šo kredītpunktu uzskaites sistēmu visās studiju programmās, pārskatot visus studiju kursus un aktualizējot visus studiju kursu aprakstus. NAA tika noteikts, ka 1 KP atbilst 30 akadēmiskajām stundām, lai pilnā apjomā sasniegtu studiju programmu definētos studiju rezultātus (sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā). No 2023.gada studiju plānos visi kredītpunkti tiek lietoti ECTS izteiksmē.

2.2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

NAA Iekšējās studiju kvalitātes nodrošinājuma nolikumā ir paredzēta priekšlikumu un sūdzību iesniegšanas kārtība. Priekšlikumus un sūdzības studējošie vai mācībspēki rakstiski var iesniegt NAA prorektoram, kurš izskata un izvērtē iesniegto priekšlikumu vai sūdzību, kā arī veic pārrunas ar visām iesaistītajām pusēm. NAA ir ieviesta anonīma priekšlikumu un sūdzību pastkastīte, kur visiem studējošajiem un NAA personālam ir iespēja anonīmi iesniegt priekšlikumu vai sūdzību.

No kadetiem anonīmi tika saņemtas sūdzības saistībā ar sadzīves apstākļiem, tādēļ kā ēdnīcas pieejamību, printēšanas iespējām, kazarmju durvju aizslēgšanu u. tml. Kadeti arī iesniedza ierosinājumus saistībā ar fakultatīvā kursa "Latviešu valoda" ieviešanu, lai uzlabotu pareizrakstību, kā arī sporta nodarbību organizāciju. Visas iesniegtās sūdzības un priekšlikumi tiek izskatīti un apspriesti Mācību padomes sēdēs, un atgriezeniskā saite studējošajiem tiek sniegta NAA kopsapulcēs, kur studējošajiem ir iespēja uzdot precizējošus jautājumus un komentārus.

Jāatzīmē, ka NAA studējošie ir arī militārpersonas, kuras atbilstoši Militārā dienesta iekārtas reglamentam var iesniegt sūdzību vai ierosinājumu augstākajam komandierim pakļautības kārtībā.

NAA studējošie ar Iekšējās studiju kvalitātes nodrošinājuma nolikumu var iepazīties elektroniskajā sistēmā ILIAS, kā arī par sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas kārtību viņi tiek iepazīstināti, uzsākot studijas NAA. Informācija par jaunu dokumentu vai kārtības ieviešanu tiek sniegta visam NAA personālam un studējošajiem NAA kopsapulču laikā.

NAA vismaz divreiz semestrī tiek organizētas kopsapulces, kurās piedalās rektors, prorektors, NAA personāls un studējošie. Katram studējošajam ir iespēja elektroniski iesniegt sev interesējošos jautājumus līdz kopsapulcei. Visi iesniegtie jautājumi ir apkopoti un iesniegti rektoram un prorektoram. Rektors vai prorektors kopsapulces laikā sniedz atbildes uz šiem jautājumiem. Studējošajiem arī kopsapulces laikā ir iespēja uzdot jautājumus vadībai. Ņemot vērā militāro reglamentu, kad militārpersonai jāievēro subordinācija, tad šī ir laba iespēja, kad studējošais (militārpersona) var vērsties pie augstākstāvošā komandiera, apejot subordināciju. NAA kadeti šo iespēju labprāt izmanto, iesniedzot jautājumus, kas saistīti gan ar studijām, gan ar sadzīves apstākļiem, gan ar militāro jomu. Šādas kopsapulces, kad studējošie var iesniegt jautājumus, tika ieviestas 2019. gadā, 2020. un 2021. gadā sakarā Covid-19 ierobežojumu ieviešanu valstī kopsapulces tika pārtrauktas. Ar 2022. gadu šīs kopsapulces tika atjaunotas.

Kursa priekšnieki vismaz reizi mēnesī rīko tikšanās ar studējošajiem un apspriež aktuālos

jautājumus. Ja studējošajiem ir jautājumi, uz kuriem kursa priekšnieks nevar atbildēt, šis jautājums tiek apspriests kursa priekšnieku sapulcēs.

Sauszemes spēku, Jūras spēku un Gaisa spēku nodaļu vadītāji tiek ar savas plūsmas kadetiem ne retāk kā reizi trijos mēnešos, savukārt prorektors tiek ar visu programmu kadetiem ne retāk kā reizi trijos mēnešos, lai nepastarpināti izskaidrotu atsevišķu vadības lēmumu pamatotību, kā arī uzklautu studējošo jautājumus un komentārus par sadzīvi un mācību procesu. Tikšanās reizēs netiek pieaicināti virsnieki vai instruktori, kuri ikdienā atbild par kadetu sagatavošanu, lai veicinātu mazāk formālu gaisotni, kā arī rosinātu kadetus izteikties brīvi par interesējošiem jautājumiem.

Studējošo sūdzības NAA vadība cenšas atrisināt pārrunu ceļā un vienoties par iespējamiem risinājumiem. Rakstiskā sūdzība tika saņemta 2021. gadā no profesionālās bakalaura studiju programmas "Sauszemes spēku militārās vadība" 5. kursa diviem kadetiem par vērtējuma saņemšanu studiju kursā "Vada taktika". Kadeti bija neapmierināti ar negatīvā vērtējuma saņemšanu un vērtēšanas kritērijiem šajā kursā. NAA prorektors iepazīstoties ar studiju kursa aprakstu un rezultātu vērtēšanas nolikumu, pieņēma lēmumu ļaut kadetiem atkārtoti kārtot pārbaudījumu šajā kursā. Viens kadets atkārtoti kārtojot pārbaudījumu šajā kursā ieguva pozitīvu vērtējumu, bet otrs kadets arī atkārtoti ieguva negatīvu vērtējumu.

2021. gadā NAA rektors saņēma sūdzību no profesionālās bakalaura studiju programmas "Gaisa spēku militārā vadība" 5. kursa kadeta par viņa nepielaišanu pie valsts pārbaudījuma kārtotāšanas (bakalaura darba aizstāvēšanas), jo tika konstatētas plaģiāta pazīmes bakalaura darbā. Rektors kadeta bakalaura darbu nosūtīja diviem neatkarīgiem akadēmiskā personāla ekspertiem izvērtēšanai. Eksperti apliecināja plaģiāta pazīmes. Rektors veica pārrunas ar kadetu un vienojās par bakalaura darba izstrādi ar jaunu tēmu un iespēju aizstāvēt bakalaura darbu pēc pusgada.

2022. gadā no profesionālās bakalaura studiju programmas "Gaisa spēku militārās vadības" trīs kadeti tika saņemta sūdzība par viena pasniedzēja aizskarošu uzvedību attiecībā pret kadetiem. Saņemot šo sūdzību, rektors atstādināja pasniedzēju no pienākumu pildīšanas un atbilstoši Militārās disciplinārtbildības likumam tika veikta dienesta izmeklēšana. Tā kā par šo pasniedzēju jau iepriekš no kadetiem tika saņemtas mutiskas sūdzības, rektors pieņēma lēmumu aizstāt šo pasniedzēju ar citu pasniedzēju.

2022. gadā tika saņemta apelācija no profesionālās bakalaura studiju programmas "Jūras spēku militārā vadība" 5. kursa kadeta par negatīvā vērtējuma saņemšanu valsts pārbaudījumā. Atbilstoši valsts pārbaudījuma nolikumam tika izveidota Apelācijas komisija, kas iepazīnās ar valsts pārbaudījuma komisijas protokolu un komisijas locekļu paskaidrojumiem, kā rezultātā Apelācijas komisija atzina valsts pārbaudījuma komisijas lēmumu par pamatotu un atstāja spēkā valsts pārbaudījuma komisijas lēmumu ar negatīvo vērtējumu. Kadetam tika piedāvāts izstrādāt jaunu bakalaura darbu un aizstāvēt to pēc pusgada atbilstoši Valsts pārbaudījuma nolikumam.

2.2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

Pēc katra semestra beigām metodiķi apkopo datus par studējošo sekmēm un akadēmiskajiem parādiem. Mācību padomes sēdēs tiek izskatīta un analizēta studējošo sekmība, akadēmisko

parādu iemesli un tiek pieņemti lēmumi par studējošo turpmākajām studijām. Šajās sēdēs tiek analizēti arī atbiruma iemesli. Pirms studējošais tiek eksmatrikulēts, ar viņu veic pārrunas kursa priekšnieks un prorektors, lai noskaidrotu studējošā turpmākos dienesta plānus. Studējošo atskaitīšanas iemesli pārsvarā ir saistīti ar veselības problēmām, kas neļauj turpināt studijas. Šie studējošie parasti atjaunojās studijām pēc gada, kad tiek sakārtotas veselības problēmas. Apmēram 10% no atskaitītajiem studentiem, saprot, ka šī nozare īsti nav tas, ko viņi vēlas, vai arī ģimenes apstākļu dēļ pārtrauc studijas.

Pēc Valsts pārbaudījuma norises, tiek apkopota informācija par noslēguma darbu vērtējumiem, salīdzinot darba vadītāja, recenzenta un valsts pārbaudījuma komisiju vērtējumus. Akadēmiskajā sapulcē tiek apspriesta noslēgumu darbu kvalitāte, vērtējumu statistika un valsts pārbaudījumu komisiju darbība, un tiek apkopoti ierosinājumi, kas būtu jāuzlabo šajos procesos. Šie ierosinājumi tiek apspriesti kursa priekšnieku sapulcēs un tiek pieņemti lēmumi par uzlabojumu veikšanu.

NAA regulāri tiek veiktas studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas saskaņā ar NAA leikšējās studiju kvalitātes nolikumu. No 2023. gada pavasara semestra tiek apkopotas arī pieaicināto pasniedzēju anketas.

Studējošie aizpilda aptaujas pēc katra studiju kursa apguves. Aptaujas ir ievietotas NAA elektroniskajā sistēmā ILIAS. Aptaujā tiek noskaidrots studējošā viedoklis par mācībspēka darbu un studējošajam ir iespēja ierakstīt komentārus. Pēc katra semestra metodikis apkopo studējošo aptaujas un nosūta prorektoram, studiju programmas direktoram un kursa priekšniekam. Programmas direktors izvērtē aptauju rezultātus, ja nepieciešams, virza priekšlikumus Mācību padomē par izmaiņu veikšanu.

Pēc valsts pārbaudījuma visiem absolventiem tiek nosūtītas aptaujas par studiju programmas vērtējumu. Metodikis apkopo aptaujas rezultātus un nosūta tos rektoram, prorektoram un studiju programmas direktoram. Pirms izlaiduma NAA tiek rīkota absolventu tikšanās ar rektoru un prorektoru, kuras laikā tiek apspriesti aptaujas rezultāti un citi aktuālie jautājumi, ar kuriem absolventi ir saskārušies studiju laikā, kā arī absolventu priekšlikumi studiju programmas uzlabošanai.

Darba devēju aptaujas mērķis ir noskaidrot NBS Regulāro spēku vienību un Zemessardzes viedokli par NAA absolventu iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstību militārajam dienestam, kā arī gūt priekšlikumus studiju kvalitātes uzlabošanai. Darba devējiem aptaujas tiek nosūtītas sešu mēnešu laikā pēc NAA absolvēšanas. Ņemot vērā NBS vienību komandieru noslogojumu, 2019. gadā tika rīkota tikšanās ar tiešajiem absolventu komandieriem Ādažos, lai pārrunātu ar viņiem par absolventu sagatavotību dienestam un uzklautu priekšlikumus, ko vajadzētu uzlabot studiju programmās. Plašāka analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas rezultātiem apkopota pielikumā (sk. 2.2. pielikums. Studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze).

2.2.5. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros (VIIS un E-platforma) pieejamajai informācijai.

Informācija par studiju virzienu "Militārā aizsardzība" studiju programmām ir pieejama NAA tīmekļa vietnē: www.naa.mil.lv. Par katru studiju programmu ir pieejama šāda informācija: iegūstamais

grāds un kvalifikācija, studiju ilgums, apmācību veids, valoda, studiju programmas mērķis, sasniedzamie studiju rezultāti, Uzņemšanas noteikumi, studiju programmas saturs, studiju plāns, kā arī kontakti, pa kuriem var sazināties ar NAA darbiniekiem.

NAA atbildīgie par studējošo datu ievadīšanu Valsts izglītības informācijas sistēmā (VIIS) ir Mācību plānošanas un atbalsta pārvaldes Mācību daļas lietvede un maģistra studiju programmas metodiķe. Ievēlēto NAA akadēmisko personālu VIIS ievada Mācību plānošanas un atbalsta pārvaldes Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas studiju attīstības vecākā eksperte.

Akadēmiskā informācija centra E-platformā informāciju iesniedz Mācību plānošanas un atbalsta pārvaldes Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas studiju attīstības vecākā eksperte un Militārās vadības studiju nodaļas asistente.

2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums

2.3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai un pārdalei. Norādīt datus par pieejamo finansējumu pētniecībai un/ vai mākslinieciskajai jaunradei, tā avotiem un to izmantošanu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu attīstībai.

NAA finanšu līdzekļus veido valsts aizsardzībai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi. Par mācību izdevumiem uzskatāmi ar izglītības ieguvu tieši saistīto izdevumu kopsumma par visu izglītības ieguves laiku, ko nosaka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 28. pants, Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumi Nr. 953 "Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība" un AM 2012. gada 5. jūlija noteikumi Nr.13-NOT "Kārtība kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu" un Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumi Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi".

NAA nodrošina studiju virziena studiju programmu īstenošanas finansējumu, kā arī nodrošina ārpus studiju kursu un karjeras kursu, kur apmācību procesā piedalās karavīri no citām NBS vienībām. Studējošo starptautiskās mobilitātes aktivitātes tiek finansētas no ERASMUS fonda.

Finanšu nodrošinājums un pārdale tiek noteikts, pamatojoties uz apstiprinātajiem studiju programmu īstenošanas plāniem un studiju kursu resursiem. Kursu resursi tiek sastādīti un apstiprināti pēc faktiskajām vajadzībām, kuras iesniedz atbildīgais kursa priekšnieks vai docētājs pirms kursa realizācijas.

Studiju kursu resursi tiek iedalīti: kolektīvajos un individuālajos. Izmaksas tiek aprēķinātas pēc kursantu daudzuma un kursu resursu pozīciju tirgus cenām. Kursu resursu izmaksas tiek iekļautas ikgadējā budžeta plānā. Kursu resursu izmaksu izmaiņas tiek veiktas pamatojoties uz tirgus cenu izpēti un nepieciešamajām vajadzībām kursa realizācijai.

Tāpat arī zinātniskai un lietišķajai pētniecībai ir pieejams finansējums no valsts aizsardzībai piešķirtiem valsts budžeta līdzekļiem. NAA ir Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs (DSPC) un

Aizsardzības tehnoloģiju un inovācijas centrs (ATIC). DSPC mērķis ir nodrošināt drošības un aizsardzības politikas kā zinātnes attīstību, kā arī veidot Latvijas sabiedrības izpratni par šiem jautājumiem. ATIC veicina jaunāko tehnoloģiju testēšanu un ieviešanu Nacionālajos bruņotajos spēkos.

2.3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādot, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem.

NAA infrastruktūra (mācību, administratīvās un nodrošinājuma ēkas un telpas) atrodas Rīgā, Ezermalas ielā 8B, vienā teritorijā ar Militāro policiju un Nodrošinājuma pavēlniecības Medicīnas nodrošinājuma centru. Vienā ēkā ar NAA ir izvietots arī Mācību vadības pavēlniecības štābs, NBS Sakaru skola un NBS Valodu skola. NAA teritoriju apsargā Zemessardzes vienību zemessargi, ievērojot militārās procedūras un nodrošinot personāla, apmeklētāju un autotransporta caurlaižu režīmu. NAA 1. mācību korpusu apsargā MVP diennakts norīkojums un kadeti.

Šajā pašā teritorijā atrodas Valsts policijas koledža (VPK) un citas Iekšlietu ministrijas struktūrvienības (IeM), taču Iekšlietu ministrijas personāls un apmeklētāji izmanto citu kontroles caurlaides punktu ar savu caurlaižu režīmu. NAA sadarbojas ar VPK un pēc nepieciešamības izmanto stadionu un "zaļo zonu", kas atrodas IeM pārraudzībā. Teritorijā arī atrodas Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkuma centra Apsaimniekošanas departamenta 8. Reģionālās pārvaldes iecirknis, kura darbinieku pienākums ir nodrošināt Aizsardzības ministrija infrastruktūras apsaimniekošanas un attīstības pasākumu izpildi.

NAA 1. mācību korpusā visas auditorijas (no 20 līdz 40 sēdvietas) ir aprīkotas ar datoriem, projektoriem, ekrāniem, audio aparātūru un tāfelēm, lai docētāji spētu izmantot dažādas mācību metodes. NAA lielā zālē (ar 262 sēdvietām), plenārsēžu zālē (ar 60 sēdvietām) tiek rīkoti akadēmijas absolventu izlaidumi un citi formāli pasākumi. Studiju telpas ir izvietotas 15 auditorijās, kas paredzētas 30-40 studējošo skaitam, 14 sindikātu jeb grupu darba telpas, kas paredzētas 10-15 studējošo vietām, kā arī viena datorklase. Visas auditorijas ir materiāli tehniski nodrošinātas, lai docētāji spētu izmantot dažādas mācību metodes. Četrās auditorijās ir uzstādītas interaktīvas tāfeles, kas palīdz izmantot mūsdienu tehniskos risinājumus nodarbību vadīšanā. Studiju vajadzībām ir pieejamas arī MVP apakšvienību auditorijas, piemēram, svešvalodu, sakaru un informātikas studiju kursi notiek NBS Valodu skolā un NBS Sakaru skolā. Svinīgu un oficiālu pasākumu organizēšanai ir paredzētas divas lielās zāles: Aktu zāle Labklājības centrā un R. Klinsona zāle (220 sēdvietas) NAA.

Pirmā un otrā stāva auditorijas ir savienotas vienotā informācijas tīklā, tādējādi, dodot iespēju glabāt mācību materiālus un citu informāciju uz NAA servera.

NAA datortehnikas nodrošinājums ir šāds - akadēmiskajam personālam, pasniedzējiem, darbiniekiem un kadetiem ir pieejami 354 stacionārie datori un 53 portatīvie datori. Nepilni 60% no datortehnikas nodrošinājuma ir datori, kuru vecums ir no 5 līdz 10 gadiem un vecāki. 2023. gadā ir uzsākta datoru atjaunošanas iniciatīva, kuras gaitā tiks pilnībā nomainīti 50% no datortehnikas. 2023. gada 3. ceturksnī ir iegādāti 70 stacionārie un 45 portatīvie datori (42% no kopējā datoru skaita, kas ir jānomaina). Lai nomainītu visvecāko datoru aprīkojumu, papildus 2024. gadā ir ieplānoti budžeta līdzekļi jaunu datoru iegādei, kas pakāpeniski nomainīs jau novecojušo aprīkojumu.

NAA 1. mācību korpusā ir izvietota akadēmijas virtuve un ēdamtelpa (50 sēdvietas), ko var izmantot NAA un MVPŠ vajadzībām, kā arī komersanta kafejnīca (40 sēdvietas). Šajā pašā ēkā ir izvietots arhīvs, divi dokumentu pavairošanas biroji, vairākas bruņojuma un materiāli tehnisko līdzekļu (MTL) noliktavas.

Kaujas šaušanu prasmju uzturēšanai ar dienesta ieroci NAA ir kaujas šautuve. NAA teritorijas plašums pieļauj veikt taktisko uzdevumu vingrinājumus, ieskaitot militāri lietišķo sporta veidu realizāciju. Teritorijā ir ierīkota NATO standarta šķēršļu josla, kā arī divi pludmales un volejbola laukumi. Skriešanas celiņu iespējas līdz pat 1,5 km distancei.

Fiziskās veselības uzturēšana ir obligāts nosacījums profesionālā dienesta karavīram, tādēļ NAA infrastruktūrā ir vairāki sporta laukumi un sporta zāles. Pamata sporta spēļu zālē (18x39 m) kadeti var spēlēt volejbolu, basketbolu, telpu futbolu un trenēt tuvciņas elementus. Svarcelšanas zāle aprīkota ar 30 dažādiem trenažieriem, lai veiktu fiziskās sagatavotības muskuļu vingrinājumus ar brīvajiem un svarcelšanas svariem. Papildus ir aprīkota sporta zāle ar kardiotrenažieriem. Ārpus studiju obligātajosursos kadeti izmanto NBS peldbaseinu.

NAA teritorijā kadetu izmitināšanai ir pieejama NAA dienesta viesnīca, kurā var izmitināt 410 kadetus un kursu klausītājus. 2024. gadā tiks pabeigta otra NAA dienesta viesnīcas ēka, kurā varēs izmitināt ne mazāk kā 72 kadetus un kursu klausītājus. Šajā ēkā ir iekārtotas arī mācību auditorijas 40–60 kadeti, mācību (sindikātu) telpas 10–20 kursu klausītājiem, administratīvās un atpūtas telpas. Kadetu ekipējuma apkopei un uzglabāšanai abās ēkās ierīkotas MTL noliktavas, veļas mazgātavas un žāvētavas.

Profesionālās specializācijas studiju kursu apguvei NAA Tālmācības studiju nodaļā ir izveidots šaušanas simulators, kas izmantojams šaušanas pamatiemaņu apgūšanai un darbībai ar kājnieku ieročiem, kā arī šaušanas iemaņu uzturēšanai. NAA ir izveidota 25 metru šautuve šaušanas iemaņu apguvei un uzturēšanai.

2022. gadā ir atvērta NAA Labklājības centrs, kur atrodas NAA bibliotēka, dienas un diennakts lasītavas, ēdnīca (200 sēdvietas), pārtikas uzglabāšanas un sagatavošanas telpas, aktu zāle (300 sēdvietas), kadetu pašpārvaldes (Krīvu padomes) telpas, Kadetu klubs, kapela un fizioterapijas kabinets.

Tuvākajos gados NAA infrastruktūras renovācijai tiks piešķirti papildus finanšu līdzekļi. Tiks veikta Kontrolpunkta (caurlaides) ēkas renovācija, NAA lielās auditorijas (120 sēdvietas) un NBS muzeja ekspozīcijas telpu iekārtošana, kā arī autotransporta novietņu un MTL noliktavu uzlabošana.

Kaujas prasmju uzturēšanas un citus taktikas apmācības kursus īsteno NBS poligonos (Ādažu militārais poligons, Skrundas poligons, Lāčusila poligons u. c.).

NAA finanšu līdzekļus veido valsts aizsardzībai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi. Plānots, ka tuvākajos gados valsts aizsardzības budžets veidos 2,2% no IKP. NAA piešķirtais finansējums tiek regulāri pārskatīts atbilstoši AM un NBS prioritātēm.

2.3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei: Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāzu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/ platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datubāzēm atbilstošajā jomā, to

lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datubāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

Kadeti vispārīzglītojošo, profesionālās specializācijas studiju kursu apguvei un pētnieciskā darba veikšanai izmanto NAA bibliotēku, kas ir akreditēta vietējās nozīmes bibliotēka, reģistrēta LR Bibliotēku reģistrā 2004. gada 15. janvārī ar Nr. BLB0527 un ir Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas (LATABA) dalībniece un viena no dibinātājām. Bibliotēkas darbības mērķis ir sekmēt NAA uzdevumu izpildi, nodrošināt studiju procesam, akadēmiskajai darbībai un zinātniskās pētniecības darbam nepieciešamos informācijas resursus un pakalpojumus. 2022. gada pavasarī NAA bibliotēka pārcēlās uz renovētām, labiekārtotām telpām, kas ir daudz plašākas par iepriekšējām un piedāvā mūsdienīgāku, modernāku vidi un daudzpusīgas iespējas. Bibliotēkas struktūru veido:

1. Abonements (ietver mācību, nozaru un daiļliteratūras krājumu),
2. Lasītavas (Klasiskā lasītava, Klusā lasītava ar individuālām darba vietām, Audiovizuālā lasītava, Zinātnieku lasītava un Diennakts lasītava),
3. Depozitārijs (retāk izmantojamās literatūras krātuve).

Lietotājiem tiek piedāvāti gan iespieddarbi, gan dokumenti digitālajos informācijas nesējos, kā arī tiešsaistes datubāzes. Abonētās Latvijas datubāzes: Letonika, Nozare.lv, Laikrakstu bibliotēka, Lursoft eksperta abonements. No ārvalstu datu bāzēm NAA bibliotēkā pieejamas šādas akadēmiskās datu bāzes: EBSCO *“Military&Government Collection”*, EBSCO *“eBook Collection”* (daudznozaru grāmatu datubāze), EBSCO Nacionālā pakete (daudznozaru pilntekstu datubāze), Taylor and Francis *“Military & Strategic Studies”*, SIPRI Yearbook Online, kā arī atvērtās piekļuves datu bāzes. Piekļuve abonētajām datu bāzēm tiek nodrošināta ar NAA datoriem (pēc IP adreses) un ILIAS Library, NAA informācijas platforma (no jebkura interneta pieslēguma jebkurā laikā, ieeja ar personīgajām parolēm) → <https://adl.naa.mil.lv/> vai Bibliotēkas lasītavā.

Bibliotēka nodrošina šādus pakalpojumus:

- Mācību literatūra, nozaru literatūra un daiļliteratūra;
- Bibliogrāfiskās uzziņas un konsultācijas;
- Datu bāzes un konsultācijas informācijas meklēšanā;
- Apmācības datu bāzu izmantošanā;
- Periodiskie izdevumi;
- Starpbibliotēku abonements;
- Internets;
- Kopēšana, skenēšana;
- Daudzveidīgas lasītavas.

Visi pieejamie pakalpojumi bibliotēkā ir bez maksas. Bibliotēka ir pieejama lietotājiem ar kustību traucējumiem, tā atrodas divos stāvos, ēkā ir lifts, kā arī pie ārdurvīm nodrošināta speciāla uzbrauktuve ērtībai.

Krājuma komplektēšana notiek pēc mācībspēku un zinātnieku pieprasījumiem, kā arī pēc bibliotēkas vadītāja profesionālās pieredzes atbilstoši NAA studiju virzieniem un interesēm. Arī lietotājiem ir iespēja ierosināt interesējošo izdevumu iegādi, kas bibliotēkā būtu nepieciešams mācībām vai redzesloka paplašināšanai. Krājuma komplektēšana notiek regulāri. Grāmatas un citi nepieciešamie materiāli tiek iepirkti gan Latvijā, gan ārzemēs. Iegāde notiek atbilstoši piešķirtajiem finanšu līdzekļiem. Dāvinājumi un ziedojumi pirms iekļaušanas bibliotēkas krājumā tiek rūpīgi izvērtēti. Bibliotēkā ir trīs darbinieki, visi ar speciālo profesionālo augstāko izglītību. Bibliotēkas krājums ir ap 45000 eksemplāru.

2.3.4. Sniegt raksturojumu un novērtējumu par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumiem, kas tiek izmantoti studiju procesā (piemēram, MOODLE). Ja studiju virzienam atbilstošās studiju programmas īsteno tālmācībā, jānorāda arī šai studiju formai īpaši piemērotie rīki.

Divi galvenie informācijas tehnoloģiju un komunikāciju risinājumi, ko NAA izmanto studiju procesa nodrošinājumam, ir platformas ILIAS un LUIS, kas pēc savām funkcijām papildina viena otru. ILIAS platformā ievietotie mācību materiāli ir pieejami arī visam NBS personālam, kas nodrošina saiti starp NAA un vienībām, kā arī vienotu izpratni par militārajām procedūrām, ekipējumu u. tml.

ILIAS (vācu *Integriertes Lern-, Informations- und Arbeitskooperations-System*, angļu *"Integrated Learning, Information and Work Cooperation System"*) ir Vācijā izstrādāta un uzturēta elektroniskās tālmācības platforma, ko plaši izmanto Vācijas u.c. valstu universitātes, kā arī valsts pārvaldes iestādes un komerciālās organizācijas savu darbinieku apmācībai. Platforma tiek izmantota NATO valstu bruņotajos spēkos. ILIAS ir t.s. atvērtā koda programma, kas ļauj sistēmas uzturētājam papildināt to ar attiecīgajai iestādei nepieciešamām papildu funkcijām.

NAA ILIAS tiek izmantots, lai ILIAS ievietotu mācību materiālus (gan Microsoft Office failus, gan mācību moduļus, gan saites uz interneta vietnēm), testus, uzdevumus, aptaujas, kā arī saziņai ar kadetiem, izmantojot forumu vai elektronisko pastu. ILIAS sistēma nodrošina iespēju strukturizēt mācību materiālus un veidot studentcentrētu elektronisko mācību vidi.

Nākotnē ILIAS tiks izmantots arī nepilna laika klātienes studiju programmām, ko ir plānots uzsākt tuvākajos gados un kas būs paredzētas NBS personāla (instruktoru) tālākajai izglītībai.

NAA ILIAS ir paredzēts savienot ar *"Big Blue Button"* sistēmu, lai pasniedzēji varētu vadīt nodarbības tiešsaistē, nepārslēdzoties uz *"MS Team"* vai *"Zoom"*. NAA ILIAS programma ir bāzēta Aizsardzības ministrijas datu serverī, un NAA par tās attīstību un uzturēšanu atbild Tālmācības studiju nodaļa. NAA nav tālmācības studiju kursu šī jēdziena pierastajā izpratnē, jo militārā apmācība prasa vismaz daļu priekšmetu apgūt klātienē.

LUIS (Latvijas Universitātes informatīvā sistēma) ir administratīvā platforma, kas nodrošina mācību procesa administrāciju: informāciju par kadetiem, pasniedzējiem, studiju programmām, atzīmēm u. tml. Šī sistēma ir bāzēta LU datu serverī un NAA tās attīstība un uzturēšana atbilst Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas prasībām.

2.3.5. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

Akadēmisko personālu NAA komplektē, pamatojoties uz Augstskolu likumu un Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi". Mācībspēkus sastāda profesionālā dienesta karavīri, kurus ieceļ NAA akadēmiskos amatos atbilstoši Militārā dienesta likumam un civilie darbinieki, kurus ievēlē akadēmiskajos amatos Augstskolu likuma noteiktā kārtībā.

Akadēmiskā personāla prasības un kritērijus, pretendenta pieteikšanās kārtību akadēmiskajiem

amatiem, profesoru, asociēto profesoru, docentu, vadošo pētnieku, pētnieku, lektoru un asistentu ievēlēšanu vai iecelšanu amatā nosaka NAA Senāta apstiprināts nolikums (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.16. Nolikums par akadēmiskajiem amatiem Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā). Saskaņā ar nolikumu katram akadēmiskam amatam ir noteiktas pamatprasības, kurām pretendents ir jāatbilst. Uz vakanta amatu tiek izsludināts atklāts konkurss, kas tiek publicēts Valsts nodarbinātības aģentūrā (<http://www.nva.gov.lv>). Pretendentu atlasi veic prorektora apstiprināta Konkursa komisija, kura objektīvi izvērtē katra pretendenta iesniegtos dokumentus un to atbilstību amata prasībām, kā arī veic interviju ar katru pretendentu, lai noskaidrotu viņa ieinteresētību strādāt NAA un izskaidrotu akadēmijas specifiku. Konkursa komisijas lēmums par pretendentu atļauju piedalīties konkursā tiek nosūtīts Senāta priekšsēdētājam, kurš sasauca Senāta sēdi. Senāta sēdē tiek rīkotas aizklāta balsošana par katru pretendentu. Ar akadēmiskajā amatā ievēlēto personu NAA rektors slēdz darba līgumu uz ievēlēšanas termiņu.

Studiju programmu īstenošanai papildus NAA patstāvīgajam akadēmiskajam personālam tiek piesaistīti darbā ārštata civilie darbinieki – viesdocētāji un militārie vieslektori un instruktori no NBS regulāro spēku veidu vienībām. Ārštata civilie darbinieki tiek meklēti no citām Latvijas augstskolām. Laba ilgstoša sadarbība ir izveidojusies ar LU, RTU, RISEBA pasniedzējiem, kas nodrošina tādu studiju kursus kā Vides aizsardzība un darba drošība, Ekonomikas pamati, Projektu vadība, Militārā ētika, Lietišķā etiķete un protokols un citi. Pēc katra studiju kursa tiek veikta studējošo aptauja, kuras rezultāti tiek apkopoti un analizēti. Ja vairākums studējošo negatīvi novērtē pasniedzēja veikumu, tad nākošajā akadēmiskajā gadā tiek meklēts cits pasniedzējs, kurš varētu studiju kursu novadīt. Tādā veidā NAA vadība cenšas piesaistīt labākos pasniedzējus.

Militārie vieslektori tiek nozīmēti konkrētu militāro kursu docēšanai atbilstoši savai kompetencei. Militārpersona papildus saviem tiešajiem dienesta pienākumiem nodrošina savas jomas studiju kursu NAA, kas dot pozitīvu pienesumu studiju programmas realizēšanā, jo tiek sniegtas aktuālas zināšanas, kas būs noderīgas dienestā.

2.3.6. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

Lai nodrošinātu vienotu pieeju Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas akadēmiskā darba slodzes noteikšanai, ņemot vērā Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu, Augstskolu likumu un citus saistītos ārējos normatīvos aktus, kā arī saistītos NAA iekšējos normatīvos aktus ir Senāta apstiprināts Nolikums par Akadēmiskā personāla darba apjoma uzskaites kārtību NAA (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.16. Nolikums par akadēmiskajiem amatiem Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā). Akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšana ir atrunāta NAA Attīstības stratēģijā, Kvalitātes politikā un Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti). Nolikums par akadēmiskajiem amatiem Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā nosaka civilo darbinieku – akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba vērtēšanas procedūru un apelācijas kārtību (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.15. Nolikums par akadēmiskā personāla darba apjoma uzskaites kārtību Latvijas Nacionālajā aizsardzības

akadēmijā). NAA patstāvīgā akadēmiskā personāla vērtēšanu veic vienreiz gadā, savukārt viesdocētāju darbs tiek vērtēts, akadēmiskā darba starpperiodos un noslēdzoties darba līguma saistībām. Militāro pasniedzēju profesionālo kvalifikāciju vērtē ikgadēji pamatojoties uz Aizsardzības ministrijas noteikumiem Nr.40-NOT "Profesionālā dienesta karavīru izvērtēšanas noteikumi". Militāro vieslektoru pedagoģiskā darba kvalitāti vērtē pēc studiju kursu, prakses un katra semestra noslēguma, pamatojoties uz Studiju programmu direktoru iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas Kvalitātes ziņojumiem, studiju rezultātiem un studējošo atgriezenisko saiti.

NAA nodrošina akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas – dalībaursos, semināros un konferencēs gan Latvijā, gan ārvalstīs. Mācībspēki piedalās starptautiskās docētāju mobilitātes aktivitātēs Erasmus+ programmas ietvaros. NAA mācībspēkiem tiek piedāvāti un apmaksāti nepieciešamie pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursi, piemēram, Augstskolas didaktika: mūsdienu teorijas un prakse. Militārie docētāji iegūst izglītību un paaugstina profesionālās kompetences atbilstoši Militārā dienesta likuma prasībām. Mūžizglītības un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas ietvaros militārās aizsardzības un drošības jomā NAA vadība un mācībspēki sadarbojas ar NATO valstu Bruņotajiem spēkiem un ārvalstu militārajām augstākās izglītības institūcijām. Militārie docētāji sistemātiski pilnveido profesionālās kompetences atbilstoši mūsdienu karadarbības izaicinājumiem, piemēram, sadarbojoties ar Ukrainas Bruņotajiem spēkiem un militārajām augstskolām. Pārsvārā visi mācībspēki pozitīvi novērtē kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas, atzīstot, kas tas palīdz uzlabot un pilnveidot viņu pasniegtos studiju kursus, kā arī tā ir iespēja iepazīties ar citu augstskolu mācībspēkiem un pārrunāt aktuālos jautājumus.

Militārās vadības studiju nodaļas darbinieki nepārtraukti seko līdzi aktualitātēm augstākajā izglītības vidē un organizē dažādus seminārus, apmācības mācībspēkiem un darbiniekiem, lai nepārtraukti uzturētu personāla kompetenci. Pēc izietiem kvalifikācijas kursiem, semināriem tiek organizēta atgriezeniskā saite, lai novērtētu šo kursu, semināru lietderību un saņemtu ieteikumus par nepieciešamo kursu organizēšanu. Daudzi mācībspēki arī atzīst, ka jaunas zināšanas izmantos savos studijuursos, kas viennozīmīgi paaugstina studiju procesa kvalitāti. Piemēram, 2024.gada aprīlī tika organizēts seminārs "Mākslīgais intelekts augstskolu pedagoģijā", kurā Rīgas Stradiņu Universitātes mācībspēki dalījās pieredzē par mākslīgā intelekta izmantošanas iespējām studiju procesā.

Tā kā NAA ir vienīgā augstākā militārās izglītības iestāde valstī un viena no trim Baltijā, mācībspēka kvalitāte un apmācību inovācija tiešā mērā korelē ar visu bruņoto spēku darbības kvalitāti. ERASMUS+ ietvaros NAA mācībspēkam tiek piedāvāts doties īstermiņa personāla pilnveides mobilitātēs uz kādu no sadarbības institūcijām. NAA darbinieki piedalās dažāda līmeņa starptautiskajās sanāksmēs, kas ļauj daudzveidot apmaiņas iespējas gan kadetiem, gan personālam. Īpaši nozīmīgas mācībspēku mobilitātes ir, izstrādājot jaunus mācību kursus, konstanti pilnveidojot spēkā esošo kursu saturu, jo ir iespējams viesoties vairākās starptautiskās institūcijās, tikties ar to mācībspēku un iepazīties ar līdzīgu citu institūciju ietvaros notiekošu kursu saturu, profilu un apmācības gaitu, kas sniedz vērtīgu ieskatu noteikta līmeņa apmācību kursa izstrādē un attīstībā. Labās prakses piemērs ir NAA angļu valodas pasniedzēju dalība *Military English Week*, NAA SzS personāla dalība Austrijas Militārās akadēmijas organizētajā *Peace Support Operations MAPEX* fāzes īstenošanā u.c.

Jāatzīst, ka, ņemot vērā NAA kā augstākās izglītības specifiku un civilā un militārā mācībspēka mijiedarbību apmācības procesā, ir sarežģīti nodrošināt kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas pilnīgi visam mācībspēkam ārvalstīs.

2.3.7. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās, administratīvās (ja piemērojams) un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu.

Studiju virziena nodrošināšanā piedalās NAA patstāvīgais personāls, NBS vienību pārstāvji, partneraugstskolu docētāji, pieaicinātie docētāji no citām augstskolām un militārās nozares eksperti. Studiju procesā ir iesaistīti 102 mācībspēki, no kuriem 27 (26,5%) ir ar zinātnisko doktora grādu (sk. 2.3.1. pielikums. Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem). Pieci mācībspēki ar zinātnisko doktora grādu ir ievēlēti NAA akadēmiskajos amatos – viens asociētā profesora amatā un pieci vadošo pētnieku amatos –, kas sastāda 55% no ievēlētā personāla skaita akadēmiskos amatos.

Astoņi mācībspēki ir NAA militārpersonas, no kuriem divas ir vecākās pasniedzējas, kuru pamatslodze ir studiju darbs. Sešas NAA militārpersonas nodrošina konkrētu studiju kursu pasniegšanu papildus saviem tiešajiem pienākumiem. Divi mācībspēki ir atvaļinātas militārpersonas, kas ir ievēlētas docenta amatos. 15 docētāji ir NBS vienību militārpersonas, kas ir savas jomas augstas klases speciālisti un tiek piekomandēti konkrētu studiju kursu docēšanai. Neskatoties uz to, ka militārpersonām studiju kursu docēšana ir viens no dienesta pienākumiem, tas netraucē nodrošināt studiju kursus augstā kvalitātes līmenī. Turklāt tā studējošie iegūst aktuālo informāciju tieši no konkrētas militārās jomas speciālistiem.

24 mācībspēki ir no SIA “Novikontas Jūras koledžas” un Transporta un sakaru institūta, kas saskaņā ar lēpirkumu nodrošina bakalaura studiju programmu “Jūras spēku militārā vadība” un “Gaisa spēku militārā vadība” B daļas studiju kursu docēšanu. Maģistra studiju programmas obligātās daļas studiju kursu nodrošināšanā ir iesaistīti 13 docētāji, no kuriem 12 docētājiem pamatdarba vieta ir Baltijas Aizsardzības koledža.

Vispārējo studiju kursu (Matemātika”, “Fizika”, “Ekonomikas pamati”, “Projektu vadība”, “Lietišķā etiķete un protokols” u. c.) un Brīvās izvēles studiju kursu (“Balles dejas”, “Ietekmēšanas teorija un prakse” u. c.) docēšanai tiek pieaicināti 14 mācībspēki no citām augstskolām vai iestādēm, ar kuriem tiek slēgti līgumi par konkrētu studiju kursu docēšanu noteiktajā periodā. Pieaicinātie mācībspēki ir savas jomas speciālisti, kas dod savu sniegumu studiju kvalitātes uzlabošanā.

NAA akadēmiskā personāla slodzes plānošana notiek saskaņā ar Nolikumu par akadēmiskā personāla darba apjoma uzskaites kārtību. NAA ievēlētām akadēmiskajām personām tiek plānota pilna slodze, izņemot asociētā profesora amatu. NAA akadēmiskajos amatos ir ievēlētas 11 personas, no kuriem viena asociētā profesora amatā, divas docenta amatā, pieci vadošo pētnieku amatā, viens pētnieka amatā un divas asistenta amatā. Vadošiem pētniekiem un pētniekiem lielākā slodzes daļa sastāda zinātniskais darbs un mazākā slodzes daļa ir studiju darbs. Savukārt docentu slodzi primāri veido studiju darbs.

Pieaicinātiem pasniedzējiem no citām augstskolām un iestādēm tiek rēķināta daļslodze un tiek slēgti līgumi uz konkrētu periodu. Ar lielāko daļu no pieaicinātiem pasniedzējiem ir izveidojusies ilgstoša un veiksmīga sadarbība, viņi arī tiek iesaistīti studiju darbu, noslēguma darbu vadīšanā un recenzēšanā. Tā kā NAA studiju procesā ir iesaistītas gan civilās personas, gan militārās personas, tad studējošajiem ir nodrošinātas visas iespējas iegūt daudzpusējās zināšanas un kompetences, kas noderēs dienesta pienākumu pildīšanā.

- 2.3.2. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae Europass* formātā)
- 2.3.3. pielikums. Apliecinājums par mācībspēku valodas zināšanām
- 2.3.4. pielikums. Apliecinājums par mācībspēku attiecīgo svešvalodu

2.3.8. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Studiju procesā NAA studējošajiem tiek nodrošināts personības izaugsmes, karjeras un studiju atbalsts, ko sniedz profesionāli pieredzējuši virsnieki, instruktori un civilie darbinieki. Dienesta un studiju grūtību gadījumos papildus Vadības grupas atbalstam studējošiem ir pieejams profesionāls garīgs un psiholoģisks atbalsts, ko sniedz NBS kapelāns un sertificēti NBS psihologi.

NAA kapelāns sniedz NAA kadetiem gan garīgo, gan morālo atbalstu. Kapelāns organizē lekcijas kadetkandidātiem un kadetiem. Kapelāns veic pārrunas arī ar civilo personālu. Kapelāns iesaistās kadetu apmācībā – kopā ar kadetiem dodas kopējos izbraucienos, kā arī brauc uz poligoniem, apmeklējot kadetus apmācību vietās. Lai veicinātu garīgo aprūpi, ir izveidota jauna kapela Labklājības centrā. Tur tiek organizēti arī svētbrīži un dievkalpojumi. Kapelānu dienests iesaistās arī jauno speciālistu apmācībā. Popularizē NBS standartus un vērtības, kas palīdz NAA apmācības procesā.

Psiholoģisko atbalstu NAA vidē sniedz sertificēts militārais un klīniskais psihologs, kā arī ir pieejams NBS Psihologu dienesta psihologs. Psiholoģiskā konsultēšana ir brīvprātīgs sadarbības process NAA studentam (kadetam), kas palīdz veiksmīgāk risināt noteiktas viņa šī brīža dzīves grūtības, kas saistītas gan ar studijām, gan ar privāto dzīvi. Psihologa atbalsts parasti norit līdz desmit konsultācijām. Taču, vienojoties ar psihologu, kadeti var izmantot psihologa atbalstu arī ilgāku laiku. Psihologa atbalsts NAA kadetiem ir bezmaksas un norit saskaņā ar Psihologu likumu, MK 2018. gada 29. maija noteikumiem Nr. 301 "Psihologu noteikumi", Psihologu ētikas kodeksu un NBS psihologu dienesta nolikumu.

Psiholoģiskā atbalsta mērķis ir:

1. Veicināt NAA kadetu labklājību;
2. Palīdzēt saskatīt risinājumu grūtībās un palīdzēt kadetiem izstrādāt jaunas stratēģijas ar studijām saistīta stresa pārvaldīšanai un laika plānošanai.

Psiholoģiskais atbalsts ir būtiska sastāvdaļa studiju procesā, jo bez savlaicīgas risināšanas, grūtības var ielgt un ietekmēt studiju kvalitāti un pat novest līdz studiju pārtraukšanai:

1. NAA kadeti var saņemt psiholoģisko atbalstu, ja ir grūtības ar ilgstošu nemieru, trauksmi, sarežģījumiem attiecībās darbā, studijās vai ģimenē, depresīvu noskaņojumu, nekontrolētām dusmām, profesionālo izdegšanu, veģetatīvo distoniju, atkarības problēmu, vardarbību attiecībās u.tml.
2. Būtiski, ka kadetiem ir pieejams 24/7 psiholoģiskais atbalsts krīžu situācijās. Krīze ir stāvoklis pēc traumējoša notikuma (ārkārtas situācija, tuva cilvēka nāve vai pašnāvība, smagas slimības diagnozes uzstādīšana, izmaiņas nozīmīgās attiecībās, šķiršanās u. c.), kad cilvēks pats nespēj saskatīt, kas viņam varētu palīdzēt, kad lietas, kas palīdzējušas citos smagos brīžos, vairs nedarbojas.

2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade

2.4.1. Studiju virziena zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un/ vai mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

NAA ietvaros notiekošā pētniecība kopumā atbilst studiju virzienam “Militārā aizsardzība”, jo īstenotie pētnieciskie projekti un publikācijas pārsvarā tiek veikti par Latvijas valsts drošībai un militārajai aizsardzībai nozīmīgiem jautājumiem. Tiesa gan, valsts spēju efektīvi īstenot militāro aizsardzību ietekmē daudzi iekšējie un ārējie faktori, kas pieprasa īstenot pētniecību ne tikai par strikti militāri tehnoloģiskiem, bet arī par stratēģiskiem, politiskiem, ekonomiskiem un psiholoģiskiem jautājumiem. NAA ietvaros ar lietišķo un zinātnisko pētniecību AM un NBS vajadzībām nodarbojas Aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju centrs (ATIC) un Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs (DSPC). DSPC īsteno zinātniskus pētījumus, kas tiek publicēti starptautiskos un Latvijas recenzētos un populārzinātniskos izdevumos, kā arī lietišķus pētījumus pēc NBS un AM pasūtījuma.

Pēdējo gadu laikā DSPC ir īstenojis apjomīgus lietišķos pētījumus par NBS karavīru apmierinātību ar dienestu (2018), par zemessardzes karavīru dienestu Zemessardzē (2020), par NBS transporta nodrošinājuma sistēmu (2021) un par iespējām piesaistīt jauniešus dienestā NBS (2021). DSPC pētnieki ir tikuši iesaistīti arī AM rīcībpolitikas veidošanā, piem., vadošā pētniece Dr.sc.pol. Ieva Bērziņa ir piedalījies valsts aizsardzības mācības (VAM) programmas izstrādē. Savukārt DSPC vadītājs Dr.sc.pol. Toms Rostoks 2022.–2023. gadā piedalījās Baltijas valstu aizsardzības ministriju pasūtītā pētījumā NATO Kodolplānošanas grupas vajadzībām par Krievijas kodoldoktrīnu un kodolspēju izmantošanu citu valstu rīcības ietekmēšanā.

Aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju centrs (darbība uzsākta 2021. gada nogalē) šobrīd primāri fokusējas uz tādu lietišķās pētniecības un izstrādes projektu atbalstu, kas tiek realizēti Aizsardzības ministrijas (AM) izveidotu inovāciju attīstības mehānismu (piemēram, Aizsardzības inovāciju pētījumu programma un Aizsardzības ministrijas grantu programma) ietvaros, piedaloties projektu iesniedzēju (pētniecības iestāžu vai komersantu) konsultēšanā, iesniegto projektu pieteikumu vērtēšanā, atbalstīto projektu uzraudzībā, tiem nepieciešamu testēšanas procedūru organizēšanā, piesaistot specifisku NBS profesionālās kompetences personālu, infrastruktūru un materiāltehniskos līdzekļus. Līdzīgā veidā tiek organizēta ATIC iesaiste pārrobežu inovācijas attīstības mehānismu (piemēram, Eiropas aizsardzības fonds) ietvara projektu atbalstam un uzraudzībai. Centra izpildei tāpat ir nodots AM, NBS un SIA Latvijas Mobilais Telefons kopīgi izveidotais pētniecības un izstrādes projekts 5G militārās testa vides un saistīto tehnoloģiju attīstībai. Augstākminēto projektu ietvaros gūtās atziņas tiek integrētas ATIC patstāvīgi realizētos lietišķās pētniecības projektos. Pētniecības projektu virzieni šobrīd vēl netiek publicēti.

2.4.2. Zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

NAA akadēmiskais un zinātniskais personāls īsteno pētniecisko darbību atbilstoši drošības un aizsardzības nozares specifikai, un veikto zinātnisko un populārzinātnisko pētījumu rezultāti tiek izmantoti studiju procesā. DSPC pētnieki pasniedz vairākus studiju kursus NAA bakalaura

programmu ietvaros (Pētnieciskā darba metodoloģija, Visaptveroša valsts aizsardzība, Informācijas karš, Aizsardzības ekonomika, Politoloģija, Ievads starptautiskajā politikā), kā arī vada kadetu bakalaura darbus un diplomdarbus. DSPC pētnieki vada arī maģistra darbus maģistra studiju programmā "Militārā vadība un drošība". Individuālo un kolektīvo pētniecisko projektu rezultāti tiek izmantoti gan studiju kursu satura bagātināšanai, gan arī NAA studējošo darbu vadīšanā. Taustāms rezultāts ir kadetu diplomdarbu un bakalaura darbu kvalitātes būtiska paaugstināšanās kopš 2012. gada, kad iekšējo reformu rezultātā Aizsardzības zinātnisko pētījumu centrs (AZPC) pārtapa par DSPC.

Pētījumu rezultātu izmantošana studiju procesā notiek regulāri, integrējot lietišķo un zinātnisko pētījumu rezultātus lekcijās un semināros, kā arī palīdzot kadetiņiem izstrādāt studiju darbus par aktuālām un NBS nozīmīgām tēmām. DSPC pētnieki gan pasniedz studiju kursus, gan arī vada kadetu pētnieciskos darbus, tādējādi nodrošinot veikto pētījumu rezultātu iekļaušanu studiju procesā. Regulāra sabiedriskās domas aptauju veikšana ļauj studiju procesā iekļaut informāciju par Latvijas sabiedrības skatījumu uz aktuāliem drošības un aizsardzības jautājumiem un dažādu iekšēju un ārēju draudu uztveri.

DSPC pētnieciskā darba rezultāti tiek integrēti studiju procesā kā piemēri un obligātā literatūra. Studiju kursā "Pētnieciskā darba metodoloģija" kadetiņiem tiek izmantoti piemēri no DSPC pētījumiem: "Sociālās destabilizācijas iespējamība Latvijā: potenciālie nacionālās drošības apdraudējumi"; "Patriotisms Latvijas jauniešu vidū un sabiedrībā"; "Latvijas sabiedrības griba aizstāvēt valsti: veicinošie un kavējošie faktori"; *"Total Defence as a Comprehensive Approach to National Security"* un citiem. Studiju kursā "Visaptveroša valsts aizsardzība" kā obligātā literatūra izmantoti šādi DSPC pētījumi: *"From 'total' to 'comprehensive' national defence: the development of the concept in Europe"*; *"Total defence as a comprehensive approach to national security"*. Studiju kursā "Informācijas karš" kā obligātā un papildu literatūra tiek izmantoti šādi DSPC pētījumi: *"Weaponization of 'Colour Revolutions'"*; *"Political Trust and Russian Media in Latvia"*; *"The Narrative of 'Information Warfare against Russia' in Russian Academic Discourse"*; *"Perception of the Ukrainian Crisis Within Latvian Society"*; *"Russia's Narratives and Public Opinion in the Baltic States, Finland and Sweden"* un citi. Jāatzīmē, ka DSPC pētījumi ir izmantoti arī ārvalstu militārās izglītības iestāžu studiju procesā, piemēram, vadošā pētnieka Dr.oec. Jāņa Bērziņa pētījumi ir iekļauti obligātās literatūras sarakstā ASV, Kanādā, un Zviedrijā.

2.4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai.

NAA akadēmiskais un zinātniskais personāls ir iesaistīts starptautiskajā sadarbībā. DSPC gadījumā sadarbība pārsvarā izpaužas kā piedalīšanās starptautiskajās konferencēs un iesaistīšanās Latvijas mēroga un starptautiskos zinātniskajos projektos. Laika gaitā DSPC pētniekiem ir izveidojusies cieša sadarbība ar Lietuvas, Igaunijas (un Baltijas), Zviedrijas, Somijas, Vācijas, Dānijas, Norvēģijas, ASV, Kanādas un citu valstu militārajām akadēmijām un pētnieciskajiem institūtiem, kuri nodarbojas ar starptautiskās drošības un aizsardzības problēmjautājumu izpēti. Zinātniskā sadarbība ir materializējusies arī kopīgos pētnieciskos projektos un publikācijās. DSPC vadošie pētnieki Dr.sc.pol. Ieva Bērziņa un Dr.oec. Jānis Bērziņš ir iesaistījušies NATO Zinātnes un tehnoloģiju organizācijas (NATO STO) pētnieciskajās grupās, kā arī regulāri apmeklē šo darba grupu tikšanās un

rīkotos pasākumus. Laikā no 2017. līdz 2023. gadam DSPC vadošais pētnieks Jānis Bērziņš bija Latvijas pārstāvis NATO Zinātniskās organizācijas CSO SAS panelī.

No 2012. līdz 2016. gadam DSPC darbā piedalījās divi ārzemju pētnieki. PhD Stīvs Tethems (Steve Tatham) attīstīja pētījumus par stratēģisko komunikāciju tematiku un atbalstīja NATO Stratēģiskas komunikācijas Izcilības centra izveidošanu. Viņš atbalstīja DSPC darbību, sagatavojot un nopublicējot divus rakstus: *"The Solution to Russian Propaganda is not EU or NATO Propaganda but Advanced Social Science to Understand and Mitigate its Effect in Targeted Populations"* un *"NATO Strategic Communication: More to be Done?"* PhD Ļudass Zdanavičius (Liudas Zdanavičius) ir pētnieks no Lietuvas pētnieks, kurš DSPC ietvaros sniedza atbalstu Jānim Bērziņam pētnieciskā projekta, kura uzdevums bija Krievijas militāro mācību ZAPAD-2013 izpēte, īstenošanā. Ar ASV fonda (*The Jamestown Foundation*) atbalstu, pētniecības rezultāti tika publicēti grāmatā *"Russia's Zapad 2013 Military Exercise: Lessons for Baltic Regional Security."*

NAA akadēmiskais un zinātniskais personāls piedalās kopīgos pētnieciskajos projektos ar kolēģiem Latvijā un ārvalstīs Pēdējo gadu laikā DSPC pētnieki ir vadījuši starptautiskus pētnieciskos projektus, kuru rezultātā ir tapušas akadēmiskās publikācijas, piemēram, DSPC pētnieku Dr.sc.pol. Toma Rostoka un Dr.sc.pol. Noras Vanagas vadībā tapa rakstu krājums *"Deterring Russia in Europe"*, kuru izdeva starptautiska izdevniecība Routledge (2018). 2019-2020. gadā T.Rostoks līdztekus septiņu citu NATO dalībvalstu pētniekiem piedalījās Kanādas valdības atbalstītā pētnieciskajā projektā, kurā tika izvērtēta NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupu pieredze Baltijas valstīs un Polijā (*Lessons from the Enhanced Forward Presence, 2017-2020*). Savukārt 2020.-2021. gadā ar Konrāda Adenauera Fonda atbalstu tika īstenots starptautisks pētnieciskais projekts par bruņotajiem spēkiem Covid-19 pandēmijas laikā, kura rezultāti tika apkopoti rakstu krājumā *"Defence Policy and Armed Forces in Times of a Pandemic"*. 2023. gada nogalē tika publicēts T. Rostoka raksts *"Russia's Strategy of Outsuffering and the War in Ukraine"* Karltona Universitātes (Carleton University, Kanāda) publicētā akadēmiskā žurnāla *Canadian Journal of European and Russian Studies* Krievijas karam Ukrainā veltītajā žurnāla specialajā izdevumā. Savukārt 2022. gada nogalē klajā nāca T.Rostoka nodaļa izdevniecības Routledge rakstu krājumā *"European Strategic Autonomy and Small States' Security"* (redaktori: Giedrijs Česnakas un Justinas Juozaitis). Laika gaitā DSPC pētniekiem ir izveidojusies sadarbība ar Latvijas Ārpolitikas institūtu, piem., DSPC pētnieki regulāri gatavo rakstus Latvijas ārpolitikas gadagrāmatai, kā arī ar Igaunijas Aizsardzības un drošības pētījumu centru (*International Centre for Defence and Security*), īstenojot kopīgas publikācijas.

DSPC vadošais pētnieks Jānis Bērziņš ir piedalījies vairākos starptautiskos pētnieciskajos projektos, kuru ietvaros galvenokārt tikusi veikta hibrīdkara un Krievijas ietekmes operāciju izpēte. 2014.-2019. gadā J. Bērziņš piedalījās NATO STO SAS pētnieciskajos projektos SAS-112 *"Comparative Analysis of Private-Public Partnership in the Management of Military-Industry Activities"*, kura ietvaros tika pētītas publiskās-privātās partnerības aizsardzības nozarē, SAS-121 *"Hybrid Warfare: A Case Study"* sadarbībā ar Ukrainu un SAS-127 *"Hybrid Warfare: Implications for NATO"* sadarbībā ar NATO Ukrainas platformu. 2017. gadā kopā ieguva ASV Armijas kara koledža (*US Army War College*) Stratēģisko studiju institūta (*Strategic Studies Institute*) augstā līmeņa stipendiju ERAP programmā jeb *"External Research Associates Program."*

J. Bērziņš arī sadarbojās ar domnīcām kā, piemēram, *Center for European Policy Analysis, the Jamestown Foundation, the American Enterprise Institute, the Potomac Foundation, the Center for the Study of New Generation Warfare, the Institute for Statecraft (London), SCL Defence UK* un ar valstiskām organizācijām kā *the US Army Asymmetric Warfare Group, Singapūras Aizsardzības ministriju un Polijas Ārlietu ministriju.*

Kopš 2020. gada Dr.oec. J.Bērziņš aktīvi piedalās NATO STO projektā SAS-161 *"Military Aspects of Countering Hybrid Warfare: Experiences, Lessons, Best Practices"*, kura ietvaros tiek pētīta un

apkopota pieredze, īstenojot pretpasākumus hibrīdkara apstākļos. J. Bērziņam ir izveidojusies cieša sadarbība ar Zviedrijas Aizsardzības Universitāti. 2015.-2016. gadā piedalījies pētnieciskajā projektā *"Russia's Security and Defence Capabilities 2020/2030."* Starp 2018. un 2021. gadā piedalījies arī Zviedrijas aizsardzības universitātes pētnieciskajā projektā *"Baltics Left Out Bang"*, kas ticis īstenots sadarbībā ar ASV Nacionālās aizsardzības universitāti. Kopš 2021. gada J. Bērziņš piedalās pētnieciskajā projektā *"Russian Influence Operations in the Baltics"*, un J. Bērziņš ir iesaistījies sadarbībā arī ar pētniekiem no Ukrainas. 2022. gadā klajā nāca Jāņa Bērziņa raksts *"Willingness to Fight for Ukraine: Lessons for the Baltic States"*, kas tika sagatavots kopā ar pētnieci no Ukrainas Viktoriju Vdovičenko.

Šajā pašā gadā sadarbojas ar NATO STO padomes izveidotu īpašo darba grupu pie Norvēģijas Aizsardzības pētniecības iestādes Totālās aizsardzības nodaļas ar mērķi uzrakstīt dokumentu *"A Common Understanding of Cognitive Warfare – Towards a Future Research Agenda."* Raksts tika publicēts 2023. gadā. Citas nesenās publikācijas ir 2023. gada raksts NATO Aizsardzības koledžas zinātnisko rakstu sērijā *"Russia's strategic maximalism and its limits"* un rakstu PRISM žurnālā *"Latvia: from Total Defense to Comprehensive Defense."* 2023. gadā tika publicēts arī Jāņa Bērziņa kopīgi nodaļa *"Russian New Generation Warfare in the Baltic States and Beyond"*, kas tapa sadarbībā ar ASV pētnieku Sandoru Fabianu (Sandor Fabian) un tika publicēta grāmatā *"Great Power Cyber Competition"* (Routledge).

DSPC vadošā pētniece Dr.sc.pol. Ieva Bērziņa ir piedalījusies daudzos starptautiskos projektos. 2017. gadā I. Bērziņa piedalījās NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra starptautiskā projektā. Pētījuma ietvaros tika sagatavota projekta *"Russia's Footprint in the Nordic-Baltic Information Environment"* atskaite, kā arī trīs publikācijas: *"Russia's Grand Strategy and its Implications on the Information Environment of the Nordic Baltic Region"*, *"Russia's Compatriot Policy in the Nordic-Baltic Region"* un *"Russia's Narratives and Public Opinion in the Baltic States, Finland and Sweden"*. 2019.-2022. gadā I. Bērziņa piedalījās starptautiskā projektā, ko īstenoja pētnieki no Igaunijas, Norvēģijas, Turcijas, Beļģijas, un Lielbritānijas. Pētnieciskā projekta ietvaros tika sagatavotas divas publikācijas: *"Latvian case study"* un *"Cognitive dimension of comprehensive national defence"*. Savukārt NATO STO ietvaros, I. Bērziņa ir piedalījusies pētnieciskajā projektā SAS-152 *"Conceptual framework for Comprehensive National Defence System"*. 2024. gada sākumā tika publicēts I. Bērziņas sagatavotais pētījums *"The Russo-Ukraine War: the Implications for the Security of Finland and Latvia"*, kas tapa sadarbībā ar Somijas Aizsardzības aģentūras pētnieku Sari Voinoff.

Arī DSPC pētnieks Dr. Sandis Šrāders piedalās starptautiskajā sadarbībā. S. Šrāders ir bijis iesaistīts Rīgas procesā (2013-2015), kura mērķis bija sagatavot rekomendācijas ar mērķi sniegt atbalstu Latvijas prezidentūrai ES Padomē. Projekta ietvaros tika noorganizētas 6 darba grupu tikšanās (katrā no darba grupām bija 30 cilvēki) Rīgā, Vašingtonā un Briselē. 2015. gadā S. Šrāders sniedza ieguldījumu ES Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības foruma sagatavošanā, kurā piedalījās eksperti no ES dalībvalstīm un sešām Austrumu partnerības valstīm. S. Šrāders regulāri atbalsta Rīgas konferenci, gan publicējoties konferences ikgadējā rakstu krājumā, gan arī nodrošinot intelektuālo un organizatorisko atbalstu atsevišķu konferences paneldiskusiju sagatavošanā. Gatavojoties 2020. gada Rīgas konferencei, S. Šrāders sniedza ieguldījumu paneldiskusijas par mākslīgā intelekta ietekmi uz starptautisko drošību sagatavošanā. Savukārt atbalstot Baltijas Aizsardzības koledžas ikgadējo Krievijai veltīto konferenci, S. Šrāders pārrauga rakstu krājuma sagatavošanu, kurā tiek iekļauti raksti par dažādām ar Krieviju saistītām tēmām (2021-2023). 2021. gadā izdevniecība Springer publicēja DSPC pētnieka Sanda Šrādera grāmatu *"Small Baltic States and the Euro-Atlantic Security Community"*. S.Šrāders ir arī vadījis starptautisku pētnieku komandu, sniedzot ieguldījumu Baltijas Aizsardzības koledžas (*Baltic Defence College*) sagatavotajā rakstu krājumā, kas tiek publicēts pirms ikgadējās Krievijai veltītas konferences. Šāds rakstu krājums ar

nosaukumu *"The Paradox of Power: Ukraine's Struggle, Russia's Dilemmas, and Global Consequences"* tika publicēts arī gatavojoties konferencei, kas notika 2024. gada 7.-8. martā. Pētnieks E. Gailišs, kurš DSPC strādāja 2022/2023. gadā ir publicējis divus DSPC stratēģiskos apskatus 2023. gadā, kā arī ir sadarbojies ar pētniekiem no Kanādas, vācot datus starptautiskam pētījumam. Arī DSPC pētniece Gita Leitlande, kura DSPC uzsāka darbu 2023. gadā, pakāpeniski iesaistās starptautiskajā zinātniskajā sadarbībā un veido starptautiskos kontaktus, vienlaikus sniedzot ieguldījumu DSPC ikgadējās zinātniskās konferences organizēšanā.

No starptautiskās sadarbības labumu gūst visas NAA īstenotās studiju programmas (gan bakalaura, gan maģistra līmeņa programmas). DSPC pētnieku īstenoto starptautisko projektu rezultāti tiek iekļauti nodarbībās ar NAA kadeti, kā arī tie tiek izmantoti studējošo pētniecisko darbu vadīšanā. Regulāri kontakti ar citu valstu militāro akadēmiju un civilo augstskolu personālu ļauj iepazīties ar ārvalstu zinātnieku pabeigtiem (un publicētiem) un vēl tapšanas stadijā esošiem pētījumiem, kuru rezultātus var iekļaut studiju procesā.

DSPC pētnieki arī turpmāk plāno iesaistīties starptautiskos, un Latvijas mēroga pētnieciskajos projektos gan īstenojot pētniecisko projektu vadību, gan arī piedaloties citu valstu militāro akadēmiju un pētniecisko institūtu vadītajos projektos. Ņemot vērā Baltijas reģionā, Eiropā un pasaulē notiekošos satricinājumus drošības vidē, ir jāturpina pētīt Latvijas drošības ietekmējošos faktorus, un Latvijas aizsardzības spēju veidošana kā atbilde ārējiem izaicinājumiem. Kā būtiski pētniecības virzieni jāmin: Krievijas-Ukrainas kara un tā seku ietekme uz Latvijas drošību, NATO īstenotā atturēšanas stratēģija attiecībā pret Krieviju, visaptverošas valsts aizsardzības stratēģijas ieviešana Latvijā, pāreja uz valsts aizsardzības dienestu, Krievijas ārpolitika un militārā stratēģija, kognitīvā karadarbība un psiholoģiskā noturība, NATO valstu aizsardzības politika un to ietekme uz Latvijas drošību, ES valstu sadarbība un integrācija aizsardzības nozarē, Somijas un Zviedrijas iestāšanās ietekme uz Latvijas drošību, Latvijas iedzīvotāju gatavība aizstāvēt savu valsti un uzskati par Latvijas drošībai un aizsardzībai svarīgiem jautājumiem.

2.4.4. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās un/ vai lietišķās pētniecības, un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus.

Daļa no NAA akadēmiskā un zinātniskā personāla ir iesaistīta pētnieciskajā darbībā. Tā kā NAA ietvaros kadeti vienlaikus iegūst augstāko izglītību un militāro profesiju, tad nozares profesionāļu iesaiste zinātniskajā darbībā ir ierobežota, un lielāko pienesumu zinātniski pētnieciskajā darbībā sniedz DSPC pētnieki, kuru pasniegšanas slodze NAA studiju programmās ir veidota, par galveno prioritāti izvirzot tieši pētniecisko darbību. Līdz ar to DSPC pētnieku primārais uzdevums ir īstenot zinātnisko darbību un zināmā mērā iesaistīties studiju programmu īstenošanā, piedaloties kadetu pētniecisko darbu vadīšanā un pasniedzot atsevišķus studiju kursus. Studiju kursus NAA īstenotajās programmās pasniedz Dr.sc.pol. I. Bērziņa, Dr.sc.pol. T. Rostoks un Dr.oec. J. Bērziņš. Savukārt noslēguma darbu vadīšanā un recenzēšanā iesaistās arī G. Leitlande un S. Šraders. DSPC pētnieki piedalās arī dažādu Mācību vadības pavēlniecības (MVPŠ) paspārnē organizēto kursu īstenošanā.

NAA akadēmiskais personāls īsteno pētniecisko darbu par dažādiem Latvijas aizsardzības nozarei būtiskiem jautājumiem. ATIC īstenotā pētnieciskā darbība pārsvarā ir ar lietišķu ievirzi, savukārt DSPC īstenotā pētniecība pārsvarā ir akadēmiska. Vienlaikus jāatzīmē, ka daļa no DSPC uzdevumiem ir saistīti ar domnīcas funkciju pildīšanu un komunikāciju ar sabiedrību ar mērķi

aktualizēt drošības un aizsardzības jautājumu nozīmi publiskajās diskusijās. DSPC ir kļuvis par vadošo pētniecisko institūtu Latvijā drošības un aizsardzības nozarē, jo DSPC pētnieki regulāri publicējas akadēmisko un domnīcu izdevumos, piedalās sabiedriskajās diskusijās par Latvijas un Eiropas nozīmīgiem drošības jautājumiem,, strādā ciešā sasaistē ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS) un Aizsardzības ministriju, sadarbojas ar līdzīga profila pētnieciskajiem institūtiem ārpus Latvijas robežām, kā arī piedalās aizsardzības nozares konferencēs ārvalstīs, piemēram, *International Society for Military Sciences (ISMS)* un *European Research Group on Military and Society (ERGOMAS)*.

ATIC vadošā pētniece Dr.med. L.Plaviņa vada lekcijas medicīnas nodrošinājuma jomā un sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti (RSU) veic pētījumus militārās medicīnas jomā, pētot kadetu veselības un vispārējās fiziskās sagatavotības kapacitāti paaugstinātas fiziskās slodzes apstākļos kaujas izturības kursā, lietojot medicīniskās izmeklējumu metodes. 2022.gadā tika atbalstīts Ukrainas kolēģu projekts "*Development and approval of a comprehensive method of medical-psychological support for military trauma*". Tiek uzraudzīts EXONICUS projekts (NATO projekts) par virtuālo medicīnas prasmju apmācību, kā arī plānots prasmju virtuālo apmācību realizēt NAA kadeti.

Papildus DSPC un ATIC zinātniskai un lietišķajai pētniecībai Militārās vadības studiju nodaļas (MVSN) ietvaros tiek veikti pētījumi militārās vēstures (kara mākslas) un militārās psiholoģijas jomā. NAA MVSN NBS vēstures pētniecības daļas nozīmīgākās pētnieciskās tēmas ir militāri-politiskie notikumi Latvijā, Baltijas un Austrumeiropas reģionā 20. gadsimta periodā, kā arī Latvijas armijas un NBS vēsture. Piemēram, NBS vēstures pētniecības daļas pētnieks un Latvijas militārās vēstures docētājs Mg.hist. V. Kuzmins no 2018. gada līdz 2023. gadam piedalījās 11 starptautiskās zinātniskās konferencēs par militārās vēstures jomu. Konferenču rezultāti publicēti divos zinātniskos un trīs populārzinātniskos rakstos, publicēšanai sagatavoti divi zinātniski raksti par 2022. gada konferencēm. Pētnieciskā darba rezultāti izmantoti Latvijas Ezeres un Lestenes muzeju ekspozīciju izveidē, kā arī Valsts Aizsardzības mācības programmas izstrādē. Savukārt NBS vēstures pētniecības daļas vadošais pētnieks Dr.hist. K. Dambītis piedalījās vairāk nekā septiņās starptautiskās zinātniskās konferencēs un semināros par militārās vēstures jomu. Sagatavoti un publicēti četri zinātniski un divi populārzinātniski raksti. Sastādīti, rediģēti un recenzēti vairāki izdevumi un pētnieciskie raksti. Pētnieciskā darba rezultāti izmantoti NAA mācību materiālu sagatavošanā un mācību procesa atbalstīšanā, sniegtas konsultācijas interesentiem un publiskās lekcijas izglītības, kultūras un tūrisma iestādēm un organizācijām.

Iepriekšējā Militārās vadības studiju nodaļas (MVSN) vadītāja (līdz 2023.gada 15.decembrim) Dr.psych. A. Rožcenkova periodiski docēja studiju kursus militārās vadības modulī un veica zinātniski pētniecisko darbību militārās psiholoģijas jomā, pētot militāro organizāciju līderību, kultūru un vienību psiholoģisko klimatu, karavīra personības iezīmes, motivāciju, attieksmi un uzvedības faktorus militāro mācību laikā. Pētījumu rezultāti tiek prezentēti starptautiskās militāro psihologu konferencēs – *International Military Testing Association (IMTA)* un *International Applied Military Psychology Symposium (IAMPS)*.

NAA asociētā profesore M. A. Lācāne vada lekcijas NAA Gaisa spēku kadeti, kā arī veic zinātniski pētniecisko darbību. Viņas pētījumi tiek veikti gaisa kuģu avionikas jomā, izzinot mūsdienu avionikas sistēmu attīstību, to, kā šī attīstība ietekmē lietotājus un kā ir jāpielāgo lietotāju sākotnējās un turpmākās apmācības, lai izmaiņas neradītu draudus drošībai. Pētījuma rezultāti tika prezentēti starptautiskā konferencē *ICMAE (International Conference on Mechanical and Aerospace Engineering)*, kas 2023. gada novembrī norisinājās Milānā, Itālijā. Zinātniskais raksts par iepriekš minēto tēmu tika apstiprināts iekļaušanai starptautiskā žurnālā *International Journal of Management and Applied Science (IJMAS)*. Viens no M. A. Lācānes pētījumu virzieniem ir arī gaisa transporta plūsmu un aeronavigācijas maksājumu apjomu izmaiņas ģeopolitiskās situācijas izmaiņu iespaidā. Šī pētījuma rezultāti ir apstiprināti prezentēšanai starptautiskā konferencē *ICAMIT-24*

(*International Conference on Aviation Management and Information Technology*), kas 2024. gada martā norisinājās Mančestrā, Lielbritānijā.

NAA docētāji veic lietišķo pētniecību, piedaloties NBS militāro publikāciju un karavīru rokasgrāmatu izstrādē, militāro operāciju taktikas un kaujas atbalsta, nodrošinājuma jomās. Pētījumu veikšanas un publiskošanas ierobežojumus nosaka AM un NBS normatīvie akti. Mācībspēku publikāciju saraksts, zinātniskās un lietišķās pētniecības aktivitātes apkopotas pielikumos (sk. 2.4.1. pielikums. Kvantitatīvo datu apkopojums par studiju virzienam atbilstošām zinātniskās un lietišķās pētniecības aktivitātēm, 2.4.2. pielikums. Mācībspēku publikāciju saraksts, zinātniskās un lietišķās pētniecības aktivitātes). Akadēmiskajam un zinātniskajam personālam ir pieejams finansējums daļēbai starptautiskajās konferencēs, kā arī stabils atalgojums, kas ļauj īstenot ilgtermiņa pētnieciskos projektus un attīstīt padziļinātu kompetenci atsevišķos jautājumos daudzu gadu garumā.

2.4.5. Norādīt, kā tiek nodrošināta un veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā un/ vai lietišķajā pētniecībā, un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

Viena no pamatprasībām NAA studējošiem sekmīgai Militārās vadības studiju programmas un Komandējošā sastāva virsnieku studiju programmas apguvei ir bakalaura darbu un diplomdarbu izstrāde un aizstāvēšana, kā ietvaros kadeti veic zinātniski pētniecisko darbu militārās zinātnes jomā – vadības, pedagogijas, militārās psiholoģijas un politikas zinātņu apakšnozarēs, humanitāro zinātņu vēstures, ētikas un filozofijas apakšnozarēs, kā arī militāri tehnisko zinātņu un taktikas jomā. Pētnieciskā darba procesā kadeti pilnveido analītiskās un kritiskās domāšanas prasmes, kas būs nepieciešamas turpmākajā dienestā, lai efektīvi risinātu militārās vadības jautājumus.

NAA DSPC pētnieku vadībā kadeti pēta drošības politikas un aizsardzības stratēģijas aktuālos jautājumus, kas skar Visaptverošu valsts aizsardzības koncepciju, stratēģisko komunikāciju, mūsdienu militāros konfliktus, kā arī jaunās paaudzes karadarbības jeb hibrīdkara izaicinājumus. Kadeti pēta NBS pieredzi NATO, analizē NATO valstu bruņoto spēku militārās sadarbības un aizsardzības spējas un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas lomu krīžu un konfliktu risināšanā. Tiek pētīti arī sabiedrības uzskati par NBS nozīmi un tēlu Latvijas populācijā.

Aizsardzības ekonomikas jomā kadeti pēta militāro konfliktu ekonomiskos aspektus, kā arī ekonomisko faktoru ietekmi uz bruņoto spēku kaujas spējām. Tiek pētīti jautājumi par ekonomikas krīzes ietekmi uz NATO dalībvalstu aizsardzības spējām.

Militārās vēstures un kara mākslas pētījumu mērķis ir izpētīt karadarbības paaudžu vēsturiskās liecības, lai analizētu kauju taktiskos manevrus, komandvadības principus un noteiktu to piemērojamību mūsdienu militārajos konfliktos, kā arī kāda militāra pieredze izmantojama Latvijas NBS mūsdienās. Kadeti ir pētījuši Latvijas Brīvības cīņu militāri politiskos aspektus, Latvijas Aizsardzības spēku un Zemessardzes veidošanos, veikuši 20. gadsimta militāro konfliktu analīzi, kā arī savu pētniecisko darbu ietvaros, izteikuši secinājumus militāro tradīciju pārņemšanai NBS.

Kaujas operāciju un taktikas jomā kadeti veic pētījumus par taktisko operāciju veidiem, analizē dažādu valstu bruņoto spēku un NATO dalībvalstu taktikas doktrīnas un to pielietojumu vada un rotas līmeņa operācijās. Taktikas jomā kadeti padziļināti pēta kājnieku vada kaujas paņēmienus.

Kaujas tehnikas un bruņojuma jomā tiek pētīti nozares aktuālie jautājumi, kas saistās ar modernās

kaujas tehnikas un bruņojuma lietojumu, tehnoloģiju ietekmi uz tās attīstību un modernizāciju. Kadeti pēta un kritiski analizē nosacītā pretinieka, NBS un citu valstu vienību kaujas spējas, kā arī veic patstāvīgus secinājumus par to ietekmi uz taktiskajiem lēmumiem kājnieku vada un rotas līmenī.

Kaujas atbalsta jomā kadeti pēta jautājumus attiecībā uz kaujas inženiertehnisko nodrošinājumu, dabiskiem un mākslīgiem šķēršļiem, karaspēka maskēšanos un uguns atbalstu, lai izprastu un sekmīgi īstenotu taktisko uzdevumu izpildi.

Medicīnas nodrošinājuma jomā kadeti pēta karavīru veselības uzturēšanas aktuālos jautājumus, kas saistās ar karavīra attieksmi pret savu veselību, fizisko sagatavotību un veselīgu uzturu, lai ieteiktu veselības traucējumu un traumatisma novēršanas profilaktiskos pasākumus militāro mācību laikā. Kadeti pēta medicīnas nodrošinājuma aspektus, kas attiecas uz medicīnas personāla komplektāciju NBS, medicīnas nodrošinājumu kaujas mācībās un starptautiskajās operācijās.

Sporta zinātnes nozarē kadeti pēta karavīru vispārējās fiziskās sagatavotības jautājumus un militāri specifiskās fiziskās sagatavotības prasības dažādu valstu bruņotajos spēkos, lai izstrādātu priekšlikumus karavīru fiziskās sagatavotības uzlabošanai un ieteiktu jaunas karavīru fiziskās sagatavotības treniņu pieejas, pamatojoties uz pētījumā gūtajām atziņām.

Apsveicams fakts, ka Militārās vadības studiju programmu ietvaros Jūras spēku (JS) un Gaisa spēku (GS) studiju plūsmas kadeti izvēlas veikt pētījumus saistībā ar savu spēku veidu specializāciju. Piemēram, Jūras spēku Militārās vadības studiju programmas kadeti pēta jautājumus, kas saistās ar JS lomu Latvijas jūras teritorijas akvatorijas aizsardzību vēsturiskā un mūsdienu skatījumā līdz noteiktu JS kuģu klases darbības efektivitātes izpētei, izstrādājot praktiskus priekšlikumus kuģu tehniskā aprīkojuma un bruņojuma pilnveidei. Savukārt GS plūsmas Militārās vadības studiju programmas kadeti pēta jautājumus, kas saistās ar GS kaujasspēju lomu NBS sastāvā, izpētot GS personāla profesionālo kvalifikāciju, vai kaujas atbalsta un tehniskā nodrošinājuma jautājumus gaisa spēku kontekstā.

Militārās vadības jomā kadeti pēta līderības teorijas un to izmantošanu militāro organizāciju kontekstā, kā arī militārās līderības izaicinājumus karavīru ikdienā un starptautiskajās operācijās. Pētījumos kadeti analizē militārā līdera profesionālās kompetences un izpēta NBS personāla vadības aktuālos jautājumus, kas saistās ar karavīru rekrutēšanu, atlasīšanu, uzturēšanu un karjeras plānošanu.

Militārās ētikas jomā kadeti pēta NBS karavīru profesionālās vērtības un ētiskas uzvedības normas, izstrādājot praktiskus priekšlikumus karavīru ētikas kodeksa ieviešanai. Kadeti ir pētījuši NATO valstu līderības vadlīnijas par karavīra ētiku, lai censtos noteikt morālos aspektus Latvijas karavīra morālei un kaujas sparam.

Militārās pedagoģijas pētījumu jomā kadeti pievēršas praktiskas izpētes jautājumiem, kas saistās ar NAA studiju programmas kvalitātes uzlabošanas aspektiem, kā arī analizē karavīru nepieciešamās profesionālās kompetences spēku veidos un aktuālos jautājumus attiecībā uz individuālo un kolektīvo apmācību procesu NBS militāro mācību ietvaros.

Militārās psiholoģijas pētījumu mērķis ir analizēt dienesta psiholoģiskos faktorus, kas ietekmē karavīru psihisko labklājību un kaujasspējas. NAA kadeti pēta karavīru identitātes un motivācijas faktorus, militārās kultūras un karavīra morāles jautājumus, kā arī militārās vides komunikāciju un konfliktu vadības jautājumus. Īpaši aktuāla tēma ir karavīru psihiskā noturība, kur kadeti veica empīriski praktiskus pētījumus saistībā ar NAA Kaujas izturības kursu, lai noteiktu kādas ir trauksmes un stresa reakcijas pirms kursa, kursa laikā un pēc uzdevuma izpildes, kā arī veica secinājumus par kadetu līdera personības iezīmju pilnveidošanu.

Maģistra studiju programmas ietvaros studējošie veic pētījumus drošības un aizsardzības jomā, kas

ietver militāro līderību, analizējot starptautisko drošības vidi ietekmējošos faktorus, mūsdienu kara un konfliktu veidus, ka arī, pētot Baltijas valstu drošības un aizsardzības politikas starptautisko un nacionālo dimensiju, militārās operācijas un operāciju plānošanu, aizsardzības resursu menedžmentu, krīžu pārvarēšanu un stratēģiskās plānošanas aspektus.

NAA vismaz reizi gadā rīko zinātniski pētnieciskās konferences, kur studējošie un absolventi prezentē savu pētījumu rezultātus. Savukārt Baltijas Aizsardzības koledžas (turpmāk – BALTDEFCOL) rīkotās ikgadējas starptautiskas konferences sniedz papildus iespēju maģistratūras programmas studentiem paplašināt redzesloku aktuālos vēstures, drošības politikas, stratēģiskos, līderības un operacionālos jautājumos, kas balstās, gan uz nozares atziņām, gan akadēmiskiem pētījumiem. NAA studējošo zinātniski pētnieciskām aktivitātēm ir praktisks ieguldījums militārās zinātnes starpdisciplināro jomu attīstīšanā, jo studējošo pētniecības rezultāti un priekšlikumi viennozīmīgi tiek virzīti uz NAA un NBS militārā dienesta satura pilnveidi.

(Sk. Studējošo iesaiste pētniecībā: <https://www.naa.mil.lv/lv/petnieciba>).

2.4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

Lai sekmētu aizsardzības nozares (t.i. – Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku) patstāvīgi īstenotu vai līdzfinansētu militāra izmantojuma inovatīvu risinājumu izstrādi, šādu risinājumu praktisku testēšanu, izvērtēšanu un ieviešanu, kā arī saistīto pētniecības un attīstības (turpmāk – P&A) projektu pārvaldību, Nacionālās aizsardzības akadēmijas ietvaros pakāpeniski tiek paplašināts Aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju centrs (NAA ATIC).

ATIC pārstāvji ir iesaistīti Aizsardzības ministrijas (turpmāk – AM) finansētās Aizsardzības inovāciju pētījumu programmas projektu uzraudzībā, AM līdzfinansētu militāro inovāciju grantu programmas projektu pārvaldībā, aizsardzības nozares finansētu atsevišķu P&A līgumu izpildē, kā arī AM līdzfinansētu Eiropas Aizsardzības fonda projektu atbalstā. Centram tāpat tiek uzticēta nacionālā pārstāvniecība NATO Zinātņu un tehnoloģiju organizācijā, NATO Transformāciju pavēlniecības organizētajos tehnoloģiju eksperimentos, NATO Aizsardzības inovāciju akseleratora izveidē, kā arī Eiropas Aizsardzības aģentūras Spēju un tehnoloģiju attīstības darba grupās. Atbilstoši nepieciešamībai, NAA ATIC tāpat tiek deleģēta darba līmeņa nacionālā pārstāvniecība divpusējai sadarbībai ar radniecīgām aizsardzības inovāciju atbalsta organizācijām citās NATO un Eiropas Savienības dalībvalstīs (piem., ASV Bruņoto spēku Kaujas spēju attīstības pavēlniecību). Centra uzdevumos ietilpst arī patstāvīgu militāro inovāciju izaicinājumu pasākumu (nozarē arī dēvēti kā “meikatoni” vai “hakatoni”) rīkošana sadarbībā ar citām Latvijas pētniecības iestādēm.

Lai veidotu ekosistēmu jaunu aizsardzības tehnoloģiju un risinājumu izstrādes veicināšanai, kopš 2022.gada ATIC pētnieki, NAA docētāji un studējošie piedalās aizsardzības industrijas hakatonos “Defence Makeathon”. Hakatonus organizē Aizsardzības ministrija un Nacionālie bruņotie spēki sadarbībā ar RTU Zinātnes un inovāciju centru. Hakatonā ir iespējams attīstīt jebkuru ideju ar militāru izmantojumu, taču pamatā dalībniekiem tiek piedāvāti pieci galvenie virzieni: tālvadības, bezpilota, bezapkalpes sistēmu izstrāde; bruņojums; kaujas tehnikas apkope; karavīru individuālās ekipējuma sistēmas un sastāvdaļas; kiberdrošība, kā arī informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. NAA akadēmiskais personāls un studējošie gūst jaunu pieredzi aizsardzības inovāciju un tehnoloģiju jomā sadarbībā ar citiem Hakatonu dalībniekiem – aizsardzības, informācijas un komunikāciju

tehnoloģiju jomas ekspertiem, produktu dizaineriem, māksliniekiem, arhitektiem, elektronikas un mehānikas inženieriem, trīsdimensionālās drukas ekspertiem, komandu vadītājiem, mārketinga speciālistiem un uzņēmējiem.

Praktiski visu ATIC augstākminēto aizsardzības inovāciju atbalsta projektu norisē (atbalstā, aktīvā līdzdalībā, saistīto eksperimentu organizēšanā, praktiskās testēšanas pasākumos, rezultātu analīzē utt.) tiek nodrošināta iespēja citu NAA struktūrvienību, mācībspēku un studējošo (NAA kadetu) iesaistei. Šāda prakse iesaistītajiem NAA mācībspēkiem un kadetiņiem sniedz nepastarpinātu ieskatu ar inovatīvu aizsardzības tehnoloģiju attīstību saistītos procesos un izaicinājumos praktiski visos to tehnoloģiskās gatavības līmeņos un dažādās to attīstības ekosistēmās (pētniecības iestādēs, uzņēmumos, valsts iestādēs, nevalstiskajās/starptautiskajās organizācijās u.c.) gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Papildus iepriekšminētajam, NAA studējošie tiek aktīvi iedrošināti izmatot šo resursu sava studiju procesa atbalstam, kā arī savu – ar studiju procesa norisi tieši vai pastarpināti saistītu – inovatīvu ideju ģenerēšanai un virzībai.

Pamatojoties uz NBS attīstības plānu, aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju risinājumiem, NAA studiju virziena “Militārā aizsardzība” studiju programmu saturs sadarbībā ar darba devēju – NBS regulāro spēku vienībām sistemātiski tiek aktualizēts, pārskatot un pilnveidojot nozares profesionālo studiju kursu saturu.

2.5. Sadarbība un internacionalizācija

2.5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Atbilstoši NAA Attīstības stratēģijai NAA militāro un izglītības mērķu sasniegšanā sadarbojas ar Aizsardzības ministriju, Izglītības ministriju un darba devēju – NBS, kā arī citām valsts institūcijām.

Studiju virziena “Militārā aizsardzība” studiju programmu īstenošanā NAA sadarbojas ar Latvijas augstskolām (LU, TSI, RTU, LSPA, RSU) gan viedocētāju piesaistes jautājumos, gan akadēmiskā darba pieredzes apmaiņā, kā arī veicot zinātnisko un lietišķo pētniecību. Aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju projekti tiek realizēti sadarbībā ar Latvijas valsts institūcijām un uzņēmumiem (skatīt 2.4. sadaļu).

Lai nodrošinātu bakalaura studiju programmu “Gaisa spēku militārā vadība” un “Jūras spēku militārā vadība” mērķa un uzdevumu sasniegšanu, studiju realizācija notiek sadarbībā ar augstskolām, kas katru gadu iegūst tiesības nodrošināt studiju kursus atbilstoši NBS Mācību vadības pavēlniecības rīkotajam publiskajam iepirkumam. Tādā veidā augstskola nodrošina obligātas izvēles daļas studiju kursu realizāciju savā augstskolā piecu semestru laikā. Šī sadarbība sagatavo Gaisa spēku un Jūras spēku vienībām atbilstošas kvalifikācijas un specializācijas virsniekus, sekmējot NBS attīstību, spējas un stiprina virsnieka profesijas prestižu. Līdz ar to studiju programma “Gaisa spēku militārā vadība” no 2013. gada līdz 2015. gadam tika realizēta sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti, no 2016. gada tā tiek realizēta sadarbībā ar Transporta un sakaru institūtu. Savukārt

studiju programma "Jūras spēku militārā vadība" no 2013. gada līdz 2021. gadam tika realizēta sadarbībā ar Latvijas Jūras akadēmiju, no 2022. gada tā tiek realizēta sadarbībā ar Novikontas Jūras koledžu.

NAA sadarbojas ar Latvijas Universitāti (LU) Latvijas Universitātes Informācijas Sistēmas (LUIS) ieviešanā un izmantošanā NAA, kas nodrošina NAA studējošo un pasniedzēju datu uzskaiti, sekmju ievadīšanu, lekciju saraksta veidošanu, diploma pielikumu sagatavošanu un citas darbības, kas nodrošina efektīvu studiju procesa nodrošināšanu un pārraudzību.

2024. gadā NAA parakstīja līgumu ar Rīgas Tehnisko universitāti par plaģiāta kontroles sistēmu CAPS izmantošanu, kas ļauj efektīvi pārbaudīt studējošo darbus uz plaģiāta elementu izmantošanu, tai skaitā mākslīga intelekta izmantošanu.

Profesionālo un militārās specializācijas studiju kursu, kā arī kolektīvo militāro mācību realizācijā NAA nepārtraukti uztur ciešu sadarbību ar NBS regulāro spēku vienībām, kas NAA studiju procesā sniedz nepieciešamo militārā personāla, infrastruktūras, studiju resursu un materiāltehnisko līdzekļu atbalstu. Studiju atbalsts un studējošo prakses organizācija tiek veikts atbilstoši NBS iekšējiem normatīvajiem aktiem. Papildus militāro mācību īstenošanā tiek veikta sadarbība ar pašvaldībām, kuru teritorijā tiek īstenotas praktiskās militārās taktikas mācības. Jāatzīmē, ka NAA atsevišķi nav noslēgti līgumi ar Latvijas institūcijām. NAA sadarbība Ar Latvijas valsts (Latvijas meži u.c.) institūcijām notiek caur NBS centralizēti noslēgtajiem līgumiem. Parasti sadarbība tiek realizēta, lai organizētu militāro apmācību ārpus NBS poligoniem vai dažādu pasaukumu organizēšanai.

Savukārt NAA infrastruktūras uzturēšanai, pilnveidei un studiju resursu nodrošināšanai tiek veikti publiskie iepirkumi, kā arī slēgti pakalpojuma līgumi ar uzņēmumiem un nevalstiskām organizācijām.

Atbilstoši NBS sabiedrisko attiecību un civilmilitārās sadarbības vadlīnijām pēc nepieciešamības tiek veikta sadarbība ar Latvijas masu medijiem, kā arī organizētas regulāras sabiedrības informēšanas un rekrutēšanas reklāmas kampaņas.

Sākot ar 2022.gadu NAA no NBS Rekrutēšanas un atlases centra pārņēma visus uzdevumus, kas saistās ar kadetu rekrutēšanu un atlasī studijām NAA. Lai paaugstinātu rekrutēšanas un komunikācijas efektivitāti, NAA realizē sadarbību ar SIA ExNOVO. Sadarbības mērķis ir izstrādāt NAA efektīvu komunikācijas stratēģiju, kas balstās uz NAA vērtībām un mērķa grupas vēstījumu uztveri. Sadarbības pamatā ir NAA personāla apmācība un konsultēšana efektīva komunikācijas satura izstrādei un publicēšanai. Ar nepārtrauktu un kvalitatīvu vēstījumu tiek veicināts NBS tēls sabiedrībā, akcentējot karavīra profesiju un veicinot NAA kā augstskolas atpazīstamību Latvijas izglītības telpā, kā arī izskaidrojot atšķirības un ieguvumus, studējot NAA, salīdzinot no citām augstskolām. NAA, sadarbībā ar SIA "Ex NOVO", visa gada laikā organizē un piedalās dažādos pasākumos, kas nostiprina NAA identitāti, iepazīstina ar vērtībām un veicina studējošo piesaisti. Lielākā daļa notikumu un pasākumu tiek atspoguļoti NAA tīmekļa vietnē www.naa.mil.lv, NAA sociālo tīklu resursos – [Facebook](#), [Youtube](#), [Instagram](#), [Flickr](#).

Lai popularizētu karavīra tēlu sabiedrībā un veicinātu jauniešus izvēlēties profesionālo militāro dienestu, NAA organizē un piedalās šādos pasākumos:

- NAA dalība izstādē "Skola" – iespēja satikties ar NAA mācībspēkiem un kadetiem, kā arī klātienē uzzināt informāciju par studiju procesu;
- Klātienē ekskursijas NAA – iespēja iepazīties ar auditorijām, kazarmām, ēdnīcu un citām infrastruktūrām, ko kadeti izmanto ikdienā;
- Tikšanās klātienē – NAA kadeti dodas izbraukumos uz dažādām Latvijas skolām, tehnikumiem un augstskolām, ar mērķi veicināt patriotismu, izglītēt un iepazīstināt ar dažādām militārās

vides tradīcijām, tai skaitā ar izglītības iespējām NAA;

- Tiešsaistes tikšanās ar Latvijas skolām – tikšanās laikā NAA kadeti iepazīstina jauniešus ar studiju gaitu, priekšrocībām un ieguvumiem;
- NAA atvērto durvju diena – sniedz iespēju jebkuram interesentam satikties ar mācībspēkiem un kadetiem, uzzināt informāciju par studiju procesu, iepazīties ar infrastruktūru un atlases noteikumiem;
- Studējošo pašpārvaldes – Krīvu padomes organizētie pasākumi sadarbībā Studentu korporāciju Tervetia un Latvijas Studentu Apvienību un citām Latvijas augstskolu studentu pašpārvaldēm, kā arī skolām.

(Noslēgto sadarbības līgumu sarakstu sk. 2.5.1. pielikums. Sadarbības līgumu saraksts ar citām institūcijām.)

2.5.2. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie ārvalstu sadarbības partneri, raksturot sadarbības veidus, kā sadarbība tiek organizēta, papildus norādot mehānismu partneru piesaistei.

Īstenojot NAA akreditētās studiju programmas un kvalifikācijas kursus, ir izveidoti veiksmīgi un efektīvi sadarbības mehānismi ar ārvalstu augstskolām kvalificētu viesprofesoru un viesdocētāju iesaistei gan no civilo augstskolu, gan no militāro augstskolu loka. NATO un partnervalstu sadarbību bruņoto spēku ietvaros realizētā starptautiskā sadarbība veicina pieredzes un zināšanu apmaiņu militārās izglītības vidē, kas nodrošina studiju virziena “Militārā aizsardzība” mērķa sasniegšanu, paaugstinot militāro kompetenci militārajam dienestam NBS un Eiropas Savienības vai NATO multinacionālajās vienībās.

Kopš 2016.gada beigām, kad NAA tika piešķirta standarta Erasmus augstākās izglītības harta 2014–2020, NAA ir aktīvi iesaistījusies Erasmus+ programmas aktivitātēs, lai veicinātu starptautiskās sadarbības izaugsmi. Militārās izglītības jomā pastāv apakšprogramma – *European initiative for the exchange of young officers inspired by Erasmus* (EMILYO), kas izveidota pateicoties 2008. gadā Eiropas Savienības aizsardzības ministru parakstītai deklarācijai par darba grupas “ERASMUS iedvesmota Eiropas Savienības iniciatīva jauno virsnieku apmaiņai” jeb militārais ERASMUS izveidei, kuras mērķis ir palielināt sadarbības spēju un harmonizēt izglītības sistēmas starp Eiropas Savienības dalībvalstu militārajām augstākajām izglītības iestādēm un topošajiem virsniekiem, tādējādi veicinot Eiropas drošības un aizsardzības kultūru iespējamās un īstenotās starptautiskās sadarbības iespējas ir plašākas, kas NAA studējošiem dod pieredzi apgūt studiju kursus vai iziet praksi citā sadarbības augstskolā, tādējādi iegūstot starptautisko pieredzi militārajā jomā un paplašinot savu redzesloku

NAA pārstāvji regulāri piedalās EMILYO darba grupas sanāsmēs, kuru laikā tiek iepazīstināti ar citu sadarbības institūciju piedāvātajiem īstermiņa un ilgtermiņa mācību iespējām, prezentē NAA piedāvātos starptautiskos kursus, kā arī ar sadarbības institūciju pārstāvjiem iniciē un sadarbojas jaunu mācību kursu veidošanā un veicina starptautiski kvalificētu lektoru piesaisti NAA.

Lai gan Latvijas armijas mērogā starptautiskā sadarbība vienmēr ir bijusi kā viens no stūrakmeņiem kvalitātes un attīstības nodrošināšanā, iecere attīstīt NAA starptautisko sadarbību prasīja laiku.

Aptuveni 2016.gadā Latvijas armijas augstākās vadības līmenī tika izteikts nodoms, kas realizējās štata izmaiņās NAA – paredzot atsevišķus speciālistus, kas strādātu tieši ar šo attīstības virzienu. Līdz šim periodam nebija atsevišķu nodarbinātu personāla pārstāvju, starptautiskās sadarbības uzdevumu veikšana tika uzticēta vien kā papildus pienākumi. Līdz ar ERASMUS+ hartas saņemšanu, NAA starptautiskā sadarbība ir sasniegusi jaunus augstumus.

NAA ir noslēgti sadarbības līgumi ar 25 ārvalstu augstskolām, kas nodrošina militāro izglītību (sk. 2.5.1. pielikums. Sadarbības līgumu saraksts ar citām institūcijām).

Ārpus jau minētās EMILYO platformas sadarbība tiek veidota individuāli ar institūciju un tiek noslēgti sadarbības līgumi. Šajos gadījumos informācija par starptautiskās sadarbības iespējām un veidiem var tikt iekļauta līgumā. Kā piemēru var minēt Helmuta Šmita Universitāti (HSU) Hamburgā, Vācijā, uz kuru studēt inženierzinātņu bakalaura programmā ik gadu tiek nosūtīti NAA kadeti. Kadeti studiju laikā Vācijā iegūst kvalitatīvu inženierzinātņu izglītību, atgriežoties pēc HSU absolvēšanas kadeti tiek imatrikulēti īsa cikla augstākās izglītības studiju programmā “Komandējošā sastāva virsnieks” (KSV), jo NAA absolvēšana ir neiztrūkstoša Latvijas armijas virsniecības sastāvdaļa.

Jānorāda, ka nereti informācijas apmaiņa par starptautiskās sadarbības iespējām vai starptautiskiem mācību kursiem kadetiem notiek bruņoto spēku ietvaros un reizēm pat Aizsardzības ministriju (AM) līmenī, piemēram, AM slēdz līgumus ar EU un PfP sadarbības valstīm, šajos divpusējās sadarbības līgumos tiek ietverts ikgadējais sadarbības plāns, kura ietvaros arī NAA veic starptautisku sadarbību, līdz ar to starptautisko sadarbību NAA realizē caur vairākiem kanāliem un nepārtraukti tiek meklēti jauni sadarbības formāti un veidi kā veicināt NAA kadetu un mācībspēka starptautisko pieredzi.

Visas mobilitātes, īpaši studentu studiju mobilitātes, tiek izskatītas ar NAA prorektoru, studiju programmas direktoriem, kursu priekšniekiem un metodiķiem, lai atrastu optimālākos un kvalitatīvākos mobilitāšu piedāvājumus kadetiem. Pēcāk NAA mājaslapā tiek izsludināts konkurss par iespēju piedalīties konkrētā mobilitātē, studiju mobilitāšu gadījumā informācija tiek izsūtīta arī studiju programmu direktoriem un kursu priekšniekiem atkārtotai kadetu informēšanai, un ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc pieteikuma veidlapu iesniegšanas termiņa beigām tiek rīkota ERASMUS+ komisijas sēde. Personāla pilnveides vai docēšanas mobilitātes gadījumā tiek analizēti visi iesūtītie pieteikumi un tiek pieņemts lēmums par kandidātu apstiprināšanu vai noraidīšanu dalībai konkrētā mobilitātē. Savukārt kadetu studiju mobilitātēs tiek saplānoti pārbaudījumu laiki pretendentu atlasei un tikai pēc tam, balstoties uz uzrādītajiem rezultātiem un sēdē apstiprināto lēmumu, ERASMUS+ koordinators sagatavo visus nepieciešamos dokumentus, kā arī pārņem turpmāko procesu koordinēšanu ar uzņemošo valsti. ERASMUS+ koordinators kontrolē visus ar mobilitāti saistītos procesus gan pirms un pēc, gan mobilitātes laikā, un visā periodā strādā arī kā atbalsta punkts mobilitātes dalībniekam. Lai gan pēc mobilitātes beigām dalībniekam ir elektroniski jāizpilda ERASMUS+ atskaite, tomēr NAA tiek pieprasīta arī atsevišķa komandējuma atskaite (pamatojums, mērķis, ieguvums un vispārējs komandējuma apraksts), ko pēc tam analizē NBS AM politikas departaments, NAA prorektors un rektors un izvērtē turpmāku dalību konkrētajā pasākumā.

Starptautiskā sadarbība norisinās saskaņā ar NBS komandiera nodomu: “[...] turpināt NBS attīstību, sniegt ieguldījumu NATO, ES, JEF spēkos, stiprināt starptautisko militāro sadarbību [...]” 02.01.2023. NBS komandiera operacionālā pavēle Nr.1/DV “Par NBS MVP 2023.gada plāna uzdevumiem”.

Iepriekšminētajā operacionālajā pavēlē 2023. gadā īpaši izcelts nodoms par Latvijas sadarbību ar Ukrainu. Latvijas un Ukrainas bruņotie spēki jau vairāk kā dekādi var lepoties ar patiesi ciešu sadarbību militāro apmācību jomā. Kopš Krievijas uzsāktā kara Ukrainā abu valstu sadarbība vēl vairāk intensificējusies. NAA 2023. gadā noslēgusi sadarbības līgumus ar divām Ukrainas militārajām aizsardzības institūcijām, pateicoties NBS vadībai rasta iespēja NAA organizētajos starptautiskajosursos uzņemt arī ukraiņu kadetus. Zināšanas un pieredze no Ukrainas frontes tiek

izmantotas, lai veicinātu NBS intelektuālo kapacitāti dažādās jomās. NAA 2023. gadā uzņēmusi vairākas Ukrainas militāro akadēmiju vizītes, kuru laikā izstrādi konkrēti tālākie soļi abu valstu militāro apmācību uzlabošanā. Piemēram, 2023. gada maijā NAA sadarbībā ar Kijevas aizsardzības universitāti organizēja nedēļu ilgu operacionālā līmeņa kursu NBS personālam par dažādiem kara aspektiem.

NAA organizē Baltijas valstu Jūras spēku Vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieka kursu (JS VLVŠVK), kur ik gadu piedalās vairāk kā 10 virsnieki no visām trijām Baltijas valstīm. Šī kursa ietvaros tiek piesaistīti arī pasniedzēji no ārvalstu sadarbības institūcijām Lietuvā, Austrijā un Norvēģijā.

2023. gada rudenī NAA pirmo reizi realizēja starptautisku brigādes/divīzijas līmeņa kursu un tā realizācijā piedalījās starptautiski pasniedzēji. Turpmāk šāda līmeņa kursus tiek plānota līdz 30 dalībnieku no Latvijas, Norvēģijas, Igaunijas un Lietuvas, Dānijas un vēl 14 dažādām nācijām, kas dislocētas Latvijā, dalība. Kurša realizācijai uzrunāti ne vien pasniedzēji no Latvijas, bet arī no Norvēģijas, Austrijas, Lietuvas un Igaunijas un Latvijā dislocētajām vienībām. Kurša mērķis ir virsnieku zināšanu nostiprināšana par teorētiskajām un praktiskajām plānošanas procedūrām, šāda līmeņa virsnieki lielākoties strādā starptautiskā vidē, tādēļ ir vitāli svarīgi, ka kurss tiek realizēts starptautiskā mērogā.

2.5.3. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei. Ienākošās un izejošās mācībspēku un studējošo mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Šobrīd NAA sadarbība ar ārvalstu institūcijām notiek vairākos formātos un līmeņos. Ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei tiek izmantota EMILYO platforma, kurā iespējams ievietot informāciju par NAA organizētajām starptautiskajām aktivitātēm, kā arī individuāli izsūtīta informācija partnerinstitūcijām. Ņemot vērā NAA studiju programmu specifiku un izmantoto apmācību veidu un valodu, šobrīd NAA var uzņemt starptautiskus studējošos īstermiņa apmācībās jeb mācību kursus, kuru ilgums ir līdz 2 nedēļām.

Aizvadītajos gados NAA starptautiski piedāvājusi tādus apmācību kursus, kā: FIBUA (*Fight in Built Up Area*), CQB (*Closed Quarter Battle*), CRO (*Crises Response Operations*) utt. Jānorāda, ka 2020. un 2021. gadā starptautisko aktivitāšu apjomā savas korekcijas ieviesa arī COVID-19 pandēmija, kuras laikā liela daļa mobilitāšu un apmaiņas braucienu nenotika. Tomēr, neskatoties uz pandēmiju un tai sekojošajiem izaicinājumiem, 2022. gada noslēgumā NAA tika organizēts CMO (*Crises Management Operations*) kurss, kura ietvaros tiks uzņemti studējošie no 8 sadarbības valstīm. 2023. gada sākumā NAA organizētajā Starptautiskajā kadetu nedēļā piedalījās 22 kadeti no 10 sadarbības valstīm, tostarp no Ukrainas. 2023. gada nogalē NAA organizēja divus starptautiskos apmācību modulus FIBUA un CRO, kuros attiecīgi piedalījās 17 kadeti no astoņām sadarbības institūcijām un 22 kadeti no 11 starptautiskajām militārajām augstākajām izglītības iestādēm. Ļoti nozīmīgi, ka šajos apmācību modulos piedalījās arī kadeti no Ukrainas un kadeti bija iespēja gūt plašāku ieskatu mācību procesa organizēšanā kara apstākļos (sk. 2.5.3. pielikums. Studējošo izejošā un ienākošā mobilitāte).

Paralēli iepriekš minētajiem NAA organizētajiem starptautiskajiem apmācību kursiem, kopš 2022. gada NAA ERASMUS+ ietvaros uzņem starptautiskos kadetus praksē. 2022. gadā praksē NAA kopā ir bijuši pieci studējošie no Francijas, Rumānijas un Polijas. Prakses ietvaros studējošie izstrādāja

noslēguma darbus NAA mācībspēka uzraudzībā, iepazīnās ar NAA un vietējo kadetu apmācības procesu, kā arī Latvijas vēsturi un kultūru. 2023. gada ietvaros NAA praksē uzņēmusi kadetus no Francijas, Grieķijas, Rumānijas, Polijas un ASV, praktikanu kopskaits sasniedz skaitli deviņi, tādējādi var secināt, ka uzņemto studējošo/praktikanu skaita tendence ir pozitīva.

NAA vairākas reizes gadā tiek rīkotas vieslektoru lekcijas NAA kadeti un patstāvīgajam personālam, kuru laikā kvalificēti viesprofesori vai nozares speciālisti sniedz ieskatu jaunākajās aktualitātēs, zinātniskajos pētījumos vai kādā no nozares tēmām.

ERASMUS+ ietvaros NAA īsteno kadetu ilgtermiņa dalību starptautiskā līmeņa apmācību pasākumos. Ilgtermiņa dalība (vismaz 90 dienas) notiek kopš 2018. gada un realizēto ilgtermiņa apmācību apjoms, pat neskatoties uz COVID-19 pandēmijas radītajiem ierobežojumiem 2020. un 2021. gadā, ir stabils un pieaugošs (2019. gads – 4; 2020. gads – 3; 2021. gads – 3; 2022. gads – 7, 2023. gads – 9) (sk. 2.5.2. pielikums. Ilgtermiņa (>90 dienas) kadetu un docēšanas mobilitātes ERASMUS+ ietvaros).

Ilgtermiņa mobilitātes realizēšanu ietekmē vairāki faktori – partnerinstitūciju starptautisko semestru piedāvājums, piedāvājuma savietojums ar NAA apmācību programmu utt. Ne vienmēr ir iespējams izmantot citu starptautisko institūciju starptautisko semestru piedāvājumus, jo, piemēram, konkrētā institūcijā apmācība notiek moduļos, nav iespējams nodrošināt nepieciešamos kursus vai apmācība nenotiek angļu valodā.

Veiksmīga sadarbība ERASMUS+ ietvaros ir izveidojusies ar *Theresia Military Academy of the Federal Ministry of Defense* (Austrija), *University of Defence* (Čehija) un *Norwegian Military Academy* bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” ietvaros, kur kadeti tiek nosūtīti uz vienu semestri studiju kursu apguvei. Savukārt bakalaura studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” kadeti tiek sūtīti uz *Italian Naval Academy* prakses iziešanai, kuras laikā kadeti iegūst starptautisko pieredzi savas specializācijas jomā.

NAA realizētās kadetu mācību īstermiņa mobilitātes notiek gadā vidēji līdz 15 reizēm un katrā no šīm mobilitātēm dodas 2–3 kadeti. Īstermiņa mobilitāte ierasti ilgst vienas līdz trīs nedēļu garumā. Lielākoties tiek izmantots EMILYO platformā piedāvātais īstermiņa apmācību kursu piedāvājums, tomēr nereti informācija par organizētajiem starptautiskajiem kursiem tiek saņemta no sadarbības institūcijas (visbiežāk gadījumos, ja šī iestāde nav pievienojusies ERASMUS+ programmai). Liela daļa no īstermiņa mobilitātēm ir ikgadējas aktivitātes, pēc kuru īstenošanas ir saņemtas labas atsauksmes gan no NAA kadeti, kas tajās piedalījās, gan no organizētāj institūcijas. Kadetu novērtējums un atsauksmes kopā ar pasniedzējiem un studiju metodikām ļauj piemēklēt NAA kadeti vislabāk piemērotās un studiju programmai atbilstošākās mobilitātes.

NAA studējošo mobilitāte no 2022.gada ir pieaugusi, 2023. gadā NAA nosūtīja 63 studējošos starptautiskajā mobilitātē, kas sastāda 20% no visiem studējošajiem. NAA uzņēma 92 studējošos no ārvalstu augstskolām, kas noteikti ir labs rādītājs un liecina par aktīvu dalību starptautiskās mobilitātes nodrošināšanā (sk. 2.5.3. pielikums. Studējošo izejošā un ienākošā mobilitāte).

Pēdējos gados NAA organizētajos starptautiskajosursos ir piedalījušies 59 dalībnieki no Polijas, Čehijas, Rumānijas, Norvēģijas, Lietuvas, Ukrainas, Gruzijas, Itālijas, Portugāles un citām valstīm. (2022. gadā CMO modulī 20 kadeti, 2023. gadā – FIBUA modulī 17 kadeti un CMO modulī 22 kadeti). Pirms tam COVID-19 ierobežojumu dēļ moduļi netika īstenoti.

Mācībspēka apmaiņa lielākoties notiek, izmantojot ERASMUS+ programmas ietvaru. NAA ir izveidojusies produktīva ilgtermiņa sadarbība ar vairākām starptautiskajām institūcijām Lietuvā, Polijā, Austrijā, Portugālē u.c. Kā ļoti veiksmīgu piemēru var minēt NAA sadarbību ar Terēzes militāro akadēmiju Austrijā. Mācībspēka īstermiņa apmaiņa starp abām institūcijām notiek visa gada laikā, ierasti divas reizes gadā NAA mācībspēks dodas uz Austriju, bet 2 reizes gadā

pasniedzēji no Austrijas ierodas NAA (sk. 2.5.4. pielikums. Mācībspēka un personāla ienākošā un izejošā mobilitāte).

Jānorāda, ka NAA mācībspēks ir samērā kūtrs izmantot mobilitātes iespējas, tomēr laika gaitā ir pierādījis, ka pēc notikušas pirmās mobilitātes mācībspēks labprāt tajās dodas atkārtoti.

NAA kopš 2018. gada līdz 2023. gada 31. decembrim Erasmus+ programmas ietvaros ir realizētas 94 personāla pilnveides mobilitātes (sk. 2.5.5. pielikums. ERASMUS + ietvaros realizēto personāla pilnveides mobilitāšu skaits).

Attiecībā uz starptautiskās sadarbības realizēšanu ERASMUS + ietvaros, jāatzīmē, ka 2023. gada noslēgumā Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) sniedza vērtējumu par *Par galīgā ziņojuma apstiprināšanu* un NAA iesniegtais Erasmus+ programmas projekta galīgais ziņojums atbilst kvalitatīvās vērtēšanas kritērijiem, un tā kvalitatīvais vērtējums ir 94 punkti no 100.

2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana

2.6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

Iepriekšējā 2013. gadā studiju virziena "Militārā aizsardzība" akreditācijā eksperti sniedza trīs rekomendācijas:

1. Studiju programmas vairāk saskaņot ar reģionālo un Eiropas praksi, piedāvājot studējošajiem starptautiskās apmaiņas iespējas;
2. Vairāk koncentrēties uz zinātnisko pētniecību un studentu iesaisti projektos;
3. Paplašināt studiju programmas, iekļaujot vairāk izvēles kursus militārās ētikas, starptautisko attiecību, civilās izglītības jomās.

Visas ekspertu rekomendācijas tika ņemtas vērā un desmit gadu laikā tika realizētas visās studiju programmās.

Kopš 2016. gada beigām NAA ir aktīvi iesaistījusies Erasmus+ programmas aktivitātēs, lai veicinātu starptautiskās sadarbības izaugsmi. NAA tika izveidotas atsevišķas štata vietas – sabiedrisko attiecību speciālisti, kuru uzdevums ir veicināt un attīstīt starptautisko sadarbību, kā arī nodrošināt NAA studējošajiem un personālam mobilitātes iespējas. NAA profesionālās bakalaura studiju programmas ir vērstas uz specifisko militāro zināšanu un prasmju attīstību, kā arī daudzus militāros studiju kursus nav iespējams apgūt patstāvīgi vai attālināti, līdz ar to ir ļoti grūti piemeklēt ārvalstu studiju programmas, kuru saturs atbilstu NAA prasībām, kā arī nodrošināt studējošajiem nepārtraukt studijas, jo izveidojas daudz akadēmisko parādu. Studiju programmu direktori pārskata studiju plānus un meklē studējošajiem iespējas doties uz ārvalstu augstskolām, maksimāli pielīdzinot studiju kursus. Ar katru gadu studējošo skaits, kas dodas apmaiņas programmās, pieaug. (Sīkāka informācija par starptautisko sadarbību ir sniegta pašnovērtējuma ziņojuma 2.5. sadaļā "Sadarbība un internacionalizācija".)

Kopš 2013. gada NAA zinātniskā darbība ir attīstījusies un pilnveidojusies. NAA ir reģistrēta kā zinātnisks institūts, veicot zinātnisko darbību valsts drošības un militārās aizsardzības jomā. NAA ir

izveidoti divi zinātniskie centri – Aizsardzības tehnoloģiju un inovāciju centrs (ATIC) un Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs (DSPC) –, kuri veic starptautiski atzītu zinātnisko darbību, kas aprobēta ar starptautiski atzītām (citētām) zinātniskajām publikācijām. NAA štatā ir palielināts zinātniskā personāla skaits. (Sīkāka informācija par NAA zinātnisko darbību ir sniegta pašnovērtējuma ziņojuma 2.4. sadaļā “Zinātniskā un lietišķā pētniecība”.)

Visās NAA profesionālajās bakalaura studiju programmās ir ieviests studiju kurss “Pētnieciskā darba metodoloģija”, kura mērķis ir iepazīstināt studējošos ar zinātnisko pētījumu metodoloģiju, sistematizēt zināšanas par zinātniska pētījuma īstenošanas priekšnosacījumiem militārajā jomā, tā loģisko norisi, metodoloģiju, datu vākšanas, apstrādes, analīzes metodēm. Studējošiem ir iespēja uzstāties NAA studentu zinātniskajā konferencē ar saviem veiktajiem pētījumiem.

Katru akadēmisko gadu tiek pārskatīti un apstiprināti Brīvās izvēles studiju kursi, kuri aptver dažādas zinātniskās jomas. Kopš 2013. gada NAA studējošiem tiek piedāvāti šādi brīvās izvēles studiju kursi: Akadēmiskā rakstīšana, Balles dejas, Burāšanas pamati, Gaisa spēku integrācija sauszemes spēku operācijās, Ietekmēšanas teorija un prakse, Ievads operatīvajā mākslā, Ievads starptautiskajā politikā, Komunikācijas prasmju attīstīšana, Mazās valstis un konflikti, Nekonvencionālās karadarbības pamatkurss, Padziļinātais ievads uguns atbalstā, Personības izaugsmes treniņš, Pretgaisa aizsardzība, Publiskās runas metodika, Sprāgstvielu un munīcijas pamatkurss un Stresa menedžments.

Brīvās izvēles studiju kursus nodrošina gan NAA patstāvīgais personāls, gan pieaicinātas militārpersonas no vienībām, gan mācībspēki no citām augstskolām.

2.6.1. pielikums. Rekomendāciju izpildes pārskats – plašāk par iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešanu.

2.6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde.

2017. gadā NAA saņēma ekspertu atzinumu un Studiju programmu licencēšanas komisijas lēmumu par profesionālās bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” licencēšanu.

Eksperti ierosināja veikt uzlabojumus turpmākās kvalitātes pilnveidei (sk. 2.6.1. pielikums. Rekomendāciju izpildes pārskats). Lielākā daļa ieteikumu tika realizēta, nodrošinot studiju programmas kvalitātes uzlabošanu. Studiju programmā nav iekļauts kā atsevišķs studiju modelis uzņēmējdarbības profesionālās kompetences veidošanai, jo šīs kompetences tiek apgūtas tādos studijuursos kā Militārā vadība, Militārā psiholoģija, Projektu vadība, Dokumentu pārvaldība, Militārās tiesības, Ekonomikas pamati.

Ekspertu ieteikums ik gadu aktualizēt docētāju jaunrades un zinātnisko biogrāfiju (*Curriculum vitae Europass* formātā) NAA tiek veikts tikai attiecībā uz pieaicinātiem civiliem mācībspēkiem. Patstāvīgam personālam notiek ikgadēja novērtēšana atbilstoši “Nolikumam par akadēmiskajiem amatiem NAA”, kur tiek vērtēta viņu pedagoģiskā, zinātniskā un organizatoriskā darbība. Patstāvīgais personāls CV iesniedz, pretendējot uz akadēmisko amatu vai gatavojot dokumentus studiju virziena novērtēšanai un akreditācijai.

Kopš iepriekšējās NAA studiju virziena “Militārā aizsardzība” akreditācijas 2013. gadā un SzS MV

studiju programmas licencēšanas ir veiktas izmaiņas studiju programmu kredītpunktu uzskatē (turpmāk tekstā – KP). KP atbilst ECTS (*European Credit Transfer and Accumulation System*) un Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu".

Pielikumi

I - Informācija par augstskolu/ koledžu		
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja attiecināms)		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti.docx	Annex 1.1 NDAL Main regulatory documents.docx
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	1.2. pielikums. NAA pārvaldības struktūra.pdf	Annex 1.2 NDAL governance structure.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns	2.1.1. pielikums. Studiju virziena attīstības plāns.pdf	Annex 2.1.1 Development plan for the study field.pdf
Studiju virziena pārvaldības struktūra	2.1.2. pielikums. Studiju virziena pārvaldības struktūra.pdf	Annex 2.1.2 Governance structure of the study field.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta.	2.1.3. pielikums. Sadarbības dokumenti.pdf	Annex 2.1.3 Cooperation documents.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	2.1.4. pielikums. Skaidrojums par zaudējumu kompensāciju.pdf	Annex 2.1.4 Explanation on compensation of damage.pdf
Studiju līguma tipveida paraugs	2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs.pdf	Annex 2.1.5 Sample of a study agreement.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte		
Studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze	2.2. pielikums. Aptauju rezultātu analīze.pdf	Annex 2.2 Analysis of survey results.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem	2.3.1. pielikums. Pamatinformācija par macībspēkiem.xlsx	Annex 2.3.1 Main information about the teaching staff.xlsx
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	2.3.2. pielikums. CV LV.zip	Annex 2.3.2 CV ENG.zip
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstītu apliecinājumu, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	2.3.3. pielikums. Apliecinājums par valsts valodu.edoc	Annex 2.3.3 Attestation of language skills.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājumu par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv, ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	2.3.4. pielikums. Apliecinājums par angļu valodas zināšanām.edoc	Annex 2.3.4 Attestation of relevant foreign language skills.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Kvantitatīvo datu apkopojums par studiju virzienam atbilstošām zinātniskās un/vai lietiskās pētniecības un/ vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā	2.4.1. pielikums. Dati par pētniecības aktivitātem.pdf	Annex 2.4.1 Data on research activities.pdf
Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu	2.4.2. pielikums. Macībspēku publikācijas un aktivitātes.docx	Annex 2.4.2 List of publications and activities.docx
II - Studiju virziena raksturojums - 2.5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts ar citām institūcijām, t.sk. par prakses nodrošināšanas līgumiem	2.5.1. pielikums. Sadarbības līgumu saraksts.pdf	Annex 2.5.1 List of Cooperation Agreements.pdf
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem	2.5.2. pielikums. Ilgtermiņa kadetu un docēšanas mobilitātes.pdf	Annex 2.5.2 Long term outgoing student and teaching mobilities.pdf
Statistikas dati par studējošo izejošo un ienākošo mobilitāti (norādot studiju programmas)	2.5.3. pielikums. Studējošo izejošo un ienākšo mobilitāte.pdf	Annex 2.5.3 Outbound and inbound mobility of students.pdf
Statistikas dati par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti	2.5.4. pielikums. Macībspēku un personāla ienākšo un izejošo mobilitāte.pdf	Annex 2.5.4 Outbound and inbound mobility of teaching staff and personnel.pdf
II - Studiju virziena raksturojums - 2.6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats par saņemtajām rekomendācijām gan iepriekšējā akreditācijā, gan licencēšanas un / vai izmaiņu novērtēšanas procedūrās un/ vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā	2.6.1. pielikums. Rekomendāciju izpildes pārskats.pdf	Annex 2.6.1 Implementation of recommendations.pdf
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	Akreditācijas_iesniegums_LV rektors.edoc	Akreditācijas_iesniegums_ENG rektors.edoc
III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs		
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam		
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām		
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai		
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)		
Studiju kursu/ moduļu apraksti		
Studējošo prakses organizācijas apraksts		
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		

<p>Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām</p>		
---	--	--

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
ERASMUS + ietvaros realizēto personāla pilnveides mobilitāšu skaits	2.5.5. pielikums. ERASMUS personāla pilnveides mobilitāšu skaits.pdf
Number of staff mobilities for training within the ERASMUS + framework	Annex 2.5.5. Staff mobilities for training within Erasmus.pdf
Cits pielikums. Metodika parejai uz ECTS.pdf	Cits pielikums. Metodika parejai uz ECTS.pdf
Other Annex. Methodology for the transition to ECTS.pdf	Other Annex. Methodology for the transition to ECTS.pdf
Līgums ar Lietuvas Kara akadēmiju.pdf	Līgums ar Lietuvas Kara akadēmiju.pdf
3_pielikums_NAA galveno pasākumu plāns_2024_gadam.xls	3_pielikums_NAA galveno pasākumu plāns_2024_gadam.xls
7_pielikums_sadarbiba_UKR (1).docx	7_pielikums_sadarbiba_UKR (1).docx
Annex 2.5.2 Long term outgoing student and teaching mobilities_Additional info.pdf	Annex 2.5.2 Long term outgoing student and teaching mobilities_Additional info.pdf
Annex 2.5.3 Outbound and inbound mobility of students_Additional info.docx	Annex 2.5.3 Outbound and inbound mobility of students_Additional info.docx
Annex 2.5.4 Outbound and inbound mobility of teaching staff and personnel_Additional info.docx	Annex 2.5.4 Outbound and inbound mobility of teaching staff and personnel_Additional info.docx
Annex 2.5.5 Staff mobilities for training within Erasmus_Additional info.docx	Annex 2.5.5 Staff mobilities for training within Erasmus_Additional info.docx
BALTDEFCOL Development Plan 2024-2032.docx	BALTDEFCOL Development Plan 2024-2032.docx
BDCOL_INT_KPI.docx	BDCOL_INT_KPI.docx
CV_Rector_Maris_Utinans_ENG_short.pdf	CV_Rector_Maris_Utinans_ENG_short.pdf
CV_Rektors_Maris_Utinans_LV_isais.pdf	CV_Rektors_Maris_Utinans_LV_isais.pdf
Ikgadējais internacionalizācijas plāns+KPI.docx	Ikgadējais internacionalizācijas plāns+KPI.docx
Yearly internationalization plan+KPI.docx	Yearly internationalization plan+KPI.docx
MoU_EE_LV_LT_BALTDEFCOL.pdf	MoU_EE_LV_LT_BALTDEFCOL.pdf
NAA_konference_programma_06_06_2024_LV.pdf	NAA_konference_programma_06_06_2024_LV.pdf
NDAL_Conference_program_06_06_2024 EN.pdf	NDAL_Conference_program_06_06_2024 EN.pdf
Recenzijas_Review.zip	Recenzijas_Review.zip

Gaisa spēku militārā vadība (42863)

Studiju virziens	<i>Militārā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Gaisa spēku militārā vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42863
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Mārtiņš</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Zābelis</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>martins.zabelis@mil.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/direktora akadēmiskais/zinātniskais grāds	<i>Maģistra grāds "Transporta sistēmu inženierijā"</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	+371 26180743
Studiju programmas mērķis	<i>Sagatavot studējošos par vidējā līmeņa vadītājiem/komandieriem ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS, ES/NATO multinacionālajās vienībās.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Par prioritāti uzskatīt studējošā kā līdera veidošanu un viņa radošas personības attīstību.</i> <i>2. Izveidot militārā vadītāja veidošanās pamatkursu koncentrāciju A blokā, lai studējošie gūtu teorētisko izpratni un praktiskās iemaņas par militāra un nemilitāra rakstura uzdevumu plānošanu, vadīšanu un kontroli.</i> <i>3. Attīstīt studējošo spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus paaugstināta riska apstākļos un krīzes situācijās.</i> <i>4. Apgūt vadībzinības un militāri tehniskās zināšanas, t.sk. kaujas inženieratbalsts, individuālais un kolektīvais bruņojums, sakari un kaujas tehnika, kas atbilst Gaisa spēku leitnanta profesionālās kvalifikācijas prasībām.</i> <i>5. Nodrošināt tādu konkrētas specializācijas starpdisciplināro kompleksa B kursu bloku, lai studējošie iegūtu zināšanas inženierzinātņu grupas studijuursos un aviācijas nozares jautājumos, kuru praktiskās zināšanas pielietojamas NBS gaisa kuģu pareizai ekspluatācijai.</i> <i>6. Apgūt pašizglītošanās un pētniecības darba iemaņas, studējot nozares literatūru, veicot pētījumus, pildot semestra, kursa un diploma darbus, gatavojot projektus u.c. veida uzdevumus, kuri ir saistīti ar aviāciju, inženierzinātņi un valsts aizsardzību.</i> <i>7. Veicināt studiju programmas satura un studiju procesa tālāko pilnveidi atbilstoši NBS attīstības plāniem, uzdevumiem un tehnoloģiju attīstībai.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Pārzina NBS struktūras, uzdevumu, bruņojuma, tehnikas, ekipējuma un sakaru sistēmu apkopes prasības, standartus.</p> <p>2. Pārzina NATO un ES tiesību aktus, NATO struktūru un galvenos uzdevumus, starptautiskos līgumus un vienošanos, normatīvo aktu izstrādes kārtību un profesionālos terminus valsts un vienā no NATO oficiālajām valodām.</p> <p>3. Pārzina valsts militārās aizsardzības stratēģiju, dažādu spēku vienību sadarbību principus, NBS, NATO nosacītā pretinieka struktūru, bruņojumu, taktiku, AMII, lēmuma pieņemšanas procesu un personāla vadību ikdienā un paaugstinātas spriedzes un stresa apstākļos.</p> <p>4. Prot vadīt padoto personālu miera un krīzes laikā, plānot un vadīt pasākumus militārās disciplīnas nostiprināšanai un personāla apmācībai, uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un rīcību, strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas.</p> <p>5. Prot analizēt saņemtos uzdevumus un pavēles, orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos jautājumos, pārzina aizsardzības jomas normatīvajos aktos un spēj vadīt specifiskas militārās operācijas atbilstoši pakļautās apakšvienības līmenim un vietai kopējā militārā uzdevuma plānā.</p> <p>6. Prot rīkoties ar militāro tehniku un iekārtām, izmantot militārās darbības vides standarta operāciju procedūras, analītiski lietot dienesta pienākumu izpildei pieejamo informāciju.</p> <p>7. Spēj pieņemt lēmumus, vadīt padoto personālu miera un krīzes apstākļos, nodrošināt un uzturēt padotās apakšvienības profesionalitāti un kaujas gatavību, īstenot padotā personāla apmācību un nodrošināt disciplīnu un labu psiholoģisko mikroklimatu apakšvienībā.</p> <p>8. Spēj plānot, lietot un uzturēt atbildībā esošo kaujas tehniku, tehniskos līdzekļus un ekipējumu un organizēt padotā personāla darbu.</p> <p>9. Spēj iegūt un analizēt dienesta pienākumu izpildei nepieciešamo informāciju, to formulēt un analītiski aprakstīt, orientēties pasaules un valsts politiskajos, ekonomiskajos un militāro konfliktu procesos, izprast NBS un pārstāvētās specialitātes lomu valsts aizsardzībā, sabiedrībā un lomu kopējā NBS uzdevumu kontekstā.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 4 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	278
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds Gaisa spēku militārajā vadībā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Leitnants

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
------------------------------	---------	--------

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija	RĪGA	EZERMALAS IELA 8, ZIEMEĻU RAJONS, RĪGA, LV-1014
--	------	--

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Kopš iepriekšējās studiju virziena “Militārā aizsardzība” akreditācijas 2013. gadā studiju programmas “Gaisa spēku militārā vadība” (turpmāk – GS MV) īstenošanā ir veiktas izmaiņas, lai pielāgotos strauji pieaugošo militārās nozares studiju procesa kvalitātes standartu pilnveidei, kā arī moderno tehnoloģiju attīstībai atbilstoši NBS Gaisa spēku struktūrvienības – darba devēja –prasībām. Izmaiņas arī tika veiktas atbilstoši profesionālās augstākās izglītības standarta prasībām. Tā, piemēram, tika iekļauts studiju kurss Civilā aizsardzība 1 KP apjomā.

Ņemot vērā jauniešu labās angļu valodas zināšanas, studiju kurss Svešvaloda tika samazināts no 6 KP uz 2 KP, pārejot uz ECTS sistēmu – 3 KP. Studiju kurss Aizsardzības ekonomika 2 KP tika nomainīts uz studiju kursu Ievads ekonomikā 1 KP, lai sniegtu studējošajiem vispārējās zināšanas par ekonomikas procesiem. Studiju kursa Uguns atbalsts (1 KP) nosaukums tika mainīts uz Ievads uguns atbalstā 1KP, pārejot uz ECTS – 2 KP. Jaunais nosaukums vairāk atbilst kursa saturam.

Studiju programmas pilnveidošanai un militāro prasmju uzlabošanai A daļā tika iekļauti studiju kursi Pētnieciskā darba metodoloģija 1 KP, Militārā ētika 1 KP, Ierindas mācība 1 KP, Informācijas karš 3 KP. Studiju programmā tika iekļauti studiju kursi Kaujas prasmju uzturēšana (Vasaras lauka noņemne) 15 KP un Kaujas izturības kurss 2 KP, kas kļuva aktuāls kopš Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā.

Studiju kursu saturs Gaisa spēku taktika un pretgaisa aizsardzība 8 KP un Ievads specializācijā 1 KP tika iekļauti studiju kursā Gaisa spēku specializācijā 5 KP un Sauszemes spēku taktika 5 KP, mainot nosaukumu uz Vada taktiku ECTS – 11 KP. Studiju kursa Sauszemes spēku taktika (1 KP) nosaukums tika mainīts uz Ievads sauszemes taktikā 1 KP, pārejot uz ECTS – 2 KP. Nosaukums vairāk atbilst kursa saturam.

Studiju kurss Informātika 1 KP tika mainīts uz studiju kursu Datortīkli 5 KP, pārejot uz ECTS – 7 KP, pārceļot šo kursu B daļā, kuru nodrošina sadarbības augstskolas kvalificētie mācībspēki, tādējādi nodrošinot zināšanas par datu iegūšanu, apstrādi un sistematizēšanas tehnoloģijām atbilstoši profesionālās augstākās izglītības valsts standartam un profesijas standarta Leitnants prasībām.

B Obligātās izvēles daļas studiju kursu kopējs mērķis paliek nemainīgs, bet saturs tiek pārskatīts un aktualizēts katru gadu pirms Iepirkuma prasību sagatavošanas, kā arī tiek saskaņots ar Gaisa spēku vienību aktuālākām prasībām atbilstoši leitnantu nepieciešamajām zināšanām aviācijas jomā. Pārskata periodā ir izņemti tādi priekšmeti kā Elektronikas speciālās nodaļas 2 KP, Elektrotehnikas speciālās nodaļas 2 KP, Gaisakuģu radioelektroniskais aprīkojums 2 KP, Mikroprocesu aviācijas tehnoloģijas 2 KP, Gaisa satiksmes vadības radiotehniskie līdzekļi (dispečeru programma) 3 KP, Gaisakuģu automātiskās vadības sistēmas 3 KP, Gaisakuģu elektrificētās sistēmas 3 KP. Šie studiju kursi tika izņemti no studiju programmas, jo šo studiju kursu apgūšana tiek nodrošināta atsevišķiem kadetiņiem pēc NAA absolvēšanas un nonākšanas vienībā, kur šāda veida specifiskās zināšanas ir nepieciešamas. Pārējiem kadetiņiem šīs zināšanas nav nepieciešamas, jo turpmākajā dienestā lielākā daļa kadetu ar šāda veida informāciju nesaskarsies. Šo studiju kursu vietā B daļas sadaļā tika

iekļauti studiju kursi Autocad pamatkurss 2 KP, Laboratorijas prakse 6 KP, Lidlauks un tā pārvaldība 4 KP, Loģistikas pamati 3 KP, Gaisakuģu uzbūve 9 KP, Gaisakuģu uzbūves pamatkurss 12 KP, Tehnisko procesu vadība aviouzņēmumā 3 KP, Tehniskā mehānika 3 KP, kas vairāk atbilst nepieciešamajām zināšanām un atbilstībai profesijas standartam, lai sekmīgi spētu pildīt pienākumus Gaisa spēku aviācijas bāzē.

No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP – 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Bakalaura studiju programma GS MV atbilst Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” programmu grupai Militārā aizsardzība, kods 42863, kas iekļauta izglītības tematiskajā jomā Civilā un militārā aizsardzība. Programmas absolventiem tiek piešķirta 6.līmeņa profesionālā kvalifikācija “Leitnants”.

Studiju programma tiek realizēta atbilstoši studiju virziena “Militārā aizsardzība” jomai ar mērķi sagatavot NBS virsniekus ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS Gaisa spēku vienībās un Eiropas Savienības vai NATO multinacionālajās vienībās, kur pēc NAA absolvēšanas studējošais saņem profesionālo bakalaura grādu Gaisa spēku militārajā vadībā un pirmo virsnieka dienesta pakāpi – Leitnants (sk. GS 3.1.1. pielikums. Studiju programmas “Gaisa spēku militārā vadība” diploma un tā pielikumu paraugs). Studiju programmas īstenošanas pamatprincipi pamatojas uz NAA attīstības stratēģiju, Kvalitātes politiku un normatīvajiem aktiem, kā arī darba devēja – NBS Gaisa spēku (turpmāk – GS) personāla komplektācijas vajadzībām.

NBS topošajiem Gaisa spēku virsniekiem ir nepieciešamas specifiski profesionālas zināšanas, tādēļ NAA nodrošina kvalitatīvu NBS GS spēku virsnieku profesionālu apmācību, piemēram, studiju programmas saturā ir iekļauti militārām vajadzībām nepieciešamie studiju kursi par aviāciju un gaisa kuģu inženiertehniskām tēmām.

Studiju programmu ilgums 4 gadi un 6 mēneši, kas pilnībā ļauj realizēt studiju programmas izvirzīto mērķi un uzdevumus, sagatavojot jaunākos GS virsniekus. Studiju programmas saturā ir iekļautas visas prasības, kas ir minētas “Leitnanta” profesijas standarta aprakstā. Kā norādīts Ministru kabineta noteikumos par Profesiju klasifikatoru, ir jāiegūst tāda izglītība, lai absolvents kā militārais vadītājs pirmām kārtām būtu spējīgs:

1. vadīt, plānot un nodrošināt padotās apakšvienības uzdevumu izpildi miera laikā un valsts apdraudējuma gadījumā;
2. pieņemt un formulēt savu lēmumu un kontrolēt tā izpildi;
3. pārzināt dienesta vides specifiku noteiktajā jomā, un ar to saistītos reglamentējošos normatīvos aktus;

4. spēj pildīt dienesta pienākumus valsts valodā un vismaz vienā no NATO oficiālajam valodām;
5. prasme strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas;
6. orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos, valsts un valsts aizsardzības jomas iekšējos normatīvajos aktos un piemērot tos atbilstoši situācijai;
7. pārzināt specifiskās militārās tehnikas, mehānismu un iekārtu uzbūves un darbības principus, kā arī apkopes prasības un standartus atbilstoši specialitātei.

Uzņemšana studiju programmā notiek pēc vidējās izglītības iegūšanas un pirms studiju posma iziešanas, tādējādi 4 gados un 6 mēnešos students sasniedz visas nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences, lai pildītu profesionālo dienestu leitnanta amatā (sk. 2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs).

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Īstenotā NAA GS MV studiju programma ir tieši orientēta uz topošo NBS GS virsnieku sagatavošanu, kas paredz ilgtspējīgu militārā dienesta/darba nodrošināšanu NBS GS vai virsnieku karjeru NBS regulāro spēku vienībās atbilstoši Militārā dienesta likumam. NAA GS MV studiju programma tiek īstenota 4 gados un 6 mēnešos. Pēc GS MV studiju programmas absolvēšanas jaunais leitnants ir spējīgs veikt virsnieka amata pienākumus NBS GS struktūrvienībās.

Latvijas mērogā NAA pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma GS MV ir unikāla militārās vadības un aviācijas specializācijas jomā, jo sagatavo NBS GS virsniekus, kuri pēc absolvēšanas ir konkurētspējīgi aviācijas civilajā nozarē iegūto kompetenču jomā. Turklāt starptautiskajā militārās izglītības telpā ir neliels skaits līdzīgu studiju programmu, kas īsteno bruņoto spēku GS virsnieku sagatavošanu.

Saskaņā ar Militārā dienesta likuma 18. pantu studējošos saista Profesionālā militārā dienesta līgums ar NBS, kas pēc NAA GS MV studiju programmas absolvēšanas leitnantus nodrošina vismaz ar piecu gadu dienestu NBS GS jaunāko virsnieku amatos. Pēc GS MV absolvēšanas un diploma iegūšanas ir tiesības turpināt studijas maģistratūrā.

GS MV studiju programmas izveide ir pamatota ar virsnieku nepieciešamību NBS GS, kuri ir ieguvuši augstāko izglītību un profesionālās kompetences, kas pēc NAA absolvēšanas ļauj pildīt dienesta pienākumus NBS GS apakšvienībās vada komandiera amatos.

Atbilstoši NBS GS virsnieku amatiem samērā nelielam ikgadējam skaita pieauguma pieprasījumam, NAA ir nozīmīgi, bet nav lietderīgi patstāvīgi nodrošināt visus GS MV studiju programmas studiju kursus, tādēļ katru gadu tiek rīkots publisks iepirkums GS spēku nepieciešamo profesionālās specializācijas studiju kursu centralizētai iegādei, izvēloties sadarbības augstskolu. Studiju programma GSMV no 2013. gada līdz 2015. gadam tika realizēta sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti (RTU), savukārt no 2016. gada tā tiek realizēta sadarbībā ar Transporta un sakaru institūtu (TSI). Sadarbība tiek nodrošināta, pamatojoties uz publisko iepirkumu noteikumiem, kas nosaka kārtību, kādā tiek veikti iepirkumi. NAA veic visas nepieciešamās iepirkuma procedūras, lai nonāktu pie kvalitatīvākā un finansiāli izdevīgākā sadarbības varianta. Uzsvars tiek likts uz to, lai sadarbības augstskola spētu izpildīt visas NAA iepirkuma procesā izvirzītās prasības, kas tieši skar studentu profesionālo sagatavošanu un specifisko GS studiju kursu apgūšanu. NAA sadarbībā ar TSI nodrošina "B Obligātās izvēles daļas" studiju kursus. GS MV programmas "B Obligātās izvēles daļa" pēc satura ir pietuvināta TSI īstenotajai bakalaura studiju programmai "Avioinženierija", tādēļ

programmas daļas īstenošanai TSI laboratorijas, tehniskais aprīkojums un mācībspēku kvalifikācija atbilst NAA prasībām. Pēc ikgadējām kadetu aptaujām var secināt, ka NAA sadarbība ar TSI ir izveidojusies produktīva, kā arī kadetu novērtējumā tiek atzīta par ļoti kvalitatīvu un ar augstu pievienoto vērtību.

Ir aprēķināts, ka šāds sadarbības modelis ir gan valsts augstskolu pārvaldībā ekonomisks, gan NBS finansiāli visizdevīgākais un kvalitatīvākais, jo, pamatojoties uz samērā nelielo studējošo skaitu GS MV, NAA patstāvīgi iekļaut štatu amatu sarakstos nepieciešamās kvalifikācijas pasniedzējus, kā arī izveidot un uzturēt laboratorijas un mācību resursu bāzi izmaksātu dārgāk. Militāro pasniedzēju darba specifika, kā arī atalgojuma sistēma NBS atšķiras no citu augstskolu sistēmas, kur civilo darbinieku/docētāju pieņemšana patstāvīgā darbā nepilnās akadēmiskā darba slodzēs NAA izmaksātu dārgāk nekā sadarbības modelis ar sadarbības augstskolu.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

NBS GS topošo virsnieku karjera tiek plānota atbilstoši kārtībai, kas noteikta Militārā dienesta likumā, kur ir iekļauts katra NAA GS MV studiju programmas absolventa leitnanta ieņemamais amats GS vienībās. Savukārt NBS GS struktūrvienību komandieri nodrošina tālāk nepieciešamo GS leitnantu apmācību un nepieciešamos kvalifikācijas celšanas kursus dienesta vietā. Katru gadu tiek noteikts nepieciešamais GS MV kadetu skaits, kas būs aktuāls NBS GS spēku virsniecības komplektācijai atbilstoši specializācijai. Vidēji katru gadu NAA GS MV plūsmā tiek uzņemti 15–20 jaunie kadeti, prognozējot iespējamo kadetu atskaitīšanu studiju laikā. Plānoto uzņemamo kadetu skaitu var ietekmēt vecāko kursu kadetu absolventu skaits. Ja GS MV studiju procesā ir samazinājies kadetu skaits, tad jaunajā mācību gadā uzņemto kadetu skaits attiecīgi var tikt palielināts. Šāda prakse tika izmantota, kad Covid-19 pandēmijas rezultātā vienā no studiju kursiem kadetu skaits samazinājās par 50%, kad netika izpildīts NBS plāns attiecībā uz GS absolvējošiem jaunajiem virsniekiem, kur tika pieņemts lēmums 2022. gadā un 2023. gadā uzņemamo GS studiju plūsmā kadetu skaitu palielināt, prognozējot potenciālo kadetu “atbirumu skaitu”.

GS MV studiju programmas uzņemto studentu skaits nesakrīt ar absolvējušo skaitu, kur imatrikulēto studentu gradācija ir no 15 līdz 18 studējošiem, bet absolventu attiecība ir no 7 līdz 13. To apliecina statistika par uzņemto un absolvējušo kadetu skaitu (sk. GS 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem studiju programmā “Gaisa spēku militārā vadība”).

Studiju ilgums NAA GS MV ir 4 gadi un 6 mēneši, kuru laikā kadeti ir ne tikai teorētiskās apmācības, bet arī praktiskās nodarbības, kas iekļauj militārās mācības. Praktiskās apmācības ir gan fiziski, gan morāli prasīgas un sarežģītas, tādēļ rezultātā ne visi kadeti spēj izpildīt studiju prasības un izvēlas pārtraukt studijas NAA. Galvenie iemesli studiju pārtraukšanai GS MV studiju programmā ir šādi:

- kadetu veselības stāvokļa izmaiņas studiju laikā;
- kadeti pārtrauc studijas, jo nespēj apgūt studiju saturu;
- kadeti studiju procesā nonāk pie secinājuma, ka nevēlas turpināt mācības NAA (jāatzīmē, ka bieži kadeti nevēlas izpaust studiju pārtraukšanas iemeslu);
- kadeti pietrūkst apņēmības kļūt par vadītājiem (virsniekiem), tie labāk izvēlas kļūt par karavīriem un turpināt dienestu kā instruktori.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās saistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programmas GS MV struktūra atbilst Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasībām un profesijas standartam **Leitnants** (sk. profesijas standartu https://www.niid.lv/files/prof_standartu_registrs/ps0373.pdf), kā arī militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (sk. G.S. 3.2.7. pielikums. Profesionālās bakalaura studiju programmas "Gaisa spēku militārā vadība" atbilstība militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam).

No 2023. gada NAA tiek izmantota Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēma, kur 1 kredītpunktam atbilst 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā).

Studiju programmas apjoms ir 278 KP, kuru veido studiju kursi (228 KP), prakse (32 KP) un valsts pārbaudījums – bakalaura darba izstrādāšana un aizstāvēšana (18 KP) (sk. GS 3.2.4. pielikums. Studiju programmas "Gaisa spēku militārā vadība" plāns).

Studiju laikā GS MV studiju programmas studenti izstrādā un aizstāv trīs studiju darbus (studiju projektus). Studiju projektu izstrādes laikā studenti veic pētījumu par gaisa kuģu uzbūvi un radionavigācijas sistēmām.

GS MV studiju programmas struktūra un saturs ir orientēts uz studiju mērķa sasniegšanu (sagatavot studējošo dienestam NBS virsnieku amatos) un galveno studiju programmas rezultātu sasniegšanu, kas izteikti zināšanu, prasmju un kompetenču veidā kā norādīts studiju programmas raksturojuma 3.1.2. sadaļā. Studiju programmā katram kursam ir noteikti sasniedzamie rezultāti, kas izriet no studiju programmas mērķa. Studiju kursu saturs papildina cits citu un ir vērsts uz kopējo studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Studiju kursu savstarpējo sasaisti un sistemātiskumu atspoguļo studiju kursu kartējums (sk. GS 3.2.3. pielikums. Studiju programmas "Gaisa spēku militārā vadība" studiju kursu kartējums), izmantojot studiju programmā iekļauto studiju kursu aprakstus (sk. GS 3.2.5. pielikums. Studiju programmas "Gaisa spēku militārā vadība" kursu apraksti).

Studiju programmas saturs tiek veidots, pamatojoties uz militārās aizsardzības mūsdienu

izaicinājumiem, kur vispārējie un militāro tehnoloģiju studiju kursi orientēti uz militārās vides kontekstu un GS specifiku, tādējādi pilnībā atbilst Militārās aizsardzības studiju virzienam. GS MV studiju programmas saturs regulāri tiek aktualizēts atbilstoši darba devēja (NBS GS) regulāro spēku vienību prasībām un atbilst profesionālās augstākās izglītības noteikumiem un profesijas standartam (sk. GS 3.2.1. pielikums. Studiju programmas “Gaisa spēku militārā vadība” atbilstība valsts izglītības standartam un GS 3.2.2. pielikums. Studiju programmas “Gaisa spēku militārā vadība” atbilstība profesijas standartam).

Lai nostiprinātu teorētiskās zināšanas un gūtu praktisku pieredzi GS militārajā nozarē, tiek īstenota prakse NBS GS bāzē 20 KP apjomā. Prakses mērķi un uzdevumi ir izstrādāti sadarbībā ar darba devēju (NBS GS), līdz ar to sasniedzamie studiju rezultāti pamatojas uz GS virsnieku – leitnantu – nepieciešamajām kompetencēm. Prakses saturā tiek iekļautas prasības, kur studējošie apgūst NBS GS spēku struktūrvienību uzdevumus, nozares amatu specifiku, u. tml. Prakses mērķus un uzdevumus un sasniedzamo rezultātu izpildes kvalitāti nosaka un apstiprina NAA.

Lai maksimāli programmas saturu tuvinātu darba tirgus vajadzībām, tad studiju programmas īstenošanā tiek piesaistīti vieslektori – nozares pārstāvji, eksperti, kuri aktīvi piedalās gan studiju, gan metodiskajā un zinātniskajā darbā. Studiju programmas akadēmiskais personāls sadarbībā ar vieslektoriem izstrādā, saskaņo un pilnveido GS MV studiju kursu saturu, kā arī izvēlās atbilstošākās mācību metodes.

Noslēguma bakalaura darbu aizstāvēšanas komisijās tiek piesaistīti kvalificēti NBS GS vienību pārstāvji, kas ļauj sniegt objektīvu vērtējumu un ieteikumus turpmākajiem aktuālākajiem studējošo pētījumiem GS MV studiju programmas ietvaros.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

GS MV studiju programmas īstenošanas un vērtēšanas metodes, veidi un prasības ir norādītas katra studiju kursa aprakstā. Vispārizglītojošo studiju kursi un profesionālie militārie apmācību kursi tiek realizēti klātienēs lekcijās, semināros, praktiskās nodarbībās, kā arī pašmācībā jeb studējošā patstāvīgā darbā.

Studiju programma GS MV paredz mācību ietvaros sagatavot nākotnes vadītājus, topošos līderus, kuriem viens no darba pienākumiem ir vadīt padoto personālu. Lai pēc iespējas pilnvērtīgāk un

kvalitatīvāk sagatavotu šos nākotnes speciālistus, mācību laikā liels uzsvars tiek likts uz praktiskajām nodarbībām ne tikai tehniskajās laboratorijās, bet arī uz līderības, komandas darba, komandas saliedētības un subordinācijas iemaņu attīstīšanu. Praktiskās apmācības iekļauj diskusijas, projekta darbus, konkrētu amata pienākumu pildīšanu, kas mainās atkarībā no piešķirtās lomas, kā arī specifisku uzdevumu veikšanu gan individuāli, gan komandā, kur galvenais uzdevums ir pieņemt laicīgus un pareizus lēmumus. Tā kā šī studiju programma sagatavo NBS GS virsniekus, kuriem ir svarīgi prast publiski uzstāties un veidot NBS tēlu, tad mācību laikā liels uzsvars tiek likts uz dažāda veida prezentāciju prasmju attīstīšanu un pilnveidošanu. Studiju laikā studējošiem tiek nodrošināta iespēja paaugstināt savas komunikācijas un personāla vadības kompetences teorētisko kursu ietvaros, kā arī ir iespēja praktizēt teorētisko kursu ietvaros apgūtās zināšanas militārā dienesta ikdienā, ieņemot dažādas komandiera lomas, piemēram, vada komandiera, vada seržanta vai grupas komandiera lomu. Radot iespēju studentiem piedalīties militārā dienesta un studiju programmas īstenošanā, pildot dažādas lomas, studentiem tiek dota iespēja iepazīt studiju procesu no dažādiem skatu punktiem. Šādā veidā tiek nodrošināta GS MV studentu iesaiste studiju procesa plānošanā un vadīšanā, kā arī atgriezeniskās saites iegūšanā par studiju procesa kvalitāti gan no GS MV kursa biedriem, gan no kursa vadības.

Katrā studiju kursā izmantojamās mācību metodes izvēlas pasniedzējs atbilstoši noteiktajiem studiju rezultātiem. Mācību metodes ir atkarīgas no konkrētā studiju kursa un ir vērstas uz studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču paaugstināšanu konkrētajā jomā. Kā viena no svarīgākajām prasmēm, kas studentiem ir jāattīsta, ir kritiskā domāšana. Kritiskā domāšana dod iespēju izvērtēt radušos situāciju un pieņemt pamatotu un objektīvu lēmumu par nepieciešamajām darbībām, tajā skaitā nepieciešamo sadarbību. Studentiem svarīgi ir iemācīt veikt pašanalīzi, kas dod iespēju noteikt savas personības stiprās puses, kas jāuztur vismaz esošajā līmenī, un vājās puses, kas ir jāattīsta. Šāda pieeja dod iespēju studentiem pilnveidot sevi kā personību un kā militāro līderi. Studiju kursu īstenošanā iesaistītie docētāji nepārtraukti pilnveido mācību metožu klāstu un studiju kursā izmantojamās materiālus, ņemot vērā aktuālās pedagoģijas tendences un nozares izmaiņas un prasības, kas iekļauj arī moderno tehnoloģiju pielietojumu.

Sadarbības augstskolā Transporta un sakaru institūtā plaši tiek izmantotas dažāda veida laboratorijas, kur studentiem ir jāveic praktiskie uzdevumi. Laboratorijās ir pieejamas specializētas iekārtas, sistēmas un darba galdi ar mūsdienīgu aprīkojumu un instrumentiem, kas ir nepieciešami aviācijas speciālistu apmācībai. Aviācijas laboratorijā pieejamais aprīkojums ir nepieciešams kvalitatīvu gaisa kuģu tehniskās apkopes speciālistu sagatavošanai. Papildus ir nodrošināti gaisa kuģu sistēmu stendi, kas uzlabo apgūstamās mācību vielas uztveri un kvalitatīvu izpratni. Būtiski, ka Transporta un sakaru institūtā ir An-2 lidmašīna un tai nepieciešamās tehniskās apkopes iekārtas, jo NBS GS tiek izmantotas An-2 lidmašīnas. Šāda iespēja praktizēt studiju laikā darbības ar An-2 lidmašīnu uzlabo studentu zināšanas, kas noderēs turpmākajā dienestā pēc NAA absolvēšanas. Sadarbības augstskolā ir pieejams arī tehniskās apkopes treniņieris lidmašīnai Airbus A320, kur ir iespējams iepazīties ar gaisa kuģu pilotu kabīnes instrumenta paneļa izkārtojumu, sistēmu iespējām, indikācijām un tehniskā personāla nepieciešamajām darbībām atbilstoši gadījumiem.

NAA GS MV studiju programmā sagatavo topošos NBS GS virsniekus ar militārā vadītāja/līdera prasmēm, tādēļ mazā studējošo grupā īpaši tiek akcentēta studentcentrētas pieejas pamatprincipi:

- tiek ņemtas vērā katra kadeta spējas un vajadzības, lai sekmētu mācīšanos;
- studiju procesā tiek nodrošināta abpusēja cieņa un sapratne starp pasniedzējiem un kadetiem;
- kadeti tiek motivēti darboties vairāk patstāvīgi, bet paralēli tiek nodrošināta uzdevumu izpildes kontrole un pasniedzēju atbalsts;
- mācībās atbilstoši NAA iespējām tiek integrētas dažādas modernas programmas;
- pasniedzēji izmanto daudzveidīgas pedagoģiskās metodes;

- kadeti tiek iesaistīti studiju procesa pilnveidošanā un nodrošināšanā;
- NAA pastāv atbilstošas procedūras studentu sūdzību risināšanai, kas saistītas ar studiju procesa kvalitāti, pasniedzējiem, sekmēm u.c. jautājumiem.

Iepriekš minēto pasākumu mērķis ir panākt GS MV studentu maksimālu iesaisti izglītības iegūšanas procesā, kur studenti zina un izprot studiju kursu apgūšanas nepieciešamību un sasniedzamos studiju rezultātus, turklāt studiju ietvaros studentiem tiek dota iespēja ar savu iniciatīvu un idejām mācību procesu padarīt interesantāku ne tikai sev, bet arī docētājiem un studiju biedriem. Akadēmisko rezultātu vērtēšana tiek nodrošināta optimāli taisnīgi atbilstoši studiju kursu noteiktajiem izpildes kritērijiem.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Prakse ārpus izglītības iestādes ir neatņemama profesionālās augstākās izglītības studiju programmas sastāvdaļa, kas jāveic studentiem saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu". GS MV studiju prakse notiek atbilstoši NAA Mācību padomes apstiprinātajam Prakses nolikumam (sk. GS 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums. Profesionālā bakalaura studiju programma "Gaisa spēku militārā vadība").

Prakses mērķis ir tās laikā sistematizēt, nostiprināt un paplašināt GS MV studējošo teorētiskās zināšanas un apgūt profesionālās GS spēku virsnieku kompetences topošā dienesta vietā. GS MV studentiem studiju programmas ietvaros tiek nodrošinātas trīs prakses 32 KP apjomā, kredītpunkti tiek rēķināti ECTS uzskaites vienībās. Pirmā prakse norisinās "Nodaļas taktikas kursa" ietvaros. Tā tiek organizēta 2. kursā (3. semestrī) – 12 KP apjomā, otrā jeb "Ievadprakse" tiek organizēta 3. kursā (6. semestrī) 7 KP apjomā, savukārt trešā jeb "Pirmsdiploma" prakse 4. kursā (8. semestrī) – 13 KP apjomā.

Studiju programmas ietvaros visas trīs prakses norit GS MV studiju programmas direktora pārraudzībā, koordinējot prakses vadību un izpildi ar prakses vadītājiem – NBS GS struktūrvienību komandieriem. Papildus tiešai sadarbības pieejai ar darba devēju, studiju programmas prakses tiek īstenotas atbilstoši izstrādātajiem kritērijiem. Studējošo prakses laikā NBS GS tiek panākts rezultāts, ka studenti laikus iepazīst nākamo dienesta vietu NBS GS apakšvienībās, personālu, vienību uzdevumus un specifiku, kā arī ļauj studiju laikā saprast ar kādu specializācijas virzienu (mehāniķis, pilots, pretgaisa aizsardzības virsnieks, lidlauka speciālists u. c.) vēlas turpināt karjeru NBS pēc NAA absolvēšanas. NBS GS prakses vadītāji ir augsti motivēti profesionālā militārā dienesta virsnieki, kuri ir ieinteresēti prakses īstenošanas kvalitātē, jo apmāca savus topošos NBS GS virsniekus. Katrā no praksēm ir noteikti prakses uzdevumi, kas tiek izstrādāti sadarbībā ar NBS GS mācību centru un vienību atbildīgajiem, kā arī NAA SzS "Nodaļas taktikas kursa" priekšnieku. Prakses mērķis un uzdevumi ir cieši saistīti ar profesijas standartā norādītajiem pienākumiem un uzdevumiem, kas nodrošina teorētisko zināšanu nostiprināšanu un pielietošanu praktiskajā darbībā. Prakses vietā esošais prakses vadītājs sniedz atgriezenisko saiti (aizpilda atsauksmi), kurā norāda vērtējumu par

praktikanta zināšanās, teorētisko sagatavotību, komunikācijas prasmēm u. tml. Tiek uzturēta nepārtraukta cieša saite ar NBS GS, tādejādi radot iespēju mācību programmu attīstīt un pilnveidot vēl kvalitatīvāku un atbilstošāku NBS GS prasībām.

Pirmā prakse tiek organizēta pašā NAA “Nodaļas taktikas kursa” ietvaros. Tās ilgums ir astoņas nedēļas. Prakses laikā kadeti nostiprina un pilnveido zināšanas un prasmes, lai viņi spētu patstāvīgi vadīt kājnieku nodaļas personālu vada sastāvā dažādu taktisko, mācību un ikdienas (administratīvo) uzdevumu izpildes laikā. Šāda veida zināšanas ir nepieciešams pilnveidot, jo kadetiem kā topošajiem virsniekiem un militārās jomas speciālistiem ir jāspēj pildīt ne tikai tiešos amata pienākumus NBS GS, kas saistīti ar aviāciju vai kādu citu jomu, bet arī jāspēj veikt kaujas uzdevumus kaujas lauka apstākļos, kā arī jāspēj vadīt un apmācīt personālu Prakses laikā GS MV studējošie apgūst nepieciešamās nodaļas komandiera vadības prasmes, lai varētu komandēt un vadīt kājnieku nodaļu pilna spektra militārās operācijas, un nepieciešamības gadījumā aizvietot savus augstākstāvošos tiešos priekšniekus kaujas plānošanā, sagatavošanā un realizēšanā.

Otrā jeb “Ievadprakse” norisinās NBS GS. Tā ilgst 10 nedēļas, kuru laikā kadeti tiek sniegta vispārīga informācija par NBS GS vienībām, to uzdevumiem, darba specifiku. Kadeti kursa sastāvā pavada konkrētu laiku pie katras no NBS GS vienībām. Prakses galvenais mērķis ir iepazīstināt studentus ar NBS GS, jo lielākajai daļai no studentiem līdz šim nav bijusi ne mazākā saskarsme ar šīm vienībām. Ievadprakses noslēgumā studentiem ir sekmīgi jānokārto integrētais tests par jautājumiem ko sagatavo NBS GS mācību centrs. Tests tiek sastādīts ar jautājumiem no visas apgūtās mācību vielas.

Trešā jeb “Pirmsdiploma” prakse tiek organizēta NBS GS un norit deviņu nedēļu garumā. Atšķirībā no “Ievadprakses” studenti jau ir nosacīti iedalīti pa vienībām, ko nosaka NBS Apvienotā štāba Personāla departaments atbilstoši NBS GS plāniem par jaunāko virsnieku – leitnantu amatu aizpildījumu. Prakses laikā studenti papildus mācās un praktiski pilda dienesta pienākums, kas būs jāveic pēc absolvēšanas kā jaunajiem leitnantiem. Prakses noslēgumā studentiem ir jāgatavo prakses atskaite, kas tiek prezentēta un aizstāvēta komisijas priekšā. Komisijas sastāvs tiek apstiprināts ar Rektora pavēli.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Bakalaura darba tēmu GS MV studiju programmā students izvēlas patstāvīgi atbilstoši studiju virziena “Militārā aizsardzība” nozares zinātniskām un lietišķās pētniecības aktualitātēm. Studenti veic pētījumus militārās aizsardzības zinātņu starpdisciplinārās jomās: militārā vadība, pedagogija, psiholoģija, militārā vēsture, operacionālā māksla, kaujas atbalsts un nodrošinājums, kā arī aizsardzības un drošības politiskie, ekonomiskie un sociālie jautājumi. NAA docētāji sadarbībā ar darba devēju – NBS GS katru gadu studējošiem iesaka pētījumu aktualitātes, pamatojoties uz izmaiņām profesionālajā nozarē, inovācijām militārajā industrijā, kaujas vešanas taktikā, kā arī saistībā ar vispārīgiem drošības ģeopolitiskiem, ekonomiskiem un mūsdienu militāro operāciju un

karadarbības jautājumiem, kas attiecas uz militārā personāla vadību un aviācijas nozari kopumā.

GS MV studiju programmas noslēguma pārbaudījumu darbus vērtē Valsts pārbaudījuma komisija, kuras sastāvā ir NBS GS profesionālo jomu pārstāvji, kuri vērtē bakalaura darba pētījuma aktualitāti, darba izpildes kvalitāti un studenta prezentēšanas prasmes.

Pamatojoties uz NAA kvalitātes politiku un augsti kvalificētu docētāju komplektāciju, kuri vada GS MV studējošo bakalaura darbus ir vērojama tendence, ka vidējais vērtējums attiecībā uz bakalaura darba aizstāvēšanu ir gradācijās no 7 līdz 10 ballēm un ir paaugstinājies pārskata periodā no 6,6 ballēm līdz 9 ballēm. Pēdējos gados NAA ir likusi lielu uzsvāru uz bakalaura darbu izstrādes kvalitātes paaugstināšanu, attiecīgi pastiprināti tiek kontrolēti studenti no kursa priekšnieku puses, kā arī regulāri darbu vadītājiem tiek prasīts atskaitīties par to, kā studentiem sokas bakalaura darbu izstrādāšanā. Par šīs pieejas kvalitāti un pozitīvo aspektu liecina vidējo atzīmju statistika; 2019. gadā – 7 balles, 2020. gadā – 6,7 balles, 2021. gadā – 6,6 balles, 2022. gadā – 7,7 balles un 2023. gadā – 9 balles.

Izvērtējot bakalaura darbu tēmas jāatzīmē, ka studenti tās pārsvarā izvēlas pēc aktuālajiem notikumiem pasaulē un pēc pašu pieredzes, piedzīvotā dienestā. Pēdējos gados kopš ziņu portālu virsrakstus pārpludina ziņas par karadarbībām Kalnu Karabahā, Ukrainā, Sīrijā, Izraēlā, migrantu krīzes uz Latvijas robežas, u.c., ir novērojams, ka studenti bieži izvēlas saistīt savus darbus tieši ar šiem tematiem. Studenti meklē risinājumus un skaidrojumus militāra rakstura problēmām, tādā veidā paši gūstot atbildes par tēmu aktualitātēm. Nereti savus bakalaura darbus studenti saista ar pieredzēto dienestā. Iespējams, ir nācies prakšu laikā vienībās jeb studiju laikā NAA saskarties ar kādiem jautājumiem, ko studenti uzskata par aktuāliem un saskata nepieciešamību padziļināti izanalizēt. Pēc bakalaura tēmām viennozīmīgi var apgalvot, ka tās ir aktuālas militārajā nozarē un paplašina studentu zināšanas plašā mērogā par aktuālo.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Studiju programmas resursi un nodrošinājums pilnībā atbilst NAA GS MV studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, kas raksturoti studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma 2.3.2., 2.3.3. un 2.3.4. sadaļā.

Ņemot vērā, ka NAA kadeti ar aviāciju saistītos priekšmetus apgūst partneraugstskolā – Transporta sakaru institūtā (TSI), tad studiju procesā studiju kursu īstenošanā GS MV studējošiem tiek nodrošināta pieeja TSI laboratorijām, bibliotēkai, klasēm un auditorijām, kas nepieciešamas kvalitatīvai studiju programmas apguvei atbilstoši noslēgtajam sadarbības līgumam.

Ievadprakses un Pirmsdiploma prakses laikā kadeti pilnībā izmanto NBS GS struktūrvienību infrastruktūru, kas ietver gaisa kuģu remonta darbnīcas un angārus, mācību klases, lielās zāles. Prakses laikā studentiem tiek nodrošināta ēdināšana NBS GS bāzes ēdnīcā. Papildus brīvajā laikā ir iespēja nodarboties ar sporta aktivitātēm NBS GS bāzes teritorijā un kādā no četrām smagatlētikas

zālēm.

GS MV studējošie ir profesionālā dienesta karavīri, kuriem atbilstoši Militārā dienesta likumam tiek maksāts profesionālā dienesta karavīra atalgojums, ko studenti pēc saviem ieskatiem var izmantot, lai pilnveidotu vai pielāgotu savām vajadzībām izsniegto militāro ekipējumu vai papildus iegādātos nepieciešamos materiāli tehniskos līdzekļus.

NAA studējošajiem ir arī pieejams 2022. gadā atklāts NAA bibliotēkas komplekss, daļa no NAA Labklājības centra. Bibliotēka atrodas bibliotēku reģistrā un tā nodrošina vairākas lasītavas (diennakts, klusā, audiovizuālā un klasiskā), depozitāriju un piekļuvi dažādām datu bāzēm – Lursoft, Letonika, Laikrakstu bibliotēka, EBSCO “*Military&Government Collection*”, EBSCO “*eBook Collection*”, EBSCO Nacionālā pakete, *Taylor and Francis “Military&Strategic Studies*”, SIPRI *Yearbook* online u.c. Pieejams ir arī abonements.

Novērtējot resursu, informatīvo un materiāltehnisko bāzi, NAA studējošie tiek pilnībā nodrošināti ar visu nepieciešamo studiju rezultātu sasniegšanai.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programma tiek realizēta no NBS līdzekļiem, nodrošinot visus nepieciešamos resursus kvalitatīvu studiju nodrošināšanai. NAA ir Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) sastāvdaļa, kurai nav atsevišķa budžeta komunālo pakalpojumu un ēku uzturēšanas izmaksām, visas ar NAA uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta. Militāriem pasniedzējiem atalgojumu maksā NBS un tos norīko apmācību veikšanai NAA.

Studiju programmas izmaksas tiek rēķinātas saskaņā ar Aizsardzības ministrijas 2012. gada 5. jūlija noteikumiem Nr.13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu”. Katru gadu tiek aprēķinātas studiju programmas izmaksas, iekļaujot ar karavīra izglītības iegūšanu tieši saistītos izdevumus. GS MV studiju programmas Obligātās izvēles daļas studiju kursi tiek realizēti civilajā augstskolā, kura vislabāk atbilst NBS izvirzītajām prasībām un uzvar NBS organizētajā iepirkumā.

Studiju programmas izmaksas ir sniegtas pielikumā (sk. GS Cits pielikums. Finanšes).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi" studējošo skaitu vidējā termiņā plāno Aizsardzības ministrija, bet katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to akadēmijai nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

GS MV studiju programmas realizēšanā piedalās gan akadēmiskais personāls, gan augsti kvalificēti NBS speciālisti. Studiju programmas docēšanu nodrošina 37 mācībspēki, no kuriem 10 ir TSI docētāji. Starp TSI docētājiem seši ir ar doktora zinātnisko grādu un četri ar maģistra grādu. NAA GS MV studiju procesu nodrošina 27 docētāji, kur sešiem ir doktora zinātniskais grāds un 13 docētājiem maģistra grāds. Papildus militārai pieredzei un dienesta pakāpēm pieciem lektoriem ir bakalaura grāds, kā arī militārās nozares studiju kursu asistenti – profesionālā militārā dienesta karavīri, kur vienam ir profesionālā vidējā izglītība un diviem vidējā izglītība. Kopumā 34% programmā iesaistītajam akadēmiskajam personālam ir zinātniskais doktora grāds un 45% maģistra grāds. Studiju programmā papildus tiek iesaistīts NBS personāls (konkrēto jomu speciālisti), kuri vada specializētos studiju kursus un militārās mācības atbilstoši paredzētajam studiju plānam. Pamatinformāciju par studiju virziena GS MV studiju programmas īstenošanā iesaistītiem mācībspēkiem (sk. 2.3.1. pielikums. Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem) un mācībspēku biogrāfijas apkopotas pielikumā (sk. 2.3.2. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae Europass* formātā)). Programmā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst 08.03.2022. MK noteikumiem Nr. 157 "Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi" (sk. 2.3.3. pielikums. Apliecinājums par mācībspēka valodas zināšanām).

NAA īsteno akadēmiskā personāla profesionālo izaugsmi, kā arī NBS ietvaros nodrošina konkurētspējīgu atalgojumu. NAA nodrošina GS MV studiju programmas akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas – dalībaursos, semināros un konferencēs gan Latvijā, gan ārvalstīs. Lai arī studijas notiek latviešu valodā, visiem NBS sistēmā strādājošajiem mācībspēkiem tiek nodrošināta iespēja pilnveidot un attīstīt angļu valodas zināšanas NBS Valodu skolā. Papildus NBS civilajiem darbiniekiem un jomu speciālistiem tiek piedāvāti dažādi kvalifikācijas celšanas kursi militārajā jomā, kas nodrošina pasniedzējiem un instruktoriem iespēju pilnveidoties mūžizglītības programmās.

Pamatojoties uz GS MV studiju kvalitātes rezultātiem, pēc nepieciešamības tiek veikta mācībspēku maiņa, piesaistot jaunus kvalificētus mācībspēkus atsevišķu studiju kursu realizēšanā.

Nozīmīgi, ka GS MV studiju procesā ir iesaistīts ne tikai studiju virziena akadēmiskais personāls, bet arī NBS GS nozares speciālisti, kuri ar savu profesionālo pieredzi padziļina studējošo zināšanas, prasmes un kompetences studiju kursa ietvaros. Studentu aptauju rezultāti liecina, ka militārās

jomas profesionāļu iesaiste studiju procesā tiek ļoti augsti vērtēta. GS MV studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas mērķiem, sasniedzamajiem rezultātiem un normatīvo aktu prasībām.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Kopš iepriekšējās akreditācijas ir mainījies GS MV studiju programmas mācībspēku sastāvs. Izmaiņas ir notikušas gan saistībā ar sadarbības augstskolām, gan NAA militārpersonu un akadēmisko amatu komplektāciju.

No 2011. gada līdz 2015. gadam NAA GS MV realizācijā sadarbojās ar RTU kā partneraugstskolu, bet kopš 2016. gada sadarbība notiek ar TSI. Sadarbības augstskolu izvēle pamato studiju programmas docētāju izmaiņas. Pašlaik TSI studentu apmācību nodrošina 10 docētāji, kur sešiem ir doktora zinātniskais grāds un četriem viesdocētājiem ir maģistra grāds. Pasniedzēji ir savas jomas augsti kvalificēti speciālisti, kas paralēli akadēmiskajam darbam ieņem nozīmīgus un augsti kvalificētus amatus dažādos uzņēmumos. Pašlaik GS MV kadetu studijas pamatā nodrošina NBS NAA docētāji un 17 militārie pasniedzēji.

Militārā dienesta likums nosaka karavīru dienesta vietas un amatu rotācijas kārtību, kas ietekmē NAA militāro pasniedzēju komplektāciju. Šāda kārtība tiek ievērota, lai uzturētu NBS karavīru augstu profesionalitāti, neļautu personālam ieslīgt rutīnā, kā arī institucionālā sistēma nodrošina nepārtrauktu karavīru intelektuālo attīstību, jo katrā nākamajā dienesta vietā nākas apgūt jaunas profesionālās zināšanas un iemaņas.

Militāro pasniedzēju rotācija neietekmē studiju gaitu, bet to bagātina, jo studiju process tiek plānots, kur konkrēts nozares studiju kurss viena docētāja vadībā tiek novadīts un atbilstoši militārai pieredzei nodots nākamajam docētājam pilnveidošanai. Pasniedzēji netiek mainīti mācību procesa vidū. NAA vadība nodrošina, ka docētāju maiņa neietekmē studiju kvalitāti, bet, gluži pretēji, to uzlabo.

Viesdocētāju skaits ir mainīgs katrā GS MV studiju programmas īstenošanas gadā, jo papildus obligātajiem studiju kursiem tiek realizēti fakultatīvie studiju kursi, kas saistās ar studentu veselības uzturēšanu un vispārējo fizisko sagatavošanu, kā arī citu militāram dienestam nepieciešamo kompetenču apguvi. Jāatzīst, ka faktiski GS MV studiju programmā iesaistīto pasniedzēju skaits pārsniedz studējošo skaitu, tomēr tas akcentē faktu, ka NAA militārās augstākās izglītības īstenošanā augsti vērtē studiju kvalitāti, lai sagatavotu topošos NBS GS virsniekus.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

GS MV studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki sadarbojas, sinhronizējot studiju kursu saturu studiju programmas direktora pārraudzībā, tādējādi nodrošinot studiju kvalitāti. Nozīmīgi, ka notiek nepārtraukta iekšējās un ārējās studiju kvalitātes kontrole sadarbībā ar darba devēju – NBS GS, kur daudzi nozares speciālisti tiek iesaistīti studiju kursu lekciju vadīšanā, kā arī lietīšķās pētniecības pilnveidošanā.

Partneraugstskola TSI realizē kadetu studiju kursus aviācijas jomā, kur iegūtās zināšanas pēc absolvēšanas būs vitāli svarīgas topošajiem NBS GS pilotiem un mehāniķiem. Studentiem programmas brīvās izvēles studiju kursu sadaļā tiek piedāvāti ar aviāciju saistītie studiju kursi, kas sniedz papildus zināšanas aviācijas jomā.

NAA nodrošina sistemātiskas vadības procedūras, lai uzturētu mācībspēku sadarbību studiju virziena “Militārā aizsardzība” studiju programmu īstenošanā, organizējot akadēmiskā personāla kopsapulces, seminārus un kvalifikācijas paaugstināšanas kursus.

Uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdi GS MV studiju programmas studējošo un mācībspēku skaita attiecība ir 1,5 studējošie uz 1 mācībspēku.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	GS 3.1.1. pielikums. Diploms un tā pielikumi.pdf	AF Annex 3.1.1 Sample diploma and its annexes.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	GS 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem.pdf	AF Annex 3.1.2 Statistics on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	GS 3.2.1. pielikums. Atbilstība valsts izglītības standartam.pdf	AF Annex 3.2.1 Compliance with the State Education Standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	GS 3.2.2. pielikums. Atbilstība profesijas standartam.pdf	AF Annex 3.2.2 Compliance with the professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	GS 3.2.7. pielikums. Atbilstība specifiskajam normatīvajam regulējumam.pdf	AF Annex 3.2.7 Compliance with the specific regulatory framework.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	GS 3.2.3. pielikums. Studiju kursu kartējums.pdf	AF Annex 3.2.3 Mapping of study courses.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	GS 3.2.4. pielikums. Studiju programmas plans.pdf	AF Annex 3.2.4 Plan of the study programme.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	GS 3.2.5. pielikums. Studiju kursu apraksti.doc	AF Annex 3.2.5 Course descriptions.doc
Studējošo prakses organizācijas apraksts	GS 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums.pdf	AF Annex 3.2.6 Internship regulation.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Militārā vadība un drošība (47863)

Studiju virziens	<i>Militārā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Militārā vadība un drošība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47863
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Sandis</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Šraders</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>sandis.sraders@baltdefcol.org</i>
Studiju programmas vadītāja/direktora akadēmiskais/zinātniskais grāds	<i>1. Academic degree: PhD in international relations (Old Dominion University, Norfolk, VA, the United States) 2. MA in international affairs-European studies (Riga Stradins University, Riga, Latvia) 3. BA in international relations-European studies (Riga</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>+371 26145518</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Pilnveidot un attīstīt vecāko virsnieku un militārās nozares darbinieku kompetenci militārajā vadībā un augstākā līmeņa nacionālās un starptautiskās drošības jomā.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<i>1. Sniegt studentiem mūsdienīgas un augsta līmeņa zināšanas un analītiskās prasmes kolektīvās drošības un aizsardzības jomā. 2. Attīstīt studentiem analītiskās un pētniecības prasmes gan drošības un militārajā nozarē, gan starpdisciplināri. 3. Attīstīt studentu līderības un vadības spēju un viņu kā kritiski domājošu personību attīstību. 4. Sniegt studentiem zināšanas un prasmes digitālās transformācijas, informācijas tehnoloģiju un kiberdrošības jomā. 5. Veicināt studentu tālāko interesi par pētniecību, mūžizglītību un iespēju turpināt studijas doktorantūrā citās akadēmiskajās struktūrās.</i>
Sasniedzamie studiju rezultāti	<i>Maģistra programmā "Militārā vadība un drošība" ietvertie studiju kursi nodrošina zemāk minēto studiju rezultātu sasniegšanu atbilstoši ietvarstruktūras septītajā profesionālās kvalifikācijas līmeņa teorētiskai un praktiskai sagatavotībai: 1. Spēj analizēt starptautisko drošības vidi, mūsdienu kara veidus un sintezēt Baltijas valstu drošības un aizsardzības politiku; 2. Spēj analizēt NATO apvienoto spēku operācijas un pielietot NATO operacionālās plānošanas principus NATO scenārijos un operācijās; 3. Spēj demonstrēt kritiskās domāšanas un efektīvas komunikācijas iemaņas akadēmiskā un profesionālā vidē; 4. Spēj lietot militārās līderības un biznesa vadības metodes, lai risinātu kompleksas problēmas nacionālos un starptautiskos štābos un organizācijās; 5. Spēj veikt zinātnisku pētījumu par izvēlēto tēmu, risinot aktuālos drošības un aizsardzības jautājumus.</i>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	<i>Maģistra darbs</i>

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiešana - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	<i>1</i>
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	<i>6</i>
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	<i>113</i>
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Iegūta bakalaura, profesionāla bakalaura vai profesionālā augstākā izglītība.</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālais maģistra grāds militārajā vadībā un drošībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	—

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija	RĪGA	EZERMALAS IELA 8, ZIEMEĻU RAJONS, RĪGA, LV-1014

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Kopš programmas sākotnējās akreditācijas 2013. gadā, būtiskākās izmaiņas programmā ir saistītas ar atsevišķu studiju kursu satura aktualizēšanu, apvienošanu vai pārdēvēšanu, veicinot studiju kursu savstarpējo sinerģiju gan ar terminoloģijas un kursu nosaukumu precizēšanu, gan arī ar satura aktualizāciju atbilstoši izmaiņām starptautiskajā drošības vidē.

Katru gadu profesionālās maģistra studiju programmas direktors kopā ar Baltijas Aizsardzības koledžas (turpmāk – BALTDEFCOL) akadēmisko personālu, pasniedzējiem un kursu koordinatoriem, kā arī pārstāvjiem no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas drošības sektora veic programmas aktualizāciju, lai izpildītu darba devēju prasības, kas ir Nacionālie bruņotie spēki Latvijā, NATO ietvaros un sabiedroto militārās struktūras.

Ir veiktas regulāras izmaiņas, kas nepārsniedz sākotnēji akreditētās programmas robežās attiecībā pret akreditētās programmas apjomu un saturu. Piemēram, ir divi kursi, kuri vairs netiek docēti programmas aktualizācijas rezultātā, bet to tēmas ir iekļautas citosursos: “Krīzes reaģēšanas operācijas – miera uzturēšanas operācijas” un “Kaujinieku karadarbība un pretkaujinieku operācijas”.

Lielākās izmaiņas programmas saturā ir saistītas ar regulāru koordināciju, lai nepārklātos kursu saturs un satura aktualizāciju atbilstoši izmaiņām starptautiskajā drošības vidē un operacionālās plānošanas aktualitātēs – it īpaši kopš Krievijas Federācijas īstenotās politikas un uzsāktās kara darbības Ukrainā 2014. gadā, pilna mēroga karadarbības pret Ukrainu kopš 2022. gada februāra, kā arī NATO (ISAF) un tās sabiedroto spēku izvešanas no Afganistānas.

Salīdzinot ar iepriekšējo pašnovērtējuma ziņojuma periodu, aktuālās programmas militārās plānošanas blokos uzsvars ir uz NATO krīzes reaģēšanas operācijām un NATO 3. un 5. panta operācijām, samazinoties uzsvaram uz miera uzturēšanas operācijām un neregulāro kaujinieku karadarbību. Atbilstoši uzsvaram uz NATO operācijām un NATO krīzes pārvaldību ir cita pieeja mācību blokiem par krīžu vadību, nodalot stratēģiski politisko no militāro operāciju plānošanas un sasaistot NATO krīzes reaģēšanas mehānismus ar nacionālo pieeju valsts drošības un aizsardzības krīžu pārvaldībai. Šī pieeja iestrādāta aktualizētajā kursā “Mūsdienu krīzes menedžments”.

Saskaņā ar starptautisko ekspertu 2012. gada rekomendācijām, programma ir papildināta ar sociāli politiskām, vēsturiskām, juridiskām tēmām un ar mūsdienu sabiedrības aktualitātēm (civilo un militāro sadarbību), kas ir iekļautas Brīvās izvēles studijuursos pirmajā un otrajā semestrī (C daļā), kopā veidojot 4 KP apjomu (tādējādi nedaudz samazinot militāro priekšmetu kopējo studiju apjomu kredītpunktu izteiksmē).

Lai veicinātu efektīvas komunikācijas spējas un kritisko domāšanu, analizējot gan operacionāla rakstura problēmas, gan stratēģiski politiskus jautājumus, programmā ir iekļauts individuālais zinātniskā darba projekts 8 KP apjomā. Tas atbilst arī valsts standarta prasībām par radošo un jaunrades projektu iekļaušanu obligātās programmas saturā.

Tāpat programma papildināta ar "Vides un civilā aizsardzība" kursu atbilstoši valsts obligātā standarta prasībām (1 KP apjomā) un metodoloģijas kursu "Zinātniskās pētniecības teorija un prakse" (2 KP apjomā).

Studiju programmā tika ieviesta prakse, nodrošinot praksi 6 vai 26 KP apjomā, pārejot uz ECTS - 9 vai 39 kredītpunkti. 9 KP iziet studenti, kuriem ir pabeigta profesionālā augstākā izglītības programma vai profesionālā bakalaura studiju programma. Savukārt studenti, kuriem ir pabeigta akadēmiskā bakalaura studiju programma, iziet praksi 39 KP apjomā. Līdz ar prakšu ieviešanu studiju programmas apjoms no 60 KP palielinājās līdz 66 KP. Pārejot uz ECTS sistēmu - līdz 99 KP.

2023./2024.mācību gadā ir veiktas strukturālas izmaiņas programmas ietvaros (nemainot saturu), kas ir vērstas uz viena moduļa pārvirzīšanu no pavasara semestra beigām uz rudens semestra sākumu.

Šādu pārmaiņu mērķis ir palielināt programmas absolventu skaitu, kas atkarīgs no savlaicīgas pētniecības un maģistra darba rakstīšanas - uzsākot maģistra programmu, nevis tās noslēgumā. Programmas studentu veiksmīga absolvēšana ir tieši atkarīga no maģistra darba izstrādes un aizstāvēšanas. Līdz šim mācību gadam par profesionālās maģistra studiju programmas noslēguma darba izstrādes sākuma laiku varēja uzskatīt pavasara semestri, kad tika docēts studiju kurss "Zinātniskās pētniecības teorija un prakse".

No 2025. gada tiek plānots realizēt studiju programmu dažādos studiju ilgumos:

- 3 semestri tiem studentiem, kas ir beiguši profesionālo augstāko izglītību vai profesionālo bakalaura studiju programmu;
- 4 semestri tiem studentiem, kas ir beiguši akadēmiskā bakalaura studiju programmu.

No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP - 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Profesionālā maģistra studiju programma "Militārā vadība un drošība" studiju virziena "Militārā aizsardzība" ietvaros nodrošina valsts drošībai un ilgtspējīgai attīstībai svarīgu uzdevumu - militāro vadītāju/vecāko virsnieku sagatavošanu, lai pildītu NBS likuma 2.panta 2.daļā noteikto mērķi: aizsargāt Latvijas valsts suverenitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas. Lai sasniegtu šo mērķi, Latvijai ir jānodrošina NBS likuma 2.panta 1.daļā noteikto, kas ir militāro formējumu kopumu, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa.

Lai pastarpināti izpildītu šo mērķi, maģistra programma ir izstrādāta atbilstoši NAA Attīstības stratēģijai, NAA Kvalitātes politikai, kas vērsta uz NAA misijas īstenošanu: stratēģisko mērķu sasniegšanu un ilgtspējīgu attīstību augstākās profesionālās militārās izglītības jomā Latvijas un Eiropas izglītības telpā, kā arī studiju virziena "Militārā aizsardzība" mērķim: sagatavot NBS

virsniekus ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS, NATO un citās starptautiskajās vienībās.

Lai sasniegto šī studiju virziena mērķi, tiek pakārtots profesionālās maģistra studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie studiju rezultāti. Studiju programmas **mērķis** ir pilnveidot un attīstīt vecāko virsnieku un militārās nozares darbinieku kompetenci militārajā vadībā un augstākā līmeņa nacionālās un starptautiskās drošības jomā.

Uzdevumi:

1. Sniegt studentiem mūsdienīgas un augsta līmeņa zināšanas un analītiskās prasmes kolektīvās drošības un aizsardzības jomā.
2. Attīstīt studentiem analītiskās un pētniecības prasmes gan drošības un militārajā nozarē, gan starpdisciplināri.
3. Attīstīt studentu līderības un vadības spēju un viņu kā kritiski domājošu personību attīstību.
4. Sniegt studentiem zināšanas un prasmes digitālās transformācijas, informācijas tehnoloģiju un kibernetikas jomā.
5. Veicināt studentu tālāko interesi par pētniecību, mūžizglītību un iespēju turpināt studijas doktorantūrā citās akadēmiskajās struktūrās.

Maģistra programmā “Militārā vadība un drošība” ietvertie studiju kursi nodrošina zemāk minēto **studiju rezultātu** sasniegšanu atbilstoši ietvarstruktūras septītā profesionālās kvalifikācijas līmeņa teorētiskai un praktiskai sagatavotībai:

1. Spēj analizēt starptautisko drošības vidi, mūsdienu kara veidus un sintezēt Baltijas valstu drošības un aizsardzības politiku;
2. Spēj analizēt NATO apvienoto spēku operācijas un pielietot NATO operacionālās plānošanas principus NATO scenārijos un operācijās;
3. Spēj demonstrēt kritiskās domāšanas un efektīvas komunikācijas iemaņas akadēmiskā un profesionālā vidē;
4. Spēj lietot militārās līderības un biznesa vadības metodes, lai risinātu kompleksas problēmas nacionālos un starptautiskos štābos un organizācijās;
5. Spēj veikt zinātnisku pētījumu par izvēlēto tēmu, risinot aktuālos drošības un aizsardzības jautājumus.

Studiju programma “Militārā vadība un drošība” saturiski atbilst studiju virziena mērķim un uzdevumiem. Tās pamatu veido mūsdienīgi militārās jomas, kā arī militārās līderības studiju kursi, kas ir būtiski, lai absolventi veiksmīgi turpinātu dienestu operacionālajā un stratēģiskajā līmenī, augstākās pavēlniecības un bruņoto spēku štāba līmeņos nacionālajās militārajās organizācijās, kā arī starptautiskajās drošības organizācijās (NATO, ES) un starptautiskajos štābos.

Profesionālās maģistra studiju programmas nosaukums skaidri atspoguļo tās saturu un būtību (t.i., minēto jomu apguvi) atbilstoši programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem. Profesionālās maģistra studiju programmas kods Latvijas izglītības klasifikācijā ir “47863”, kur “47” apzīmē otrā līmeņa profesionālā augstāko izglītību, “863” – militāro aizsardzību (MK Not.Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”) un par programmas apguvi piešķirams grāds “Profesionālais maģistra grāds militārajā vadībā un drošībā”.

Programmas sekmīgas apgūšanas un maģistra darba izstrādāšanas un aizstāvēšanas rezultātā studenti iegūst profesionālā maģistra grādu “Militārā vadība un drošība” (MVD 3.1.1. pielikums. Diploma un tā pielikuma paraugs). Profesionālais maģistra grāds dod iespēju turpināt izglītību akadēmiskā vai profesionālā doktora studiju programmā, izpildot citu akadēmisko institūciju doktora programmas uzņemšanas prasības.

Lai sasniegtu studiju virziena un profesionālās maģistra studiju programmas izvirzīto mērķi, izpildītu uzdevumus un nodrošinātu noteiktos rezultātus, atbilstoši NAA uzņemšanu regulējošajiem normatīviem aktiem, ir noteiktas uzņemšanas prasības profesionālā maģistra studiju programma “Militārā vadība un drošība”:

Programmā uzņemšanas un imatrikulācijas kārtība ir noteikta NAA Senātā apstiprinātos Uzņemšanas noteikumos, kas tiek aktualizēti līdz katra gada 30. novembrim. Tajos noteikts, ka tiesības pieteikties studijām profesionālajā maģistra studiju programmā ir:

1. Latvijas Republikas un ārvalstu pilsoņiem, kas ir Baltijas aizsardzības koledžas (turpmāk starptautiski lietotais angļu valodas saīsinājums – BALTDEFCOL) Apvienotā štāba Virsnieku kursa studenti vai šī kursa absolventi, kuriem ir iegūta bakalaura, profesionāla bakalaura vai profesionālā augstākā izglītība.
2. Latvijas Republikas un ārvalstu pilsoņiem no NATO, ES un partnervalstīm, kas nav BALTDEFCOL studenti vai BALTDEFCOL absolventi, var uzņemt maģistra programmā noteiktā KP pielīdzināšanas kārtībā, izskatot katru iesniegto pieteikumu individuāli.
3. Programmas kandidātiem jāiesniedz maģistra darba pieteikums, ko izvērtē NAA īpaši izveidota Uzņemšanas komisija pēc šādiem kritērijiem:
 - iegūta bakalaura, profesionāla bakalaura vai profesionālā augstākā izglītība.
 - Pozitīvs uzņemšanas komisijas lēmums, kas arī atkarīgs no programmas kandidāta maģistra darba pētījuma tēmas un mērķa –aktualitātes, teorētiskās un praktiskās nozīmes.
 - Programmas kandidāta iepriekšējās izglītības dokumentācijas atbilstība Latvijas Akadēmiskā informācijas centra prasībām.
 - Papildus iesniedzamajiem dokumentiem, studentiem ir jāatbilst noteiktām angļu valodas zināšanas prasībām, kas ir ne zemāks kā 61 (Oxford Online Placement Test).

Saskaņā ar Uzņemšanas komisijas lēmumu, notiek studentu imatrikulācija. Par izglītības iegūšanu NAA ar katru studējošo slēdz līgumu (sk. 2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs).

Profesionālajā maģistra studiju programmā “Militārā vadība un drošība” iegūtās zināšanas un praktiskās iemaņas dod iespēju tās absolventiem turpināt valsts drošības nozarē, pārvaldes iestādēs vai dienestu Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vienībās un štābos – kā augstāka līmeņa komandējošajam sastāvam – strādāt dažādās aizsardzības un drošības nacionālās un starptautiskās struktūrās.

Atbilstoši NAA profesionālā maģistra studiju programmas “Militārā vadība un drošība” noteiktajam mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, programma sniedz absolventiem daudzpusīgas kompetences – militārā vadītāja prasmes un iemaņas, kā arī zināšanas starptautisko operāciju un militārās drošības specializācijā, kas ir būtisks ieguvums Baltijas valstīm kā NATO dalībvalstīm un dažādu citu starptautisku organizāciju dalībniecēm.

Atbilstoši valsts standartā noteiktajam, kopējais profesionālās maģistratūras programmas ilgums ir trīs semestri (1 gads un 6 mēneši).

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Latvija un citas NATO dalībvalstis no saviem aizsardzības budžetiem 0,3% tērē NATO institūciju un koordinācijas uzturēšanai. Pārējie militārie izdevumi tiek veikti katras dalībvalsts ietvaros, bet, lai

veicinātu un atbalstītu kopējo NATO kolektīvās aizsardzības mērķi un tam pakārtotos uzdevumus, katras NATO dalībvalsts uzdevums ir veikt ieguldījumus militārajā aprīkojumā, infrastruktūrā, bet, vissvarīgāk, cilvēkresursos.

NATO Viļņas Samita laikā 2023.gadā visas dalībvalstis vienojās veidot savus aizsardzības budžetus tā, lai ne mazāk, kā 20% tiktu tērēti modernizācijai un pētniecībai, kur mērķa grupa ir nākamie militārie vadītāji un līderi. Latvijas, kā NATO dalībvalsts, noteiktie aizsardzības izdevumi lielu uzvaru liek tieši uz personāla jautājumiem, kam 2024.gadā tiek novirzīti 38% aizsardzības budžeta līdzekļu (saskaņā ar valsts aizsardzības plāniem un tam pakārtoto Aizsardzības nozares budžetu).

Šāds lēmums ir saistīts ar nepieciešamību ieviest Valsts aizsardzības dienestu (VAD) un NBS rezervistu sistēmas pilnveidošanu, kas ir atkarīga no pietiekama militāro vadītāju un instruktoru skaita. Viens no galvenajiem VAD uzdevumiem ir tieši personāla attīstība, nākamo vadītāju izglītošana, lai Latvija un citas dalībvalstis spētu nodrošināt skaitlisku un kvalitatīvu militāro personālu, kas atbilst NATO īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa attīstības plāniem.

Tieši tādēļ šai NAA maģistra programmai un Baltijas Aizsardzības koledžai (turpmāk – BALTDEFCOL) ir būtiska nozīme Latvijas (arī citām NATO dalībvalstīm) ilgtspējīgai un efektīvai integrācijai transatlantiskajās drošības struktūrās. Šī institūcija tika izveidota laikā, kad Latvijai saskarās ar nepieciešamību transformēt savas militārās struktūras un pielāgot komandējošo personālu, īpaši vecāko virsnieku un vadītāju, atbilstoši NATO prasībām, lai Latvija un Baltijas valstis, kā NATO partneri, veiksmīgi iekļautos kolektīvajā drošības sistēmā.

Šī cilvēkresursu transformācija nav beigusies un visām Baltijas valstīm ir jātiecas uz kvalitatīvāku un izglītota personāla nodrošinājumu, lai jebkura NATO dalībvalsts veiksmīgi pildītu kolektīvas drošības organizācijas uzdevumus. BALTDEFCOL ir kā platforma, kas nodrošina programmai nepieciešamo labāko akadēmisko personālu, infrastruktūru, akadēmiskos resursus (atbalsta personālu mācību procesam, bibliotēkas un datu bāzes), kā arī informācijas vadības sistēmas.

Programma “Militārā vadība un drošība” balstās uz BALTDEFCOL operacionālā līmeņa programmu – Apvienotā štāba virsnieku kursu, kas veido profesionālās maģistra programmas divus semestrus. BALTDEFCOL nodrošina studiju un mācību procesa atbalsta bāzi viena akadēmiskā gada garumā. Pēc tam studenti raksta un aizstāv savu maģistra darbu. NAA īsteno profesionālo maģistra programmu, pamatojoties uz 2010. gadā noslēgto sadarbības memorandu (sk. MVD 2. Citi pielikumi – Sadarbības memorands).

Atbilstoši profesionālās militārās izglītības līmeņiem, par ko vienojušās Baltijas valstis, BALTDEFCOL īsteno mācību programmas divos augstākajos līmeņos – operacionālajā un stratēģiskajā līmenī. Pamatojoties uz izglītības kvalitātes politikas un standartu novērtējumu un, ņemot vērā BALTDEFCOL lomu NATO politikas un spēju stiprināšanā, 2022. gadā NATO akreditēja BALTDEFCOL par NATO mācību iestādi (sk. MVD 1. Cits pielikums – NATO akreditācijas sertifikāts).

Lai nodrošinātu kvalitatīvu apmācības procesu un augsti kvalificēta personāla piesaisti, BALTDEFOL noslēgti sadarbības līgumi ar vairāk nekā 20 mācību iestādēm, tai skaitā Tartu Universitāti un Igaunijas Militāro akadēmiju. Papildus ievērojamam sadarbības tīklam, BALTDEFCOL fakultāti veido akadēmiskais personāls un militārpersonas, kas nosūtītas darbam rotācijas kārtībā. BALTDEFCOL savu programmu īstenošanai saņem finansējumu no trīs Baltijas valstu aizsardzībai paredzētā finansējuma.

Kā NATO dalībvalstij – Latvijai, kā arī citām NATO dalībvalstīm un partnervalstīm - profesionālā maģistra programma nodrošina zināšanas, kas ir vitāli svarīgas valsts drošības un aizsardzības plānošanai un īstenošanai, sadarbībā ar NATO un citiem sabiedrotajiem. Vēl jo vairāk, profesionālā militārā izglītība arī miera laikā uzlabo krīžu pārvaldīšanu, kas balstās uz vecāko virsnieku un vadītāju kompetencēm, zināšanām un prasmēm (it īpaši nacionālās un starptautiskās drošības

sadarbības operāciju plānošanas jautājumos, kas balstās uz līderības/vadības spējām un kompetencēm).

Veiksmīgi absolvējot šo programmu un iegūstot profesionālo maģistra grādu, iegūtās zināšanas un prasmes (saskaņā ar studiju rezultātiem) nodrošina virsniekiem zināšanās un līderības prasmēs balstītu iespēju pretendēt uz augstākām dienesta pakāpēm, ieņemamajiem amatiem un ilgstošu dienestu bruņotajos spēkos.

Programmas absolventu no Latvijas NBS dienesta regulē Militāra dienesta likums, kas nosaka, ka militārajās izglītības iestādēs studijas uzsāk virsnieki, kuriem profesionālā dienesta laiks, ko atlicis pildīt esošajā virsnieka dienesta pakāpē līdz maksimālā vecuma sasniegšanai, nav mazāks par pieciem gadiem. Pirms mācību uzsākšanas programmā, Latvijas karavīri slēdz līgumu, kurā noteikts, ka pēc mācību kursa beigšanas obligāti jādienē līgumā noteiktais laiks, kas nav mazāks par pieciem gadiem.

Ārvalstu studentu turpmākās gaitas viņu militārajās struktūrās pēc programmas beigšanas nosaka līdzīgi normatīvi. Informāciju par Latvijas un ārvalstu studentu gaitām var iegūt īpašā Alumni programmā, kur visi maģistra programmas absolventi tiek aicināti informēt NAA/BALTDEFCOL par turpmākajām profesionālajām gaitām. Programmas absolventi tiek aicināti un ir regulāri viesi maģistra programmas aktivitātēs, piemēram konferencēs un dažādos pētījumos.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studiju programmā pārskata periodā no 2013./2014. mācību gada līdz 2023./2024. akadēmiskajam gadam bijusi stabila uzņemto un studējošo skaita attiecība. Pārskata periodā studiju programmā kopumā uzņemti 160 maģistranti (vidēji 15 studenti gadā) un, ievērojot valsts finansēto studiju vietu skaitu, visiem interesentiem ir bijis iespējams nodrošināt studijas ar valsts atbalstu. Kopš 2023/2024.mācību gada, ir vērojama studentu pieauguma tendence (tika uzņemti 23 studenti no kuriem 12 no Latvijas).

Programma tiek īstenota angļu valodā pilna laika studijās. Katru gadu studiju programmā bijuši vidēji 35 studējošie. Pārskata periodā studiju programmu sekmīgi pabeiguši 51 absolvents.

Šāds skaits kopumā neatbilst nozares vajadzībām, jo militārajā nozarē ir nepieciešams arvien lielāks skaits augsti kvalificētu un izglītotu speciālistu (Latvijā, piemēram, saistībā ar VAD attīstību, bet NATO ietvaros – alianses dalībvalstu vienošanās par aizsardzības budžetu palielināšanu un militāro spēju attīstību). Tāpēc tiek izskatīti rīcības varianti, kā palielināt ikgadējo absolventu skaitu un programmas studentu skaitu īpaši no Latvijas un Baltijas valstīm.

Iepriekšējos mācību gados atskaitīto studentu skaits katru gadu bijis mainīgs un saglabājas augsts, kas saistāms ar militārās nozares specifiku un studējošo nespēju savienot studijas ar dienesta pienākumiem, ja studenti programmas ietvaros nav izstrādājuši un aizstāvējuši maģistra darbu programmas noslēgumā 3.semestrī. Izņēmums ir bijis programmā iesaistītie Ukrainas studenti, kuri bijuši spiesti atgriezties Ukrainā, lai pildītu bruņoto spēku uzdevumus īpaši pēc Krievijas pilna mēroga karadarbības uzsākšanas 2022. gadā (starp programmas studentiem ir arī kara darbības rezultātā kritušie).

Analizējot studējošo skaita dinamiku kopsakarībā ar nozares attīstības tendencēm, studiju

programmā nākotnē prognozējams stabils un pieaugošs studējošo skaits. Pieaugot drošības un militārās jomas lomai brīvu un demokrātisku valstu vidū, valsts sektora (militārās un drošības struktūras) un privātā sektora (militārā industrija un konsultanti) pieprasījums pēc augsti kvalificētiem un izglītotiem līderiem īpaši militārajā jomā strauji aug. Augstāka akadēmiskā un profesionālā kvalifikācija turpmākai karjerai būs būtiska – publiskajā sektorā, lai iegūtu augstāku dienesta pakāpi vai amatu, kā arī konkurējot uz privātā sektora vakancēm.

Detalizētu studentu un absolventu aprakstošu statistiku skatīt pielikumā (sk. MVD 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem studiju programmā “Militārā vadība un drošība”).

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Profesionālās maģistra studiju programmas mērķis, tam pakārtotie uzdevumi un sasniedzamie rezultāti atbilst Latvijas, NATO un sabiedroto drošības un militārās nozares vajadzībām, kā arī NAA studiju virzienam.

Programmas un tās kursu satura aktualitāti, to atbilstību darba devēju un profesijas aktualitātēm, ik pārskata gadu speciāli rīkotos semināros, kuros personāla un izglītības plānošanas amatpersonas no Baltijas Aizsardzības koledžas (turpmāk - BALTDEFCOL), sadarbībā ar AM un NBS, kuri pārstāv nozares darba devējus – aktualizē izglītības saturu.

Vecākajiem virsniekiem turpmāko dienesta pienākumu veikšanai ir nepieciešams plašs zināšanu un prasmju kopums drošības politikas, starptautisko attiecību, līderības, vadības, militārās mākslas un operāciju jomā. Programmas kursu saturs tiek plānots tā, lai pilnveidotu zināšanas un prasmes šajās jomās, it īpaši ņemot vērā tehnoloģiju pieaugošo lomu drošības jomā. Būtiska uzmanība tiek pievērsta kritiskās domāšanas spēju attīstībai un efektīvai komunikācijai, lai sagatavotu virsniekus, kas gatavi risināt sarežģītas problēmas nestandarta situācijās.

Atbilstoši vecākajiem virsniekiem nepieciešamajai kvalifikācijai un dienesta specifikai, programmas ietvaros tiek īstenoti gan vispārizglītojošie, gan profesionālajai specifikai atbilstoši kursi, ievērojot valsts standarta noteiktās prasības (sk. MVD 3.2.1. pielikums. Studiju programmas “Militārā vadība un drošība” atbilstība valsts izglītības standartam).

Programmas mērķis un sasniedzamies rezultāti tiek īstenoti ar 16 pamata studiju kursiem un diviem izvēles studiju kursiem (sk. MVD 3.2.4. pielikums. Studiju programmas “Militārā vadība un drošība” kursu apraksti).

A daļā ir 11 studiju kursi, B daļā – pieci studiju kursi un C daļā – divi studiju kursi, kurus izvēlās no 15 studiju kursiem (A un B daļas kopējais KP apjoms ir 52).

Papildus studenti izstrādā un aizstāv maģistra darbu un pabeidz praksi noteiktajā kārtībā (sk. MVD 3.2.3. pielikums. Studiju programmas “Militārā vadība un drošība” plāns). Kursu satura nodrošināšanai atbilstoši nozares aktualitātei un zinātnes attiecīgo disciplīnu sasniegumiem tiek pieaicināti gan nozares praktiķi (AM, Baltijas militārajām struktūrām, NATO, ES un citu organizāciju pārstāvji), gan arī Latvijas un ārzemju izglītības un pētniecības institūciju speciālisti.

Par programmas teorētisko priekšmetu aktualizāciju atbilstoši nozares vajadzībām un zinātnes aktualitātēm atbild BALTFDECOL un NAA akadēmiskais personāls, katru gadu pārskatot programmas kursu saturu, kā rezultātā tiek sagatavots un publicēts ikgadējs kursa plāns, ko arī apstiprina nozares darba devēji – Baltijas AM/NBS. Veicot jau detalizētāku kursu plānošanu atbilstoši mainīgai drošības videi, kursu docētāji aktualizē literatūru, kā arī kursu pasniegšanā tiek pieaicināti nozares speciālisti kā vieslektori.

Programmas C daļā ir izvēles studiju kursi, kur studenti padziļināti iepazīstas ar aktuālāko literatūru un atziņām attiecīgajās nozares tēmās (piemēram, līderība, drošības politika, militārā vēsture, Krievijas ārpolitika un draudi). Tāpat jaunākās nozares aktualitātes tiek ietvertas izvēles studijuursos 2. semestrī, kuru norise notiek sadarbībā, piemēram, ar NATO izcilības centru ekspertiem un balstoties uz viņu atziņām un pētījumiem (detalizētāk par kursu aprakstiem sk. MVD 3.2.4. pielikums. Studiju programmas “Militārā vadība un drošība” kursu apraksti).

Aktualizētie studiju kursu apraksti tiek izskatīti un apstiprināti Mācību padomē. Studiju programmas direktors nodrošina programmas satura atbilstību Latvijas un NAA iekšējiem normatīvajiem dokumentiem. Izmaiņu veikšana studiju programmā notiek saskaņā ar NAA iekšējo studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumu.

Lai izvērtētu, kā maģistra programma ļauj sasniegt NAA mācību virziena noteikto mērķi, izpildīt uzdevumus un sasniegt noteiktus mācību iznākumus, programmas studiju kursi tiek apkopoti kartējumā, kur strukturāli ir iespējams redzēt saistību starp NAA maģistra programmu un NAA studiju virzienu (sk. MVD 3.2.2. pielikums. Studiju programmas “Militārā vadība un drošība” studiju kursu kartējums).

Maģistra programmas ietvaros BALTFDECOL rīkotās ikgadējās starptautiskās konferences sniedz papildu iespēju maģistrantūras programmas studentiem paplašināt redzesloku aktuālos vēstures, drošības politikas, stratēģiskos, līderības un operacionālos jautājumos, kas balstās gan uz nozares aktualitātēm, gan akadēmiskiem pētījumiem. Baltijas militārās vēstures konference notiek maģistra programmas 1. semestrī un Krievijas tēmai veltītā konference – maģistra programmas 2. semestrī. Visi profesionālās maģistra studiju programmas studenti piedalās visās konferencēs, jo tās ir obligātas mācību aktivitātes. Šiem studentiem tiek dota iespēja piedalīties diskusijās, kā runātājiem paneļos (piesakoties brīvprātīgi pirms katras konferences katrs pieteikums tiek izskatīts atsevišķi), bet visbeidzot, kā klausītājiem. Detalizētāka informācija par konferencēm atrodama BALTFDECOL vietnē www.baltdefcol.org.

Studiju programmas saturs atbilst darba devēju no Latvijas AM un NBS prasībām, kā arī NATO dalībvalstu un partnervalstu prasībām nodrošināt izglītotu nākamo militāro līderu un drošības sektora ekspertu apmācību saskaņā ar augstākajiem zinātnes un izglītības standartiem. Studiju realizācija ir orientēta uz noteikto mērķi, uzdevumu un iznākumu sasniegšanu, kur studējošie un docētāji regulāri apgūst padziļinātas zināšanas militārajā vadībā un drošības jautājumos, kā arī

regulāri ceļ savu kvalifikāciju un nodarbojas ar pētniecību jaunāko drošības izaicinājumu izzināšanai.

Studiju programmas realizācija NAA un BALTDEFCOL nodrošina starptautisko vadošo militāro mācībspēku iesaisti programmas īstenošanā, kas veicina programmas mērķu sasniegšanu un ļauj studiju programmā uzņemt ārvalstu studējošos.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

Maģistra grāda iegūšanai nepieciešamā maģistra darba izstrādes metodiskie noteikumi un tajos iekļautie maģistra darba vērtēšanas noteikumi paredz prasības izvērtēt militārās aizsardzības nozares teorētiskās atziņas un praktiskās aktualitātes (sk. MVD 4. Cits pielikums. Metodiskie norādījumi maģistra darba izstrādāšanai un aizstāvēšanai).

Izstrādājot maģistra darbus, darbu vadītāji no NAA un Baltijas Aizsardzības koledžas (turpmāk – BALTDEFCOL) ar atbilstošu akadēmisko kvalifikāciju sniedz ieteikumus un vadlīnijas, lai palīdzētu studentiem orientēties nozares un akadēmiskās pētniecības jautājumos.

Maģistra grādu piešķir, ja ir sekmīgi nokārtoti visi studiju kursi un aizstāvēts maģistra darbs, saskaņā ar metodiskajiem norādījumiem, apvienojot noteiktas nozares aktualitātes ar starptautisko attiecību teorijām un akadēmisko literatūru.

Maģistra darba izstrādei studējošie izmanto kvalitatīvās un kvantitatīvās zinātniskās pētniecības metodes, strādājot pie pētījuma struktūras, teorētiskās bāzes, empīriskās daļas un politikas ieteikumiem un secinājumiem.

Profesionālā grāda “Militārā vadība un drošība” iegūšanai maģistra darbā tiek vērtētas teorētiskās atziņas, novitāte un secinājumi, kas sniedz analītisku ieskatu starptautisko attiecību un nozares izaicinājumos. Šādu maģistra darbu procesu nodrošina gan ekspertu piesaiste maģistrantūras studentiem, gan darba devēju un ārējo ekspertu līdzdalība zinātniski pētniecisko darbu aizstāvēšanas komisijās.

Ņemot vērā to, ka programmas ietvaros studējošie ir saistīti galvenokārt ar drošības izaicinājumu pētniecību, maģistra darbu izstrādē tiek piesaistīti civilie un militārie eksperti (piemēram, atvaļinātas militārpersonas), kuras, balstoties uz katra studējošā maģistrantūras pieteikumā noteiktajām prioritātēm, spēj apzināt, vadīt un ieteikt labākās pētnieciskās metodes un avotus veiksmīgai pētniecisko darbu procesa norisei. Tieši tāpat kā programmas ietvaros studenti iegūst zināšanas par militārām, ekonomiskām, politiskām, un sociālām tēmām, maģistra darbi var būt saistīti ar militāru tematiku vai nemilitāru jomu, kurai ir ietekme uz drošības procesiem vietējā, nacionālā vai starptautiskā līmenī.

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja

studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programmas mērķa īstenošanai tiek izmantotas kombinētas mācību metodes, kas piemērotas pieaugušo mācību procesam, kas ir vērsta uz studentu zināšanu un līderības prasmju attīstību. Lai gan visi studējošie pārstāv savu valstu nacionālos bruņotos spēkus vai drošības struktūras, to interese un zināšanas ir balstītas uz kādu konkrētu nozari, piemēram, armija, jūras spēki, gaisa spēki, loģistika un apgāde, nacionālu un starptautisku aizsardzības plānu (īstermiņa un ilgtermiņa) attīstība, kritisku militāru spēju un projektu attīstība.

Ņemot vērā to, ka studentu pieprasījums pēc nozarei nepieciešamām zināšanām un prasmēm var būt dažāds, programmā, īpaši zinātnisko darbu izstrādē, tiek likts uzsvars uz padziļinātu jautājumu izpēti, kas saistīts tieši ar studenta un viņa pārstāvētās nozares vajadzībām.

Mācību metodes iekļauj lekcijas, seminārus, darbu mazās grupās (sindikātos), vingrinājumus un studiju braucienus. Kursu sasniedzamie rezultāti tiek formulēti, ņemot vērā, kādas zināšanas, prasmes, spējas studentam ir jāasniedz un jādemonstrē, un tam atbilstoši tiek izvēlētas gan mācību metodes, gan sasniegto rezultātu izvērtēšanas metodes.

Atbilstoši iepriekš minētajiem principiem, kombinēto metožu klāsts ietver studijas dažādos virzienos un veidos – gan kā atsevišķa kursa materiāla apguve attālināti individuāli (pārsvarā izmantojot ILIAS platformu), gan tiešsaistes iepriekš sagatavota kursa apguve, lai sagatavotos nodarbībai auditorijā vai/un semināram. Studentu sadarbības un grupu darba veicināšanai un atsevišķu docētāju lekcijām tiek izmantotas tieši dažādas tiešsaistes platformas.

Teorētisko zināšanu apguvei būtiska loma ir individuālam darbam ar literatūru un tam sekojošām diskusijām semināra veida nodarbībās akadēmiska personāla un nozares profesionāļu vadībā. Savukārt līderības iemaņu demonstrēšanai un zināšanu praktiskai izmantošanai, it īpaši risinot operacionālās plānošanas uzdevumus, tiek izvēlētas militārai videi pietuvinātas formas un metodes – darbi grupās, plānošanas štābos vai militārās mācībās, piemēram.

Individuālie pētniecības projekti un esejas veicina programmas studentu kritisko domāšanu un efektīvu komunikāciju. Lai iegūtu zināšanas par Baltijas valstu militāro vēsturi un drošības un aizsardzības politiku, tiek organizēti mācību braucieni uz dažādām Baltijas valstu drošības struktūrām. Savukārt, lai padziļināti saprastu starptautisko štābu darbu, starptautisko operāciju plānošanu un aktuālos starptautiskās drošības jautājumus, tiek organizēts starptautisks studiju brauciens ārpus Baltijas valstīm, apmeklējot NATO struktūras.

Maģistra studiju programmas īstenošanā liels uzsvars tiek likts uz studētcentrētiem principiem, tiek ņemtas vērā un respektētas studējošo akadēmiskās un personīgās vajadzības. Ar katru studējošo individuāli tiek pārrunāti maģistra darba izstrādes un aizstāvēšanas termiņi, nepieciešamības gadījumā tiek piedāvāti studiju pārtraukumi. Mācībaspēki pirmajā nodarbībā iepazīstina studējošos ar vērtēšanas kritērijiem, studiju rezultātiem un pedagoģisko metožu pielietojumu. Tiek nodrošināta atgriezeniskā saite no studējošajiem par katru studiju kursu.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā

skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Studiju programmas ietvaros studenti veic praksi, kas notiek pie darba devēja atbilstoši dienesta uzdevumiem un NAA noteiktajā kārtībā (sk. MVD 3.2.5. pielikums. Prakses nolikums. Profesionālā maģistra studiju programma "Militārā vadība un drošība"). Augstskolas vadībai nav bijis nepieciešams palīdzēt ar prakses vietas organizēšanu, jo studenti tās atrod paši savās darba un dienesta vietās pēc BALTDEFCOL aktīvā mācību kursu beigām. Prakse notiek gan Latvijā, gan ārpus Latvijas – ārvalstu un Latvijas studējošajiem – atkarībā no norīkojuma vietas.

Pēc prakses beigām, studenti iesniedz prakses atskaiti, kurā tiek ietverts KP skaits, kā arī apraksts par prakses laikā paveikto. Šajā atskaitē ir norādīta studentu iegūtās izglītības un rezultātu (teorijas) atbilstība praktiskajām darba vajadzībām. Balstoties uz prakses atskaiti, ir iespējams izvērtēt prakses uzdevuma atbilstību programmā paredzētajiem rezultātiem, ko veic prakses vadītājs – praktikanta darba vietā. Prakses mērķis ir pielietot programmas ietvaros apgūtās zināšanas un līderības prasmes Latvijas, NATO un sabiedroto militārajās struktūrās un starptautiskajās organizācijās.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Atbilstoši programmas mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, maģistra darbu izstrādei tiek ieteikti šādi militārās zinātnes pētījuma virzieni:

1. Militārā teorija un vēsture (mūsdienu militāro doktrīnu un operacionālo teorētisko zināšanu atspoguļojums praksē);
2. Militārā vadība un līderība (vadības process, resursi, līderība, personāla vadība);
3. Starptautiskās attiecības un starptautiskā drošība (starptautiskā stratēģiskā vide; konfliktu vide, krīzes vadība militāri un nemilitāri draudi);
4. Krievijas draudi, spējas, stratēģija un operācijas;
5. Baltijas drošības politikas un aizsardzības aktualitātes;
6. Nacionālā drošība un civilā un militārā sadarbība;
7. Aizsardzības politika, plānošana un lēmumu pieņemšana;
8. NATO un sabiedroto apvienotās operācijas;
9. Spēku veidi un spējas – to izmantošana apvienotajās operācijās;
10. Operacionālās tendences, attīstība un tehnoloģiju loma;
11. Militāro spēju attīstība, militārais nodrošinājums.

Studējošiem ir iespēja izvēlēties sev saistošas pētniecības tēmas, kas atbilst gan nozares

aktualitātēm, gan Baltijas valstu drošības prioritātēm, kam tiek pakārtota fakultātes ekspertīze un darbības jomas. Studentu izvēlētās tēmas atbilst aizsardzības un drošības nozares aktualitātēm, jo to aktualitāte tiek izvērtēta gan studentu uzņemšanas procesā, gan metodikas kursa laikā, precizējot pētījuma jautājumu, gan maģistra darba aizstāvēšanas laikā, atbildot uz darba devēju un akadēmiskā personāla jautājumiem par secinājumu un rekomendāciju izmantošanu nozarē.

Pārskatāmajā periodā studiju programmu ar diplomu pabeiguši 51 absolvents. Ņemot vērā programmas ārvalstu studentu intereses, lielākais tēmu īpatsvars ir par dažādiem starptautisko attiecību jautājumiem (17%) un par Baltijas valstu, tai skaitā Latvijas drošības un aizsardzības politikas jautājumiem (26%). Dažādu operacionālo jautājumu analīze (15%) un Krievijas apdraudējuma un politikas analīze (10%) arī atbilst gan studējošo interesēm, gan aizsardzības nozares vajadzībām. Katru gadu vismaz daži studenti izvēlas tieši militārās līderības tēmu. Vismazāk skartās tēmas maģistru darbos ir par militāro spēju attīstību un nodrošinājuma jautājumiem. Studējošo noslēguma darbu vērtējumu vidējā atzīme ir 7.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Studiju kursu apguvei un pētnieciskā darba veikšanai studējošie izmanto gan NAA bibliotēku, gan Baltijas Aizsardzības koledžas (turpmāk – BALTDEFCOL) bibliotēku un starptautiskās datu bāzes.

NAA bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politika nosaka, ka krājumu komplektē atbilstoši BALTDEFCOL pētniecības un NAA studiju virzieniem – tai skaitā atbilstoši maģistrantūras rekomendētajām zinātnisko darbu izstrādes tēmām. Krājuma komplektēšana notiek pēc mācībspēku un zinātnieku pieprasījumiem, kā arī pēc bibliotēkas vadītāja profesionālās pieredzes atbilstoši NAA studiju virzieniem un interesēm. Arī lietotājiem ir iespēja ierosināt interesējošo izdevumu iegādi, kas bibliotēkā būtu nepieciešams mācībām vai pētniecības paplašināšanai. Grāmatas un citi nepieciešamie materiāli tiek iepirkti gan Latvijā, gan ārzemēs. Iegāde notiek atbilstoši piešķirtajiem finanšu līdzekļiem. Dāvinājumi un ziedojumi pirms iekļaušanas bibliotēkas krājumā tiek rūpīgi izvērtēti. Bibliotēkas krājums ir ap 45000 akadēmisku avotu.

Abonētās Latvijas datubāzes: Letonika, Nozare.lv, Laikrakstu bibliotēka NEWS.lv, Lursoft eksperta abonements. No ārvalstu datubāzēm NAA bibliotēkā pieejamas šādas akadēmiskās datu bāzes: EBSCO *Military & Government Collection*, EBSCO *eBook Collection* (daudznazaru grāmatu datubāze), EBSCO Nacionālā pakete (daudznazaru pilntekstu datubāze), *Taylor and Francis Military & Strategic Studies*, SIPRI *Yearbook Online*, kā arī atvērtās piekļuves datubāzes. Bibliotēka regulāri piedāvā arī citu datu bāzu bezmaksas izmēģinājumus.

Studiju programmas pirmie divi semestri un maģistra darba izstrādes uzsākšana tiek nodrošināta sadarbībā ar BALTDEFCOL – izmantojot BALTDEFCOL infrastruktūru, bibliotēku un bibliotēkas resursus. BALTDEFCOL atrodas Igaunijā, Tartu, un tās ēka ir daļa no Igaunijas Militārās Akadēmijas ēkas. BALTDEFCOL mācību procesa nodrošināšanai ir gan lielas auditoriju (līdz aptuveni 87 personu ietilpība), gan mazākas semināriem un grupu darbam piemērotas auditorijas, kuras pilnībā

nodrošina mācību procesa norisi. Visas telpas iekārtotas ar modernām tehnoloģijām un iekārtām, kas nodrošina dažādus lekciju veidus, videokonferences un attālinātas tiešsaistes iespējas. Katrā semināru telpā un gaitenēs ir printeri, bet papildus koledžai ir speciālas kopēšanas iekārtas lielākiem mācību materiāliem, piemēram, kartēm. Mācību laikā BALTDEFCOL katram studentam tiek izsniegts personiskais portatīvais dators, bet studentu mītnes ir aprīkotas ar internetu un stacionāro datoru individuālu projektu izstrādei.

BALTDEFCOL bibliotēka specializējas drošības, aizsardzības un militāros jautājumos, lai atbalstītu mācību procesu un pētniecību. Bibliotēkas specializācijas virzieni atbilst profesionālās maģistrantūras programmas vajadzībām. BALTDEFCOL datu bāzes un akadēmiskās literatūras krājumi ir galvenokārt angļu valodā, kā arī ir pieeja Igaunijas pētniecības bibliotēku datubāzēm un katalogiem. Bibliotēka nodrošina pieeju sekojošām tiešsaistes datubāzēm (*EBSCO Research Databases, ProQuest Military Collection, Taylor & Francis Collection of Strategic, Defence & Security Studies*) un divām elektronisko grāmatu datubāzēm (*ProQuest Ebook Central, EBSCO eBook Academic Collection*). Bibliotēkas vienošanās ar Tartu Universitāti (TU) sniedz iespēju izmantot TU grāmatas un datubāzes. Papildu informācija par bibliotēku un datubāzēm pieejama BALTDEFCOL vietnē www.baltdefcol.org.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programma tiek realizēta no NBS līdzekļiem, nodrošinot visus nepieciešamos resursus kvalitatīvu studiju nodrošināšanai. NAA ir Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) sastāvdaļa, kurai nav atsevišķa budžeta komunālo pakalpojumu un ēku uzturēšanas izmaksām, visas ar NAA uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta. Militāriem pasniedzējiem atalgojumu maksā NBS un tos norīko apmācību veikšanai NAA.

Studiju programmas izmaksas tiek rēķināties saskaņā ar Aizsardzības ministrijas 2012. gada 5. jūlija noteikumiem Nr. 13-NOT "Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu". Katru gadu tiek aprēķinātas studiju programmas izmaksas, iekļaujot ar karavīra izglītības iegūšanu tieši saistītos izdevumus. (Sk. MVD 3. Cits pielikums. Studiju programmas "Militārā vadība un drošība" izmaksas).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas

noteikumi” studējošo skaitu vidējā termiņā plāno Aizsardzības ministrija, bet katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to akadēmijai nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas mācībspēku piesaiste pamatojas uz Ministru kabineta noteikumiem Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi” un 2010. gadā NAA un Baltijas Aizsardzības koledžas (turpmāk – BALTDEFCOL) noslēgto sadarbības memorandu par NAA Profesionālās maģistra programmas īstenošanu.

Studiju programmas īstenošanā papildu NAA akadēmiskajam personālam tiek piesaistīti BALTDEFCOL militārie un civilie viesdocētāji, kuriem ir nepieciešamā militārā pieredze, izglītība un kvalifikācija attiecīgajā studiju priekšmetā, kā arī īsteno zinātnisko un lietišķās pētniecības darbu. Lielākajai daļai studiju kursu civilajiem docētājiem un militārajiem docētājiem ir zinātniskais doktora vai maģistra grāds, ilggadēja darba pieredze militārās izglītības un aizsardzības nozarē, kā arī pedagoģiskā darba pieredze un izglītība. Militārpersonas ar vairāk nekā 20 gadu ilgu dienesta pieredzi un civilie eksperti militārās aizsardzības un drošības jomā nodrošina profesionālai maģistra studiju programmai nepieciešamo kvalifikāciju un kvalitāti, kas pamatojas uz militāro pieredzi un nozares aktualitātēm. Docētāju profesionalitāte un kvalifikācija (ieskatot regulārus profesionālās izaugsmes pasākumus un atbalsta aktivitātes) nodrošina noteikto studiju mērķu sasniegšanu. Studiju programmā studiju kursu realizēšanā ir iesaistīti 24 mācībspēki, no kuriem 7 zinātņu doktori, kas sastāda 29% no visa studiju programmas akadēmiskā personāla. 19 pasniedzēji ir no Baltijas aizsardzības koledžas, pieci pasniedzēji ir no NAA, kas nodrošina studiju kursu docēšanu. Maģistra darba vadīšanai un recenzēšanai tiek piesaistīti gan Baltdefcola pasniedzēji, gan NAA pasniedzēji.

Studiju programmā iesaistīto docētājus un viņu CV skatīt pielikumā (sk. 2.3.2. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)).

Programmā iesaistītie docētāji pastāvīgi uztur un papildina profesionālo kvalifikāciju gan pedagoģijas didaktikas jautājumos, ko organizē NAA un BALTDEFCOL, gan veicot individuālos pētījumus un piedaloties profesionālās un zinātniskās konferencēs.

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Kopš iepriekšējā akreditācijas procesa ir būtiskas trīs galvenās izmaiņas, kas uzlabo maģistra studiju programmas kvalitāti. Pirmkārt, ir palielinājies iesaistīto militāro un civilo docētāju skaits ar doktora grādu, kuri spēj nodrošināt zināšanu apguvi atbilstoši militārās aizsardzības nozares prasībām. Otrkārt, ir palielinājies pasniedzēju skaits Baltijas Aizsardzības koledžā (turpmāk – BALTDEFCOL), kas ir pieņemti darbā pastāvīgi uz darba līguma pamata, tādējādi nodrošinot programmas pēctecību un kvalitāti. Treškārt, NAA un BALTDEFCOL docētāji un militārie pasniedzēji realizē sistēmisku pieeju militāri profesionālās izglītības kvalitātes uzturēšanai un pilnveidei, it īpaši attiecībā uz pedagoģijas didaktiku, tai skaitā par tehnoloģiju, e-vides un jaukto pētījumu metožu pielietojumu mācību procesā.

Maģistra programmas ieviešanas ietvaros tiek nodrošināts divu veida personāls. Pirmais ir militārie eksperti, kas rokādes kārtībā ir nosūtīt darbam uz BALTDEFCOL Apvienotā štāba Virsnieka kursa (AŠVK) priekšmetu pasniegšanai. Šie eksperti rotē ik pa trim gadiem. Otrs veids ir uz beztermiņa līgumiem piesaistītie militārie un civilie eksperti, kas pasniedz priekšmetus militārajā līderībā un drošībā. Šie eksperti nodrošina programmas ilgtermiņa attīstību un zinātnisko pēctecību.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Mācībspēku savstarpējā sadarbība tiek veicināta ar vairāku pasākumu palīdzību. Attiecībā uz

profesionālās militārās nozares studiju kursiem savstarpēja militāro un civilo docētāju sasaiste (gan satura un sasniedzamo rezultātu ziņā, gan attiecībā uz novērtējuma veidiem un termiņiem) tiek izskatīta ikgadējos programmas satura pārskatīšanas un plānošanas semināros NAA un Baltijas Aizsardzības koledžā (turpmāk – BALTDEFCOL). Kopīga vērtēšanas kritēriju apspriešana un citi pedagogijas didaktikas jautājumi tiek diskutēti profesionālās attīstības programmas nodarbībās katra mācību gada sākumā un mācību gada laikā, ja ir nepieciešams. Mācību gadā iegūtās atziņas, tai skaitā par kursu savstarpējo sinerģiju, tiek izvērtētas mācību gada noslēguma sapulcē attiecībā uz militārās aizsardzības nozares kursiem, pamatojoties uz NAA un BALTDEFCOL noslēgto sadarbības memorandu par NAA Profesionālās maģistra programmas īstenošanu.

NAA un BALTDEFCOL docētāju sadarbība notiek arī dažādos citos mācību un zinātniskos pasākumos, savstarpēji iesaistot viens otru kursu lekciju nodrošināšanā, kopīgi īstenojot maģistrantūras metodikas kursa lekcijas un nodarbības, gan piedaloties profesionālās un zinātniskās konferencēs. NAA docētāji tiek regulāri aicināti gan uz BALTDEFCOL rīkotajām ikgadējām konferencēm, gan piedalīties ar publikācijām dažādos zinātniskos un nozares žurnālos, tajā skaitā BALTDEFCOL žurnālā: *Baltic Defence Review*.

2023.–2024. mācību gadā tika uzņemti 23 studenti, kuriem tika piesaistīti septiņi docētāji kā maģistra darbu vadītāji. Katram docētajam ir vidēji trīs studenti maģistra darbu vadīšanai kārtējā mācību gadā, bet papildus vidēji trīs studenti no iepriekšējiem mācību gadiem, kas ir paņēmuši akadēmisko atvaļinājumu.

Programmas A, B un C daļas satura īstenošanu nodrošina 24 docētāji, papildus pieaicinot viesdocētājus un ekspertus, tādējādi veidojot attiecību, ka pasniedzēju un darbu vadītāju skaits ir aptuveni divreiz lielāks nekā programmas studentu skaits, kas nodrošina individuālu pieeju katram maģistrantūras studentam.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	MVD 3.1.1. pielikums. Diploms un tā pielikumi.pdf	MLS Annex 3.1.1 Sample diploma and its annexes.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	MVD 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem.pdf	MLS Annex 3.1.2 Statistics on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	MVD 3.2.1. pielikums. Atbilstība valsts izglītības standartam.pdf	MLS Annex 3.2.1 Compliance with the State Education Standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	MVD 3.2.6. pielikums. Skaidrojums par magistra studiju programmas kvalifikāciju.pdf	MLS Annex 3.2.6 Explanation of the qualification of the Master's study programme.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	MVD 3.2.7. pielikums. Atbilstība specifiskajam normatīvajam regulējumam.pdf	MLS Annex 3.2.7 Compliance with the specific regulatory framework.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	MVD 3.2.2. pielikums. Studiju kursu kartējums.pdf	MLS Annex 3.2.2 Mapping of study courses.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	MVD 3.2.3. pielikums. Studiju programmas plāns.pdf	MLS Annex 3.2.3 Plan of study courses.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	MVD 3.2.4. pielikums. Studiju kursu apraksti.docx	MLS Annex 3.2.4 Course descriptions.doc
Studējošo prakses organizācijas apraksts	MVD 3.2.5. pielikums. Prakses nolikums.pdf	MLS Annex 3.2.5 Internship regulations.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Sauszemes spēku militārā vadība (42863)

Studiju virziens	<i>Militārā aizsardzība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Sauszemes spēku militārā vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42863
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Ēriks</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Keisters</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>eriks.keisters@mil.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/direktora akadēmiskais/zinātniskais grāds	<i>prof. maģistra grāds militārajā vadībā un drošībā; soc. zin. maģistra grāds vadībzinātnē</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>+371 27078900</i>
Studiju programmas mērķis	<i>Sagatavot studējošos par vidējā līmeņa vadītājiem/komandieriem ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS, ES/NATO multinacionālajās vienībās.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Par prioritāti uzskatīt studējošā kā militārā līdera kompetences veidošanu un viņa personības attīstību.</i> <i>2. Attīstīt studējošo spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus paaugstināta riska apstākļos un krīzes situācijās.</i> <i>3. Apgūt vadībzinības un militāri tehniskās zināšanas, t.sk. kaujas inženieru atbalsts, individuālais un kolektīvais bruņojums, sakari un kaujas tehnika, kas atbilst, leitnanta profesionālās kvalifikācijas prasībām.</i> <i>4. Apgūt pašizglītošanās un pētniecības darba iemaņas, studējot militārās nozares literatūru, veicot pētījumus, pildot semestra, kursa darbus un diplomdarbus, gatavojot projektus u.c. veida uzdevumus, kuri ir saistīti ar valsts aizsardzību.</i> <i>5. Veicināt studiju programmas satura un studiju procesa tālāko pilnveidi atbilstoši NBS attīstības plāniem, uzdevumiem un tehnoloģiju attīstībai.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Pārzina NBS struktūras, uzdevumu, bruņojuma, tehnikas, ekipējuma un sakaru sistēmu apkopes prasības, standartus.</p> <p>2. Pārzina NATO un ES tiesību aktus, NATO struktūru un galvenos uzdevumus, starptautiskos līgumus un vienošanos, normatīvo aktu izstrādes kārtību un profesionālos terminus valsts un vienā no NATO oficiālajām valodām.</p> <p>3. Pārzina valsts militārās aizsardzības stratēģiju, dažādu spēku vienību sadarbību principus, NBS, NATO nosacītā pretinieka struktūru, bruņojumu, taktiku, AMII, lēmuma pieņemšanas procesu un personāla vadību ikdienā un paaugstinātas spriedzes un stresa apstākļos.</p> <p>4. Prot vadīt padoto personālu miera un krīzes laikā, plānot un vadīt pasākumus militārās disciplīnas nostiprināšanai un personāla apmācībai, uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un rīcību, strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas.</p> <p>5. Prot analizēt saņemtos uzdevumus un pavēles, orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos jautājumos, pārzina aizsardzības jomas normatīvajos aktos un spēj vadīt specifiskas militārās operācijas atbilstoši pakļautās apakšvienības līmenim un vietai kopējā militārā uzdevuma plānā.</p> <p>6. Prot rīkoties ar militāro tehniku un iekārtām, izmantot militārās darbības vides standarta operāciju procedūras, analītiski lietot dienesta pienākumu izpildei pieejamo informāciju.</p> <p>7. Spēj pieņemt lēmumus, vadīt padoto personālu miera un krīzes apstākļos, nodrošināt un uzturēt padotās apakšvienības profesionalitāti un kaujas gatavību, īstenot padotā personāla apmācību un nodrošināt disciplīnu un labu psiholoģisko mikroklimatu apakšvienībā.</p> <p>8. Spēj plānot, lietot un uzturēt atbildībā esošo kaujas tehniku, tehniskos līdzekļus un ekipējumu un organizēt padotā personāla darbu.</p> <p>9. Spēj iegūt un analizēt dienesta pienākumu izpildei nepieciešamo informāciju, to formulēt un analītiski aprakstīt, orientēties pasaules un valsts politiskajos, ekonomiskajos un militāro konfliktu procesos, izprast NBS un pārstāvētās specialitātes lomu valsts aizsardzībā, sabiedrībā un lomu kopējā NBS uzdevumu kontekstā.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	242
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds Sauszemes spēku militārajā vadībā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Leitnants

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija	RĪGA	EZERMALAS IELA 8, ZIEMEĻU RAJONS, RĪGA, LV-1014

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Kopš bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” (turpmāk – SzS MV) licencēšanas 2017. gadā studiju programmas saturā ir veiktas vairākas izmaiņas, pilnveidojot programmas saturu.

Ņemot vērā jauniešu labās angļu valodas zināšanas, absolvējot vidusskolu, studiju kursa Profesionālā angļu valoda apjoms no 5 KP tika samazināts uz 3 KP, pārejot uz ECTS sistēmu – 4 KP. Tiem studējošajiem, kuriem nepieciešams uzlabot angļu valodas zināšanas, lai nokārtotu angļu valodu leitnanta dienesta pakāpes saņemšanai, tiek piedāvāti fakultatīvi kursi ārpus NAA studijām.

Lai varētu nodrošināt kaujas prasmju apguvi un uzturēšanu, kas vitāli nepieciešamas visām militārpersonām, tika pieņemts lēmums pārskatīt studiju kursa Kaujas prasmju uzturēšana (Vasaras lauka nometne) saturu un apguves ilgumu. No 3 KP apjoma šis kurss tika palielināts līdz 9 KP, pārejot uz ECTS sistēmu – 15 KP. Studiju kurss tiek realizēts pirmajā, otrajā un trešajā kursā pavasara semestra beigās 4 nedēļu garumā.

Lai izlīdzinātu kopējo programmas apjomu, studiju kursi Latviešu valodas stilistika 1 KP un Nekonvencionālā karadarbība 2 KP tika pārcelti uz Brīvās izvēles daļu.

Studiju kursa Retorika saturs 1 KP apjomā tika integrēts studiju kursā Militārā vadība, tādā veidā studiju kurss Militārā vadība no 6 KP tika palielināts uz 7 KP, pārejot uz ECTS sistēmu – 10 KP.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta 2017. gada 5. decembra noteikumu Nr. 716 “Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam” prasības, studiju kursu Vides aizsardzība 1 KP un Darba drošība un civilā aizsardzība 1 KP saturs tika pārskatīts un mainīts, ieviešot studiju kursus Vides aizsardzība un darba drošība 1 KP un Civilā aizsardzība 1KP.

Kurss Aizsardzības ekonomikas pamati 2 KP tika nomainīts uz studiju kursu Ekonomikas pamati 2 KP, pārejot uz ECTS – 3 KP, lai sniegtu studējošiem vispārējās zināšanas par ekonomiskajiem procesiem.

Studiju kursa Munīcijas un spridzināšanas pamati 2 KP saturs tika iekļauts studiju kursā Kaujas inženieratbalsts 2 KP, palielinot to līdz 3 KP, pārejot uz ECTS – 5 KP, kas nodrošināja tēmu dublēšanas izslēgšanu dažādos studijuursos.

Studiju kursi Militāri lietišķā fiziskā sagatavošana 1 KP un Vispārējās fiziskās sagatavošanas nodarbību vadīšana 1 KP tika pievienots studiju kursam Vispārēji fiziskā sagatavošana 2 KP, palielinot to līdz 4 KP. Lai nodrošinātu studējošo fiziskās sagatavotības līmeni un ņemot vērā Covid-19 ietekmi uz jauniešu fiziskā līmeņa kritumu, studiju kurss Vispārēji fiziskā sagatavošanās tika palielināts līdz 6 KP, pārejot uz ECTS – 9 KP.

Studiju kurss Paplašinātas pirmās medicīniskās palīdzības sniegšana 1 KP tika izņemts no studiju programmas, jo šis studiju kurss tiek pasniegts pirmsstudiju posmā.

Studiju kurss Artilērijas/mīnmetēju priekšējais uguns novērotājs 3 KP tika izņemts no studiju programmas, jo šī kursa saturs tiek pasniegts studiju kursā Uguns atbalsta vada komandieris kursā.

Studiju kurss Sakaru mācība 2 KP tika izņemts no studiju programmas, jo šī viela tiek pasniegta studijuursos Sakaru organizācija un Sakaru vada komandiera kurss. Šī kursa vietā tika izstrādāts jauns studiju kurss Informācijas karš 3 ECTS apjomā, kas ir ļoti aktuāls mūsdienu informācijas pārpilnības apstākļos.

Studiju kursam Kājnieku ieroču uzbūve un spējas tika mainīts nosaukums uz Strēlnieku ieroču uzbūve un spējas, kas vairāk atbilst kursa saturam.

Studiju kurss Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati 1 KP tika izņemts ārā, jo šis studiju kursa saturs tiek pasniegts pirmsstudiju posmā. Tā vietā studiju saturā tika ieviests studiju kurss Ierindas mācība 1 KP, ko ieteica licencēšanas eksperts un kas ir nepieciešams katram virsniekam.

Studiju kursi Medicīnas nodrošinājums 1 KP un Kaujas nodrošinājums 1 KP tika apvienoti vienā studiju kursā Nodrošinājuma (loģistikas) atbalsts 2 KP, pārejot uz ECTS – 3 KP, tādā veidā pilnveidojot studiju procesu.

Visas izmaiņas tika ieviestas, lai uzlabotu studiju programmas saturu.

No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP – 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Studiju programma atbilst Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” programmu grupai Militārā aizsardzība, kods 42863, kas iekļauta izglītības tematiskajā jomā Civilā un militārā aizsardzība. Programmas absolventiem tiek piešķirta 6. līmeņa profesionālā kvalifikācija “Leitnants”.

Profesionālās bakalaura studiju programmas SzS MV mērķis ir sagatavot studējošos dienestam Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Sauszemes spēku (SzS) vienībās un štābos vidējā līmeņa komandējošā sastāva amatos, kā arī ES/NATO daudznacionālās vienībās, ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci. Programmas mērķis pilnībā atbilst studiju virziena “Militārā aizsardzība” jomai un mērķim, nodrošinot jaunāko virsnieku sagatavošanu.

Lai sasniegtu studijas programmas mērķi, tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

1. Par prioritāti uzskatīt studējošā kā militārā līdera kompetences veidošanu un viņa personības attīstību;
2. Attīstīt studējošo spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus paaugstināta riska apstākļos un krīzes situācijās;

3. Apgūt vadībzinības un militāri tehniskās zināšanas, t.sk. kaujas inženieru atbalsts, individuālais un kolektīvais bruņojums, sakari un kaujas tehnika, kas atbilst, leitnanta profesionālās kvalifikācijas prasībām;
4. Apgūt pašizglītošanās un pētniecības darba iemaņas, studējot militārās nozares literatūru, veicot pētījumus, pildot semestra, kursa darbus un diplomdarbus, gatavojot projektus u.c. veida uzdevumus, kuri ir saistīti ar valsts aizsardzību;
5. Veicināt studiju programmas satura un studiju procesa tālāko pilnveidi atbilstoši NBS attīstības plāniem, uzdevumiem un tehnoloģiju attīstībai.

Studiju programmas SzS MV saturs veidots, pamatojoties uz militārās aizsardzības mūsdienu izaicinājumiem, kur vispārējie un militārās nozares pamatkursi un militāro tehnoloģiju, specializācijas studiju kursi orientēti uz militārās vides kontekstu, tādējādi pilnībā atbilst Militārās aizsardzības studiju virzienam un virzīts uz sasniedzamo rezultātu sasniegšanu, īpašu uzvaru liekot uz līderības kompetenču attīstību.

Studiju programmas saturs tiek veidots, lai pēc studiju programmas SzS MV absolvēšanas jaunais virsnieks iegūtu šādas profesionālās kompetences:

1. zina NATO un ES pamatnostādnes aizsardzības jautājumos; valdības politiku valsts aizsardzības jomā; gaisa, jūras un sauszemes spēku savstarpējo sadarbību nacionālajās, starptautiskajās un NATO operācijās; militāro dienestu un dienestu Zemessardzē reglamentējošo dokumentu prasības; pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību, tās individuālos uzdevumus un uzdevumus kolektīvās aizsardzības sistēmā; personālsastāva vadības pamatprincipus; normatīvo dokumentu prasības valsts aizsardzības jomā; darba aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības; profesionālās ētikas pamatprincipus un uzvedības normas,
2. prot plānot vienības (apakšvienības) ikdienas un kaujas uzdevumu izpildi, tās nodrošinājumu ar personālsastāvu un materiāltehniskajiem resursiem; nodrošināt pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību; izstrādāt vienības (apakšvienības) un tās personālsastāva attīstības plānus,
3. spēj atbildēt par pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību, pakļautā personālsastāva militāro sagatavotību, audzināšanu, militāro disciplīnu un morālo stāvokli, pakļautās vienības (apakšvienības) materiāltehnisko līdzekļu stāvokli un saglabāšanu, materiāltehnisko līdzekļu un finanšu apgādi, drošības tehnikas prasību ievērošanu.

Studiju programmu ilgums 4 gadi pilnībā ļauj realizēt izvirzīto mērķi un uzdevumus, pilnība panākot vēlamos rezultātus pēc absolvēšanas. Studiju programmas plāns aptver prasības, kas ir minētas "Leitnanta" profesijas standarta aprakstā. Kā norādīts Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumos par Profesiju klasifikatoru, ir jāiegūst tāda izglītība, lai absolvents kā militārais vadītājs, pirmkārt, būtu spējīgs:

- vadīt, plānot un nodrošināt padotās apakšvienības uzdevumu izpildi miera laikā un valsts apdraudējuma gadījumā,
- pieņemt un formulēt savu lēmumu un kontrolēt tā izpildi,
- pārzināt dienesta vides specifiku noteiktajā jomā, un ar to saistītos reglamentējošos normatīvos aktus,
- spēj pildīt dienesta pienākumus valsts valodā un vismaz vienā no NATO oficiālajām valodām,
- prasme strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas,
- orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos, valsts un valsts aizsardzības jomas iekšējos normatīvajos aktos un piemērot tos atbilstoši situācijai,
- pārzināt specifiskās militārās tehnikas, mehānismu un iekārtu uzbūves un darbības principus,

kā arī apkopes prasības un standartus atbilstoši specialitātei.

Izpildot studiju programmas prasības studentam tiek izsniegts profesionālā bakalaura grāds Sauszemes spēku militārajā vadība un profesionālā kvalifikācija leitnants (sk. SZS 3.1.1. pielikums. Studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” diploma un tā pielikumu paraugs).

Uzņemšana studiju programmā notiek pēc vidējās izglītības iegūšanas un pirmstudiju posma iziešanas, tādējādi 4 studiju gados students sasniedz visas nepieciešamas zināšanas, prasmes un kompetences, lai pildītu profesionālo dienestu leitnanta amatā (sk. 2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs).

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

NAA ir vienīgā augstskola Latvijā, kas gatavo virsniekus NBS vajadzībām. Tā kā NAA ir NBS sastāvdaļa, tad studiju programmā tiek nepārtraukti ieviestas jaunākās tendences militārajā jomā, darba devēja pārstāvji piedalās studiju programmas nodrošināšanā vadot nodarbības, praksi un piedalās valsts pārbaudījuma komisiju darbā. Šādā veidā tiek nepārtraukti pilnveidota studiju programma un tās atbilstība mūsdienu izaicinājumiem militārajā vidē.

Visi NAA studenti ir profesionāla dienesta karavīri, kas ārpus studijām veic dienesta pienākumus, ievērojot Militāro reglamentu. Viņi jau no 1.kursa iepazīstas ar militāro jomu un tās specifiku. Absolvējot akadēmiju viņi pilnā apjomā ir gatavi turpināt dienestu vienībā, jo labi izprot militāro struktūru, dienesta pienākumus un uzdevumus.

Studiju programmas SzS MV absolventi ir nodrošināti ar dienesta (darba) vietām NBS vienībās. Noslēdzot studijas NAA, absolventi iegūst profesionālā bakalaura grādu un pirmo virsnieka dienesta pakāpi – leitnants.

Pamatojoties uz Aizsardzības ministrijas uzdevumiem un NBS Attīstības plānu, NAA ir jāsagatavo lielāks skaits SzS virsnieku, tādējādi kadetu sagatavošanā orientējoties uz NBS personāla komplektācijas plāna izpildi, kā arī darba devēja – NBS SzS vadlīnijām par profesionālo kompetenču pilnveidi atbilstoši mūsdienu militārās nozares izaicinājumiem.

Atbilstoši Militārā dienesta likuma 18. pantam studējošos saista Profesionālā militārā dienesta līgums ar valsts Bruņoto spēku komandieri, kas nodrošina vismaz piecu gadu dienestu Bruņoto spēku vienībās jaunāko virsnieku amatos.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studijas NAA SzS MV studiju programmā norit valsts valodā pilna laika studijās klātienēs studiju formā. Studiju vietu skaitu nosaka saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto virsnieku sagatavošanas plānu. Programmā ir paredzētas tikai budžeta vietas.

SzS MV studiju programmas realizācija tika uzsākta 2018. gada pavasara semestrī, kad programmā

tika imatrikulēti 47 studējošie, no kuriem 17 studējošie pārgāja no iepriekšējās profesionālās bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība”, kas tika realizēta sadarbībā ar RTU, un tās ilgums bija 4 gadi un 6 mēneši. 2019. un 2020. gadā studiju programmā tika imatrikulēti 64 un 61 studējošais, kas norādīju uz jauniešu interesi par šo studiju programmu. 2021. gadā imatrikulēto studējošo skaits saruka līdz 33 studējošajiem, kas varētu būt saistīts ar Covid-19 ietekmi, jo vidusskolas pārgāja uz attālināto apmācību un jauniešu fiziskā sagatavotība pasliktinājās. 2022. gadā imatrikulēto studējošo skaits palielinājās līdz 47 studējošajiem, 2023. gadā studiju programmā tika imatrikulēti 64 studējošie un 2024. gadā tika imatrikulēti 70 studējošie. Ņemot vērā iepriekš minētos datus, var secināt, ka vidējais imatrikulēto studējošo skaits programmā ir 55 studējošie gadā.

Studiju programmas imatrikulēto kadetu skaitu ietekmē fakts, cik daudz jauniešu, kuri pieteicās studijām, iziet medicīnas un psihodiagnostikas pārbaudi, lai varētu uzsākt kadetkandidātu posmu – pamatapmācības kursu NBS Kājnieku skolā un Jaunākā līdera kursu. Minētie kursi paredz lielu fizisku slodzi, disciplīnas ievērošanu un specifiski ar militāro dienestu saistīta mācību materiāla apgūšanu. Kadetkandidāts var būt atskaitīts no minētajiem kursiem veselības problēmu, disciplīnas pārkāpumu un nesekmības dēļ, kā arī pēc paša vēlēšanās. Visi minētie faktori ietekmē kadetkandidātu skaitu līdz imatrikulācijas brīdim.

Pēc imatrikulācijas atskaitīto studējošo skaits sastāda līdz 40 %. Studējošo atbirumu nosaka vairāki faktori: liela fiziska slodze, disciplīnas ievērošana un mācību materiāla apgūšana. Lemesli, kuru dēļ kadeti tiek atskaitīti, ir tie paši, kas pirmsstudiju posmā, proti, veselības problēmas, disciplīnas pārkāpumi un nesekmība. Papildus minētajiem iemesliem liela daļa no kadeti tiek eksmatrikulēti pēc paša vēlēšanas. Paši kadeti skaidro, ka pirms iestāšanās NAA nebija pietiekami stāstīts par profesionālo militāro dienestu un studiju programmu, bija citi priekšstati par studijām, kā arī studiju kursi ir pārāk grūti, vai kadeti saprot, ka studijas viņus neinteresē un viņiem ir citi dzīves mērķi.

Studiju programmas pirmais izlaidums notika 2022. gadā, kad programmu absolvēja 29 studējoši, t. i., 62% no tiem, kas uzsāka šo studiju programmu. 2023. gadā studiju programmu absolvēja 39 studējošie, kas sastāda 61 % no tiem, kas uzsāka studijas šajā programmā. Savukārt 2024. gadā programmu absolvēja 22 studējošie – 36% no tiem, kas uzsāka. Šāds neliels absolventu skaits ir pārsvarā saistīts ar Covid-19 ietekmi uz studijām, jo daudziem studentiem nācās pārtraukt studijas, jo nebija iespēja nokārtot militāros studiju kursus, kas notiek intensīvi vienas vai divu nedēļu laikā un apmeklētība ir priekšnosacījums sekmīgai pārbaudījuma nokārtošanai. Studējošo statistika apkopota pielikumā (sk. 3.1.2 pielikums. Statistika par studējošajiem studiju programmā “Sauszemes spēku militārā vadība”).

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas,

sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programmas SzS MV struktūra atbilst Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasībām un profesijas standartam "Leitnants" https://www.niid.lv/files/prof_standartu_registrs/ps0373.pdf (sk. SZS 3.2.1. pielikums. Studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" atbilstība valsts izglītības standartam un SZS 3.2.2. pielikums. Studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" atbilstība profesijas standartam), kā arī militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (sk. SZS 3.2.7. pielikums. Profesionālās bakalaura studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" atbilstība militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam). SzS MV studiju programma pēc savas struktūras un satura ir orientēta uz studiju mērķa sasniegšanu (sagatavot studējošo dienestam NBS virsnieku amatos) un galveno studiju programmas rezultātu sasniegšanu, kas izteikti zināšanu, prasmju un kompetenču veidā, kā norādīts pašnovērtējuma 3.1.2. sadaļā. Visiem studiju programmas studiju kursiem ir noteikti sasniedzamie rezultāti, kas izriet no studiju programmas mērķa. Studiju kursu saturs papildina cits citu un ir vērsti uz kopējo studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Studiju kursu savstarpējo sasaisti un sistemātiskumu atspoguļo studiju kursu kartējums (sk. 3.2.3. pielikums. Studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" studiju kursu kartējums), izmantojot studiju programmā iekļauto studiju kursu aprakstus (sk. SZS 3.2.5. pielikums. Studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" kursu apraksti). No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP – 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

Kopumā studiju programmu sastāda 58 studiju kursi (242 KP), kas veido (A) daļas četrus moduļus: 1) Valodu un lietišķās komunikācijas modulis – 10 KP, 2) Sociālo un humanitāro zinātņu modulis – 20 KP, 3) Militārās vadības modulis – 26 KP un 4) Militāro tehnoloģiju modulis – 21 KP. A daļā kopā 29 studiju kursi – 77 KP; Obligātās izvēles (B) daļas četrus moduļus veido: 1) Fiziskās veselības uzturēšanas modulis – 10 KP, 2) Taktikas modulis – 62 KP, 3) Kaujas atbalsta un nodrošinājuma modulis – 24 KP un 4) Profesionālās specializācijas modulis – 10 KP (B daļā kopā 26 studiju kursi – 105 KP); Brīvās izvēles (C) daļā tiek ieļauti Humanitārie/sociālie studiju kursi, Vadības un saskarsmes studiju kursi, kā arī Profesionālās specializācijas studiju papildu kursi. SzS MV programmas ietvaros studējošam jāapgūst trīs brīvās izvēles studiju kursi – 9 KP un Prakses (D) daļa 32 KP apjomā. Valsts pārbaudījuma daļa/bakalaura darbs – 18 KP. Studiju programmas plāns iekļauts pielikumā (sk. SZS 3.2.4. pielikums. Studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" studiju plāns).

Studiju programmas saturs atbilst darba devēja – NBS SzS prasībām, kā arī studiju kvalitāte kopumā atbilst NBS profesionālā dienesta prasībām. Studiju realizācija orientēta uz noteikto mērķi un darba devēja pieprasījuma nodrošinājumu, lai studējošie apgūtu padziļinātas zināšanas un nepieciešamās kompetences kaujas operāciju plānošanā un vadīšanā no vada līdz rotas/bataljona līmenim un lai, absolvējot NAA, spētu vadīt/komandēt SzS struktūrvienības vadu ikdienas dienestā, kā arī starptautiskajās militārajās operācijās, krīzes situācijā un kara laikā.

Aptuveni četras piektdaļas no studiju programmas satura tiek paredzētas vieglā kājnieka vada

komandiera sagatavošanai un aptuveni viena piektā daļa programmas satura tiek paredzēta, lai sagatavotu topošos SzS virsniekus dienestam specialitātēs.

NBS sauszemes spēku komponentā pastāv vairākas ieroču šķiras – mehanizētie kājnieki, izlūki, netiešās uguns atbalsta speciālisti, inženieri, sakarnieki, nodrošinājuma speciālisti u. c. Minēto ieroču šķiru karavīriem un NAA absolventiem ir nepieciešama specifiska apmācība, lai viņi varētu pilnvērtīgi izmantot ieroču šķiras bruņojumu, ekipējumu un pārzināt taktiskās procedūras. Ņemot vērā NBS nelielo apjomu un personāla resursu ierobežojumu, NAA nevar izveidot atsevišķas mācību nodaļas minēto ieroču šķiru karavīriem, kurās četrus gadus kadeti tiktu apmācīti konkrētajā specialitātē. Līdz ar to NAA tika rasts optimālais risinājums – kopš 2021. gada SzS MV kadeti tiek īstenota specializācija 8. semestra laikā (10 KP). 7. semestrī kadeti tiek sadalīti grupās atbilstoši katra kadeta plānotajai dienesta vietai un amatam. Plānotās dienesta vietas nosaka NBS Apvienotais štābs atbilstoši NBS virsnieku plānam, savukārt kursa priekšnieks sadala kadetus pa specializācijām, ņemot vērā viņu intereses, spējas un reitingu. Specializācijas kursus vada NAA patstāvīgais personāls, kā arī jomu speciālisti no NBS vienībām. Specializācijas kursam seko pirmsdiploma prakse, kuru kadets iziet plānotajā vienībā, lai iepazītos ar saviem nākamajiem dienesta pienākumiem un papildinātu savas zināšanas. Pirms Studiju programmas SzS MV licencēšanas specializācijas kursu ieviešanas kadeti uzsāka apmācību SzS ieroču šķirā tikai pēc NAA absolvēšanas. SzS specializācijas jomu ir plānots attīstīt, identificējot un attīstot papildu apmācību grupas atbilstoši NBS vienību pieprasījumam, bruņojuma un ekipējuma attīstībai.

Pēc studiju kursu apguves studējošie aptauju veidā sniedz atgriezenisko saiti par studiju kursa docētāju darba sniegumu, kā arī ieteikumus studiju kursa pilnveidošanai un papildināšanai ar aktuālu informāciju. Studiju kursu ietvaros atsevišķas lekcijas pasniedz NBS manevra, kaujas atbalsta vai kaujas nodrošinājuma vienību virsnieki, tādējādi nodrošinot aktuālākās informācijas un nozares atziņu integrāciju studiju kursā.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju process tiek īstenots tādējādi, ka studējošajiem tiek sistematizēti sniegtas gan teorētiskās, gan praktiskās zināšanas. Studiju gaitā tiek izmantotas dažādas mācību metodes – lekcijas, semināri, diskusijas, kontroldarbi un ieskaites, kā arī grupas darbi. Lai sekmētu profesionālās nozares studiju kursu apguvi, tiek izmantotas interaktīvās mācību metodes un dažādas mācību

organizatoriskās formas – vēsturiskie izbraucieni uz Pirmā un Otrā pasaules kara norises vietām (*historic case study analysis*), militāro operāciju scenāriju izspēle uz kartes (*war game*), lēmuma pieņemšanas scenāriju izspēle (*decision forcing games*), kā arī kaujas ieroču un sistēmu simulatori (ieroču un uguns izsaukšanas un koriģēšanas simulatori). Papildus var akcentēt, ka Covid-19 posmā NAA pilnveidoja tiešsaites apmācību, nodrošinot docētāju konsultācijas studējošajiem attālinātā veidā dažādās e-platformās (MS TEAMS, ZOOM), kas arī pašlaik tiek izmantotas.

Studiju kursu apguvei docētāji izmanto sistēmpieeju, kur sākotnēji studējošajiem tiek sniegta teorētiskā ievaddaļa, kam seko studējošo praktisks darbs, turklāt kadeti ir iespēja pašiem vadīt praktiskās nodarbības, izmantojot un nostiprinot iepriekš iegūtās teorētiskās zināšanas. Lai iegūstamās zināšanas būtu nozarei aktuālas, regulāri tiek pieaicināti NBS vieslektori – virsnieki un speciālisti, lai vadītu lekcijas. Katrs no studiju kursiem sākas ar studiju kursa apraksta prezentāciju, kur noteikti sasniedzamie studiju rezultāti, kā arī sniegts studiju kursa apguves kritēriju skaidrojums.

Noslēguma vērtējuma iegūšanai tiek kārtoti eksāmeni un izmantota diferencētās ieskautes metode (summārā vērtēšanas sistēma), kur studējošajiem ir jāiegūst gala vērtējums, ko veido sekmīgi nokārtoti darbi studiju kursa ietvaros. Piemēram, vērtējums var veidoties no patstāvīgā darba vērtējuma, grupas darba vērtējuma, kā arī noslēguma ieskautes vērtējuma. Katrā no studiju kursiem procentuālais prasību īpatsvars, kas ietekmē noslēguma vērtējumu, var atšķirties.

Lai motivētu studējošos iegūt pēc iespējas augstāku vērtējumu katrā no studiju kursiem, SzS MV studējošajiem tiek uzturēta kadetu reitingu sistēma, kas tiek noteikta ar NAA Kadetu līderības un reitingu sistēmas nolikumu (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.22. NAA kadetu līderības un reitingu sistēmas nolikums). Kadetu reitingu sistēma paredz, ka katra studējošā iegūtie vērtējumi katrā no studiju kursiem ietekmē studējošā pozīciju kadetu kopējā reitingā. Pamatojoties uz iegūto reitingu, studējošie var izvēlēties savas nākamās dienesta vietas no NBS piedāvātā dienesta vietu saraksta. Piedāvātās dienesta vietas atrodas visā Latvijas teritorijā saskaņā ar NBS Apvienotā štāba personāla plānošanas departamenta karjeras plānošanas vadlīnijām un nepieciešamības.

Ņemot vērā to, ka NAA absolventiem ir jāspēj vadīt ierindas karavīri gan miera, gan kara laikā, atsevišķi studiju kursi paredz, ka ieskautes tiek izliktas, ja studējošais ir ieguvis vērtējumu ne mazāk kā 80% vai 90%. Piemēram, studiju kurss “Ievads uguns atbalstā” paredz, ka studējošajam ir jānokārto netiešās uguns izsaukšanas praktiskais vingrinājums ar vērtējumu 80% un augstāk, lai tiktu ieskaitīts. Prasības pamato fakts, ka netiešās uguns izsaukšanas procedūru neievērošana var izraisīt karavīru bojāeju poligona nodarbību laikā vai arī kaujas apstākļos. Līdzīgas prasības ir studiju kursiem “Stacionārās kaujas šaušanas vadīšanas kurss” un “Taktiskās kaujas šaušanas vadīšanas kurss”, kur studējošajiem ir jādemonstrē nevainojamas zināšanas drošības procedūrās darbā ar kaujas ieročiem.

Lai izglītības iegūšana NAA atbilstu studentcentrētai pieejai, uzsvars tiek likts uz šādiem faktoriem:

1. Studējošo iesaiste studiju satura un procesa pilnveidē – pēc katra no studiju kursiem, kadeti aizpilda anketu par docētāju un lektoru sniegumu (cik saprotami tika izklāstīta apmācību vielas teorija, vai vieslektori būtu jāturpina aicināt un citi jautājumi).
2. Studējošo mobilitātes nodrošinājums – NAA ilgtermiņa mērķi paredz, ka katrs no studējošajiem vismaz vienu reizi ir piedalījies studējošo mobilitātes programmā ERASMUS+ (EMILYO). Studējošo mobilitātes tiek piedāvātas partnera militārajās augstskolās Eiropā un ASV. Mobilitātes ilgums atkarīgs no studējošo dalības starptautiskajā kadetu nedēļā, dalības kādā no starptautiskajiem moduļiem, dalības apmaiņas semestrī vai arī praksē. Ņemot vērā Covid-19 radītos ierobežojumus, apkopotie dati liecina, ka aptuveni 50% no studējošajiem ir piedalījušies kādā no ERASMUS+ piedāvātajām mobilitātes iespējām.

3. Studējošo ārpusstudiju aktivitātes – raksturo virsnieka sagatavošanas koncepciju, kur paredzēts attīstīt kadetu personību, fiziskās un intelektuālās spējas, kā arī veicināt to patriotismu. Kadeti tiek piedāvātas dažādas pašizaugsmes iespējas, piemēram, piedalīties ikgadējā Aizsardzības ministrijas rīkotajā militārās industrijas “Hakatonā”, kur kadeti palīdz industrijas pārstāvjiem izveidot jaunus inovāciju un tehnoloģiju produktus militārajai videi. Papildus tam NAA bibliotēka piedāvā diennakts lasītavu kadetiem. Savukārt, lai attīstītu kadetu fiziskās spējas, studējošajiem ir iespēja piedalīties dažādās sporta nodarbībās. Sporta koncepcija paredz, ka kadetu ikdienā sporta nodarbībām tiek veltīts ne mazāk kā 90 minūtes, kā arī studējošie var izmantot NAA teritoriju individuālajam sporta nodarbībām. Attiecībā uz patriotisma veicināšanas pasākumiem kadeti tiek aicināti piedalīties NBS atvaļināto ģenerāļu rīkotajos piemiņas pasākumos, kā arī citos valstiski svarīgos piemiņas pasākumos.
4. No šī gada NAA tiek ieviesta mentoringa programma, kuras mērķis ir uzlabot NBS spējas ar spējīgākajiem, motivētākajiem karavīriem ieņemt amatus atbilstoši karavīra zināšanām, pieredzei, prasmei kā arī atbilstoši vēlamai karavīra karjeras izaugsmei. Tādējādi veicinot NAA kadetu atbalstīšanu, attīstīšanu un neformāli apmācot kadetus jau NAA studiju laikā, kas veicinātu topošā virsnieka sagatavošanu turpmākajam dienestam NBS vienībās arī ar pieredzes pārņemšanu no vecākajiem dienesta biedriem.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

SzS MV studiju programmā studējošo praksi regulē NAA Mācību padomes apstiprinātais Prakses nolikums (sk. SZS 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums profesionālā bakalaura studiju programmā “Sauszemes spēku militāra vadība”). Studējošajiem tiek nodrošinātas prakses iespējas NAA un NBS vienībās, dalība praksē ir obligāta un tiek praktizēta, sākot ar 2. studiju gadu. Katras prakses mērķis, saturs, ilgums ir pakārtots un atbilst militārajām kompetencēm, ko studējošie jau ir apguvuši. Piemēram, 2. studiju gadā studējošie teorētiski apguvuši un izprot nodarbību vadīšanu nodaļas līmenī, tātad 2. kursa prakse pamatojas uz nodaļas militārās vadības līmeni. 4. kursā studenti ir apguvuši vada militārās vadības līmeni, kā rezultātā prakse ietver vada nodarbību vadīšanu.

Kopējais prakses apjoms ir 32 KP un iekļauj sekojošas prakses SzS MV studiju programmā:

1. Prakse nodaļas taktikas kursa ietvaros (NTK) – 12 KP. Prakse tiek realizēta 2. kursa pavasara semestrī, lai praktizētu kājnieku nodaļas vadīšanu un ikdienas uzdevumu izpildi (studējošie praktizē iegūtās zināšanas, vadot/komandējot 1. kursa kadetus). Prakses laikā studējošajiem ir jāizmanto apgūtās teorētiskās zināšanas par nodarbību vadīšanu, militāro vadību, psiholoģiju un pedagoģiju. Papildus vērtējumam praktikanti saņem ieteikumus un rekomendācijas turpmākajai personības un līderu īpašību izkopšanai.
2. Prakse Jaunākā līdera kursa vai Nodaļas taktikas kursa vadīšanā – 6 KP. Prakse tiek realizēta 4. kursa pavasara semestrī, sadalot kadetus divās grupās. Viena grupa strādā ar kadetkandidātiem Jaunākā līdera kursā, savukārt otra grupa strādā ar 2. kursa kadetiem Nodaļas taktikas kursā. Prakses laikā praktikanti izmanto un turpina nostiprināt zināšanas par

nodarbību sagatavošanu un vadīšanu, militārās vadības, psiholoģijas un pedagoģijas pamatus. Prakses laikā praktikants izpilda administratīvos un taktiskos uzdevumus, kā arī pilnveido prasmi un kompetenci vadīt un apmācīt personālu.

3. Prakse stacionārās šaušanas un taktiskās šaušanas vadīšanā – 3 KP. Prakse tiek realizēta 4. kursa pavasara semestrī. Prakses gaitā praktikanti pēc sekmīgas teorētiskās apmācības apguves par šaušanas nodarbību organizāciju, sagatavo un vada kaujas šaušanas nodarbības (paaugstinātas bīstamības nodarbības) citiem kadeti. Prakses laikā kaujas šaušanas nodarbības tiek organizētas jaunākā kursa kadeti, kvalificētu virsnieku un instruktoru uzraudzībā. Vērtēšana pamatojas uz drošības instrukciju ievērošanu, nodarbības vadīšanas un militārās pedagoģijas pamatiem.
4. Līderu prasmju pilnveidošanas prakse vasaras lauku nometnē – 6 KP. Prakse tiek īstenota 4. kursa pavasara semestrī. Prakses gaitā 4. kursa kadeti vērtē 2. kursa kadetus, kuri praktizē nodarbību vadīšanu 1. kursa kadeti. Kā mērķis tiek definēts spēja vadīt un novērtēt nodarbības vadītāju darbu. Papildus 4. kursa kadeti vada administratīvos un taktiskos uzdevumus jaunākiem kursiem, kā arī plāno un vada kaujas šaušanas nodarbības. Prakses mērķis ir nostiprināt teorētiskās un praktiskās zināšanas par militāro psiholoģiju, pedagoģiju, nodarbību vadīšanu, kā arī dot iespēju praktikantiem pilnveidot līdera kompetences.
5. Pirmsdiploma prakse – 5 KP. Prakse tiek realizēta 4. kursa rudens semestrī. Prakses mērķis ir iepazīstināt kadetus ar nākamo dienesta vietu, pamatojoties uz NBS Apvienotā štāba apstiprināto dienesta vietu sadali. Prakses laikā topošais absolvents nostiprina savas teorētiskās zināšanas, kā arī izpēta nākamās dienesta vietas struktūru, uzdevumus un funkcijas. Pirmsdiploma prakse noslēdzas ar iesniegtu prakses atskaiti.

Prakses vērtēšanas kritēriji ir noteikti saskaņā ar Prakses nolikumu. Papildus prakses vērtējumam kadets saņem prakses vadītāja ieteikumus turpmākai pašattīstībai, lai pilnveidotu līdera kompetences.

Visās praksēs uzsvars tiek likts uz studenta kā līdera kompetences veidošanu un attīstību, pilnveidojot spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus.

Prakses tiek organizētas atbilstoši studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem. Šo prakšu laikā studenti apgūst prasmi un kompetenci vadīt un apmācīt padoto personālu, nodrošinot militārās disciplīnas uzturēšanu, kā arī uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un rīcību, strādājot psiholoģiski sarežģītās situācijās un risinot problēmas. Studenti prakšu laikā tiek apmācīti analizēt saņemtos uzdevumus un pavēles, plānot un realizēt vada taktiskās operācijas. Prakses laikā studenti pilnveido prasmi rīkoties ar militāro tehniku un iekārtām, izmantot militārās darbības vides standarta operāciju procedūras, analītiski lietot dienesta pienākumu izpildei pieejamo informāciju.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Profesionālās bakalaura studiju programmas SzS MV noslēgumā studenti izstrādā bakalaura darbu. Bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana tiek organizēta saskaņā ar NAA Senāta sēdes 17.01.2023. apstiprināto "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījumu nolikumu" (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.20. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījuma nolikums). Studiju noslēgumā bakalaura darba izstrāde ļauj novērtēt, kā studiju gaitā tiek sasniegti programmas mērķi un sākotnēji izvirzītie sasniedzamie rezultāti. Šajā studiju etapā tiek vērtēts, kā studējošais izmanto iepriekš iegūtās kompetences, zināšanas un prasmes, lai sagatavotu savu noslēguma pētniecisko darbu.

Bakalaura darba izstrādes laikā, studējošajam ir nodrošināta pieeja starptautiskām un nacionālām zinātniskām datu bāzēm un registriem (piekļuvi nodrošina NAA bibliotēkas abonements) – *EBSCO*, laikrakstu bibliotēka *News.lv*, *LETONIKA*, *LURSOFT*, *Nozare.lv*, *ProQuest Military and Social Sciences Database*, *SIPRI*, *Taylor & Francis military research database*.

Bakalaura darba tēmu studējošais izvēlas patstāvīgi, tomēr tai ir jāatbilst studiju virziena "Militārā aizsardzība" un studiju programmas specifikai. Kadeta darba tēmas izvēles procesā arī tiek iesaistīts NAA akadēmiskais personāls (Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs, Militārās vadības studiju nodaļa), NBS spēku veidu komandieri un vienību komandieri, kuri tiek aicināti izteikt priekšlikumus kadetu pētniecības tēmām, pamatojoties uz aktuālām militārām izpētes problēmām un izaicinājumiem vienībās. Studējošo iesniegto tēmu saraksts tiek apstiprināts Mācību padomē, kā arī saskaņots ar NAA rektoru un NBS vadību, lai izslēgtu gadījumus, kad studējošais izvēlās rakstīt par tēmu, kur nepieciešamie pētījuma dati var būt klasificēti.

Darba tēmām ir jāatbilst kadetu studiju procesā apgūtajiem studiju kursiem, kā arī uzmanība tiek pievērsta darba tēmas aktualitātei. Darba tēmas ietver sevī pētījumus par militāro psiholoģiju, militāro pedagogiju, militāro vēsturi un kara mākslu, Drošības politiku un aizsardzības stratēģiju, kaujas un medicīnas nodrošinājumu, kaujas tehniku un bruņojumu, kaujas operācijām un taktiku; kaujas inženieratbalstu, militārām tiesībām

Darba vadītāji tiek izraudzīti no NAA akadēmiskās vides, pētniekiem, kā arī atsevišķos gadījumos piesaistīti vienību pārstāvji ar atbilstošu izglītību un profesionālo kvalifikāciju. Gan darba tēmas, gan arī darba vadītāji tiek apstiprināti Mācību padomes sēdē.

Sākot ar 2023. gadu, tiek organizēta kadetu pētnieciskā konference, kuras mērķis ir sniegt ziņojumus plašākai auditorijai par kadetu izstrādātajiem pētījumiem un to rezultātiem. Jaunāko kursu kadeti ir iespēja noklausīties pētījumu prezentācijās, uzzināt, kādas noslēguma darba tēmas izvēlās pēdējo kursu kadeti un kādai jābūt pētījuma metodoloģijai. 2023. gada kadetu konferencē piedalījās kadeti no visām bakalaura un profesionālajām studiju programmām, kā arī uzaicinātie NBS vienību un spēka veidu pārstāvji. Pēc konferences aptaujā 65% no apmeklētājiem atzina, ka konference būtu jāturpina organizēt ne retāk kā vienu reizi gadā, kā arī 60% no auditorijas novērtēja konferences norisi kā ļoti labu vai teicamu.

Programmas noslēguma darbus vērtē Valsts pārbaudījumu komisija, kuras sastāvā ir komisijas priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un vismaz trīs locekļi. Komisijas priekšsēdētājs un vismaz divi komisijas locekļi ir militārās nozares pārstāvji.

Noslēguma darba vērtējumu analīze SzS MV ietvaros norāda, ka augstāko vērtējumu 10 (izcili) iegūst samērā reti, piemēram, vērtējumu 10 ieguva divi kadeti 2023. gada noslēguma bakalaura darbu aizstāvēšanā. Savukārt 2024. gada noslēguma bakalaura darbu aizstāvēšanā vērtējumu 10 neieguva neviens. Minētajos gadījumos kadeti tiešām apliecināja ļoti augstu zināšanu līmeni un spēju orientēties izvēlētajā noslēguma darba tēmā. Vidējais noslēguma darba vērtējums SzS MV studiju programmā ir 7,4.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

NAA pieejamie resursi un nodrošinājums atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un veicina studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Studējošiem un mācībspēkiem ir piekļuve NAA infrastruktūrai un mācību bāzei – klasēm un auditorijām, ēdnīcai un kafejnīcai, datu kopēšanai, dienesta viesnīcai, sporta infrastruktūrai (āra un iekštelpu), kā arī tiek nodrošināta piekļuve tirdzniecības automātiem, kur par naudas līdzekļiem var iegādāties atspirdzinošos dzērienus, kafiju un dažāda veida uzkodas. NAA ēdnīca nodrošina pusdienas pēc pieteikuma, kur kadeti tiek piestādīts rēķins mēneša beigās, kas tiek nosūtīts grāmatvedībai, lai iekļautu algas aprēķinā. Vieslektoriem tiek nodrošināta piekļuve teritorijai, ieskaitot īslaicīgo automašīnas caurlaides nodrošināšanu, kā arī darba vieta ar aprīkojumu (dators ar interneta pieeju, printeris utt.). Detalizētāku infrastruktūras un materiāltehniskā nodrošinājuma raksturojumu skatīt studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma 2.3.2. sadaļā.

Lai nodrošinātu kadetu studiju procesu, studiju darbu un noslēguma darbu sagatavošanu ir pieejams NAA bibliotēkas komplekss. Metodiskais un informatīvais nodrošinājums plašāk raksturots studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma 2.3.3. un 3.3.4. sadaļā.

Daļa no studiju kursiem norisinās lauku apstākļos. Kā galvenā mācību infrastruktūra, kas tiek izmantota taktiskajai apmācībai ir NBS Ādažu poligons un Ādažu militārā bāze. Poligons ir aprīkots ar šautuvēm un dažādu līmeņu (nodaļa, vads, rota) apmācības vietām. Neskatoties uz to, ka Ādažu militārais poligons ir visnoslogotākais militārais poligons Latvijā, NAA rezervē visu poligona infrastruktūru jūlija mēnesī, lai organizētu vasaras lauku nometni, kuras laikā kadeti apgūst militārās iemaņas, uzlabo individuālās šaušanas prasmes, nodarbību vadīšanu un militāro apakšvienību taktisko vadīšanu.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programma tiek realizēta no NBS līdzekļiem, nodrošinot visus nepieciešamos resursus kvalitatīvo studiju nodrošināšanai.

NAA ir Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) sastāvdaļa, kurai nav atsevišķa budžeta komunālo pakalpojumu un ēku uzturēšanas izmaksām, visas ar NAA uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta. Militāriem pasniedzējiem atalgojumu maksā NBS un tos norīko apmācību veikšanai NAA.

Studiju programmas izmaksas tiek rēķināties saskaņā ar Aizsardzības ministrijas 2012. gada 5.jūlija noteikumiem Nr.13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu”. Katru gadu tiek aprēķinātas studiju programmas izmaksas, iekļaujot ar karavīra izglītības iegūšanu tieši saistītos izdevumus. Studiju programmas izmaksas ir sniegtas pielikumā (sk. SZS Cits pielikums. Finances).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi” studējošo skaitu vidējā termiņā plāno Aizsardzības ministrija, bet katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to akadēmijai nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” īstenošanā ir iesaistīti 44 augsti kvalificēti mācībspēki. Desmit no viņiem (23%) ir ar doktora zinātnisko grādu, no kuriem trīs ir ievēlēti NAA kā vadošie pētnieki.

Divi mācībspēki ir atvaļinātas militārpersonas un ir ievēlētas docenta amatos, pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumu Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi” 16. pantu.. Viens mācībspēks ir no NAA Sporta centra, kas nodrošina studiju kursa “Vispārējā fiziskā sagatavošana” docēšanu.

Vienpadsmit mācībspēki ir pieaicināti no citām augstskolām (Latvijas Universitāte, Rīgas Tehniskā universitāte, Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola RISEBA) vai kuru izglītība atbilst mācībspēku prasībām augstākās izglītības iestādē, no tiem četri ir ar doktora grādu. Divi mācībspēki ar doktora grādu ir no NBS Mācību vadības pavēlniecības Valodu skolas, kas nodrošina studiju kursa “Profesionālā angļu valoda” docēšanu.

Deviņi mācībspēki ir militārpersonas, kuru dienesta vieta ir NAA. Savukārt četrpadsmit mācībspēki ir ar NBS komandiera pavēli norīkotas militārpersonas konkrētu studiju kursu docēšanai.

Militārās jomas speciālistu pieaicināšana no kaujas vienībām paaugstina studiju kvalitāti, dodot studējošajiem iespēju gūt plašākas zināšanas un aktuālāko informāciju. Studentu aptaujas uzrāda, ka tieši militārās nozares speciālistu pieaicināšana ir ļoti augsti novērtēta no studējošo puses.

Papildu informācija par iesaistītajiem mācībspēkiem ir atspoguļota pielikumā (sk. 2.3.1. pielikums. Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem), un arī mācībspēku biogrāfijas iekļautas pielikumā (sk. 2.3.2. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae Europass* formātā)).

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Salīdzinot mācībspēku sastāvu 2017. gadā un 2023. gadā, jāatzīmē, ka tas par 58% ir mainījies. Izmaiņas ir saistītas ar to, ka programmas realizēšanā 56% mācībspēku ir militārpersonas, kuras noteiktajos periodos rotē no vienas vienības uz citu, kā arī piedalās militārajās misijās vai militārajās mācībās. Līdz ar to militārpersonu sastāvs ir mainījies, taču ietekmi uz studiju kvalitāti tas nav iespaidojis, jo visas militārpersonas ir profesionāļi savā jomā un spēj studiju kursus nodrošināt augstā līmenī.

Daži mācībspēki tika nomainīti, jo studējošie ļoti zemu novērtēja viņu sniegumu aptaujās. Tā, piemēram, tika nomainīts pasniedzējs studiju kursā "Loģika", jo studējošie norādīja, ka pasniedzējas lietotās mācību metodes neveicina kursa apguvi un ka pasniedzēja nespēj komunicēt un atbildēt uz studējošo uzdotajiem jautājumiem. Tā kā šī pasniedzēja tika pieaicināta tikai šī kursa pasniegšanai, tad NAA vadība nolēma meklēt citu atbilstošu pasniedzēju. Kopš 2020. gada šo kursu docē cits pasniedzējs, par kuru ir ļoti augsti vērtējumi no studējošo puses. Zemi vērtējumi no studējošo puses tika saņemti par Lietišķās matemātikas pasniedzējiem. Tas varētu būt saistīts ar to, ka vidusskolas matemātikas līmenis ir ļoti zems, bet augstskolā mācībspēkam jāspēj nodrošināt rezultātu sasniegšanu studējošiem ar vājām matemātikas zināšanām. Līdz ar to Lietišķās matemātikas pasniegšanā šobrīd tika pieaicināts jau trešais pasniedzējs, kas pasniedz arī vidusskolā un kuram ir laba pieredze darbā ar jauniešiem. Nomainot šos pasniedzējus, studiju kvalitāte tika uzlabota, ko arī novērtēja programmas studējošie.

Dažiem studiju kursiem tika nomainīti mācībspēki, jo iepriekšējie mācībspēki pārtrauca darba attiecības ar NAA. Viņu vietā tika atrasti citi līdzvērtīgi mācībspēki, kas nodrošina studiju kursu apguvi augstā līmenī.

Mācībspēku sastāva izmaiņas nav pasliktinājušas studiju kvalitāti, jo studiju programmas realizēšanai tiek piesaistīti augstas klases speciālisti un savas jomas profesionāļi. Pirms uzsākt studiju kursu docēšanu, mācībspēkam tiek nosūtīts studiju kursa apraksts ar iespējām to korigēt, nodrošinot augstākās izglītības studiju prasību ievērošanu

NAA vadības uzstādījums ir nodrošināt studijas augstā kvalitātē, patstāvīgi sekot mācībspēku sniegumam un analizēt studējošo aptaujas rezultātus.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās

publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Lai veicinātu mācībspēku sadarbību, katru gadu 2. pusgadā tiek rīkots NAA plānošanas seminārs. Semināra gaitā tiek analizēts iepriekšējā mācību gada grafiks, kā arī veikta studiju plāna korekcijas nākamajam mācību gadam. Papildus mācībspēkiem tiek rīkotas informatīvas lekcijas par izmaiņām normatīvajos aktos, kā arī veicināta pieredzes apmaiņa starp NAA struktūrvienību nodaļu vadītājiem, metodiķiem un pieaicinātajiem mācībspēkiem. Kā papildus kritērijs, veidojot studiju plānu, ir pārbaudīt, vai studiju kursu saturs atbalsta studiju programmas mērķus un rezultātu sasniegšanu. Militārās vadības studiju nodaļas vadībā regulāri tiek rīkotas akadēmiskā personāla kopsapulces, kur tiek veiktas diskusijas par akadēmiskajiem jautājumiem, piemēram dažādu studiju kursu satura sinhronizēšana, studiju kvalitāte un studējošo sasniegtie rezultāti, novitātes zinātņu jomās, kā arī studējošo pētniecisko darbu vadīšana.

SzS MV studiju programmas ietvaros 2024. gada februārī studējošo un mācībspēku skaita attiecība ir 156 studējošie SzS MV programmā pret 44 mācībspēku.

Uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdi SzS MV studiju programmas studējošo un mācībspēku skaita attiecība ir 4 studējošie uz 1 mācībspēku.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	SZS 3.1.1. pielikums. Diploms un tā pielikumi.pdf	LF Annex 3.1.1 Sample diploma and its annexes.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	SZS 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem.pdf	LF Annex 3.1.2 Statistics on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	SZS 3.2.1. pielikums. Atbilstība valsts izglītības standartam.pdf	LF Annex 3.2.1 Compliance with the State Education Standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	SZS 3.2.2. pielikums. Atbilstība profesijas standartam.pdf	LF Annex 3.2.2 Compliance with the professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	SZS 3.2.7. pielikums. Atbilstība specifiskajam normatīvajam regulējumam.pdf	LF Annex 3.2.7 Compliance with the specific regulatory framework.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	SZS 3.2.3. pielikums. Studiju kursu kartējums.pdf	LF Annex 3.2.3 Mapping of study courses.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	SZS 3.2.4. pielikums. Studiju programmas plāns.pdf	LF Annex 3.2.4 Plan of the study programme.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	SZS 3.2.5.pielikums. Studiju kursu apraksti.doc	LF Annex 3.2.5 Course descriptions.doc
Studējošo prakses organizācijas apraksts	SZS 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums.pdf	LF Annex 3.2.6 Internship regulation.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Komandējošā sastāva virsnieks (46863)

Studiju virziens	Militārā aizsardzība
Studiju programmas nosaukums	Komandējošā sastāva virsnieks
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	46863
Studiju programmas veids	2. līmeņa profesionālās augstākās izglītības programma (pēc bakalaura, profesionālā bakalaura, 2. līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas apguves) (īsā programma)
Studiju programmas direktora vārds	Ēriks
Studiju programmas direktora uzvārds	Keisters
Studiju programmas direktora e-pasts	eriks.keisters@mil.lv
Studiju programmas vadītāja/direktora akadēmiskais/zinātniskais grāds	prof. maģistra grāds militārajā vadībā un drošībā; soc. zin. maģistra grāds vadībzinātnē
Studiju programmas direktora telefona numurs	+371 27078900
Studiju programmas mērķis	Sagatavot studējošos par vidējā līmeņa vadītājiem dienestam Nacionālo bruņoto spēku (NBS), Ziemeļatlantijas līguma organizācijas un Eiropas Savienības daudznacionālajās vienībās ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci.
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nodrošināt militārās vadības nozarē nepieciešamo zināšanu un prasmju apguvi. 2. Izveidot studējošajiem spējas pieņemt lēmumus, risināt problēmas un vadīt padotās apakšvienības personālu dažādos un pastāvīgi mainīgos vai neskaidros apstākļos miera laikā un valsts apdraudējuma gadījumā, tai skaitā ekstrēmās un bīstamās vidēs, sekmējot personības vispusīgu attīstību. 3. Sagatavot kompetentus, starptautiskā vidē konkurētspējīgus dažāda līmeņa militāros vadītājus, kuri spēj izmantot savas zināšanas, iegūtās prasmes un demonstrēt izpratni, apliecinot profesionalitāti.

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Pārzina NBS struktūras, uzdevumu, bruņojuma, tehnikas, ekipējuma un sakaru sistēmu apkopes prasības, standartus.</p> <p>2. Pārzina NATO un ES tiesību aktus, NATO struktūru un galvenos uzdevumus, starptautiskos līgumus un vienošanos, normatīvo aktu izstrādes kārtību un profesionālos terminus valsts un vienā no NATO oficiālajām valodām.</p> <p>3. Pārzina valsts militārās aizsardzības stratēģiju, dažādu spēku vienību sadarbību principus, NBS, NATO nosacītā pretinieka struktūru, bruņojumu, taktiku, AMII, lēmuma pieņemšanas procesu un personāla vadību ikdienā un paaugstinātas spriedzes un stresa apstākļos.</p> <p>4. Prot vadīt padoto personālu miera un krīzes laikā, plānot un vadīt pasākumus militārās disciplīnas nostiprināšanai un personāla apmācībai, uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un rīcību, strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas.</p> <p>5. Prot analizēt saņemtos uzdevumus un pavēles, orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos, valsts un tās aizsardzības jomas normatīvajos aktos un vadīt specifiskas militārās operācijas atbilstoši pakļautās apakšvienības līmenim un vietai kopējā militārā uzdevuma plānā.</p> <p>6. Prot rīkoties ar noteiktajā vidē izmantojamo militāro tehniku un iekārtām, izmantot militārās darbības vides standarta operāciju procedūras, analītiski lietot dienesta pienākumu izpildei pieejamo informāciju.</p> <p>7. Spēj pieņemt lēmumus, vadīt padoto personālu miera un krīzes apstākļos, nodrošināt un uzturēt padotās apakšvienības profesionalitāti un kaujas gatavību, īstenot padotā personāla apmācību un nodrošināt disciplīnu un labu psiholoģisko mikroklimatu apakšvienībā.</p> <p>8. Spēj plānot, lietot un uzturēt atbildībā esošo kaujas tehniku, tehniskos līdzekļus un ekipējumu un organizēt padotā personāla darbu.</p> <p>9. Spēj iegūt un analizēt dienesta pienākumu izpildei nepieciešamo informāciju, to formulēt un analītiski aprakstīt, orientēties pasaules un valsts politiskajos, ekonomiskajos un militāro konfliktu procesos, izprast NBS un pārstāvētās specialitātes lomu valsts aizsardzībā, sabiedrībā un lomu kopējā NBS uzdevumu kontekstā.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Diplomdarbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātiene - 1 gadi, 5 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātiene
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	5
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	101
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Apgūta akadēmiskā bakalaura studiju programma, pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	—
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Leitnanta profesionālā kvalifikācija

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija	RĪGA	EZERMALAS IELA 8, ZIEMEĻU RAJONS, RĪGA, LV-1014

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Kopš iepriekšējās studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” (turpmāk – KSV) akreditācijas 2013. gadā studiju programmas saturā ir veiktas vairākas izmaiņas.

Tika mainīts prakses apjoms atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, nodrošinot praksi 20 KP apjomā. Studiju programmā tika ieviestas 5 prakses, kas nodrošināja MK noteikumu izpildi. Līdz ar prakšu ieviešanu studiju programmas apjoms no 52 KP palielinājās līdz 66 KP. Pārejot uz ECTS sistēmu – līdz 101 KP.

No studiju programmas satura tika izņemts arī valsts (kvalifikācijas) eksāmens, ieviešot eksāmena pārbaudes prasības Taktikas kursa noslēgumā.

Studiju programmā tika ieviests studiju kurss Kaujas izturības kurss, kas ir vērsts uz topošo NBS virsnieku psihiskās noturības pārbaudi, pildot uzdevumus pastiprinātas slodzes, stresa un noguruma apstākļos, lai analizētu katra kursa dalībnieka izturības sliekšni un dotu tiem rekomendācijas uzlabojumiem turpmākajā dienestā.

Tā kā programmā studē jaunieši ar augstāko izglītību un labām angļu valodas zināšanām no studiju programmas satura tika izņemts arī studiju kurss Svešvaloda 5 KP, aizvietojot šo kursu ar praksi Līdera prasmi attīstībā atbilstoši Ministru kabineta noteikumu prasībām. Ja studējošajiem ir nepieciešams pilnveidot angļu valodas zināšanas, lai iegūtu leitnanta dienesta pakāpi, tad tiek rīkoti fakultatīvi kursi ārpus studijām NAA.

Pārskata perioda laikā studiju programmas saturā papildus tika veiktas nebūtiskas izmaiņas. Studiju kursi Medicīnas nodrošinājums 1 KP un Sauszemes spēku nodrošinājums 1 KP tika apvienots vienā studiju kursā Nodrošinājuma (loģistikas) atbalsts 2 KP. Pārejot uz ECTS sistēmu – 3 KP. Studiju kursam Uguns atbalsts 1 KP tika mainīts nosaukums uz Levads uguns atbalsts 1 KP, pārejot uz ECTS – 2 KP. Studiju kursam Strēlnieku ieroču uzbūve un spējas 1 KP tika mainīts nosaukums uz Pamatkurss ieroču uzbūvē un spējās 1 KP, pārejot uz ECTS – 2KP. Tādā veidā studiju kursa nosaukumi vairāk atbilst to saturam.

Studiju kurss Taktika/prakse tika mainīts uz studiju kursu Vada taktika (t. sk. studiju darbs) 18 KP, pārejot uz ECTS – 26 KP. Tā šis studiju kurss tika sinhronizēts ar bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” studiju kursu.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 322 Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju programma tiek īstenota izglītības tematiskajā jomā Civilā un militārā aizsardzība, mainot programmas grupu no Darba aizsardzība un drošība, kods 862, uz Militārā aizsardzība, kods 863. Šī programmu grupa precīzāk raksturo pašas programmas saturu.

Saskaņā ar studiju virziena “Militārā aizsardzība” attīstības plānu, studiju programmā ir paredzēts izskatīt iespēju ar 2025. gadu ieviest specializāciju – Jūras spēku komandējošā sastāva virsnieks.

No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP – 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Studiju programma “Komandējošā sastāva virsnieks” atbilst Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnijā noteikumu Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” programmu grupai Militārā aizsardzība, Kods 46863, kas iekļauta izglītības tematiskajā jomā Civilā un militārā aizsardzība. Programmas absolventiem tiek piešķirta 6. līmeņa profesionālā kvalifikācija leitnants.

KSV studiju programma tiek īstenota atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”.

KSV studiju programma pilnībā atbilst studiju virziena “Militārā aizsardzība” jomai un definētam mērķim, nodrošinot studējošajiem militārās aizsardzības nozares un profesionālo kompetenču apgušanu Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) Sauszemes spēku (turpmāk – SzS) vajadzībām. Studiju ilgums ir 1 gads un 5 mēneši. Programmā tiek uzņemti jaunieši ar iepriekš iegūto augstāko izglītību, kuri ir ieguvuši Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras (LKI) 6. līmenim atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetences. Pirms imatrikulācijas studijām pretendentiem ir jāiziet pirmsstudiju apmācību posms, kas sastāv no militārās pamatapmācības kursa un Jaunākā līdera kursa (sk. pašnovērtējuma ziņojumā 2.1.4. sadaļu).

KSV studiju programmas mērķis ir sagatavot studējošos dienestam NBS SzS vienībās un štābos vidējā līmeņa komandējošā sastāva amatos, kā arī ES/NATO multinacionālajās vienībās, ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci, kas pilnībā atbilst studiju virziena “Militārā aizsardzība” definētam mērķim.

Lai sasniegtu KSV studijas programmas mērķi, tiek izvirzīti uzdevumi:

1. nodrošināt militārās vadības nozarē nepieciešamo zināšanu un prasmju apguvi;
2. izkopt studējošajiem spējas pieņemt lēmumus, risināt problēmas un vadīt padotās apakšvienības personālu dažādos un pastāvīgi mainīgos vai neskaidros apstākļos miera laikā un valsts apdraudējuma gadījumā, tai skaitā ekstrēmās un bīstamās vidēs, sekmējot personības vispusīgu attīstību;
3. sagatavot kompetentus, starptautiskā vidē konkurētspējīgus dažāda līmeņa militāros vadītājus, kuri spēj izmantot savas zināšanas, iegūtās prasmes un demonstrēt izpratni, apliecinot profesionalitāti.

Pēc KSV studiju programmas apguves, jaunais virsnieks iegūst leitnanta profesionālo kvalifikāciju un sasniedz kompetenču rezultātus, kas atbilst “Leitnanta” profesijas standartam.

Absolvējot KSV studiju programmu, pamatojoties uz darba devēja atzinumiem, jaunie virsnieki – leitnanti ir sasnieguši SzS jaunāko virsnieku nepieciešamās profesionālās kompetences. Turklāt KSV

studiju programma tiek īstenota atbilstoši NBS kaujas spēju attīstības vadlīnijām attiecībā uz SzS mehanizācijas inovāciju perspektīvām un NAA Kvalitātes politiku, lai sagatavotu nākamos SzS vada komandierus, kuri ir spējīgi pieņemt atbildīgus lēmumus un vadīt apakšvienību komplicētos mūsdienu karadarbības apstākļos.

Kopumā KSV studiju programmas saturs galvenokārt ir paredzēts vieglā kājnieka vada komandiera profesionālai sagatavošanai, kur studiju ilgums pilnībā ļauj realizēt NBS izvirzīto mērķi un uzdevumus, panākot absolventu vēlamos studiju rezultātus, kas atbilst Leitnanta profesijas standartam.

Atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 23. maija noteikumiem Nr. 264 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām" KSV studējošiem ir jāiegūst tāda izglītība, lai absolvents kā militārais vadītājs būtu spējīgs plānot vienības (apakšvienības) ikdienas un kaujas uzdevumu izpildi, tās nodrošinājumu ar personālsastāvu un materiāltehniskajiem resursiem, nodrošināt pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību, izstrādāt vienības (apakšvienības) un tās personālsastāva attīstības plānus.

Izpildot studiju programmas prasības, studentam tiek izsniegts profesionālās augstākās izglītības diploms un profesionālā kvalifikācija leitnants (sk. KSV 3.1.1. pielikums. Studiju programmas "Komandējošā sastāva virsnieks" diploma un tā pielikumu paraugs).

Uzņemšana studiju programmā notiek pēc augstākās izglītības iegūšanas un pirms studiju posma iziešanas, tādējādi 1 gadā un 5 mēnešos students sasniedz visas nepieciešamas zināšanas, prasmes un kompetences, lai pildītu profesionālo dienestu leitnanta amatā (sk. 2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs).

Kopumā var secināt, ka programmas studiju kursa saturs, iegūstamā kvalifikācija, programmas mērķis un uzdevumi, kā arī uzņemšanas nosacījumi pilnā mērā savstarpēji atbilst. Izpildot programmas uzdevumus, studējošie ir sasnieguši programmas mērķi, un tā rezultātā programmas absolventi iegūst leitnanta kvalifikāciju, kas ļauj pilnvērtīgi veikt profesionālo darbību, kā arī turpināt studijas maģistratūrā.

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

KSV studiju programma tiek realizēta atbilstoši Aizsardzības ministrijas noteikumiem Nr. 24 - NOT "Profesionālā dienesta virsnieku pamatapmācības noteikumi", kas nosaka kārtību, kādā organizē virsnieku pamatapmācību, lai sagatavotu Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS) profesionālajam dienestam nepieciešamos virsniekus. KSV studiju programma dod iespēju jauniešiem ar augstāko izglītību īsa laika periodā iegūt jaunākā virsnieka dienesta pakāpi un savu karjeru veidot militārajā jomā.

Šodien valsts aizsardzības nozare ir kļuvusi par prioritāro, tādējādi NBS ir svarīgi sagatavot profesionālus virsniekus un karavīrus, kas valsts apdraudējuma gadījumā spēs aizsargāt Latvijas valsts suverenitāti un teritoriālo nedalāmību.

KSV mērķis līdzīgi kā bakalaura studiju programmai "Sauszemes spēku militārā vadība" ir sagatavot virsniekus NBS SzS vajadzībām, tādējādi KSV studiju programmas ekonomiskais un sociālais pamatojums ir raksturots studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" 3.1.3. sadaļu.

Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” absolventi ir nodrošināti ar dienesta (darba) vietām NBS vienībās.

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studijas NAA KSV studiju programmā norit valsts valodā klātienes studiju formā. Studiju vietu skaitu nosaka saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto virsnieku sagatavošanas plānu. Studijas notiek par valsts līdzekļiem.

Pārskata periodā KSV studiju programmā imatrikulēto studējošo skaits svārstās no 13 līdz 28 studējošiem gadā. Studējošo skaits ir atkarīgs no tā, cik daudz jauniešu ar iepriekšējo augstāko izglītību izrāda interesi par šo programmu un piesakās studijām, tad cik daudz no tiem, kas pieteicās, izturēs atlases procesu, izejot medicīnas un psihodiagnostikas pārbaudi. Vēl daļa neiztur pirmsstudiju posmu – pamatapmācības kurss un Jaunākā līdera kurss –, kas ir obligāta prasība, lai uzsāktu studijas NAA. Ņemot vērā uzņemto kadetkandidātu veselības stāvokli, vispārējo fizisko sagatavotību, kā arī motivāciju dienēt NBS, atskaitīto kadetkandidātu skaits ir mainīgs, bet faktiski sastāda vienu trešdaļu no atlasīto karavīru skaita. Pēc imatrikulācijas studējošo skaits pa gadiem joprojām mainās, jo atskaitīto kadetu skaitu ietekmē vairāki objektīvi faktori: veselības problēmas, vispārējā fiziskā sagatavotība, militārās disciplīnas ievērošana, nespēja apgūt studiju kursus un nesekmība, kā arī citi personīgi iemesli. Lai samazinātu atskaitīto kadetu skaitu, tad veselības un fiziskās sagatavotības pilnveidošanai ir izstrādāta sporta koncepcija. Savukārt, ja studējošā nesekmība iestājusies objektīvu iemeslu dēļ, piemēram, pārejošas veselības problēmas, tad studējošam tiek izstrādāts individuālais mācību plāns, lai apgūtu iekavētos studiju kursus. Būtisku veselības traucējumu gadījumos studējošais tiek eksmatrikulēts no NAA, saglabājot karavīra statusu ar tiesībām atsākt studijas KSV studiju programmā pēc gada. Lielākais studējošo atskaitījums bija 2020./2021. ak. gadā, kad tika atskaitīti 21% studējošo no kopējā studējošo skaita. Lielākā daļa no šiem studējošiem tika atskaitīti veselības dēļ, kas varētu būt saistīts ar Covid-19 ietekmi.

Studiju programmu absolvē 78-90 % studējošo no imatrikulētajiem, kas ir labs rādītājs. Vienīgi 2020./21.ak. gadā absolvēja 56 % no imatrikulēto studējošo skaita. Studējošo skaita dinamika ir apkopota pielikumā (sk. KSV 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem studiju programmā “Komandējošā sastāva virsnieks”).

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” struktūra atbilst Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” VIII daļas prasībām un profesijas standartam “Leitnants” https://www.niid.lv/files/prof_standartu_registrs/ps0373.pdf (sk. KSV 3.2.1. pielikums. Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” atbilstība valsts izglītības standartam un KSV 3.2.2. pielikums. Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” atbilstība profesijas standartam), kā arī militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (sk. KSV 3.2.7. pielikums. Profesionālās studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” atbilstība militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam).

Studiju programmas saturs ir izstrādāts atbilstoši tās mērķim – sagatavot studējošos par vidējā līmeņa vadītājiem dienestam Nacionālo bruņoto spēku (NBS), Ziemeļatlantijas līguma organizācijas un Eiropas Savienības daudznacionālajās vienībās ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci. Nosakot studiju programmas sasniedzamos rezultātus, tika ņemtas vērā profesijas standartā “Leitnants” noteiktās kompetences un zināšanas.

Studiju programma sastāv no 10 obligātiem (A daļa) un 6 obligātās izvēles (B daļa) studiju kursiem, un diviem papildu studiju kursiem atbilstoši Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktām prasībām. Atbilstoši valsts profesionālās augstākās izglītības standartam studiju programmā ir iekļauta prakse un diplomdarba izstrādāšana un aizstāvēšana. (sk. KSV 3.2.4. pielikums. Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” plāns).

No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP – 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

Izstrādājot studiju kursus, tiek pārbaudīta to atbilstība programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, kā arī tiek ievērota studiju kursu savstarpējā saistība un secīgums. Lai novērtētu studiju kursus sasniedzamo rezultātu sasaisti ar studiju programmas noteiktajiem rezultātiem, tika veikts studiju kursu kartējums (sk. KSV 3.2.3. pielikums. Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” studiju kursu kartējums), izmantojot studiju programmā iekļauto studiju kursu aprakstus (sk. KSV 3.2.5. pielikums. Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” kursu apraksti). Studiju kursu kartējums sastāv no studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem, kas ir definēti sasniedzamajās zināšanās, prasmēs un kompetencēs, un katra studiju kursa sasniedzamajiem rezultātiem – zināšanas, prasmes un kompetences.

Studiju programmas saturs ir vērsts uz militārā dienesta nozares profesionālo studiju kursu apguvi. Studiju programma tiek realizēta 1 gadā un 5 mēnešos, 3 semestros.

Pirmajā studiju gadā studējošie iziet otru intensīvāko virsnieku militāro apmācību Latvijā pēc NBS Speciālo uzdevumu vienības virsnieku apmācības. Sākotnēji tiek apgūtas jaunākajam līderim, kājnietu nodaļas komandierim, nepieciešamās zināšanas un prasmes. Pēc tam tiek pilnveidotas

zināšanas par strēlnieku ieroču uzbūvi un spējām, kaujas tehniku un bruņojumu, tiek apgūti kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma pamati. Tad seko iegūto militārās vadības zināšanu, fizisko un psiholoģisko spēju, noturības un piemērotības virsnieka profesijai pārbaude Kaujas izturības kursā. Mācību gada noslēgumā prakses laikā studējošie mācās plānot un praktiski vadīt kājnieku vada operācijas.

Otrajā studiju gadā tiek apgūtas jaunākajam līderim nepieciešamās zināšanas par militāro vadību, psiholoģiju, pedagogiju un militārajām tiesībām, kā arī tiek iegūtas zināšanas karamākslas vēsturē. Studiju programmas noslēgumā studējošie iziet praksi NBS vienībās un aizstāv diplomdarbu.

Programmas saturs tiek pastāvīgi aktualizēts atbilstoši darba devēja – NBS – pieprasījumam.

Izvērtējot studiju programmas mērķa un sasniedzamo rezultātu sasaisti ar studiju kursu mērķiem un rezultātiem, var secināt, ka programmas un studiju kursu saturs ļauj sasniegt kā programmas mērķi, tā arī programmā paredzētos rezultātus. Veiksmīgi apgūstot programmu, studējošie sasniedz programmas sagaidāmos rezultātus, iegūst zināšanas, prasmes un kompetenci, kas ļauj efektīvi pildīt dienestu NBS.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programma tiek īstenota atbilstoši apstiprinātam studiju plānam. Studiju kursi tiek plānoti moduļu veidā, kad studējošie apgūst pilnībā vienu vai dažus studiju kursus, tad seko nākamie studiju kursi. Tādā veidā studējošie koncentrējas uz noteiktas vielas apguvi, kā arī militārie pasniedzēji tiek pieaicināti studiju kursa pasniegšanai konkrētajā periodā. Šāds plānojums arī atvieglo poligona nodrošinājumu militāro kursu realizēšanai.

Studiju kursi tiek realizēti atbilstoši to apjomam, kas noteikti kredītpunktos. 1 kredītpunkta apjoms – 30 akadēmiskās stundas. Kontaktstundu skaits ir atkarīgs no konkrēta studiju kursa satura. Militāriem studiju kursiem kontaktstundas var sastādīt pat 80% no studiju kursa apjoma.

Studiju īstenošanas metodes katrā studiju kursā tiek izvēlētas atbilstoši kursa specifikai, izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, paredzēto studiju rezultātu sasniegšanas īpatnībām un studiju programmas kopējai ievirzei.

Studiju procesa nodrošināšanai tiek sistematizēti sniegtas gan teorētiskās, gan praktiskās

zināšanas. Studiju gaitā tiek izmantotas dažādas mācību metodes – lekcijas, semināri, diskusijas, kontroldarbi un ieskautes, gan arī grupas darbi. Lai sekmētu profesionālās nozares studiju kursu apguvi, tiek izmantotas interaktīvās mācību metodes un dažādas mācību organizatoriskās formas – vēsturiskie izbraucieni uz Pirmā un Otrā pasaules kara norises vietām (*historic case study analysis*), militāro operāciju scenāriju izspēle uz kartes (*war game*), lēmuma pieņemšanas scenāriju izspēle (*decision forcing games*), kā arī kaujas ieroču un sistēmu simulatori (ieroču un uguns izsaukšanas un koriģēšanas simulatori).

Studiju kursu apguvei docētāji izmanto sistēmpieeju, kur sākotnēji studējošajiem tiek sniegta teorētiskā ievaddaļa, kam seko studējošo praktisks darbs, turklāt kadeti ir iespēja pašiem vadīt praktiskās nodarbības, izmantojot un nostiprinot iepriekš iegūtās teorētiskās zināšanas. Detalizētāks metožu apraksts ir sniegts pašnovērtējuma ziņojuma 2.1.5. un 3.2.2. sadaļā.

Visi studiju kursu materiāli ir pieejami NAA elektroniskajā sistēmā ILIAS, kas tiek pastāvīgi papildināti un aktualizēti.

Lai iegūstāmās zināšanas būtu nozarei aktuālas, regulāri tiek pieaicināti NBS vieslektori – virsnieki un speciālisti –, lai vadītu lekcijas. Katrs no studiju kursiem sākas ar studiju kursa apraksta prezentāciju, kur noteikti sasniedzamie studiju rezultāti, kā arī sniegts studiju kursa apguves kritēriju skaidrojums.

Lai izglītības iegūšana NAA atbilstu studentcentrētai pieejai, uzsvars tiek likts uz studējošo iesaisti studiju satura un procesa pilnveidē – pēc katra no studiju kursiem, kadeti aizpilda anketu par docētāju un lektoru sniegumu. Studiju laikā pastāvīgi tiek rīkotas kopsapulces, kur kadeti var uzdot aktuālus jautājumus vadībai. Savukārt programmas nobeigumā rektors un prorektors tiekas ar absolventiem un izrunā lietas, kuras vajadzētu uzlabot vai mainīt.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

KSV studiju programmā studējošo praksi nosaka NAA Mācību padomes apstiprinātais Prakses nolikums (sk. KSV 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums. Profesionālās augstākās izglītības programma “Komandējošā sastāva virsnieks”). Studējošajiem tiek nodrošinātas prakses iespējas NBS vienībās, dalība praksē ir obligāta un tiek uzsākta jau pirmajā studiju gadā. Prakse ir iedalīta vairākos posmos atbilstoši studiju kursu apguves sistemātiskumam un militāro kompetenču pilnveides mērķiem. Kopējais KSV studiju programmas prakses apjoms ir 30 KP un iekļauj šādus posmus:

1. Prakse nodaļas taktikas kursa ietvaros – 12 KP, ilgums astoņas nedēļas. Prakse tiek realizēta 1. kursa pavasara semestrī. Tās mērķis nostiprināt pirmsstudiju posmā iegūtās teorētiskās zināšanas un praksē vingrināt militārās iemaņas kājnieku nodaļas līmenī. Papildus militāro prasmju vērtējumam praktikanti saņem rekomendācijas personības līderības iezīmju pilnveidei;
2. Līderības prasmju pilnveidošanas prakse vasaras lauku nometnē – 6 KP. Prakse tiek realizēta 1. kursa pavasara semestrī. Līdzīgi kā SzS MV studiju programmas studējošie prakses gaitā

KSV kadeti vingrina un nostiprina individuālās un kolektīvās militārās iemaņas, kā arī praktizē vadības funkcijas;

3. Prakse militārās mācībās “Sudraba bulta” vai “Namejs” un “Kristāla bulta” – 6 KP. Prakse tiek realizēta 2. un 3. semestrī. Prakses gaitā KSV kadeti nostiprina praktiskās iemaņas vada un rotas taktikā, patstāvīgi vadot un piedaloties apakšvienības taktikas manevros kaujas lauka apstākļos. Prakses mērķis ir nostiprināt teorētiskās un praktiskās zināšanas par kājnieku vada un rotas taktiku, militāro psiholoģiju, pedagogiju, nodarbību vadīšanu, kā arī pilnveidot līdera personības iezīmes;
4. Pirmsdiploma prakse – 6 KP. Prakse tiek īstenota 3.semestrī. Prakses mērķis ir iepazīstināt kadetu ar nākamo dienesta vietu. Pirmsdiploma prakse noslēdzas ar iesniegtu prakses atskaiti.

Prakses vērtēšanas kritēriji ir noteikti Prakses nolikumā. Praksēs studējošie tiek vērtēti pēc vairākiem kritērijiem, kas palīdz objektīvi novērtēt studējošā sniegumu visas prakses laikā. Bez taktiskajām un tehniskajām zināšanām tiek vērtētas arī personiskās īpašības, tāda kā attieksme, disciplīna, sadarbība ar kolēģiem, spēja pieņemt lēmumus un citas. Studējošais saņem vērtējumu katrā prakses posmā.

Visi prakses posmi nodrošina teorētisko zināšanu nostiprināšanu, līdera prasmju attīstību un kompetenču iegūšanu lēmumu pieņemšanā, personāla vadīšanā, kā arī kaujas tehnikas, tehniskos līdzekļus un ekipējumu lietošanā. Prakses posmu izvirzītie mērķi un uzdevumi paredz studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” noslēgumā studenti izstrādā kvalifikācijas darbu – diplomdarbu. Kvalifikācijas darba izstrāde un aizstāvēšana tiek organizēta saskaņā ar NAA Senāta sēdes 17.01.2023. apstiprināto “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījumu nolikumu” (sk. 1.1 .pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.20. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījuma nolikums).

Diplomdarba izstrāde notiek saskaņā ar Metodiskajiem norādījumiem diplomdarba izstrādē un aizstāvēšanā. Diplomdarba tēmu KSV studējošais izvēlas patstāvīgi atbilstoši studiju virziena “Militārā aizsardzība” pētījuma jomām, kas raksturotas pašnovērtējuma ziņojuma 2.4.5. sadaļā. Diplomdarbu tēmas ir saistītas ar aktuāliem jautājumiem militārajā nozarē. Tā piemēram, 2023.gadā tika aizstāvēti divi diplomdarbi par Valsts aizsardzības dienesta ieviešanu. 2021.gadā tika aizstāvēts diplomdarbs par psihoemocionāliem riska faktoriem un stresu attālinātajā apmācībā, kas bija ļoti aktuāla saistība ar Covid-19 ierobežojumiem. Diplomdarba izstrādes laikā studējošajam ir nodrošinātas augsti kvalificētu docētāju – darba vadītāju konsultācijas, kā arī pieeja NAA abonētajām starptautiskajām un nacionālajām zinātniskajām datu bāzēm. Diplomdarbus vada gan NAA akadēmiskais personāls, gan militārpersonas no NBS vienībām ar atbilstošu izglītību.

Programmas noslēguma darbus vērtē Valsts pārbaudījumu komisija, kuras sastāvā ir komisijas priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, vismaz trīs komisija locekļi un sekretārs. Komisijas priekšsēdētājs un puse no komisijas locekļiem ir pārstāvji no NBS vienībām, kuri ar lielu interesi iesaistās diskusijās ar kadeti par viņu veiktajiem pētījumiem.

Noslēguma darba vērtējumu analīze uzrāda, ka augstāko vērtējumu 10 (izcili) iegūst samērā reti (5% no kopējā absolventu skaita KSV programmā), piemēram, vērtējumu 10 ieguva divi kadeti 2021. gadā, viens kadets 2022. gadā, viens kadets 2023. gadā. Pārskata periodā vērojama tendence, ka KSV studiju programmas studējošu diplomdarbu akadēmiskais rezultāts paaugstinās, kur vidējais diplomdarbu atzīmju vērtējums laika periodā no 2018. gada līdz 2023. gadam ir robežās no 6,9 līdz 8.

Sākot ar 2023. gadu, tika organizēta kadetu pētnieciskā konference, kur KSV absolventi prezentēja savus pētījumus.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

KSV studiju programmas īstenošanai tiek izmantota NAA infrastruktūra un materiāltehniskais nodrošinājums, kas detalizēti raksturots pašnovērtējuma ziņojuma 2.3.2. sadaļā. Daļa no KSV studiju kursiem norisinās lauku apstākļos, kur taktiskām mācībām un kaujas šaušanai tiek izmantots NBS Ādažu poligons, kā arī Ādažu militārās bāzes infrastruktūra. Papildus militāro mācību realizēšanai tiek izmantota arī NBS Kājnieku skolas un NBS Instruktoru skolas infrastruktūra.

NAA studējošajiem ir arī pieejams 2022. gadā atklāts NAA bibliotēkas komplekss, daļa no NAA Labklājības centra. Bibliotēka atrodas bibliotēku reģistrā un tā nodrošina vairākas lasītavas (diennakts, klusā, audiovizuālā un klasiskā), depozitāriju un piekļuvi dažādām datu bāzēm – Lursoft, Letonika, Laikrakstu bibliotēka, EBSCO “*Military&Government Collection*”, EBSCO “*eBook Collection*”, EBSCO Nacionālā pakete, *Taylor and Francis “Military&Strategic Studies*”, SIPRI *Yearbook* online u.c. Pieejams ir arī abonements.

Novērtējot resursu, informatīvo un materiāltehnisko bāzi, NAA studējošie tiek pilnībā nodrošināti ar visu nepieciešamo studiju rezultātu sasniegšanai.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programma tiek realizēta no NBS līdzekļiem, nodrošinot visus nepieciešamos resursus kvalitatīvo studiju nodrošināšanai.

NAA ir Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) sastāvdaļa, kurai nav atsevišķa budžeta komunālo pakalpojumu un ēku uzturēšanas izmaksām, visas ar NAA uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta. Militāriem pasniedzējiem atalgojumu maksā NBS un tos norīko apmācību veikšanai NAA.

Studiju programmas izmaksas tiek rēķināties saskaņā ar Aizsardzības ministrijas 2012. gada 5.jūlija noteikumiem Nr.13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu”. Katru gadu tiek aprēķinātas studiju programmas izmaksas, iekļaujot ar karavīra izglītības iegūšanu tieši saistītos izdevumus.

Studiju programmas izmaksas ir sniegtas pielikumā (sk. KSV Cits pielikums. Finances).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi” studējošo skaitu vidējā termiņā plāno Aizsardzības ministrija, bet katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to akadēmijai nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas docēšanu nodrošina 22 mācībspēki. Tā kā studiju programma pārsvarā sastāv no militāriem studiju kursiem, tad 73% no mācībspēkiem ir profesionālā militārā dienesta karavīri vai no aktīva dienesta atvaļinātas militārpersonas, kuru kvalifikācija pilnībā atbilst programmas prasībām un nodrošina nepieciešamo kvalitāti. Studiju programmas īstenošanā piedalās četri mācībspēki (18%) ar doktora grādu, no kuriem trīs ir ievēlēti NAA akadēmiskajos amatos kā vadošie pētnieki. Divi mācībspēki ir viesdocētāji no Latvijas Universitātes, kas nodrošina studiju kursus “Militārā pedagoģija” un “Vides aizsardzība un darba drošība”, viens no kuriem ir profesors. Viens

mācībspēks, kas nodrošina studiju kursu "Inženieru atbalsts", ir NAA docenta amatā ievēlēta atvaļināta militārpersona atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 7. novembra noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi. 5 mācībspēki (23%) ir militārpersonas, kuru dienesta vieta ir Nacionālā aizsardzības akadēmija, savukārt 8 mācībspēki (36%) ir ar NBS komandiera pavēli norīkotas militārpersonas noteiktu studiju kursu docēšanai, kuriem ir atbilstoša militārā vai profesionālā kompetence.

Programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācija pilnībā atbilst studiju programmas mērķu un uzdevumu sasniegšanai, jo visi mācībspēki ir savas jomas speciālisti. Visiem militāriem pasniedzējiem ir ilgstoša dienesta pieredze un atbilstoša kvalifikācija studiju kursu nodrošināšanā, kas palīdz sasniegt izvirzītos studiju rezultātus.

Dati par KSV studiju programmas mācībspēku nodrošinājumu ir apkopoti pielikumā (sk. 2.3.2. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas (*Curriculum Vitae Europass* formātā)).

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Tā kā KSV studiju programmas realizēšanā 73% no mācībspēkiem ir profesionālā militārā dienesta karavīri, kuri noteiktajos periodos rotē no vienas vienības uz citu, kā arī piedalās militārajās misijās vai militārajās mācībās, tad militāro mācībspēku sastāvs no iepriekšējās akreditācijas 2013.gadā ir stipri mainījies. Tikai 26% vai 6 pasniedzēji no visiem studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem ir palikuši, kas nodrošināja studiju kursu realizēšanu visa pārskata perioda laikā. Trīs no tiem ir civilie pasniedzēji, kas ir ievēlēti kā vadošie pētnieki NAA. Viens ir atvaļināta militārpersona, kas ir ievēlēta docenta amatā un nodrošina studiju kursu "Inženieru atbalsts", viena ir NAA militārpersona, kas ir vecākā pasniedzēja un nodrošina studiju kursu "Militārā psiholoģija". Viena militārpersona, kas tiek patstāvīgi piekomandēta studiju kursa "Pamatkurss ieroču uzbūvē un spējās" nodrošināšanā.

Mācībspēku sastāva izmaiņas nav pasliktinājušas studiju kvalitāti, jo studiju programmas realizēšanai tiek piesaistīti augstas klases speciālisti un savas jomas profesionāļi. Pirms uzsākt studiju kursu docēšanu, mācībspēkam tiek nosūtīts studiju kursa apraksts ar iespējām to korigēt, nodrošinot augstākās izglītības studiju prasību ievērošanu. Studiju kvalitāte NAA tiek vērtēta patstāvīgi, tādējādi nav pieļaujama kvalitātes pazemināšanās.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Lai sinhronizētu KSV studiju programmas studiju kursu saturu un nodrošinātu studiju kvalitāti atbilstoši NAA Kvalitātes politikai un NAA lekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumam, aktuālie studiju jautājumi tiek analizēti Mācību padomes sēdēs, NAA personāla un akadēmiskā personāla kopsapulcēs, kā arī vadības grupas darba semināros. Lai nodrošinātu profesionālo nozares studiju kursu īstenošanu atbilstoši darba devēja vajadzībām, tad īpaša vērība tiek pievērsta NAA patstāvīgā akadēmiskā personāla sadarbībai ar NBS regulāro spēku vienību vieslektoriem – profesionālā dienesta karavīriem, kuri ir iesaistīti KSV studiju kursu un militāro mācību vadīšanā.

Uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdi KSV studiju programmas studējošo un mācībspēku skaita attiecība ir 1,5 studējošie uz 1 mācībspēku.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	KSV_Diploms_un_ta_pielikums_LV.pdf	CSO Annex 3.1.1 Sample diploma and its annexes.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	KSV 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem.pdf	CSO Annex 3.1.2 Statistics on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	KSV 3.2.1. pielikums. Atbilstība valsts izglītības standartam.pdf	CSO Annex 3.2.1 Compliance with the State Education Standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	KSV 3.2.2. pielikums. Atbilstība profesijas standartam.pdf	CSO Annex 3.2.2 Compliance with the professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	KSV 3.2.7. pielikums. Atbilstība specifiskajam normatīvajam regulējumam.pdf	CSO Annex 3.2.7 Compliance with the specific regulatory framework.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	KSV 3.2.3. pielikums. Studiju kursu kartējums.pdf	CSO Annex 3.2.3 Mapping of study courses.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	KSV 3.2.4. pielikums. Studiju programmas plans.pdf	CSO Annex 3.2.4 Plan of the study programme.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	KSV 3.2.5. pielikums. Studiju kursu apraksti.doc	CSO Annex 3.2.5 Course descriptions.doc
Studējošo prakses organizācijas apraksts	KSV 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums.pdf	CSO Annex 3.2.6 Internship regulation.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		

Jūras spēku militārā vadība (42863)

Studiju virziens	Militārā aizsardzība
Studiju programmas nosaukums	Jūras spēku militārā vadība
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42863
Studiju programmas veids	Profesionālā bakalaura studiju programma
Studiju programmas direktora vārds	Artis
Studiju programmas direktora uzvārds	Strautiņš
Studiju programmas direktora e-pasts	artis.strautins@mil.lv
Studiju programmas vadītāja/direktora akadēmiskais/zinātniskais grāds	profesionālais maģistra grāds jūras transportā
Studiju programmas direktora telefona numurs	+371 29902332
Studiju programmas mērķis	Sagatavot studējošos par vidējā līmeņa vadītājiem dienestam Nacionālo bruņoto spēku (NBS), Ziemeļatlantijas līguma organizācijas un Eiropas Savienības daudznacionālajās vienībās ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci.
Studiju programmas uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Par prioritāti uzskatīt studējošā kā līdera veidošanu un viņa radošas personības attīstību. 2. Izveidot militārā vadītāja veidošanās pamatkursu koncentrāciju A blokā, lai studējošie gūtu teorētisko izpratni un praktiskās iemaņas par militāra un nemilitāra rakstura uzdevumu plānošanu, vadīšanu un kontroli. 3. Attīstīt studējošo spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus paaugstināta riska apstākļos un krīzes situācijās; 4. Apgūt vadībinības un militāri tehniskās zināšanas, t.sk. kaujas inženieratbalsts, individuālais un kolektīvais bruņojums, sakari un kaujas tehnika, kas atbilst kuģa komandas leitnanta profesionālās kvalifikācijas prasībām. 5. Nodrošināt tādu konkrētas specializācijas starpdisciplināro kompleksa B kursu bloku, lai studējošie iegūtu zināšanas inženierzinātņu grupas studiju kursus un jūrniecības nozares jautājumos, kuru praktiskās zināšanas pielietojamas NBS kuģu vadīšanai un pareizai ekspluatācijai. 6. Apgūt pašizglītošanās un pētniecības darba iemaņas, studējot nozares literatūru, veicot pētījumus, pildot semestra, kursa un diploma darbus, gatavojot projektus u.c. veida uzdevumus, kuri ir saistīti ar jūrniecību, inženierzinātņi un valsts aizsardzību. 7. Veicināt studiju programmas satura un studiju procesa tālāko pilnveidi atbilstoši NBS attīstības plāniem, uzdevumiem un tehnoloģiju attīstībai.

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p>1. Pārzina NBS struktūras, uzdevumu, bruņojuma, tehnikas, ekipējuma un sakaru sistēmu apkopes prasības, standartus.</p> <p>2. Pārzina NATO un ES tiesību aktus, NATO struktūru un galvenos uzdevumus.</p> <p>3. Pārzina valsts militārās aizsardzības stratēģiju, dažādu spēku vienību sadarbību principus, NBS, NATO nosacītā pretinieka struktūru, bruņojumu, taktiku, AMII.</p> <p>4. Prot vadīt padoto personālu miera un krīzes laikā, plānot un vadīt pasākumus militārās disciplīnas nostiprināšanai un personāla apmācībai, uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un rīcību, strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas.</p> <p>5. Prot analizēt saņemtos uzdevumus un pavēles, orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos, valsts un tās aizsardzības jomas normatīvajos aktos un vadīt specifiskas militārās operācijas atbilstoši pakļautās apakšvienības līmenim un vietai kopējā militārā uzdevuma plānā.</p> <p>6. Prot rīkoties ar noteiktajā vidē izmantojamo militāro tehniku un iekārtām, izmantot militārās darbības vides standarta operāciju procedūras, analītiski lietot dienesta pienākumu izpildei pieejamo informāciju.</p> <p>7. Spēj pieņemt lēmumus, vadīt padoto personālu miera un krīzes apstākļos, nodrošināt un uzturēt padotās apakšvienības profesionalitāti un kaujas gatavību, īstenot padotā personāla apmācību un nodrošināt disciplīnu un labu psiholoģisko mikroklimatu apakšvienībā.</p> <p>8. Spēj plānot, lietot un uzturēt atbildībā esošo kaujas tehniku, tehniskos līdzekļus un ekipējumu un organizēt padotā personāla darbu.</p> <p>9. Spēj iegūt un analizēt dienesta pienākumu izpildei nepieciešamo informāciju, to formulēt un analītiski aprakstīt, orientēties pasaules un valsts politiskajos, ekonomiskajos un militāro konfliktu procesos, izprast NBS un pārstāvētās specialitātes lomu valsts aizsardzībā, sabiedrībā un lomu kopējā NBS uzdevumu kontekstā.</p>
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 4 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	4
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	273
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālais bakalaura grāds Jūras spēku militārajā vadībā
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Leitnants

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmija	RĪGA	EZERMALAS IELA 8, ZIEMEĻU RAJONS, RĪGA, LV-1014

3.1. Studiju programmas raksturojošie rādītāji

3.1.1. Apraksts un analīze par izmaiņām studiju programmas parametros, kas veiktas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, tajā skaitā par izmaiņām, kas plānotas studiju virziena novērtēšanas procedūras ietvaros.

Pamatojoties uz 2023. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu", studiju programmas "Jūras spēku militārā vadība" struktūra nav mainījusies, bet obligātais saturs ir mainījies atbilstoši likuma prasībām. Pēdējā akreditācijā 2013. gadā studiju programmas obligāto saturu veidoja Vispārizglītojošo un humanitāro studiju kursi, Militāro studiju kursi, Nozares profesionālās specializācijas kursi, Ekonomikas un vadības studiju kursi, Brīvās izvēles studiju kursi, prakse un Valsts pārbaudījums. Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība tiek nodrošināta divās specializācijās – Kuģu vadīšana un Kuģu mehānika –, kuru saturus veido Obligātā daļa, Obligātā izvēles daļa, Brīvās izvēles daļa, prakse un valsts pārbaudījums.

Studiju programmas Obligātās izvēles daļas studiju kursi tiek pārskatīti atbilstoši *International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers* (turpmāk – STCW) prasībām attiecībā uz jūrnieru izglītību. Studiju programmas specializācijas Kuģu vadīšana un Kuģu mehānika studējošajiem ir jābūt kompetentiem attiecībā uz starptautiskajām prasībām jūrnieriem, veicot kuģu vadīšanu un nodrošinot kuģu ekspluatāciju.

Mainoties noteikumiem par studiju programmas obligāto saturu, studiju kursi tika pārkārtoti uz attiecīgo studiju programmas daļu. Būtiskākās izmaiņas studiju programmas studijuursos tika veiktas to nosaukumu precizēšanā, tika pievienoti jauni studiju kursi, kā arī veikta studiju kursu apvienošana vai izdalīšana.

Studiju programmas Obligātā daļa sastāv no 90 KP (ECTS), Obligātās izvēles daļas no 110 KP, Brīvās izvēles daļa no 9 KP, prakse no 46 KP un valsts pārbaudījums no 18 KP. Kopā 273 KP.

Studiju programmā Jūras spēku militārā vadība specializācijas Kuģu vadīšana un Kuģu mehānika Obligātajā daļā pārskata periodā tika veiktas šādas izmaiņas:

- Studiju kurss Matemātika 9 KP apjomā tika samazināts uz 6 KP (9 ECTS) un ieviests jauns studiju kurss Ievads fizikā 2 KP (3 ECTS) apjomā, lai stiprinātu studējošo vājās eksaktās zināšanas pirms Obligātās izvēles daļas studiju kursu apgūšanas. Arī fiziskā sagatavotība jauniešiem ir neapmierinošā stāvoklī un studiju kursa Sports apjoms tika palielināts no 2 KP uz 3 KP (4 ECTS). Turpretī studiju programmā imatrikulētajiem angļu valodas zināšanas ir būtiski labākas, tāpēc svešvalodas studiju kursa Angļu valoda apjoms tika samazināts no 6 KP uz 2 KP (3 ECTS);
- Studiju kurss Militārā pedagoģija un psiholoģija 2 KP apjomā tika izdalīts divos atsevišķos studijuursos: Militārā pedagoģija 2 KP (3 ECTS) un Militārā psiholoģija 2 KP (3 ECTS) apjomā. Šo kursu tēmu apjoms ir pamatojams ar cilvēku augošo psiholoģisko mijiedarbību mūsdienu darba un apmācību vidē, kur nepieciešams stiprināt spēju strādāt un mācīties stresa un diskomforta apstākļos;
- Daļa sauszemes kursu apjomi tika samazināti, lai studiju programmā iekļautu jaunus taktikas studiju kursus studējošo militāro iemaņu uzlabošanai. Studiju kurss Uguns atbalsts 2 KP

apjomā tika precizēts kā Ievads uguns atbalstā ar 1 KP (2 ECTS). Studiju kurss Kaujas inženieratbalsts 4 KP apjomā tika precizēts kā Inženieru atbalsts ar 1 KP (2 ECTS). Studiju kurss Ģeoinformātika un meteoroloģija 2 KP apjomā tika precizēts kā Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati ar 1 KP (2 ECTS);

- Tika pārskatīti studiju kursu apraksti un to tēmas, kur studiju kurss Medicīniskais nodrošinājums ar 2 KP tika samazināts uz 1 KP (1 ECTS), jo daļa tēmu tiek apgūtas studiju kursā Kuģošanas drošība 5 KP (7 ECTS). Tika pārskatīts un optimizēts studiju kurss Jūras spēku nodrošinājums 2 KP apjomā uz 1 KP (2 ECTS) un studiju kurss Ekonomika 2 KP apjomā precizēts kā Ievads ekonomikā uz 1 KP (1 ECTS). No studiju programmas tika izņemts studiju kurss Finanšu pamati 2 KP apjomā;
- Nebūtiskas izmaiņas tikai veiktas izdalot studiju kursu Kara tehnika un strēlnieku ieroču uzbūve 2 KP apjomā divos atsevišķos studijuursos: Kaujas tehnika un bruņojums 1 KP (2 ECTS) un Pamatkurss strēlnieku ieroču uzbūvē un spējās 1 KP (2 ECTS);
- Tika precizēti studiju kursu nosaukumi: Vadības teorija kā Militārā vadība 3 KP (4 ECTS) apjomā; Aizsardzība no masveida iznīcināšanas ieročiem kā Jūras spēku aizsardzība no masveida iznīcināšanas ieročiem 1 KP (2 ECTS) apjomā.
- Analizējot darba devēja aptaujas, profesijas standartu, valsts izglītības standartu, mūsdienu militārās tendences un karadarbību jomas kaujas laukā studiju programmas Obligātā daļa tika papildināta ar studiju kursiem Militārā ētika 1 KP (1 ECTS), JS pamatapmācības kurss 6 KP (8 ECTS), Civilā aizsardzība 1 KP (1 ECTS), Latvijas militārā vēsture 2 KP (3 ECTS), Ierindas mācība 1 KP (1 ECTS), Kaujas prasmju uzturēšana (Vasaras lauku nometne) 3 KP (5 ECTS), Kaujas izturības kurss 1 KP (2 ECTS), Ievads Sauszemes spēku taktikā 1 KP (2 ECTS), Pētnieciskā darba metodoloģija 1 KP (1 ECTS) un Informācijas karš 2 KP (3 ECTS). Šo studiju kursu ieviešana studiju programmā veicina gan teorētiskās zināšanas gan praktiskās iemaņas mūsdienu militārā līdera veidošanā un veido kompetences kara jūrnīkam.

Kopējās izmaiņas studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijā Kuģu vadīšana tika veiktas 34 KP apjomā, kas ir 12% no kopējiem 273 KP. Kredītpunktu skaits kopš pēdējās akreditācijas ir audzis no 180 uz 182 kredītpunktiem (270-273 ECTS).

Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijas Kuģu vadīšana Obligātās izvēles daļas studiju kursi tiek pārskatīti atbilstoši STCW prasībām:

- Iekļauti jauni studiju kursi Personāla, kuģa tiltiņa komandas un resursu vadība 2 KP (3 ECTS) un ECDIS 2 KP (3 ECTS);
- Precizēts studiju kurss Vides aizsardzība/Vides piesārņošanas aizsardzība 2 KP apjomā uz Vides piesārņojuma novēršana 1 KP (1 ECTS); GMDSS, ARPA/RADAR kursi uz Sakaru organizācija un GMDSS 4 KP (6 ECTS) apjomā; Kuģu navigācijas līdzekļi uz Kuģu navigācijas tehniskie līdzekļi 2 KP (3 ECTS) apjomā; Kuģu spēka un elektroiekārtas uz Kuģu energosistēmas un elektroiekārtas 2 KP (3 ECTS) apjomā; Sakaru organizēšana, radionavigācijas un radiolokācijas (RLS) sistēmas uz Radionavigācijas un RLS izmantošana kuģu vadīšanā 3 KP (4 ECTS) apjomā; Jūras tiesības uz Jūras kara tiesības 1 KP (2 ECTS) apjomā; Kuģu pārvadājumi uz kuģiem uz Kuģu kravu pārvadājumu tehnoloģija 1 KP (2 ECTS) apjomā;
- Precizēts studiju kurss Taktika kā Jūras spēku taktika 9 KP (12 ECTS) apjomā, kura saturs tika pielāgots katrai specializācijai individuāli, lai studējošos sagatavotu pirmsdiploma praksei. Kursa saturā tika apkopotas tēmas no studiju kursiem Kara kuģu dzīvotspēja 1 KP, Taktiskā manevrēšana 2 KP, Kara flotes kaujas līdzekļi 1 KP un Kara jūrniecība 1 KP.
- Mainīts kredītpunktu apjoms studiju kursiem Jūrniecības astronomija no 3 KP uz 2 KP (3 ECTS); Kuģošanas drošība no 4 KP uz 5 KP (7 ECTS); Kuģu uzbūve un teorija (ar kvalifikācijas darbu) no 6 KP uz 4 KP (5 ECTS).

Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijas Kuģu vadīšana daļa Prakse tika samazināta no 32 KP uz 30 KP (46 ECTS) un daļa Valsts pārbaudījums samazināts no 14 KP uz 12 KP (18 ECTS).

Kopējās izmaiņas studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijā Kuģu mehānika tika veiktas 47 kredītpunktu apjomā, kas ir 17% no kopējiem 273 KP. Kredītpunktu skaits kopš pēdējās akreditācijas ir ticis samazināts no 188 uz 182 kredītpunktiem (282-273 ECTS)

Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijas Kuģu mehānika Obligātās izvēles daļas studiju kursi tiek pārskatīti atbilstoši STCW prasībām:

- Iekļauti jauni studiju kursi Kuģošanas drošība 5 KP (7 ECTS); Personāla, kuģu mašīntelpas komandas un resursu vadība 2KP (3 ECTS) un Kuģa vadīšanas pamati 1 KP (2 ECTS);
- Studiju kursi Metināšana 1 KP, Metroloģija 1 KP, Hidromehānikas pamati 1 KP un Kuģu sistēmas diagnostika 1 KP apvienoti zem studiju kursa Prakse darbnīcās 4 KP (6 ECTS);
- Precizēts studiju kurss Tēlotāja ģeometrija un inženiergrafika 1 KP uz Inženiergrafika un tēlotājģeometrija 2 KP (3 ECTS); Vides aizsardzība/Vides piesārņošanas aizsardzība 2 KP uz Vides piesārņojuma novēršana 1 KP (1 ECTS);
- Mainīts kredītpunktu apjoms studiju kursiem Teorētiskā mehānika no 3 KP uz 2 KP (3 ECTS); Materiālmācība no 1 KP uz 2 KP (3 ECTS); Kuģu remonta tehnoloģija no 1 KP uz 2 KP (3 ECTS); Termodinamika un siltumpārvade no 3 KP uz 2 KP (3 ECTS);
- Precizēts studiju kurss Taktika kā Jūras spēku taktika 9 KP (12 ECTS) apjomā, kura saturs tika pielāgots katrai specializācijai individuāli, lai studējošos sagatavotu pirmsdiploma praksei. Kursa saturā tika apkopotas tēmas no studiju kursiem Jūras tiesības 1 KP un Kara jūrniecība 1 KP.

Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijas Kuģu mehānika daļa Prakse tika samazināta no 44 KP uz 30 KP (46 ECTS) un daļa Valsts pārbaudījums samazināts no 14 KP uz 12 KP (18 ECTS). Prakse ievērojami tika samazināta, lai iekļautu jaunus militārās jomas studiju kursus un STCW noteiktos, būtiski nemainot esošos studiju programmas studiju kursus.

No 2023. gada NAA pārgāja uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS), nosakot 1 KP – 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) NAA).

3.1.2. Analīze un novērtējums par studiju programmas atbilstību studiju virzienam. Analīze par programmas nosaukuma, koda, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti. Studiju programmas īstenošanas ilguma un apjoma (tajā skaitā atšķirīgiem studiju programmas īstenošanas variantiem) raksturojums un lietderības novērtējums.

Studiju programma Jūras spēku militārā vadība (turpmāk tekstā – JS MV) atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” programmu grupai Militārā aizsardzība, kods 42863, kas iekļauta izglītības tematiskajā jomā Civilā un militārā aizsardzība. Programmas absolventiem tiek piešķirta 6.līmeņa profesionālā kvalifikācija “Leitnants”.

JS MV sagatavo studējošos par vidēja līmeņa vadītājiem ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci dienestam NBS JS vienībās, NBS, ES/NATO multinacionālajās

vienībās.

Pēc profesionālās augstākās izglītības bakalauru studiju programmas sekmīgas apgūšanas un bakalaura darba izstrādāšanas un aizstāvēšanas tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds Jūras spēku militārajā vadībā, profesionālā kvalifikācija – Nacionālo bruņoto spēku leitnants (sk. JS 3.1.1. pielikums. Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” diploma un tā pielikumu paraugs). Programmas mērķis pilnībā atbilst studiju virziena “Militārā aizsardzība” jomai un mērķim.

Lai sasniegtu studijas programmas mērķi, tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

1. Par prioritāti uzskatīt studējošā kā līdera veidošanu un viņa radošas personības attīstību;
2. Izveidot militārā vadītāja veidošanās pamatkursu koncentrāciju A blokā, lai studējošie gūtu teorētisko izpratni un praktiskās iemaņas par militāra un nemilitāra rakstura uzdevumu plānošanu, vadīšanu un kontroli;
3. Attīstīt studējošo spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus paaugstināta riska apstākļos un krīzes situācijās;
4. Apgūt vadībinības un militāri tehniskās zināšanas, t.sk. kaujas inženieratbalsts, individuālais un kolektīvais bruņojums, sakari un kaujas tehnika, kas atbilst kuģa komandas komandiera profesionālās kvalifikācijas prasībām;
5. Nodrošināt tādu konkrētas specializācijas starpdisciplināro kompleksa B kursu bloku, lai studējošie iegūtu zināšanas inženierzinātņu grupas studijuursos un jūrniecības nozares jautājumos, kuru praktiskās zināšanas pielietojamas NBS kuģu vadīšanai un pareizai ekspluatācijai, kā arī iespējamām tālākām studijām Rīgas Tehniskās universitātes Latvijas Jūras akadēmijā profesionālā bakalaura grāda iegūšanai apakšprogrammās „Kuģu vadīšana”, „Kuģu mehānika” vai studijām maģistrantūrā;
6. Apgūt pašizglītošanās un pētniecības darba iemaņas, studējot nozares literatūru, veicot pētījumus, pildot semestra, kursa un diploma darbus, gatavojot projektus u.c. veida uzdevumus, kuri ir saistīti ar jūrniecību, inženierzinātņi un valsts aizsardzību;
7. Veicināt studiju programmas satura un studiju procesa tālāko pilnveidi atbilstoši NBS attīstības plāniem, uzdevumiem un tehnoloģiju attīstībai.

Profesionālajā augstākās izglītības bakalaura studiju programmā „Jūras spēku militārā vadība” iegūtās zināšanas un praktiskās iemaņas dod iespēju absolventiem pildīt dienestu Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku vienībās un štābos jaunākā līmeņa komandējošā sastāva amatos.

Studiju programma nodrošina prasmes un iemaņas Jūras spēku militārajā vadībā, taktikā, kaujas atbalstā un nodrošinājumā. Tādējādi, kā norādīts Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumos par Profesiju klasifikatoru, ir jāiegūst tāda izglītība, lai viņš kā militārais vadītājs, pirmkārt, būtu spējīgs:

1. Vadīt, plānot un nodrošināt padotās apakšvienības uzdevumu izpildi miera laikā un valsts apdraudējuma gadījumā;
2. Pieņemt un formulēt savu lēmumu un kontrolēt tā izpildi;
3. Pārzināt dienesta vides specifiku noteiktajā jomā, un ar to saistītos reglamentējošos normatīvos aktus;
4. Spēj pildīt dienesta pienākumus valsts valodā un vismaz vienā no NATO oficiālajām valodām;
5. Prasme strādāt psiholoģiski sarežģītās situācijās un risināt problēmas;
6. Orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajos starptautiskajos, valsts un valsts aizsardzības jomas iekšējos normatīvajos aktos un piemērot tos atbilstoši situācijai;
7. Pārzināt specifiskās militārās tehnikas, mehānismu un iekārtu uzbūves un darbības principus, kā arī apkopes prasības un standartus atbilstoši specialitātei.

Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība mērķis pilnībā atbilst studiju virziena “Militārā

aizsardzība” jomai, kas, savukārt, ir pamatota ar Profesijas klasifikatoru par leitnanta profesijas standartu. Studiju programmas mērķi, to uzdevumi un sasniedzamie rezultāti ir tieši saistīti ar profesijas standarta profesionālajām kompetencēm, nepieciešamajām prasmēm un zināšanu līmeni.

Uzņemšana studiju programmā notiek pēc vidējās izglītības iegūšanas un pirmstudiju posma iziešanas, tādējādi 4 gados un 6 mēnešos students sasniedz visas nepieciešamas zināšanas, prasmes un kompetences, lai pildītu profesionālo dienestu leitnanta amatā (sk. 2.1.5. pielikums. Studiju līguma tipveida paraugs).

3.1.3. Studiju programmas ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, analīze par absolventu nodarbinātību.

Studiju programmas mērķis ir sagatavot jaunākos virsniekus – speciālistus kuģu vadīšanas un kuģu mehānikas specialitātēs, lai spētu vadīt, plānot un nodrošināt padotās apakšvienības uzdevumu izpildi miera laikā un valsts apdraudējuma gadījumā. Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība speciālistu pieprasījumu nosaka darba devējs, proti, Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku nepieciešamība pēc virsniekiem – leitnantiem, kas pārzina kuģu vadīšanas un kuģu mehānikas tehniskās lietas. Studiju vietu skaits tiek noteikts saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto virsnieku sagatavošanas plānu.

Cieši sadarbojoties ar NBS Jūras spēku vadību un štābu, tiek plānotas NAA studējošo potenciālās darba vietas vienu gadu pirms NAA absolvēšanas. Jūras spēku vadības un štāba personāla un administrēšanas daļa veic personāla plānošanu vismaz uz nākamajiem pieciem gadiem, kur NAA JS MV studiju programmas studējošo karjeras redzējums pie potenciālā darba devēja pēc studijām NAA tiek jau ieskicēts.

Absolvējot NAA profesionālā bakalaura studiju programmu “Jūras spēku militārā vadība”, studējošais saņem pirmo virsnieka dienesta pakāpi leitnants un garantētu amatu Latvijas Nacionālajos bruņotajos spēkos. Atbilstoši Militārā dienesta likuma 18. pantam studējošos saista profesionālā dienesta līgums ar Latvijas Nacionālo bruņoto spēku komandieri, kas nodrošina vismaz piecu gadu dienestu Nacionālo bruņoto spēku vienībās jaunāko virsnieku amatos.

Studiju programma tiek īstenota sadarbībā ar partneraugstskolu atbilstoši Publiskam iepirkumam. Pārskata periodā sadarbība bija ar Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Latvijas Jūras Akadēmiju (LJA) vai Novikontas Jūras koledžu (NJK), kur studējošie apgūst studiju programmas B obligātās izvēles daļu. Sadarbība ar jūrniecības izglītības iestādi tiek organizēta, lai daļu no studiju programmas specializācijas (kuģu vadīšana vai mehānika) studiju kursiem apgūtu nozarei atbilstošā izglītības iestādē, tādējādi nodrošinot studiju programmas augsto kvalitāti arī jūrniecības nozarē, kas nepieciešama dienestam JS vienībā

3.1.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Katru gadu JS MV programmā tiek uzņemti 10–15 studējošie atbilstoši NBS pieprasījumam. Tā kā studiju programmas saturā ietilpst gan militārie studiju kursi, kur ir nepieciešama laba fiziskā

sagatavotība, gan tehniskie specializācijas studiju kursi, kuru apguvei ir nepieciešamas labas vidusskolas matemātikas un fizikas priekšzināšanas, tad katru gadu ir vērojams diezgan liels studējošo atbirums.

Studējošo sekmība tiek izskatīta individuāli atbilstoši NAA iekšējiem normatīvajiem aktiem, kur biežāk sastopamie iemesli studējošo eksmatrikulācijai ir nesekmība, jo imatrikulētiem studentiem ir vājas priekšzināšanas eksaktajās zinātnēs vai fiziskās sagatavotības un veselības problēmas. Procentuālais absolventu īpatsvars laika periodā no 2017. gada līdz 2023. gadam pret imatrikulēto skaitu vidēji sastāda 55%. Būtisks JS MV studējošo skaita samazinājums tika konstatēts 2019., 2020. un 2021. gadā, kas atspoguļojas arī absolventu skaita samazinājumā 2023. gadā. Studiju programmas īstenošanā katrā studiju kursā imatrikulēto un eksmatrikulēto studentu attiecības ir atšķirīgas (sk. J.S 3.1.2. pielikums. Statistika par studējošajiem studiju programmā “Jūras spēku militārā vadība”). Studējošie, kuri eksmatrikulēti pēc pašu vēlēšanās galvenokārt skaidro, ka pirms iestāšanās NAA bija cits priekšstats par studijām, ka studiju kursi ir pārāk grūti, vai vēlas sevi realizēt citā nozarē.

2014. gadā NAA bija pirmais izlaidums JS MV akreditētajā studiju programmā, kuru absolvēja astoņi studējošie. 2015. un 2016. gadā izlaidumi studiju programmā nenotika, jo 2011. un 2012. gadā ekonomiskās krīzes dēļ studējošos minētajā studiju programmā neimatrikulēja.

NAA studējošie ir NBS profesionālā dienesta karavīri un studiju programmas apgūšana ir daļa no profesionālā militārā dienesta, ko veic NAA studenti. Tāpēc efektīvākai mācību satura apguvei studiju programma tiek apgūta pilna laika klātienē, kur studējošie aptaujās nenorāda uz studiju veidu kā negatīvu ietekmi studiju procesā.

Valstī noteiktās ārkārtas situācijas laikā Covid-19 dēļ studiju formas tika pielāgotas atbilstoši LR likumiem noteiktajā kārtībā. Studējošie nebija apmierināti ar mācību satura apgūšanu attālināti un ierobežoto komunikāciju ar mācībspēkiem klātienē, kas vēlāk arī ietekmēja studējošo motivāciju studēt. Arī pēc ierobežojumu atcelšanas studējošie aptaujās norādīja, ka studiju 3. gads ir vājš, tāpēc V. semestrī tika iekļauti izvēles daļas kursi un VI. semestrī tiek veicināta studējošo starptautiskā sadarbība ERASMUS+ ietvaros.

Studiju programmas valoda ir latviešu valoda ar izņēmumiem nozaresursos, uz kuriem attiecas *International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers* (turpmāk – STCW) prasības un var tikt apgūti angļu valodā (konkrēti – sakaru procedūras). Studiju programmas apgūšana studējošajiem no ārvalstīm svešvalodā netiek nodrošināta.

3.1.5. Kopīgās studiju programmas izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgās studiju programmas veidošanu un īstenošanu.

3.2. Studiju saturs un īstenošana

3.2.1. Studiju programmas satura analīze. Studijuursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes ar studiju

programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums, vai un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm.

Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” struktūra atbilst Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” prasībām un profesijas standartam Leitnants (skatīt profesijas standartu https://www.niid.lv/files/prof_standartu_registrs/ps0373.pdf), kā arī militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (sk. J.S. 3.2.7. pielikums. Profesionālās bakalaura studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” atbilstība militārās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam).

No 2023. gada NAA tiek izmantota Eiropas kredītpunktu pārnese un uzkrāšanas sistēma, kur 1 kredītpunktam atbilst 30 akadēmiskās stundas (sīkāka informācija ir sniegta pašnovērtējuma ziņojumā sk. Cits pielikums. Metodika studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā)

Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” atbilstību valsts izglītības un profesijas standartam var redzēt pielikumos (sk. JS 3.2.1. pielikums. Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” atbilstība valsts izglītības standartam un JS 3.2.2. pielikums. Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” atbilstība profesijas standartam). JS MV studiju programma tiek īstenota divās studiju programmas specializācijās – Kuģu vadīšana un Kuģu mehānika. Studiju programma ilgst 4 gadus un 6 mēnešus jeb deviņus semestrus. Studējošais diplomu par profesionālo bakalaura grādu Jūras spēku militārajā vadībā un profesionālo kvalifikāciju Nacionālo bruņoto spēku leitnants saņem, izpildot visas attiecīgās specializācijas prasības.

JS MV studiju programmas apjoms ir 273 KP, no tiem studiju kursi – 209 KP, prakse – 46 KP un valsts pārbaudījums – 18 KP.

Studiju programmas Jūras spēku militārā vadība obligāto saturu veido: A daļas obligātie studiju kursi 90 KP apjomā un B daļas – nozares (profesionālās darbības jomas) kursi 110 KP apjomā. Brīvās izvēles C daļu sastāda trīs studiju kursi 9 KP apjomā. Studiju prakse 46 KP apjomā – levadprakse, Specializācijas prakse un Pirmsdiploma prakse, un JS MV studiju programmas noslēgumā – valsts pārbaudījums 18 KP apjomā. JS MV studiju programmas īstenošanas plāni “Kuģu vadīšana” un “Kuģu mehānika” specializācijās iekļauti pielikumā (sk. JS 3.2.4. pielikums. Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” plāns).

Studiju programmas Obligāto daļu veido militārie studiju kursi un valsts profesionālās augstākās izglītības standartā noteiktie studiju kursi. NAA sadarbībā ar Latvijas, NATO un sabiedroto valstu ekspertiem regulāri apspriež mūsdienu militārās tendences un karadarbības jomas kaujas laukā, lai pārskatītu militāros studiju kursus atbilstoši profesijas standartam.

Studiju programmas Obligātās izvēles daļas studiju kursi katrā nozares specializācijā (kuģu vadītājs vai mehāniķis) tiek pārskatīti pamatojoties uz STCW prasībām attiecībā uz jūrnieka izglītību, lai nodrošinātu JS vienību leitnantiem kompetenču apgūšanu kuģošanai starptautiskajos ūdeņos.

Brīvās izvēles daļas studiju kursi abās specializācijās tiek nodrošināti atbilstoši Noteikumiem par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu.

Studiju programmas prakse tiek realizēta saskaņā ar Prakses nolikumu, kur katrai specializācijai ir aprakstīti trīs līmeņu prakses uzdevumi un mērķi. Prakšu mērķi un uzdevumi ir saistīti ar studiju

programmas mērķiem un specializācijā apgūto saturu konkrētajā studiju semestrī, lai teorētiskās zināšanas nostiprinātu darba vidē.

Valsts pārbaudījums tiek organizēts atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu, pieaicinot nozares pārstāvjus Valsts pārbaudījuma komisijā.

JS MV studiju programmas studiju kursu kartējums atbilstoši diviem studiju specializācijas virzieniem ir norādīts pielikumā (sk. JS 3.2.3. pielikums. Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” studiju kursu kartējums).

Mainoties militārās aizsardzības tendencēm NBS JS regulāro spēku ietvaros, sistemātiski tiek aktualizēts NAA JS MV studiju programmas saturs, pārskatot studiju kursu aprakstus un sasniedzamos rezultātus (sk. JS 3.2.5. pielikums. Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” kursu apraksti). Vismaz vienu reizi gadā izglītības iestādes mācībspēks pārskata studiju kursa apraksta saturu un veic nepieciešamās korekcijas atbilstoši NAA Iekšējās studiju kvalitātes nolikumam. Arī darba devējs tieši iesaistās studiju programmas pilnveidošanā, t. i., ņemot dalību studējošo izvērtēšanā pēc katras prakses, iesniedzot NAA darba devēja aptaujas, piedaloties Valsts pārbaudījuma komisijās, sniedzot atbalstu kā mācībspēki studiju programmas nodrošināšanā u.c. Studiju programmas saturs ir izstrādāts, pamatojoties uz AM un NBS normatīvajiem aktiem, un JS kā darba devēju ieteikumiem.

Veicinot studiju kursu sasaisti ar studiju programmas mērķiem, docētāji, uzsākot darbu ar studējošajiem auditorijā, iepazīstina ar studiju kursa saturu un prasībām studiju kursa sekmīgai apgūšanai. Studējošajiem tiek izskaidrota zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma, tiek paziņots, kādi nosacījumi semestra laikā būs jāizpilda, kā tiks vērtētas zināšanas, kādā veidā tiks organizēts noslēguma pārbaudījums. Mācību sasniegumu vērtēšana notiek atbilstoši Augstskolu likumam, Noteikumiem par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu un NAA Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumam.

3.2.2. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem (ja piemērojams).

3.2.3. Studiju programmas īstenošanas, tajā skaitā kursu/ moduļu īstenošanas metožu, novērtējums, norādot metodes un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Kopīgas studiju programmas gadījumā, vai gadījumā, ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā vai tālmācības studiju formā, detalizēti raksturot izmantotās metodes šādas studiju programmas nodrošināšanai. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju metodes un formas izriet no studiju programmas mērķa un uzdevumiem atbilstoši augstākās izglītības pedagoģijas jaunākajām atziņām. Studējošo mācību un pētnieciskā darba

tēmas tiek saistītas ar militāro zinātnei attiecīgajās militārajās jomās.

Teorētiskā materiāla apgušanā NAA maksimāli tiek lietotas interaktīvās studiju formas: darbs mazās grupās, pētījumu projektu izstrāde, to apspriešana grupās. Nodarbību vadīšanā tiek izmantoti uzskates līdzekļi (attēlizdevumi, tekstuāli izdevumi, vizuāli materiāli, naturālie mācību objekti, maketi un modeļi, kuros ievietota vizuāla vai audio informācija). Studentu individuālais darbs ietver literatūras lasīšanu. Literatūra tiek iedalīta obligātajā, papildu un izvēles literatūrā. Individuālais darbs ietver arī analītiskās esejas un bakalaura darba izstrādi. Šo darbu izstrādei tiek nozīmēti darba vadītāji, kas konsultē studentu. Pašmācību laikā studējošie izmanto NAA, RTU un NJK lasītavu, bibliotēku, datorklases, internetu.

Šajā programmā studējošajiem kā svarīgākā īpašība, kas jāattīsta un jāpilnveido, ir spēja būt līderim un prasme strādāt ārkārtas, krīzes un kaujas apstākļos. Tāpēc lielākais īpatsvars studiju laikā tiek likts uz praktiskajiem vingrinājumiem. Nodarbības gatavo, vada un to gaitu kontrolē docētāji, bet, lai mācību laikā studējošie pilnveidotu komandiera – vadītāja un pedagoga – audzinātāja iemaņas, praktisko nodarbību laikā par grupu vadītājiem rotācijas kārtībā tiek iecelti studējošie.

Zināšanu novērtēšanā docētāji izmanto šādas formas: kontroldarbus, testus, studējošo patstāvīgā darba izvērtēšanu semināros un referātu sagatavošanā un aizstāvēšanā, ieskaites un eksāmenus. Galvenā vērtēšanas metode studiju kursu zināšanu apguvē ir eksāmens vai ieskaite. Vērtēšanā tiek ņemts vērā arī studentu darbs semestra laikā (sekmība kontroldarbos, aktivitāte semināros, mājas patstāvīgo darbu izstrāde u.c.). Izplatītākā ir kumulatīvā vērtējuma metode, kas paredz pakāpenisku gala vērtējuma veidošanu no vairākiem studentu darba veidiem auditorijas un patstāvīgā darba veikuma. Šāda metode mazina nejaušības gala vērtējumā, kā arī veicina studējošo regulāru un sistemātisku darbu.

Lai izglītības iegūšana NAA atbilstu studentcentrētai pieejai, uzsvars tiek likts uz šādiem faktoriem:

1. Studējošo iesaiste studiju satura un procesa pilnveidē – pēc katra no studiju kursiem, kadeti aizpilda anketu par docētāju un lektoru sniegumu (cik saprotami tika izklāstīta apmācību vielas teorija, vai vieslektori būtu jāturpina aicināt un citi jautājumi).
2. Studējošo mobilitātes nodrošinājums – NAA ilgtermiņa mērķi paredz, ka katrs no studējošajiem vismaz vienu reizi ir piedalījies studējošo mobilitātes programmā ERASMUS+ (EMILYO). Studējošo mobilitātes tiek piedāvātas partnera militārajās augstskolās Eiropā un ASV. Mobilitātes ilgums atkarīgs no studējošo dalības starptautiskajā kadetu nedēļā, dalības kādā no starptautiskajiem moduļiem, dalības apmaiņas semestrī vai arī praksē. Ņemot vērā Covid-19 radītos ierobežojumus, apkopotie dati liecina, ka aptuveni 50% no studējošajiem ir piedalījušies kādā no ERASMUS+ piedāvātajām mobilitātes iespējām.
3. Studējošo ārpusstudiju aktivitātes – raksturo virsnieka sagatavošanas koncepciju, kur paredzēts attīstīt kadetu personību, fiziskās un intelektuālās spējas, kā arī veicināt to patriotismu. Kadeti tiek piedāvātas dažādas pašizaugsmes iespējas, piemēram, piedalīties ikgadējā Aizsardzības ministrijas rīkotajā militārās industrijas "Hakatonā", kur kadeti palīdz industrijas pārstāvjiem izveidot jaunus inovāciju un tehnoloģiju produktus militārajai videi. Papildus tam NAA bibliotēka piedāvā diennakts lasītavu kadeti. Savukārt, lai attīstītu kadetu fiziskās spējas, studējošajiem ir iespēja piedalīties dažādās sporta nodarbībās. Sporta koncepcija paredz, ka kadetu ikdienā sporta nodarbībām tiek veltīts ne mazāk kā 90 minūtes, kā arī studējošie var izmantot NAA teritoriju individuālajam sporta nodarbībām. Attiecībā uz patriotisma veicināšanas pasākumiem kadeti tiek aicināti piedalīties NBS atvaļināto ģenerāļu rīkotajos piemiņas pasākumos, kā arī citos valstiski svarīgos piemiņas pasākumos.
4. No šī gada NAA tiek ieviesta mentoringa programma, kuras mērķis ir uzlabot NBS spējas ar spējīgākajiem, motivētākajiem karavīriem ieņemt amatus atbilstoši karavīra zināšanām, pieredzei, prasmei kā arī atbilstoši vēlamai karavīra karjeras izaugsmei. Tādējādi veicinot

NAA kadetu atbalstīšanu, attīstīšanu un neformāli apmācot kadetus jau NAA studiju laikā, kas veicinātu topošā virsnieka sagatavošanu turpmākajam dienestam NBS vienībās arī ar pieredzes pārņemšanu no vecākajiem dienesta biedriem.

3.2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju, tajā skaitā norādīt, vai augstskola/koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu. Ja studiju programma tiek īstenota svešvalodā, sniegt informāciju, kā tiek nodrošinātas prakses iespējas svešvalodā, tajā skaitā ārvalstu studējošajiem. Sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu.

Pamatojoties uz noteikumiem par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu, NAA ir izstrādāts un Mācību padomē apstiprināts Prakses nolikums (sk. JS 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums. Profesionālā bakalaura studiju programma "Jūras spēku militārā vadība"). Prakses nolikums ietver prakses mērķi un uzdevumus, iesaistīto pušu atbildību un pienākumus, prakses atskaides un vērtēšanas kritērijus.

Pēc NAA absolvēšanas jaunajam NBS Jūras spēku virsniekam pakļautībā būs matrožu un instruktoru sastāvs. Prakses nolikums paredz trīs līmeņu prakses, lai topošais virsnieks pilnībā pārzinātu ne tikai savus, bet arī padotā personāla uzdevumus matrožu un instruktoru līmenī.

Prakses vietas tiek nodrošinātas un studējošais studiju laikā praktizējas pilnībā uz visiem esošajiem NBS Jūras spēku kuģu tipiem – VIDAR, BUYSKES, IMANTA, SKRUNDA un KRISTAPA. Atrodoties praksē, NBS Jūras spēkos studējošais paliek pilnā NAA apgādē un tiek nodrošināts ar visu nepieciešamo pilnvērtīgas prakses apgūšanai, tajā skaitā ar transporta nodrošināšanu uz un no prakses vietas.

Prakses nolikumā ir atrunāta visu iesaistīto pušu – izglītības iestādes, studējošā, darba devēja pienākumi un atbildība prakses laikā. NAA kopā ar NBS Jūras spēkiem, MVP Jūras spēku mācību centru (JSMC) un jūrniecības izglītības iestādēm izstrādā prakses programmas un prakses uzdevumus, kas ir saskaņā ar studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem un nozares prasībām.

Prakse sastāv no trīs līmeņu praksēm – vispārējā levadprakse, specializācijas prakse un Pirmsdiploma prakse.

Vispārējā levadprakse ir matroža līmeņa prakse, kur studējošais iepazīst darba vietas specifiku NBS Jūras spēkos sešu nedēļu garumā. Studējošie apgūst vispārīgās JS jūrniekam nepieciešamās praktiskās iemaņas un kārto kuģa ieskaides, lai tiktu pielaisti pie jebkāda veida darbiem. levadprakses laikā studējošajiem rodas izpratne par JS karakuģu organizāciju, kuģim atrodoties gan krastā, gan jūrā, kā arī gūst pieredzi, atrodoties noslēgtā telpā ar ierobežotu sabiedrību paaugstinātas fizioloģiskās un psiholoģiskās slodzes apstākļos.

Specializācijas prakse ilgst 17 nedēļas nodaļas komandiera līmenī, kur prakses uzdevumu izpilde prasa izmantot studējošā zināšanas un iemaņas, ko ieguvis NAA, jūrniecības izglītības iestādē un JSMC pirmo trīs studiju semestru ietvarā. Specializācijas prakses laikā kuģu vadītājiem un kuģu mehāniķiem ir gan kopēji prakses uzdevumi, gan katrā specialitātē savi uzdevumi. Praktikantiem vispusīgi jāiepazīstas ar leroču komandas atbildībā esošajiem tehniskajiem līdzekļiem, bruņojumu un nodaļu komandieru funkcionālajiem pienākumiem. Kuģu vadītāju specialitātē studējošajiem

jāiepazīstas arī ar kuģa Navigācijas komandas atbildībā esošajiem tehniskajiem līdzekļiem un nodaļu komandieru pienākumiem. Kuģu mehānikas specialitātē studējošie apgūst kuģa Elektromehāniskās komandas tehniskos līdzekļus un nodaļu komandieru pienākumus.

Pirmsdiploma jeb virsnieka līmeņa prakse norit astoņas nedēļas. Pirms prakses vietas organizēšanas NAA un NBS Jūras spēki veic kadetu potenciālo darba vietu apzināšanu un pēdējā praksē norīko uz to vienību, kur studējošais vēlas turpināt dienestu pēc NAA absolvēšanas jau kā virsnieks un komandas komandieris. Pirmsdiploma prakses ietvaros studējošie apgūst komandas komandiera (Elektromehāniskās, Navigācijas, Ieroču vai Klāja komandiera) pienākumus atkarībā no specializācijas. Studējošie iepazīstas ar Komandas komandierim saistošo dokumentāciju, personāla vadību, bruņojuma un tehnisko līdzekļu apkopes un ekspluatācijas prasībām.

Nonākot apakšvienībā (uz kuģa) kadeti-praktikanti pirms katras prakses uzsākšanas vispirms kārtoti kuģa ieskaite, kas sevī ietver drošības prasības, pareizu tehnisko līdzekļu ekspluatāciju un vienības un apakšvienības organizāciju. Katras prakses laikā praktikanti pilda prakses dienasgrāmatu un sagatavo prakses atskaiti atbilstoši Prakses nolikumam. Praksi noslēdzot, studējošie veic prakses aizstāvēšanu komisijas priekšā, kuras sastāvā ir NAA un darba devēja pārstāvji.

Lai veicinātu studiju programmas atbilstību nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm, studējošie iziet trīs līmeņu prakses pie darba devēja NBS Jūras spēkos 46 KP apjomā, kur darba devējs nodrošina prakses vietu un vadītāju atbilstoši Prakses nolikumam. Katras prakses mērķi, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti ir izvirzīti, pamatojoties uz studējošo apgūtajiem studiju kursiem studiju programmā, kur Vispārējās ievadprakses apjoms ir 8 KP, Specializācijas prakses – 26 KP un Pirmsdiploma prakses – 12 KP. Prakses uzdevumus studiju programmas direktors izstrādā kopā ar darba devēju, pamatojoties uz starptautiskajām prasībām attiecībā uz jūrnieka kvalifikāciju un sertifikāciju, militārās jomas specifiku un leitnanta prasībām NBS Jūras spēkos. Prakses uzdevumu pilnveidē tiek pieaicināti arī jūrniecības izglītības iestādes pārstāvji (LJA un NJK).

3.2.5. Doktora studiju programmas studējošajiem nodrošināto promocijas iespēju un promocijas procesa novērtējums un raksturojums.

3.2.6. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

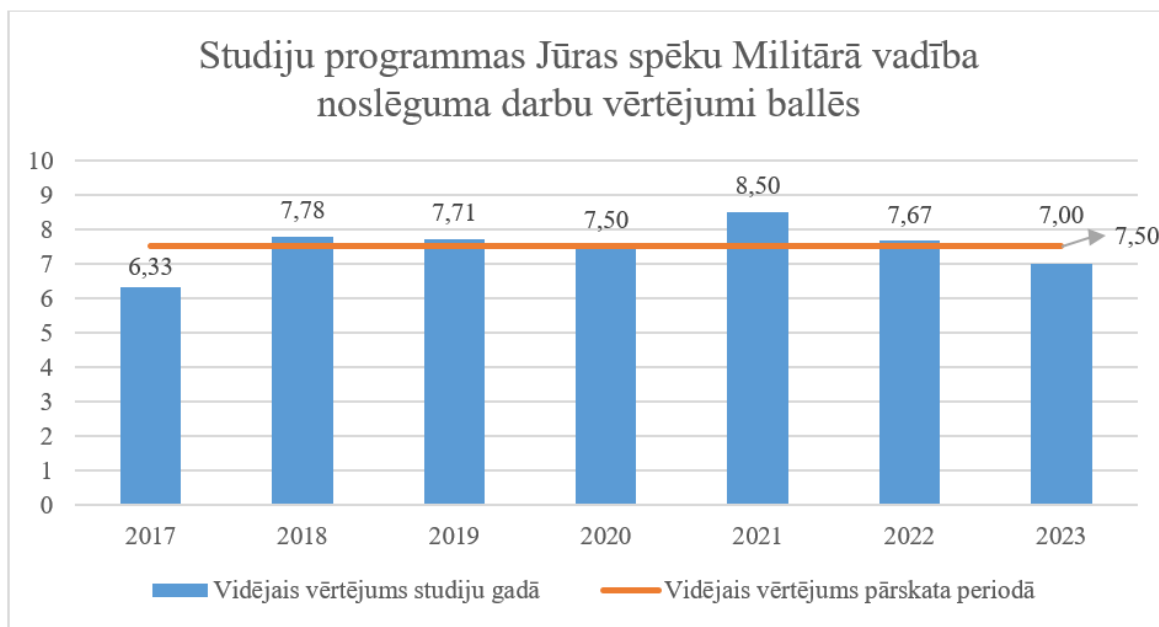
Bakalaura darba tēmu izvēle studējošajiem ir plaša, kur NAA piedāvā vairākas izpētes jomas: militārā psiholoģija, militārā pedagoģija, militārā vēsture/kara māksla, drošības politika un aizsardzības stratēģijas, medicīnas nodrošinājums, kaujas tehnika un bruņojums, kaujas operācijas un taktika. Piedāvātās tēmas ir saistošas un aktuālas gan darba devējam, gan militārai nozarei. Arī NBS Jūras spēki kā darba devējs pēc NAA pieprasījuma nodrošina ar bakalaura darba tēmām, kas ir praktiski aktuālas militārai nozarei un pašiem NBS Jūras spēkiem. Neskatoties uz piedāvātajām darba tēmām, studējošie var tēmas precizēt vai izvēlēties paši savas, saskaņojot ar darba vadītājiem tēmas aktualitāti un praktisko lietojumu militārajā vidē.

Nozīmīgi, ka no 2017. gada līdz 2023. gadam JS MV studenti izvēlas pētīt jautājumus, kas tieši attiecas uz NBS JS aktuālajiem jautājumiem gan militārās vadības, gan JS militārās nozares

specializācijas jautājumiem, kas attiecas uz jūrniecību.

Noslēguma darba izstrāde un aizstāvēšana notiek, pamatojoties uz NAA apstiprinātajiem dokumentiem: Metodiskie norādījumi bakalaura darba izstrādāšanai un aizstāvēšanai un NAA Valsts pārbaudījumu nolikumu (sk. 1.1. pielikums. NAA galvenie normatīvie akti – 1.1.20. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Valsts pārbaudījuma nolikums). Kadetu izvēlētās un aizstāvētās profesionālā bakalaura darba tēmas viennozīmīgi ir saistošas un aktuālas militārajā vidē.

Statistika par bakalaura darbu vērtējumiem studiju programmā Jūras spēku Militārā vadība ir šāda:

Saskaņā ar noteikumiem par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu valsts pārbaudījuma komisijās piedalās gan nozares profesionālo organizāciju, gan darba devēju pārstāvji, gan akadēmiskais personāls. Vidējais vērtējums no 2017. gada līdz 2023. gadam ir 7,5 balles. Analizējot noslēguma darbu vērtējumus par konkrēto pārskata periodu, var secināt, ka vērtējumu amplitūda nav plaša, kas liecina par pārbaudījuma komisijas objektīvu vērtēšanu. Rādītāji par studējošo skaita dinamiku un noslēguma darbu vidējiem vērtējumiem izsaka studiju programmas augstās prasības attiecībā uz sasniegtajiem rezultātiem. Bakalaura darbu vidējais vērtējums ir nebūtiski mainīgs un vērtējams kā labs/loti labs.

3.3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

3.3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus.

Studiju programmas “Jūras spēku militārā vadība” studējošajiem ir pieejams iespaidīgs resursu klāsts attiecībā uz infrastruktūru un materiāli tehnisko bāzi, ko nodrošina Latvijas Nacionālā

aizsardzības akadēmija (NAA), Jūras spēku mācību centrs (JSMC), Rīgas Tehniskās universitātes Latvijas Jūras akadēmija (LJA), Novikontas Jūras koledža (NJK) un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) regulāro spēku vienības. Jāpiemin, ka studējošajiem ir pieejama arī visa infrastruktūra, ko nodrošina NBS jebkuram profesionālā dienesta karavīram – sporta kompleksus, baseinus, ēdnīcas, dienesta viesnīcas, poligonus, dienesta transportu u.c. Detalizēts izklāsts par studiju programmas resursiem un nodrošinājumu ir aprakstīts studiju virziena “Militārā aizsardzība” pašnovērtējuma ziņojuma 2.3. sadaļā.

Specifisku aprīkojumu nodrošina RTU Latvijas Jūras akadēmija, Novikontas Jūras koledža un Jūras spēku mācību centrs.

Latvijas Jūras akadēmijas (LJA) kopējais auditoriju skaits ir ap 40, ieskaitot mācību laboratorijas un darbnīcas. Latvijas Jūras akadēmijā ir 10 datorklases no 9 līdz 21 darba vietām katrā. LJA kopumā tiek izmantoti 210 dažāda veida datori, 23 projektori, 2 interaktīvās tāfeles, 7 televizori. Auditorijās un pasniedzēju telpās ir interneta pieslēgums, kas tiek izmantots nodarbību sagatavošanā un vadīšanā. Datori ir nodrošināti ar studiju procesam nepieciešamo programmatūru. LJA teritorijā ir pieejams bezmaksas bezvadu internets. Apmācību nodrošināšanai tiek izmantotas gan auditorijas ar datorprojektoriem, gan laboratorijas ar nepieciešamo laboratoriju aprīkojumu, kā arī ar nepieciešamajiem darbarīkiem, mēraparātiem, instrumentiem un iekārtām aprīkotas darbnīcas. Jūrniecības izglītības iestāžu resursus nosaka 1978. gada Starptautiskā konvencija par jūrnieku sagatavošanu, sertificēšanu un sardzes pildīšanas standartiem (STCW) dokuments. Pilnīgs pārskats par LJA resursiem un nodrošinājumu pieejams LJA pašnovērtējuma ziņojumā par studiju virzienu “Jūras transports”.

Novikontas Jūras koledža (NJK) ir akreditēts studiju virziens Jūrniecība un tajā esošās studiju programmas Jūras transports un Kuģa mehāniķis līdz 2028. gada 27. oktobrim. Studijas tiek īstenotas Duntē ielā 17a un Duntē ielā 17d. NJK izvietota divos stāvos, kā arī blakus koledžas ēkai atrodas NJK peldbaseina ēka – vienīgā šāda tipa peldbaseina ēka Baltijā, kā arī viena no modernākajām jūrniecības glābšanas simulācijas peldbaseina ēkām Eiropā, kura ir spējīga pilnvērtīgi simulēt visus jūras laikapstākļus, tajā skaitā viļņus, vēju, lietu, negaisu, zibeni un pērkonu, kā arī ir iespējams īstenot dažādus iepriekš iestatītus scenārijus ar kopējo platību 1415,19 m²:

- 212,4 m² Drošības kursu simulatora telpas;
- 119,0 m² Ugunsdrošības simulatora telpas;
- 29,76 m² Metināšanas laboratorija;
- 29,76 m² OWS laboratorija;
- 29,76 m² Elektriskā un hidrauliskā laboratorija;
- 34 m² Augstsprieguma laboratorija;
- 1009,9 m² Duntē iela 17A mācību telpas.

Novikontas Jūras koledžas (NJK) rīcībā ir telpas ar kopējo telpu platību 2879 m². NJK ir aprīkota un modernizēta 1 viena datorklase, 24 mācību auditorijas, dažāda veida laboratorijas (4 – Lielie navigācijas tiltiņi, 7 – mazie navigācijas tiltiņi, 7 – mašīntelpas simulatori, 8 – šķidro kravu kontroles telpas simulatori, darbs augstumā simulatori u.c.) ar 12 darbavietām un 3 administratīvās telpas. Datori tiek izmantoti mācību procesā studējošo patstāvīgajam un zinātniskajam darbam. Visi NJK datori ir apvienoti NJK Intranet tīklā, kā arī ir nodrošināta pieeja internetam.

Studiju nodaļas (atbildīgā nodaļa par studiju programmas realizāciju) rīcībā ir auditorijas (aprīkotas ar nepieciešamo TV, audio, video, datortehniku), kā arī tehniskais aprīkojums, kas nepieciešams mācību procesa nodrošināšanai atbilstoši specializācijai (L3 – šķidro kravu simulators, TRANSAS simulatori – navigācijas tiltiņi ar *Dynamic Positioning* moduli, glābšanas laiva (garums līdz 8 m,

aprīkota ar iekšējo dīzeļdzinēju un pilnu airu komplektu, atbilst LSA kodeksa IV sadaļas 4.4 prasībām) un atbilstošas konstrukcijas laivceltnis, kas uzstādīts tā, ka laivu brīvi var nolaist ūdenī; glābšanas dežūrlaiva (3,8 līdz 8,5 metrus gara, aprīkota ar piekaramo dzinēju un pilnu airu komplektu, atbilst LSA kodeksa V sadaļas 5.1. prasībām) un atbilstošas konstrukcijas laivceltnis, kas uzstādīts tā, ka laivu brīvi var nolaist ūdenī; piepūšamais glābšanas plosts konteinerā ar hidrostatisko palaišanas ierīci; ar celtni nolaižams glābšanas plosts un nolaišanas celtnis; glābšanas vestes, hidrokostīmi, termiskās aizsardzības palīglīdzekļi apmācāmajiem un instruktoriem; 2 - kanālu UĪV pārnēsājamās glābšanas līdzekļa rācījas; glābšanas peldlīdzeklī pieejamais pirotehnikas komplekts; 406 MHz avārijas pozīcijas indikācijas radio boja EPIRB (makets); 9 GHz meklēšanas un glābšanas radiolokatora atbildētājs SART (makets); pilns glābšanas laivas aprīkojuma komplekts; pilns glābšanas plostā aprīkojuma komplekts; cilvēka izmēra manekens atdzīvināšanas vingrinājumiem; pirmās palīdzības komplekts: nestuves, medicīniskā aptieciņa, elpināšanas ierīce; Neila-Robertsona nestuves, aprīkots peldbaseins apmācībām; kvalitātes vadības sistēma QMS, apmācības procesu vadības sistēma TMS, Novikontas datu bāze u.c.).

Studiju programmas specializētie studiju kursi tiek realizēti arī NBS Jūras spēku mācību centrā (JSMC) Atmodas bulvārī 9 un Atmodas bulvārī 1, Liepājā, Karostas kanālā un Liepājas ostas priekšostā. JSMC apmācību telpas un Navigācijas simulatori izvietoti Atmodas bulv.9 ēkas 2. stāvā, kā arī teritorijā atrodas kuģa dzīvotspējas simulatora konteineri. Apmācībai pieejamās telpas:

- navigācijas simulatora un treniņtelpas,
- navigācijas simulatora apspriežu telpa,
- trīs apmācību klases,
- konferenču telpa,
- kuģa dzīvotspējas simulatora konteiners cīņai ar ūdeni (dažāda tipa sūču novēršanai),
- kuģa dzīvotspējas simulatora konteineru komplekss (vairākos stāvos) cīņai ar uguni (dažādu ugunsgrēku simulēšanai),
- dzīvotspējas ekipējuma uzglabāšanas un apkopes telpas;
- viena datorklase,
- JSMC piestātne Karostas kanālā (Laivu vadīšanas kursiem),
- 5 metrus dziļš baseins (Glābšanas elementu apmācībai) Atmodas bulv.1,
- Mācību kuģis M-07 VISVALDIS (Imantas klase),
- 5 dažādas jaudas motorlaivas un 2 ātrlaivas.

Navigācijas simulatori ANS 6000 (4 tiltiņi) tiek izmantoti kuģa signālistu, stūresvīru, kuģa sakarnieku, stūrmaņu un sardzes virsnieku apmācības realizēšanai. Navigācijas simulatori nodrošina taktiskās manevrēšanas, stūresmājas dienesta organizācijas, meklēšanas un glābšanas operāciju apmācības procesu īstenošanu. Navigācijas simulatori aprīkoti ar video novērošanas ierīcēm, lai sekmētu uzdevuma gaitas kontroli un veiktu uzdevumu izpildes analīzi. Navigācijas simulatora tiltiņi un viena apmācību klase ir aprīkota ar elektriski regulējamajiem karšu galdiem, kas nodrošina ērtus apstākļus katram apmācāmajam. Datorklase ir aprīkota ar stacionārajiem datoriem un apmācību procesā nepieciešamajām programmām, kā arī ir nodrošināta pieeja internetam. Konferenču telpa un apmācību klases aprīkotas ar apmācību procesa nodrošināšanai nepieciešamo audio, video un datortehniku. Dzīvotspējas simulatora konteiners cīņai ar ūdeni nodrošina dažāda tipa sūču simulēšanu ar iespēju regulēt simulatorā ieplūstošā ūdens spiedienu. Dzīvotspējas simulatora konteineru komplekss cīņai ar uguni apmācāmajiem sniedz iespēju drošos apstākļos cīnīties ar kontrolētu, reālu dzīvās uguns ugunsgrēku. Dzīvotspējas simulatorā iespējams apgūt visus cīņai ar uguni nepieciešamos elementus un procedūras. Dzīvotspējas simulatori nodrošina realitātei maksimāli pietuvinātus apstākļus, kuros apmācāmie iepazīst un izmanto identisku ekipējumu, ar kādu ir nodrošināti Jūras spēku kuģi (hidrotērpi, izbīdāmie balsti, strupcīnas, ugunsdzēsības tērpi, elpošanas aparāti, ugunsdzēsīgie aparāti, ugunsdzēsības šļūtenes ar

ugunsdzēsības stobriem utt.). Mācību kuģis M-07 VISVALDIS apmācāmajiem nodrošina iespēju apgūt Jūras spēkos esošo Imantas klases kuģu iekārtas, tehniskos līdzekļus, telpu izvietojumu un sadzīves apstākļus uz kuģa. Mācību kuģis M-07 VISVALDIS nodrošina dzīvotspējas treniņus, kas ļauj apmācāmajiem apgūt cīņas par kuģa dzīvotspēju taktiku, īpatnības un specifiku uz Imantas klases kuģiem. JSMC pietātnē Karostas kanālā tiek izmantota tauvošanās operāciju elementu un dažādu motorlaivas manevru apgūšanai. Liepājas ostas priekšostā, izmantojot motorlaivas, tiek realizēts apmācību process, kas saistīts ar laivu vadīšanu, meklēšanu un glābšanu, reālos apstākļos.

NAA studējošajiem ir arī pieejams 2022. gadā atklāts NAA bibliotēkas komplekss, daļa no NAA Labklājības centra. Bibliotēka atrodas bibliotēku reģistrā un tā nodrošina vairākas lasītavas (diennakts, klusā, audiovizuālā un klasiskā), depozitāriju un piekļuvi dažādām datu bāzēm – Lursoft, Letonika, Laikrakstu bibliotēka, EBSCO “*Military&Government Collection*”, EBSCO “*eBook Collection*”, EBSCO Nacionālā pakete, *Taylor and Francis “Military&Strategic Studies*”, SIPRI *Yearbook* online u.c. Pieejams ir arī abonements.

Novērtējot resursu, informatīvo un materiāltehnisko bāzi, NAA studējošie tiek pilnībā nodrošināti ar visu nepieciešamo studiju rezultātu sasniegšanai.

3.3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

3.3.3. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajā studiju programmā, tā finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju programmas attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo šīs studiju programmas ietvaros, norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām. Minimālais studējošo skaits studiju programmā, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti (atsevišķi norādot informāciju par katru studiju programmas īstenošanas valodu, veidu un formu).

Studiju programma Jūras spēku militārā vadība tiek pilnībā finansēta no NBS līdzekļiem un paredz tikai budžeta vietas, kuru skaitu nosaka NBS Jūras spēku pieprasījums pēc virsniekiem. NAA studējošajam izglītība ir bezmaksas tiktāl, kamēr tiek izpildītas līguma saistības attiecībā uz izglītības iegūšanu un dienestu NBS pēc NAA absolvēšanas, kas ir 5 gadi.

NAA ir Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) sastāvdaļa, kurai nav atsevišķa budžeta komunālo pakalpojumu un ēku uzturēšanas izmaksām, visas ar NAA uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta. Militāriem pasniedzējiem atalgojumu maksā NBS un tos norīko apmācību veikšanai NAA.

Studējošo izmaksas studiju programmā tiek aprēķinātas, pamatojoties uz AM 05.07.2012. noteikumiem Nr.13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu”.

JS MV studiju programmas studiju kursi tiek realizēti civilajā jūrniecības izglītības iestādē, ar ko tiek slēgts līgums par sadarbību, pamatojoties uz NBS organizētajiem iepirkumiem. Studiju programmas kopējās izmaksas ir sniegtas pielikumā (sk. JS Cits pielikums. Finances).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi" studējošo skaitu vidējā termiņā plāno Aizsardzības ministrija, bet katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to akadēmijai nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.

3.4. Mācībspēki

3.4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

JS MV studiju programmas mācībspēki atbilst NAA ieņemamajiem amatiem saskaņā ar Augstskolu likumu. Lai celtu iesaistīto mācībspēku kvalifikāciju, NAA nodrošina dalību semināros, forumos, konferencēs, projektos un pētnieciskajos darbos gan Latvijā, gan ārvalstīs. Mācībspēkiem tiek nodrošinātas mūžizglītības iespējas, kā, piemēram, apgūt LU piedāvātos tālākizglītības kursus.

Lai novērtētu mācībspēku kvalifikāciju atbilstību studiju programmas īstenošanā, tiek vērtētas studējošo iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences katrā studiju kursā. Programmas direktors analizē studējošo un darba devēja aptaujas. NAA Mācību daļa veic analīzi par apkopotajiem ziņojumiem, mācību rezultātiem un statistiku.

Studiju programmas nodrošināšanā piedalās NAA, JSMC, LJA, NJK mācībspēki un NBS nozares speciālisti. Kopējais iesaistītā mācībspēka skaits studiju programmas Jūras spēku militārā vadība specializācijā Kuģu vadīšana ir 45 un specializācijā Kuģu mehānika – 47.

Specializācijas Kuģu vadīšana mācībspēkus veido 8 docētāji, 23 viesdocētāji, 9 pasniedzēji, 4 vadošie pētnieki un 1 pētnieks, kur no visiem docētājiem un pētniekiem NAA amatos ir iecelti 6 un ievēlēti 7 mācībspēki.

Specializācijas Kuģu mehānika mācībspēkus veido 8 docētāji, 23 viesdocētāji, 11 pasniedzēji, 4 vadošie pētnieki un 1 pētnieks, kur no visiem docētājiem un pētniekiem NAA amatos ir iecelti 6 un ievēlēti – 7 mācībspēki.

NAA pēc nepieciešamības veic mācībspēku maiņu, kur uz doto brīdi studiju programmas nodrošināšanā ir piesaistīts ievērojams skaits mācībspēku ar maģistra grādu. Būtiski, ka vairums mācībspēku veic arī savu profesionālo darbu valsts aizsardzības, kuģu vadīšanas vai kuģu mehānikas nozarēs, kas veicina studiju rezultātu sasniegšanu. Darba ietvaros mācībspēki uztur arī savu kvalifikāciju konkrētajās nozarēs, kas studējošajam sniedz ne tikai teorētiskās zināšanas, bet arī papildina tās ar praktisko pielietojumu, ko studējošie novērtē kā ļoti vērtīgu piensumu turpmākam dienestam.

Mācībspēku pārskats ir atspoguļots pielikumā (sk. 2.3.2. pielikums. Mācībspēku biogrāfijas

3.4.2. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Mācībspēku izmaiņas studiju programmā ir neatņemama sastāvdaļa kvalitatīvu studiju nodrošināšanā, ko veicina akadēmiskais personāls ar atbilstošu kvalifikāciju. Pārskata periodā par pēdējiem 10 gadiem būtiski ir audzis studiju kursu docētāju skaits ar maģistra grāda kvalifikāciju. Salīdzinot ar 2016. gadu, studiju programmas nodrošināšanā tika iesaistīti 13 maģistri, kur 2023. gadā to skaits pārsniedz 20. Attiecīgi ir samazinājies to docētāju skaits, kam ir tikai bakalaura grāda izglītība.

Ziņojumā par 2016. gadu katru specializāciju nodrošināja 42 docētāji. Specializācijā Kuģu vadīšana mācībspēkus veidoja 9 doktori, 2 asociētie profesori, 13 maģistri un 18 bakalauri. Specializācijā Kuģu mehānika mācībspēki sastāvēja no 14 doktoriem, 13 maģistriem un 15 bakalauriem.

Uz doto brīdi studiju programmas specializācijas Kuģu vadīšana docētāju skaits ir 45, no kuriem 8 ir ar doktora grādu, 27 ar maģistra grādu, 6 ar bakalaura grādu un 4 pasniedzēji ar profesionālo pedagoģisko izglītību un pieredzi militārajā vai kuģniecības nozarē. Specializācijas Kuģu mehānika kopējais docētāju skaits ir 47, kur 9 ir ar doktora grādu, 25 ar maģistra grādu, 8 ar bakalaura grādu un 5 pasniedzēji ar pieredzi pedagoģijā un militārajā vai kuģniecības nozarē.

Studiju programmas realizācijā ir iesaistīti NAA docētāji, viesdocētāji, vadošie pētnieki un pētnieki, kā arī JSMC, LJA un NJK pasniedzēji un lektori. Mācībspēku izmaiņas studiju programmā "Jūras spēku militārā vadība" būtiski ietekmē tādi faktori kā NBS normatīvie akti par profesionālā dienesta karavīra rotāciju, kas paredz karavīra amata maiņu ne vēlāk kā pēc pieciem dienesta gadiem. Šāda pamatojuma mērķis ir novērst karavīru stagnāciju un veicināt jaunu zināšanu un prasmju apgūšanu citā dienesta vietā. Pasniedzēju un lektoru izmaiņas ietekmē arī sadarbība ar žurniecības izglītības iestādēm, kur daļu mācībspēkus veido augsti kvalificēti speciālisti, kas paralēli zinātniskajam darbam turpina profesionālo karjeru jūras transportā.

3.4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ un recenzētas monogrāfijas. Informācija par mācībspēkiem, kuri iekļauti Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāzē attiecīgajā zinātņu nozarē (kopējais skaits, mācībspēka vārds/ uzvārds, zinātnes nozare, kurā mācībspēkam ir eksperta statuss un Latvijas Zinātnes padomes eksperta tiesību beigu termiņš).

3.4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem

izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu.

3.4.5. Mācībspēku savstarpējās sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai studiju programmas īstenošanā un studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

JS MV studiju programmas īstenošanā tiek iesaistīti NAA akadēmiskais personāls, NBS militārie eksperti, jūrniecības nozares (LJA un NJK) speciālisti un citu augstskolu vieslektori. NAA ikgadēji rīko studiju plānošanas seminārus mācībspēkiem, lai pārskatītu studiju virziena "Militārā aizsardzība" visas studiju programmas un sinhronizētu studiju programmu īstenošanas plānus katram studiju kursam. Mācībspēki piedalās kvalifikācijas paaugstināšanas semināros, forumos un konferencēs un mūžizglītībasursos gan Latvijā, gan ārvalstīs, lai veidotu kopēju izpratni un par jaunākajām augstākās izglītības tendencēm, kā arī militārās izglītības jomā, tai skaitā iekļaujot NBS JS specializāciju.

Pozitīva mācībspēku savstarpējā sadarbība notiek starp NAA pasniedzējiem un NBS regulāro spēku vienību profesionāļiem, kuri nodrošina JS militārās nozares studiju kursus un praksi JS vienībās. Tādējādi militāro studiju kursu apgūšanā tiek izmantotas aktuālākās nozares tendences studējošo kompetenču pilnveidošanai. Savukārt jūrniecības nozares studiju kursus nodrošina sadarbības izglītības iestādes, kur docētāji ir pieredzējuši kuģu vadītāji vai mehāniķi ar augstām akadēmiskajām zināšanām. Profesionālās leitnanta iemaņas kadeti nostiprina darba devēja – NBS JS praksē uz kuģiem. Mācībspēku savstarpējās sadarbības efektivitāti vērtē atbilstoši NAA Kvalitātes politikas vadlīnijām.

Uz pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī JS MV studiju programmas studējošo un mācībspēku skaita attiecība ir 1,04 studējošie uz 1 mācībspēku.

Pielikumi

III - Studiju programmas raksturojums - 3.1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikumu paraugs	JS 3.1.1. pielikums. Diploms un tā pielikumi.pdf	NF Annex 3.1.1 Sample diploma and its annexes.pdf
Akadēmiskajām studiju programmām - Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	JS 3.1.2. pielikums. Statistika par studejosajiem.pdf	NF Annex 3.1.2 Statistics on students.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	JS 3.2.1. pielikums. Atbilstība valsts izglītības standartam.pdf	NF Annex 3.2.1 Compliance with the State Education Standard.pdf
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām	JS 3.2.2. pielikums. Atbilstība profesijas standartam.pdf	NF Annex 3.2.2 Compliance with the professional standard.pdf
Studiju programmas atbilstība atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam	JS 3.2.7. pielikums. Atbilstība specifiskajam normatīvajam regulējumam.pdf	NF Annex 3.2.7 Compliance with the specific regulatory framework.pdf
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	JS 3.2.3. pielikums. Studiju kursu kartējums.pdf	NF Annex 3.2.3 Mapping of study courses.pdf
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	JS 3.2.4. pielikums. Studiju programmas plans.pdf	NF Annex 3.2.4 Plan of the study programme.pdf
Studiju kursu/ moduļu apraksti	JS 3.2.5. pielikums. Studiju kursu apraksti.docx	NF Annex 3.2.5 Course descriptions.docx
Studējošo prakses organizācijas apraksts	JS 3.2.6. pielikums. Prakses nolikums.pdf	NF Annex 3.2.6. Internship regulation.pdf
III - Studiju programmas raksturojums - 3.4. Mācībspēki		
Apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu		
Apliecinājums, ka akadēmiskās studiju programmas akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām		